KRONIKA

PRVEJ SLOVENSKEJ ŠKOLY
V PODUNAJSKÝCH BISKUPICIACH

1927 - 1946

KRONIKA

PRVEJ SLOVENSKEJ ŠKOLY V PODUNAJSKÝCH BISKUPICIACH

1927 - 1946

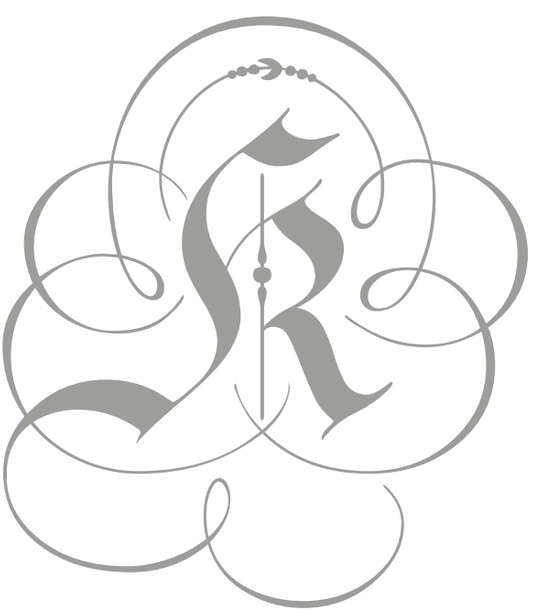

Predstavujeme vám prepis kroniky prvej slovenskej školy v Podunajských Biskupiciach, ktorá bola vedená učiteľským zborom od začiatku školského roku 1927 do jari 1946. Zachytáva aj niektoré z udalostí týkajúce sa slovenskej meštianskej školy v Podunajských Biskupiciach.

V septembri 1927 sa vďaka aktivite 123. zboru Slovenskej ligy začalo vyučovanie v slovenskom jazyku pre hŕstku žiakov v budove bývalého chudobinca. Neskôr sa podarilo pre školu postaviť novú budovu na dnešnej Žiackej ulici a v priebehu rokov bola dokonca rozšírená a v jej priestoroch fungovala aj novozaložená meštianska škola. V poslednom školskom roku, ktorý kronika zachytáva, sa slovenská základná škola presunula do školskej budovy na Vetvárskej ulici.

Text je doslovným prepisom s pôvodným pravopisom i chybami, ktorých sa pisatelia kroniky dopustili. Zachytáva usilovnú a náročnú prácu učiteliek a učiteľov, ktorí neraz vyučovali žiakov, ktorí po slovensky ovládali len niekoľko slov.

Originál kroniky obsahuje aj pôvodné fotografie, výstrižky z novín, telegramy či listy. Nachádza sa v Štátnom archíve Bratislava, pobočka Modra. Doplnením kroniky z archívneho fondu sú napríklad školské výkazy, záznamy školskej inšpekcie či rôzne hospodárske záznamy. Vďaka nim poznáme mená žiakov navštevujúcich školu, ale aj menoslov takmer celého učiteľského zboru.

Text kroniky ako celok nebol doposiaľ publikovaný. Predstavuje ojedinelý pohľad do života slovenskej menšiny v Podunajských Biskupiciach, zaznamenáva však aj udalosti presahujúce túto obec.

Archívny výskum a všetky nasledujúce práce som robila v priebehu rokov 2021 a 2022, ktoré boli poznačené pandémiou covidu, čo obmedzilo prístup do archívov, odborných knižníc i ďalších inštitúcií.

Vydanie kroniky vyšlo z podnetu a s veľkou podporou vedúcej Oddelenia školstva PaedDr. Beaty Biksadskej, ktorej patrí obrovská vďaka, a bolo zastrešené vedením mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

Rada by som poďakovala aj pracovníkom archívu v Modre, predovšetkým Mgr. Márii Feješovej, PhD. za jej pomoc a ochotu, prof. PhDr. Jurajovi Šedivému, MAS, PhD. z Katedry archívnictva a muzeológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského za konzultácie a doc. Mgr. Vincentovi Múcskovi, PhD. z Katedry všeobecných dejín Filozofickej fakulty UK za rady, trpezlivosť a odbornú recenziu textu.

V neposlednom rade tiež Mgr. Nine Podmanickej za jazykovú korektúru a cenné postrehy pri spracovávaní kroniky a Jurajovi Medveckému za grafické práce, pomoc a nápady.

V Podunajských Biskupiciach, september 2022

Mgr. Andrea Kvintová

Kronika prvej slovenskej školy v Podunajských Biskupiciach 1927 - 1946
Text Andrea Kvintová
Jazyková úprava Mgr. Nina Podmanická
Grafický dizajn Juraj Medvecký
Vydavateľ Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice
Táto publikácia vyšla ako elektronický dokument.
Obrazový materiál: Štátny archív Bratislava, pobočka Modra
Rok vydania 2023
ISBN 978 – 80 – 570 – 4810 – 7
EAN 9788057048107

Obsah

Školský rok 1927/1928	8
Školský rok 1928/1929	14
Školský rok 1929/1930	16
Školský rok 1930/1931	18
Školský rok 1931/1932	22
Školský rok 1932/1933	26
Školský rok 1933/1934	40
Školský rok 1934/1935	46
Školský rok 1935/1936	56
Školský rok 1936/1937	68
Školský rok 1937/1938	76
Školský rok 1938/1939	88
Školský rok 1939/1940	100
Školský rok 1940/1941	108
Školský rok 1941/1942	116
Školský rok 1942/1943	122
Školský rok 1943/1944	128
Školský rok 1944/1945	136
Školský rok 1945/1946	144
Chronológia udalostí zachytených v kronike	148
Učitelia spomínaní v kronike	178
Zoznam žiakov Štátnej ľudovej školy slovenskej v Podunajských Biskupiciach v školských rokoch 1927/1928 – 1936/1937	188
Formálny a obsahový rozbor prameňa	200

ŠKOLSKÝ ROK

1927/1928

Ministerstvo školstva a národnej osvety sriadilo výnosom zo dňa 6. septembra 1927, čís. 104.966-I-27 podľa §-u 80. z čl. XXXVIII: 1868 v obci Biskupiciach pri Dunaji štátnu jednotriednu ľudovú školu s vyučovacím jazykom slovenským.

Až do septembra r. 1927 navštevovaly všetky deti tejto obce miestnu cirkevnú ľudovú školu maďarskú. No rodičia nemnohých slovenských detí dobre vycítili, čo ich deťom chybuje; priali si ich mať vychované v duchu svojich otcov, chceli, aby boly vyučované v slovenskom jazyku – a sami si žiadali slovenskú školu.

Bolo im vyhovené. Obec prepustila k tomu účelu zdarma jednu izbu. – Na školu bola poslaná štátna dočasná učiteľka Anežka Feketová a dňa 3. sept. 1927 sa započalo vyučovanie. Ovšem, detí hŕstka. Poneváč zápis do maďarskej školy bol prevedený prv, ba ani sa nevedelo určite, či bude slovenská škola, dostali sme riadnych žiakov 16 (12 chl. – 4 dievč.). Behom školského roku pribudlo 5 žiakov (3 chl. – 2 dievč.).

Začiatky školy boly ťažké. Slovenská škola narazila na tuhý odpor. Treba pripomenúť, že slovenskú školu si žiadala len miestna slovenská menšina, kdežto Maďari to považovali za opovážlivosť a urážku. Nie tak obyvateľstvo vôbec, jeho niektorí ich predháci. – Žiaci slovenskej školy museli sa obísť bez obvyklého, „Veni sancte“, celý prvý mesiac museli postrádať riadne vyučovanie náboženstva – no myslím, nedobre staré hriechy spomínať…

Škola sama – umiestnená v miestnom chodobinci – skôr odstrašovala, než lákala. Malo sa započať vyučovanie a tu iba prázdna, malá izba. Z hostinca nám požičali dve dlhé lavice, stôl, stoličku, neskôr z maďarskej školy starú tabulu – to bolo všetko. Deti, chudiatka – bárs slovenských rodičov – vedely zväčša slovensky „ano – nie“. Pravda, dnes ceľkom ináč. Naša škola má už pekné náradie – vďaka Slovenskej Lige – a deti sa už i medzi sebou rozprávajú dosť dobre slovensky, ba často samy si spievajú naše národné piesne.

Dňa 28. októbra 1927 sme mali v škole slávnosť, na ktorej sa zúčastnilo i širšie obecenstvo. Učebňa bola tak plná, že sa ani dvere zatvoriť nemohly. Zaspievali sme hymny, tri deti predniesly báseň a učiteľka mala asi štvrť hodinový preslov. Slávnosť urobila dobrý dojem.

Dňa 15. januára 1928 sme mali slávnosť otvorenia školy. „Slovenský Denník“ zo dňa 17. januára t. r. opísal našu slávnosť nasledovne: Práca Školskej Matice Slovenskej Ligy a početných sborov je síce nehlučná, ale úspešná. Na celom Slovensku, kde pred prevratom pôsobila zhubne len zlopovestná Femka a maďarizovala slovenské deti, čakalo slovenskú Ligu veľmi mnoho práce. Dnes už možno posúdiť, koľko tejto práce bolo vykonané, lebo nových menšinových škôl v obciach, kde boly doteraz len školy maďarské stále pribúda.

V nedeľu mala Slovenská Liga zase nehlučnú, ale významnú slávnosť v Biskupiciach, kde bola na jeseň sriadená nová jednotriedna škola, ktorá bola teraz slávnostným spôsobom otvorená. K tejto slávnosti dostavil sa hlavný predseda Slovenskej Ligy, bratislavský župan Dr. Bella, s predsedom propagačného odboru prof. Osuským, okresní školskí inšpektori Gašparík, Iller, Jozka, početní zástupcovia učiteľstva z Bratislavy, zo Šamorýna a iných obcí a veľmi početné obecenstvo z Biskupíc i okolných obcí, ktoré očakávalo hosťov pred slávnostne ozdobeným obecným domom.

Keď prišiel župan Dr. Bella, zahrala hudba národné hymny, na čo uvítal župana za okres šamorýnsky okresný náčelník dr. Hollovič, za obec starosta Régely a za úradníctvo okresu obvodný notár Jančovič, ktorý poukázal na početnú účasť maďarského obyvateľstva, čo je dôkazom postupujúcej konsolidácie. Župan dr. Bella poďakoval za uvítanie a ubezpečil 123. sbor slovenskej Ligy, ktorý sriadením slovenskej školy vykonal veľký kus práce, podporou celej slovenskej verejnosti.

Za nadšeného volania slávy a „éljen" šiel potom župan dr. Bella a hostia do veľkej siene v obecnom dome, ktorá bola veľmi pekne vyzdobená. Tam pozdravil župana Dr. Bellu predseda miestneho odboru Slovenskej Ligy inž. Krížik, ako zaslúžilého pracovníka národného. Dr. Bella povedal dlhšiu, pôsobivú reč, v ktorej prizvukoval význam dňa i tej okolnosti, že bola sriadená slovenská škola v tých Biskupiciach, ktoré boly dlho považované, a ako celý Žitný ostrov za čisto maďarské. Je to radostné memento – povedal – pre všetkých tých nespokojných a netrpezlivých, ktorí myslia, že bez práce možno vybudovať štát. Srovnávajú nás s Femkou, ktorej dedictvo sme vraj prevzali. Je to však ohromný omyl, lebo Femka zabíjala ducha, ale Slovenská Liga kriesi mrtvého ducha a vzkriesila už tisíce duší, ktoré Femka zahubila v ich národnom rozvoji. K týmto tisícom ľudí prichádzame ako milosrdní Samaritáni a chceme ich vzkriesiť a postaviť na úroveň, ktorá im patrí, nie však násilím, ale láskou. Ani v Biskupiciach nechceme ukrivdiť maďarským občanom, ale chceme len deťom tých občanov, ktorí nám patria, dať v škole duševný pokrm, aby ako Slováci pochopili myšlienku Slavianstva."

Ku koncu svojej reči vzdal župan dr. Bella vďaky všetkým, ktorí usilovali o sriadenie novej školy, menovite okr. náčelníkovi dr. Hollovičovi, miestnemu sboru Slovenskej Ligy, obvodnému notárovi Jančovičovi a zdôraznil, že občania maďarského jazyka majú v členoch Ligy vidieť len spravodlivých ľudí, ktorí chcú pracovať s nimi priateľsky na zveľadení republiky.

Predseda organizácie maďarských republikánskych roľníkov Horváth z Verekne oslovil potom župana dr. Bellu maďarsky, poďakoval mu, že prišiel do Biskupíc, v ktorých žiadny maďarský župan nebol a prizvukoval loyalitu maďarských obyvateľov, ktorí chcú byť vernými občanmi republiky a žiada župana, aby prehovoril k maďarskému ľudu v jeho materčine. Župan dr. Bella vyhovel ochotne tejto žiadosti a v dlhšej, s veľkou pozornosťou vypučutej reči prehovoril k maďarskému obecenstvu o jeho položení v republike Československej, ktorá chce každému zabezpečiť, aby mohol kľudne a spokojne žiť. Keď sa Maďari postavia na základ republiky, budú mať ako rovnocenní občania všetky práva rozkvitajúceho štátu. Nie je našim úmyslom vábiť niekoho sľubovaním výhod, ale dať každému možnosť, aby si mohol v rámci zákonov zadovážiť blahobyt. Loyálnosť nechcem od nikoho kupovať, ale je vo vlastnom záujme každého, aby dokázal, že je verným republikánom.

Okresný školský inšpektor Gašparík poukázal v svojej reči na vývoj pomerov na Slovensku po prevrate, na rozvoj školstva na Žitnom ostrove, kde len v jednej polovici vzniklo 21 slovenských škôl ľudových a dve meštianske a prizvukoval, že jazyková hranica, ktorou bola ešte pred dvomi rokmi železničná trať Bratislava – Galanta – Nové Zámky, sa posunula a leží dnes na trati Bratislava–Dunajská Streda–Komárno. Domnienka, že Žitný ostrov je čisto maďarský, ukázala sa klamnou, vďaka usilovnej práci Slovenskej Ligy. Slovenské školy na Žitnom ostrove majú ťažký, ale vďačný úkol, lebo nesú mier a šťastie do dedín, svetlo do hláv a lásku do sŕdc. Inšpektor Gašparík poďakoval menom školskej správy všetkým, ktorí si získali zásluhy o novú školu, menovite obecnému zastupiteľstvu, ktoré poskytlo miestnosť a vyzval Čechov i Slovákov v Biskupiciach k spoločnej svornej práci.

Prof. dr. Osuský prehovoril k maďarskému obyvateľstvu maďarsky o cieľoch Slovenskej Ligy, ktorá neide slovakizovať, ale pečuje len o to, aby slovenské deti mohly sa vzdelávať v svojej materčine, poskytuje však ochotne možnosť i iným, aby sa vzdelávali, keď chcú, v jazyku štátnom.

Slovenské i maďarské obecenstvo, ktoré sa shromáždilo vo veľkom počte, vypočulo všetky reči veľmi pozorne a odmenilo rečníkov búrlivým volánim slávy a „éljen". Slávnostní hostia odobrali sa potom v sprievode k prehliadke budovy slovenskej školy, ktorá je umiestnená v obecnom chudobinci, malej izbe, ale vzorne čistej. Pred školou pozdravila župana učiteľka Anežka Fekete-ová a v škole bola malá, takmer rodinná slávnosť, pri ktorej žiaci spievali a prednášali básne. K deťom, i ich rodičom, prehovoril v škole župan dr. Bella a okresný inšpektor Gašparík, na čo bola slávnosť zakončená národnými hymnami".

Z príležitosti tejže slávnosti píše „Slovenský Denník" v článku „Na prednej stráži" o našej škole, slávnosti, o učiteľke a jej byte toto:

Znie to dosť paradoxne, že na oslobodenom Slovensku sú ešte obce, v ktorých niet slovenskej školy a v ktorých sú slovenské deti nútené navštevovať školy maďarské. Ale je to trpká pravda. Medzi tieto obce patrily do nedávna i Biskupice, len niekoľko kilometrov od Bratislavy vzdialené. Ale teraz už i v Biskupiciach majú školu slovenskú. Ale nie je slobodno predstavovať si veľký palác, s veľkými, svetlými triedami so všetkým komfortom, celkom zodpovedajúci hygienickým požiadavkám. Ale je to predsa slovenská škola, hoci je v obecnom chudobinci, v nízkej, malej izbietke, ktorá má len dva obloky. Veru, nie je v nej mnoho miesta ani pre tých 20 detí, ktoré ju navštevujú. Ale predčí mnoho veľkých, moderných škôl svojou útulnosťou, svojimi idylicky malými rozmerami a svojou teplou srdečnosťou.

Keď sme do nej v nedeľu vstúpili, bolo nám všetkým nevýslovne divne okolo srdc. Malá, ale čistá izbietka, s drevenou povalou, ako Betlehem, ale pekne ozdobená chvojim, práporkov v národných barvách a zvláštneho kúzla. Deti zaspievaly „Hej Slováci" a malé dievčatko, Babuška Jančovičová, v bielych šatočkách, smelo a pekne deklamuje: „Oj Slovensko" a podáva kyticu dojatému županovi dr. Bellovi, ktorý sedí za malým stolom, pokrytým dnes kvetovanou šatkou.

Deklamujú ešte dvaja chlapci V. Lampl a Ján Flaškár a zvláštna, mäkká nálada hosťov rastie.

Tak pekné, jednoducho dojímavé je to tu všetko, tak milé, nevýslovne milé. Také školy sme my, obyvatelia miest, nepoznali a iste väčšina z nás chcela by si vymeniť svoje miesta s tými malými žiakmi, ktorí – ako im pekne povedal pán župan – nechápu dnes ešte, čo to znamená, že sa môžu učiť v svojej materčine.

Odchádzame cez malú predsieň, ktorá je súčasne predsieňou bytu mladej učiteľky, ktorá už poznala tvrdú školu života na malých menšinových školách, založených na nových koloniach. Treba sňať klobúk pred mladým dievčaťom, ktoré sa vie tak obetovať a bývať v izbietke, ktorá je ešte menšia ako trieda a ktorá nemá vôbec obloka. Svetlo prichádza len cez sklenené dvere a tie vedú do predsiene, nie príliš svetlej.

Ani si neuvedomujeme, ako žijú títo pionieri osvety, vyzbrojení veľkou dávkou lásky, obetavosti a trpezlivosti, ktorí sa vedia celkom obetovať svojim ideálom a svojmu vznešenému povolaniu. Je treba vidieť túto biskupickú slovenskú školu, ktorá zachraňuje národu 20 duší, aby si mohol urobiť človek pojem o tejto práci, ktorú koná na predných strážach Slovenská Liga a všetci tí „neznámi vojaci„.

Písali o nás aj iné noviny a síce „Magyar Néplap“ i „Hiradó“.

Dňa 13. apríla navštívil školu okresný školský inšpektor Gašparík. Prezrel úradné knihy, presvedčil sa o metodách vyučovacích, zkúšal sám žiakov – a s výsledkom bol úplne spokojný.

Dňa 10. mája bola v miestnej obci birmovka. Deň pred tým bolo vítanie biskupa; žiactvo sa hromadne súčastnilo. Po privítaní išiel učiteľský sbor miestnej maďarskej rím. kat. ľudovej školy na audienciu. Išla i slovenská učiteľka. No miestny dekan Tyúkos nechcel ju na žiaden pád predstaviť, jako to činil s učiteľmi maďarskej školy, bárs kaplán Bohnss ho o to požiadal. Učiteľka teda, poznajúc prchlivú povahu menovaného dekana, zostala čakať s úmyslom, že bárs úplne posledná, predsa uvíta nášho milého pastiera v mene slovenských detí. Najosvietenejší pán biskup Pavel Jantausch si to však všimnul, učiteľku sám oslovil, prejavil hlbokú radosť nad tým, že i na tomto maďarskom území ho vítajú i slovenské deti, pozdravoval ich a poslal im svoje požehnanie – Dekan, ktorý iste tušil, čo sa stane – keď videl, že učiteľka sa nezriekne svojho práva, - radšej na ten čas opustil miestnosť.

13. júna bolo žiactvo i s učiteľkou na výlete v Marianskom údolí (Maria Thal). Bola to jakási odmena za celoročnú usilovnosť.

Dňa 27. júna sme s pomocou Božou šťastne zakončili školský rok, tešiac sa na radosti nastávajúcich prázdnin.

ŠKOLSKÝ ROK

1928/1929

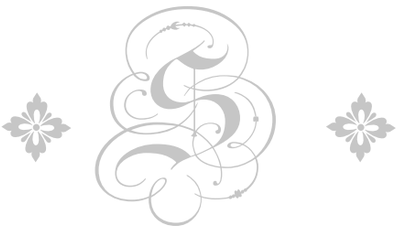

Školský rok 1928-29 započal sa 1. septembra 1928 s 23 žiakmi (18 chl., 5 dievč.). Ešte koncom septembra vypukla v obci epidemia – osýpky, šarlach. 9. novembra navštívil školu vrchný lekár dr. Wallmer a zatvoril ju na neurčitú dobu. Vyučovanie sa opäť započalo dňa 5. novembra, kedy ešte 33 % detí bolo chorých[1].

Malučká trieda však nijako nestačila, bolo treba dve miestnosti spojiť. Totiž od 1. októbra 1928 vzala Slovenská Liga do prenájmu izbu a kuchyňu v budove, kde je umiestnená slovenská škola a kde dotiaľ bývala učiteľka maďarskej školy. Výška prenájomného 800 Kčs ročne. Do tohoto bytu sa presťahovala učiteľka a malá izba, ktorá dosial nahradzovala učiteľský byt, bola spojená s učebňou, čím sa trieda značne zväčšila.

20. III. 1929 Gašparík, školský inšpektor

Od 15. febr. 1929 až do 3. marca bola škola opäť zavretá. Nastala totiž zima v našich krajoch temer neslýchaná a sňahové záveje boly tak ohromné, že znemožnily úplne, aby deti po takých cestách mohly vôbec chodiť. Veď nebolo vidno cesty, len kopce sňahové. V odľahlejších uliciach – tak i smerom ku stanici – boly domy miestami výše okien zaviate, tak že bolo vidieť iba ich strechy. Vlak šiel len kedy-tedy, niekedy 1-2 dni vôbec nie. Akákoľvek premávka bola hrozne nesnadná, ba temer prestala. - Keď sme sa po týchto síce pekných, ale nepríjemných a pre chudobu veľmi smutných časoch zase zišli do školy, deti dľa zvyku nasýpaly vtáčkom chlebové odrobinky a rôzne odpadky jedla. No zarazené videly, že jakosy menej hľaďošov privábily k obedu – veď mnohí naši speváčkovia stali sa obeťou neúprosnej zimy. I tohtoročný školský výlet vystal, veď pre nemoce a zimu i tak nebolo vyučovanie skoro šesť týždňov.

Školský rok skončil sa dňa 26. júna s 22. žiakmi.- S vysvedčeniami v rukách radostne poháhlali sa drobní obyvatelia slovenskej školy domov. Všade vidno radosť, veselosť. Len na tvárach niektorých darebákov zračí sa jakýsi strach. Iste sa boja výprasku, ktorým rodičia odmenia vyššie známky ich vysvedčení, najmä nejakú tú pätku. No zajtra – myslím – už i títo zabudnú na všetko nepríjemné a oddajú sa úplne radostiam nastávajúcich prázdnin. Bárs by sme ich všetci v zdraví a spokojní užili!

1 Chybný zápis, lekár školu zrejme navštívil 9. októbra a vyučovanie bolo obnovené 5. novembra. Pozn. ed.

ŠKOLSKÝ ROK

1929/1930

S pomocou Božou opäť začíname… Znovu ozýva sa školská budova detským krikom. Detí len 30, a predsa títo šarvanci už zaplnili tú prázdnotu, ktorá zývala z každého kúta triedy, dvora. Veď oni používajú každú príležitosť, aby sa mohli vyhrnúť na neveľký dvor; a keď už po prestávke voľky-nevoľky musia dnu, na tvárach ako bys` čítal: Ach, vonku tak teplúčko, milo, tak dobre sa tam dýcha, behá – i učí veselšie,-- škoda---

Tak ver. Vyjdeme si, pohráme sa, i učíme sa vše vonku, no mýli nás tam ledačo a my po chvíli uťahujeme sa do triedy, aby sme sa nerušene mohli oddať učeniu „plnou parou“.

Prvý deň nás bolo 30, - 20 chlapcov, 10 dievčeniec, - a dnes už 29. Julča Göndörová nám odišla. Jej rodičia totiž boli takmer prinútení zo slovenskej školy ju vziať, keď im miestny dekan oznámil, že rodičom, ktorí dajú svoje deti do slovenskej školy, nemôže dať prijímať. Dievča vytvorili z „Marianskej Kongregácie“, nesmela chodiť na chór spievať. – Uvádzam tento prípad len jako príklad, jaké ťažkosti musí tu slovenská škola prekonávať a jako sa niektorí snažia prekaziť jej ďalší vývin, keď ju vyhlasujú za protináboženskú, bárs v nej miestny kaplán – František Hrabovszky – riadne vyučuje náboženstvo a učiteľka sama je – keď nie horlivá, iste nie ľahostajná katolíčka.

Dňa 26. okt. slávili sme pamiatku svojho národného oslobodenia. Po preslove učiteľky nasledovaly viaceré básne a spevy. Súčastnil sa iba miestny notár a kaplán. Širšie obecenstvo – jako v minulých rokoch, neprišlo preto, lebo svätilo deň slobody až 28. okt.

Oslava 1.000 ročného jubilea sv. Václava bola pekná, dojímavá slavnosť, kedy bolo žiactvu vysvetlené, jak veľký význam v našom národnom živote má a vždy mal kult svätováclavský.

31. III. 1930 Gašparik, škol. inšpektor

ŠKOLSKÝ ROK

1930/1931

V prázdninách po školskom roku 1929-30. stala sa na škole zmena. Na základe vypísaného súbehu na miesto spr. uč. jednotriednej št. ľud. školy v Biskupiciach n/D. si medzi inými uchádzačmi zažiadala o toto miesto i učiteľka Bronislava Kubanková. Menovaná miesto skutočne i obdržala s platnosťou od 1. júľa 1930. Správu školy prevzala vo vzornom poriadku.

Pri tohtoročnom zápise sa ukázalo, že škola už má pevné základy a obyvatelia obce si ju čím ďalej, tým viac obľubujú. Oproti 16tim žiakom, ktorými škola svoje jestvovanie započala, je dnes 68 žiakov, čo znamená, že treba žiadať rozšírenie školy o jednu triedu. Zdar tomuto utešenému rozvoju!

S pomocou božou začíname opäť nový školský rok. Dnes je už biskupická škola dvojtriedna. Je pravda, že ešte je stále len v malej izbe obecného chudobinca umiestnená, zato však predsa dvojtriedna!

Máme striedavé vyučovanie polodenné. Čo druhú učiteľskú silu ponechal tu referát Ministerstva školstva a národnej osvety Anežku Feketeovú – Rodičia zapísaných žiakov – už i napriek nátlakom so strany miestnej maďarskej školy – pochopili, že ťažko je žiť v štáte bez znalosti štátneho jazyka a preto usilujú o to, aby aspoň ich deti žily voľakedy ako slobodní a sebavedomí občania, keď to oni voľakedy ešte pred nedávnom nemohli o sebe tvrdiť. Lebo veď sú to rodičia, ktorí pochádzajú zo slovenských rodín – dnes však ani slova slovenského nevedia. Čo o rodičoch, to isté sa môže povedať o deťoch. Tieto sa dnes však už horlive pričiňujú, aby sa slovenský rozprávať naučily a hrdosťou a pýchou naplňuje ich malé srdiečka každé nové slovo, ktoré si osvojili.

Dňa 28. oktobra sme mali veľmi peknú slávnosť. Po zaspievaní národných hymien mala preslov uč. B. Kubanková. Po tomto nasledovaly básne žiakov a krátkým príležitostným preslovom zakončil slávnosť miestny notár, p. Jančovič. Slávnosti sa súčastnilo celé obecné predstavenstvo.

Posledný raz sme boli v škole v roku 1930. Pekný to bol deň! Nie preto, že sa nám začínaly radostné vianočné prázdniny – to nie – veď my radi do školy chodíme! Ale toľko pekných dojmov sme toho dňa zažili! Mali sme ten deň peknú školskú besiedku, spojenú s vianočnou nadielkou.

Bolo to 20. decembra 1930. Všetkých 68 žiačkov bolo v triede shromaždené. Tlačili sa jeden ku druhému, aby sa len voláko pomestili – zato však na tvároch všetkých sa zračilo nejaké očakávané blaho! Akoby nie – veď hneď príde k nám do triedy Ježiško!!!

Najprv sme si zaspievali piesne: „Prídi Ježiško premilý…“ a „Narodil sa Kristus Pán, radujme sa…“. Ozývalo sa to, až milá vec! Potom im ešte učiteľka B. Kubanková rozprávala legendu od Zelmy Lagerlőfovej „Svätá Noc“. – Ústa všetkých pootvorené, v očiach sa zračí akési posvätné svetlo. Ku koncu legendy si všetci radostne vzdychli; čiastočne preto, že sa rozprávka radostne skončila, ale snáď skôr preto, že teraz nasledovalo to, čomu sa najviac tešili – nadielka. –

„Položte si všetci hlavy na lavice a spite, ako pastieri spali vtedy, keď im anjeli spevom zvestovali narodenie Ježiška“… hovorí učiteľka deťom.

Medzi tým, čo deti zdánlive spaly, bol donesený do triedy už hotový stromček a dva veľké koše balíkov a balíčkov, nachystaných k nadielke. Na toto sa však už všetci prebudili. Dárky boly rozdaté. Stromček sa jagal ešte v celej svojej kráse, v triede však svietili 68 párov detských očí – svietily krajšie snáď, ako tie sviečky na stromku, veď radosť a vďaka rozžehly tieto svetielka a preto tak krásne plápolaly. – Konečne aj stromček bol obratý – veselo si každý chrumkal cukrovinky, ktoré z neho dostal. Vonku tichúčko poletoval sniažik od nebeských výšin k zemi, akoby nám donášal odkaz z tých výšin, že totiž aj tam vedia o našej radosti, tichú našu modlitbu vďaky vyslyšia a pošlú požehnanie tým, ktorí nám svojou štedrosťou túto radosť spôsobili.

K nadielke nám Školská Matica Slovenskej Ligy poslala 800 korún, továreň „Slovenka“ z Turč. Sv. Martina poslala pre každého žiaka 1 pár pančúch, t. j. 68 párov, ďalej pán riaditeľ Slovenskej Banky z Bratislavy, Ján Mukařovský zaobliekol jednoho chlapca od hlavy až k pätám, daroval okrem toho 160 kusov rôznych slovenských zábavných knižočiek a jednu veľkú krabicu cukríkov na stromček. Pokladňa továrne „Baťa“ zo Zlína nám poslala 50 korún. Všetkým darcom úprimné „Pán Boh zaplať!“ Všetky dary boly rozdelené tak, aby sa každému aspoň niečo ušlo, zato však viac bolo pamätané na chudobnejších, ktorí dostali to, čo im bolo najviac treba. Boly to svetre, topánky, košele, čiapky a podobne.

Po nadielke sme sa v tichosti rozišli s radostným uspokojením a vďačnosťou v srdciach k naším dobrodincom.

1. júna 1931 Gašparík, školský inšpektor

10. júna 1931.

Dnes započali so stavbou novej školskej budovy. Má byť hotová a svojmu cieľu odovzdaná do 1. sept. b. r. Tam sa už má započať vyučovanie v budúcnom školskom roku.

ŠKOLSKÝ ROK

1931/1932

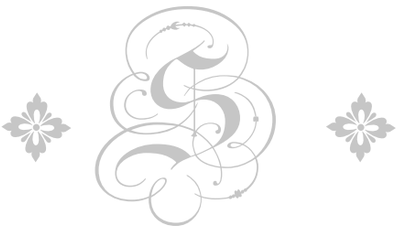

1. sept. 1931.

Stavba novej školskej budovy síce pekne pokračuje, ale hotová ešte neni. Ani reči nemôže byť o tom, aby sme sa tohoto kalendárneho roku tam nasťahovali.

Školský rok 1931-32 započal sa dnes s 90 žiakmi. Jako rieka z malého pramienka povstáva, tak rastie počet žiakov slovenskej školy v Biskupiciach n/D z roka na rok. Naprosto nám už nepostačuje miestnosť v provizornej budove školskej. Vyučuje sa striedovo, polodenne, ale pri toľkom počte žiakov nebude môcť byť to vyučovanie zdarilé, veď sa v malých, dvojsedadlových laviciach tlačia po traja, aby sa len voláko pomestili. – Snáď už nebude dlho trvať a v pohodlných, krásnych triedach budeme pokračovať vo vyučovaní.

28. okt. 1931.

Dnes sme oslavovali v škole trináste výročie našej samostatnosti. Preslov mala Bronislava Kubanková a niekoľkí žiaci predniesli príležitostné básne. Sotva sa súčastnil niekto tejto slávnosti. Predstavenstvo obce vôbec nie, to úplne vystalo. Vraj „správkyňa školy na túto slávnosť nikoho nepozvala“. Je to smiešne, aby niekto čakal pozvanie od školy na oslavu 28.okt. Veď to neni zábava, ale veľmi vážny prejav našej úcty k pamiatke tohoto dňa.

Za to však aj bez hosťov, ktorých svätou povinnosťou malo byť súčastnenie sa slavnosti v škole slovenskej – sme si to veľmi pekne a srdečne odbavili. Hlavná vec je, že naši žiaci to dnes jasne cítili, jakého veľkého daru sa dostalo nášmu národu pred trinásti rokmi, keď bola naša samostatnosť prehlásená. Žiaci odchádzali povzbudení sviatočnou náladou – s pocitom teplej lásky k slovanskému národu.

21.XII. 1931.

Zas jednu radostnú vianočnú besiedku sme v škole zadržali. „Nadielka“, to bolo to kúzlo, ktoré tiahlo do našej malej školy malých i veľkých. Ústredná Správa Slov. Ligy na Slovensku v Bratislave nám k tejto nadielke prispela 600 korunami. Správkyňa školy vyprosila od niektorých bánk tiež peňažité príspevky, takže sa z toho nasbieralo 270 Kč. Pán riaditeľ Slov. banky v Bratislave, Ján Mukařovský prispel tiež mnohými dary, jako obuvou (6 parov) a hlavne – dal nám cukríky na vianočný stromček. Za radostnej vianočnej nálady boly dárky rozdelené.

2.III. 1932.

Dnes konečne odovzdala staviteľská firma „Bratia Procházkové“ úplne dohotovenú školskú budovu k používaniu. Správa školy dostala od školského inšpektora Ign. Gašparíka nariadenie, nasťahovať sa do novej budovy, akonáhle nastane teplejšie počasie.

Aby si každý vedel porovnať dosavádny stav školy s budúcim lepším jej stavom, pripojujem fotografické snímky provizornej a novej budovy školskej.

Tohoto istého dňa, totiž 2. III. 1932 navštívil školu okresný školský inšpektor I. Gašparík, prezrel uradné knihy, presvedčil sa o metodách vyučovacích, zkúšal i sám žiakov a z výsledkom v jednej i druhej triede bol úplne spokojný.

7.III. 1932.

Oslava na počesť narodenín pána prezidenta našej republiky Tomáša G. Masaryka bola veľmi zdarilá. V prvej hodine vyučovacej sa sišlo k nám 32 členov miestneho sboru Slovenskej Ligy v čele s pánom predsedom tohoto sboru Imrichom Roháčom a spolu so školskými deťmi vzdali hold k 82. narodeninám nášho milovaného prezidenta, Tomáša G. Masaryka. Všetky deťmi prednesené básne, všetky povedané reči, všetky zaspievané piesne maly len jednu a tú istú ozvenu a to: „Bože, živ nám nášho otca, prezidenta Masaryka, aby sa pod správou jeho šťastnou stala republika! Daj mu zdravia, ducha sílu, požehnaj mu v každej práci, to mu túto slávnu chvíľu, prajú zo srdca Slováci!

21.III. 1932.

I toto je pre nás slávny deň! Akoby nie? Veď dnes sme sa presťahovali do novej budovy školskej. Ešte sme neokúsili tú rozkoš, ako sa to učí v takej krásnej škole, lebo dnes započaly sa veľkonočné prázdniny, ale už i samotné vedomie, že sa viac nevrátime do tej tesnej, tmavej miestnosti, nás naplnuje radosťou. Ale tohto školského roku i v tejto novej priestrannej škole budeme len striedavo vyučovať. Nemáme totiž nábytku do druhej triedy. Za panujúcej krízy nemôhol nám štát dať žiadanú mimoriadnu dotáciu na zariadenie školy. Však je nám na pomoci všemožne. Dal nám spraviť lavice v štátnej priemyselnej škole v Košiciach. Budú však až v júni hotové a do tej doby neni iného spôsobu, jako ďalej striedavo vyučovať.

Školský rok 1931/32 bol zakončený dňa 28. júna 1932.

8. okt. 1932 Gašparik, škol. inšp.

ŠKOLSKÝ ROK

1932/1933

Dňa 1. septembra 1932 započalo sa riadnym vyučovaním celodenným v oboch triedach novej školy. Deti spolu s učiteľským sborom súčasnily sa pobožnosti „Veni sancte“. Triedy sú dosiaľ slabo zariadené. Nie je skrín, tabúľ, stolov ani dostatočný počet lavíc.

Učiteľský sbor školy zmenil sa úplne. Na miesto Bronislavy Kubánkovej, správkyni školy, ktorá bola preložená do Vyšného Sliača, okres Ružomberok došiel Štefan Pleško, správca školy v Blahovej Dedine, okres Šamorín už 1. (septembra) augusta t. r. Pôsobí už 6. rokov na menšinových školách. Na miesto Anežky Feketovej, ktorá dňom 1. septembra preložená bola na štátnu ľudovú školu v Račištorfe došla Klementína Plešková, rod. Černá pani správcu školy.

Počet žiactva školy je tento: I. trieda 51, z toho 23 dievčat a 28 chlapcov. II. trieda 52 žiakov a to: 29 chlapcov a 23 dievčať. Veľa žiakov starších teraz prestúpivších z maďarskej školy bolo pre neznalosť vyučovacieho jazyka poslané zpät, poneváč ani miesta nebolo.

Keďže, naša škola nebola dosiaľ ani svätená ani slávnostne otvorená rozhodli sme sa spolu s 123. sborom Slovenskej Ligy tu slávnosť usporiadať a to dňa 9 oktobra t. r., aby sa jej mohol v tento deň súčasniť i pán minister školstva a národnej osvety dr Ivan Dérer spolu s inými vzácnymi hosťami.

Bohužiaľ v posledný deň dostali sme zprávu, že pán minister školstva a národnej osvety sa slávnosti nesúčasní pre neodkladné porady ministerské.

Na slávnosť otvorenia školy tešil sa každý v našej obci, kto s nami úprimne smýšľal. P. dekan Tykúš odriekol nám síce posviacku školy, ale p. kaplán nám v nej aspoň kríže posvätil. Rodičia detí boli uspokojení.

Počasie nám prialo a návšteva bola priamo ohromná.

Podpisy našich slavnostných rečníkov a hosťov:

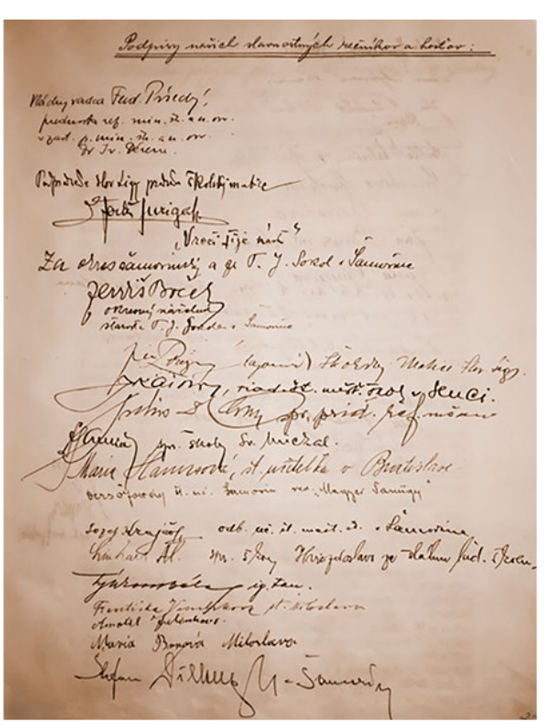

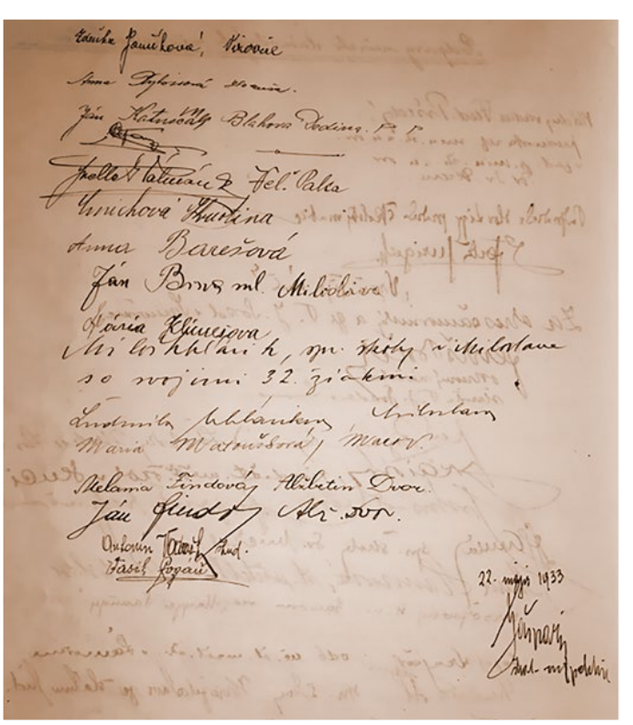

Miesto popisu priebehu slávnosti uverejnený článok z časopisu „Žitný ostrov“ vlepujem:

Čo je škola nám?

Vzdelanosti chrám! Nepovstane, milý brachu, národ náš zo svojho prachu, keď nebudú kvitnúť školy na dedičnej jeho roli. „Tak znely rozradostnené srdcia detí, tak znelo nadšenie tritisícového zástupu prítomného veľkej slávnosti otvárania novej menšinovej školy v Biskupiciach pri Dunaji.

Veru veľkolepá slávnosť, veľká manifestácia, pekné spolunažívanie občanov biskupických a nezlomné priateľstvo bratstvo československej menšiny na Žitnom Ostrove ukázalo sa v nedeľu dňa 9. októbra 1932. Čas blahoprajne usmial sa na účastníkov a poskytol im v dáždivých dňoch pohodu. Nová školská budova slovenskej školy v záplave slnka a národných bariev do ďaleka hlásala slávny deň a kto nazrel dnu, videl krásne triedy novozariadené, usmiato čakajúce malých hosťov a veľkých pochvalu.

Už hneď po obede spústa ľudí schádzala sa k uvítaniu hosťov u obecného domu. Desiatky ovenčených vozov z kolonii hlásaly Biskupiciam niečo nevídaného. Lesk hasičských heliem a mihotanie práporkov v rukách detí pripútal zrak i najväčšieho nepriateľa. A čo teprv malebný sprievod, hudba, šum a jásot. To Biskupice ešte nevidely!

Odbila tretia po obede a priestranný dvôr školy spolu s hriskom nestačil. K tribúne nebolo sa vôbec možno dostať. Zvuky národných hymien na zahájenie slávnosti utíšily každý hlások a za všeobecného ticha privítal hosťov i návštevníkov čestný predseda Slovenskej Ligy inž. Ján Krížik srdečnými slovami slovenský i maďarský. Po ňom za všeobecného napnutia i čiastočného sklamania správca školy prečítal omluvný telegram ministra dra I Dérera, ktorý znel nasledovne: „Ľutujem velice, že neodkladné úradné záležitosti mi znemožnily, aby som mohol byť svedkom Vašej radosti. Omluvte ma láskave účastníkom slávnosti a tlumočte jim srdečný môj pozdrav a prianie, aby Vaša škola pôsobila s plným úspechom. Taktiež prečítaný bol pozdravný dopis kancelárie prezidenta republiky, vrchného škol. radcu Kolouška, hlavného predsedu Slov. Ligy Dra. M. Bellu a iných.

Slávnostným a srdečne uvítaným rečníkom bol vládny radca Fr. Písecký, čo zástupca ministra školstva. Jeho srdečné slová prenikaly duše nás všetkých. Vravel: Dnes zase slávnosť a to slávnosť stále sa opakujúca: Otváranie novej školy. Však tým radostnejšia, lebo otvára sa nová škola, nový chrám poznania, demokrácie, pravdy a vedenia. Hľa, symbol demokrácie a spravedlnosti: slovenská a maďarská škola v jednej obci. Slovenské školy nestaváme z provokácie na utiskovanie, ale so sociálnej spravedlivosti tam, kde jej je treba. Československo občanstvo vďačne kvituje každý lojalný prejav maďarského občanstva a preto nech sú Biskupice pri svojich školách obcou pokoja, obcou občanstva vzdelaného a mravne uvedomelého. Deti, učte sa, čítajte, pracujte. Novej škole prajem slovámi nášho najväčšieho muža štátu hojné Božie požehnanie a mnoho zdaru v jej poslaní. Hlučný potlesk bol p. vládnemu radcovi úprimnou odmenou za pekné slová pravdy. Prejav tento tlumočený bol i v reči maďarskej p. inšpektorom I. Gašparíkom.

Na tríbúne objavila sa nebojácna postava predsedu Školskej Matice Slovenkej Ligy dra. Ferdiša Jurigu. Jeho ostré slová priamo rezaly, ale spravedlive. Medzi iným hovoril: Nezabúdajme na minulosť! Slovák pamätaj, že otrokom si bol a budeš, ak na seba hľadieť nebudeš. Nedajme na frázy o ľudskosti, ale buďme tvrdí i vôči sebe. Postupujme, napredujme. Hlúposť a nevedomosť je hriechom. Múdri budú vždy svetom vládnuť a preto hľaďme, ako sa stala z chudobínca naša nádherná škola školou krásnou, tak nech vyrástajú z našich detí statní, nebojácni Slováci. Nech nás starých rozvadených, roztrieštených do nepoznania spojuje myšlienka a láska k deťom, lebo v našich deťom ožíva tu pri Bratislave zapadlá Sláva Slávov. Na plte Slováci, sem sa dolu, tu je

Vaša budúcnosť, nie hlivieť tam hore v romantických tichých dolinách a vrchoch, ale sem sa, sem nech sláva Slovákov a Čechov ožíva, vzrástá a žije životom radosti slobody a šťastia.

Po jeho zvučnej reči deti sborove zaspievaly a predniesly báseň a pieseň: Čo je škola nám? Ich čistý hlások v mäkkej slovenčine-materčine dojímave pôsobil na všetkých poslucháčov bez rozdielu.

Okresný náčelník dr. Fr. Boček prirovnal život našej republiky k mladému, zdravému stromu a takýmto stromom nech je aj škola, ktorú dnes svätíme. Nech stromom, nesúcim hojné ovocie -, aby z nej vyšli statoční občania, ktorí by vedeli čo je vlasť a ako v nej a za ňu pracovať. Školu, ako menšinovú vzal pod svoju ochranu a sľúbil jej byť napomocný v každom ohľade.

Na to školský inšpektor I. Gašparík slovenský i maďarský predniesol síce krátke, ale zaujímave dejiny školy, ktorá vyšla z chudobínca. Nabádal rodičov k založeniu Rodičovského združenia, učiteľov k príkladnej práci a deti k učeniu a práci. Na čo odovzdal správcovi školy novú budovu slovami: Buďte jej dobrým majiteľom, otcom detí a priateľom rodičov, napravte minulosťou zanedbané a kračujte v práci v duchu modernej školy umenia a práce.

Správca školy Štefan Pleško vrele kvitoval slová všetkých rečníkov. Vravel: Zle pomery poprevratové nás pomalu opúšťajú. Máme už svojich škôl na tisíce a majú ich aj naše menšiny, ako sa to v demokratickom štáte patrí. Štát a slovenská Ligy idú nám vstríc i v našej škole. Hľa, štát nám postavil novú krásnu budovu a Slovenská Liga školu založila, udržuje a dáva potrebné krásne nové zariadenie. Nová slovenská škola naša má veľkú cenu. Ratuje, chráni! My učitelia s nadšením chceme vaše deti plne vyzbrojiť bo boja života a preto prosíme vás rodičia, aby ste nám pomáhali. Pre vás milí priatelia prajem slovámi básnika: Milujte a vážte si školu našu, lebo len tam, kde láska k školám žije, srdce za svoj národ bije.

Hej veď krásne vedomosti sú kľúč blahej budúcnosti. A vam milé deti prajem, aby sa vám škola stala novým radostným domovom a aby ste si po všetky roky navštevovania školy radostne spievaly: Do školy, do školy, to mi znie po vôli. Keď sa učiť chytím, vždy sa dobre cítim. Do školy, do školy, to mi znie po vôli. Po týchto slovách poďakoval jak vzácnym hosťom p. rečníkom, tak návštevníkom, kolegom, hasičom, obecenstvu a všetkým za hojnú účasť a trpezlivosť.

Po milej básničke na poďakovanie zahraná a nadšene zaspievaná bola slovenská hymna: Hej Slováci!

Na to obecenstvo prezrelo si novú budovu veľmi milo a krásne vyzdobenú a rozišlo sa iste a peknými dojmami domov. Pozvaní hostia súčastnili sa v peknom počte slávnostnej svačiny v hostinci u pí. Krížikovej, kde prípitkami na zdravú budúcnosť škole i republike a zaslaním pozdravných telegramov p. prezidentovi a min. školstva bola slávnosť ukončená.

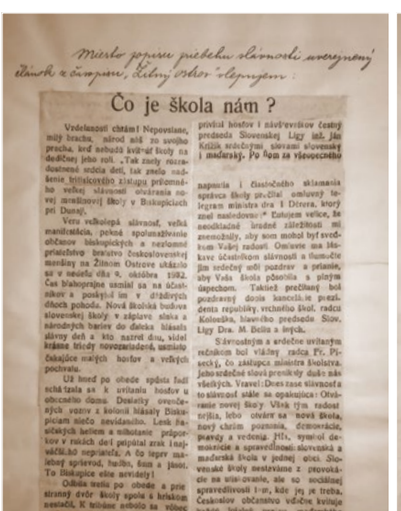
Miesto popisu priebehu slávnosti, uverejnený článok z časopisu, žiadny obraz nepriložený.

Čo je škola nám ?

Vrdelanosti chtám! Nepovstane, milý bratku, národ náš zo svojho prvého, keď nebudú žiť-ať školy na dedičnej jeho roli. „Tak znely rozradostené srdcia detí, tak znelo nadšenie bratislavského zástupu prítomného veľkej slávnosti otvárania novej meštianskej školy v Báskupických pri Dunaji.

Veru veľkolepá slávnosť, veľká manifestácia, pekná spolunažívanie občanov báskupických a nezlomné priateľstvo bratov československej menšiny na Žitnom Ostrove ukázalo sa v nedeľu dňa 9. októbra 1932. Čas báskupické uznal za za účasti nákov a poskytol im v drábnych dňoch pohoda. Nová školská budova slovenskej školy v zápalve slnka a národných farieb do daleka hlásaly slávy dňa a kto nazrel dnu, videl krásne triedy novozariadené, uznieto čakajúce malých hostov a veľkých pocitu.

Už hneď po obede sputia ľudí chňa tzula sa k uvítaniu hostov u obecného domu. Desiatky ovenčených vozov z kolonú hlásaly Diakpiciam niečo nevídaného. Lenk hačiackych helfem a mihotanie prápcov v rukách detí pripútal zrak i najväčšího nepriateľa. A čo tegyr maďarský spisovol, hadko, šum a jaaa. To Báskupice ešte nevideły!

Oblúk vedia po obede a prie stranný dvór školy spolu s hrkáčm nestačil. K tráfeniu nebolo sa vôbec možno dostať. Zvuky národných hymien na zahájenie slávnosti

prívitní hostov i návštevníkov čestný predseda Slovenskej Ligy inž. Ján Kršák srdečnými slovami slovenský i maďarský. Po tom za vrúcneho

napomína i čiastočného skĺamania správca školy predčítal omluvný telegram ministra dra I. Dérera, ktorý znel nasledovne:" Ľutujem veľmi, že neodkladné hradné záležitosti mi znemožňujú, aby som mohol byť svedkom Vášej radosti. Omlavie ma lásk ve účastníkom slávnosti a tlumočte im srdečný vrúci pozdrav a prianie, aby Veda škola pôsobila s plným úspechom. Takisež prečítaný bol pozdravný dovše kancelár. prezid. republiky, vrchného škol. radcu Kolonička, hlavného predsedu Slov. Ligy Dra. M. Bella a iných.

Slávnostným a srdečne uvítaným rečníkom bol vládny rada Fr. Pisecký, čo zástupca ministra školstva. Jeho srdečné slová preniknú dušo nás všetkých. Vravel: Dnes zase slávnosť a to slávnosť veľmi významná. Otvorenie novej školy. Všek tým radosť tejšia, lebo otvára sa nová škola, nový chrám poznania, demovácie, pravdy a rozvoja. Hľa, vymizol dnes mokrice a spravedlivosti slovenská a maďarská škola v jednej obci. Slovenské školy nestávame z prevokácie na uvedovanie, ale so sociálnej spravedlivosti i-ie, kde jej je treba. Československý občanstvo vdične kvituje každý lojalný prejav maďarského občanstva a preto nech sa Báskupice

obcou občanstva vzdelaného a mravne uvedomelého. Deň, učte na, čítajte, pracujte. Novej škole prajem slovami nášho najväčšieho muža štátu hojné Božie požehnanie a mnoho žiaru v jej poslaní. Hlučný potlesk bol p. vládnemu radcovi úprimnou odmenou za pekné slová pravdy. Prejav tento tlumočený bol i v reči maďarskej p. inšpektorom I. Gašparíkom.

Na trúbne objavila sa nebojácna postava predsedu Školskej Matice Slovenskej Ligy dra. Ferdiša Jurgu. Jeho ostré slová prísno rezaly, ale spravedlivé. Medzi iným hovoril: Nezabúdajme na minulosť! Slovák pamätaj, že otrokom si bol a budeš, ak na seba hľadieť nebudeš. Nedajme na frázy o ľudskosti, ale buďme tvrdí i vôči sebe. Postupujme, napredujme. Hlúposť a nevedomosť je hriechom. Nádej budú vždy svetom vládnuť a preto hľadajme, ako sa stala z chudobínca naša nádherná škola školou krásnou, tak nech vyrástaju z našich detí statní, nebojácni Slovici. Nech nás starých rozvedených, rozlietených do spoznania spojuje myšlienka a láska k deťom, lebo v našich deťom oživa tu pri Bratislave zapálil Štúra slávov. Na pilc Slováci, nemá dňu, tu je Vaša budúcnosť, nie hlivieť tam hore v romantických tichých dolinách a vrchoch, ale sem sa, sem nech sláva Slovákov a Čechov ožíva, vzrástá a žije životom radosti slobody a šťastia.

Po jeho zvučnej reči deti sborove za spievaly a predniesly báseň a pieseň: Čo je škola nám? Ich čistý hlások v mäkkej slovenčine-materčine dojímave pôsobil na všetkých poslucháčov bez rozdielu.

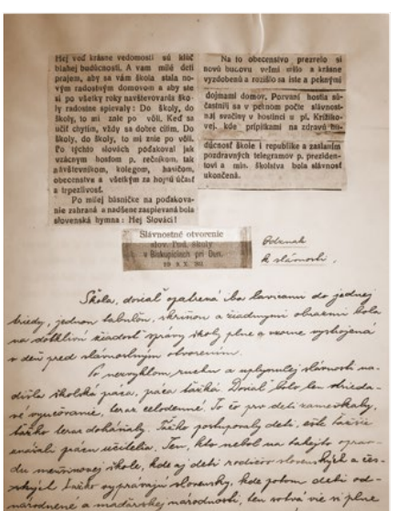
Okresný náčelník dr. Fr. Boček prirovnal život našej republiky k mladému, zdravému stromu a takýmto stromom nech je aj škola, ktorú dnes svätíme. Nech je stromom, nesúcim hojné ovocie-, aby z nej vyšli statoční občania, ktorí by vedeli čo je vlasť a ako v nej a za ňu pracovať. Školu, ako menšinovú vzal pod svoju ochranu a sľúbil jej byť napomocný v každom ohľade.

Na to školský inšpektor I. Gašparík slovenský i maďarský predniesol síce krátke, ale zaujímave dejiny školy, ktorá vyšla z chudobínca. Nabádal rodičov k založeniu Rodičovského združenia, učiteľov k príkladnej práci a deti k učeniu a práci. Na čo odovzdal správcovi školy novú budovu slovami: Buďte jej dobrým majiteľom, otcom detí a priateľom rodičov, napravte minulosťou zanedbané a kračujte v práci v duchu modernej školy umenia a práce.

Správca školy Štefan Pleško vrele kvitoval slová všetkých rečníkov. Vravel: Zle pomery poprevratové nás pomalu opúšťajú. Máme už svojich škôl na tisíce a majú ich aj naše menšiny, ako sa to v demokratickom štáte patrí. Štát a slovenská Ligy idú nám vstríc i v našej škole. Hľa, štát nám postavil novú krásnu budovu a Slovenská Liga školu založila, udržuje a dáva potrebné krásne nové zariadenie. Nová slovenská škola naša má veľkú cenu. Ratuje, chráni! My učitelia s nadšením chceme vaše deti plne vyzbrojiť bo boja života a preto prosíme vás rodičia, aby ste nám pomáhali. Pre vás milí priatelia prajem slovami básnika: Milujte a vážte si školu našu, lebo len tam, kde láska k školám žije, srdce za svoj národ bije.

Hej veď krásne vedomosti sú kľúč blahej budúcnosti. A vam milé deti prajem, aby sa vám škola stala novým radostným domovom a aby ste si po všetky roky navštevovania školy radostne spievaly: Do školy, do školy, to mi znie po vôli. Keď sa učiť chytím, vždy sa dobre cítim. Do školy, do školy, to mi znie po vôli. Po týchto slovách poďakoval jak vzácnym hosťom p. rečníkom, tak návštevníkom, kolegom, hasičom, obecenstvu a všetkým za hojnú účasť a trpezlivosť.

Po milej básničke na poďakovanie zahraná a nadšene zaspievaná bola slovenská hymna: Hej Slováci!

Na to obecenstvo prezrelo si novú budovu veľmi milo a krásne vyzdobenú a rozišlo sa iste a peknými dojmami domov. Pozvaní hostia súčastnili sa v peknom počte slávnostnej svačiny v hostinci u pí. Krížikovej, kde prípitkami na zdravú budúcnosť škole i republike a zaslaním pozdravných telegramov p. prezidentovi a min. školstva bola slávnosť ukončená.

Škola, dosiaľ opatrená iba lavicami do jednej triedy, jednou tabuľou, skriňou a žiadnymi obrazmi bola na dôtklivú žiadosť správy školy plne a vzorne vystrojená v deň pred slávnostným otvorením.

Po nezvyklom ruchu a uplynulej slávnosti nadišla školská práca, práca ťažká. Dosiaľ bolo len striedavé vyučovanie, teraz celodenné. To čo prv deti zameškaly, ťažko teraz doháňaly. Ťažko postupovaly deti, ešte ťažšie znášali prácu učitelia. Ten, kto nebol na takejto opravdu menšinovej škole, kde aj deti rodičov slovenských a českých ťažko vyprávajú slovensky, kde potom deti odnárodnené a maďarskej národnosti, ten sotvá vie si plne predstaviť; čo je to menšinová škola a práca v nej.

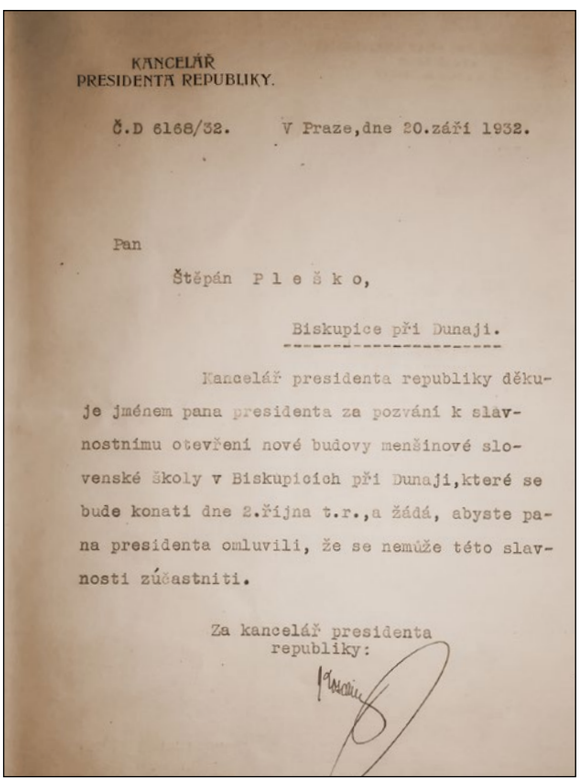

KANCELÁŘ
PRESIDENTA REPUBLIKY.

Č.D 6168/32. V Praze, dne 20.září 1932.

Pan

Štěpán P l e š k o,

Biskupice při Dunaji.

Kancelář presidenta republiky děkuje jménem pana presidenta za pozvání k slavnostnímu otevření nové budovy menšinové slovenské školy v Biskupicích při Dunaji, které se bude konati dne 2.října t.r., a žádá, abyste pana presidenta omluvili, že se nemůže této slavnosti zúčastniti.

Za kancelář presidenta
republiky:

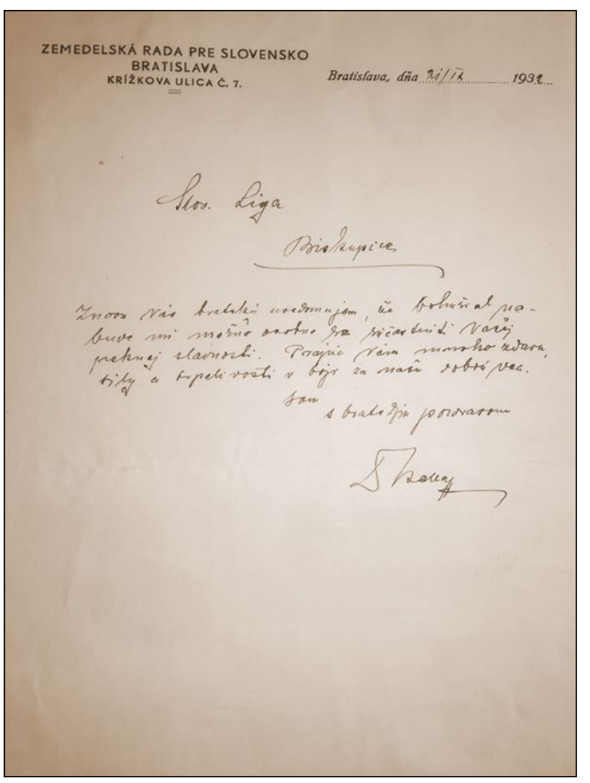

ZEMEDELSKÁ RADA PRE SLOVENSKO
BRATISLAVA
KRIŽKOVA ULICA Č. 7.

Bratislava, dňa 24/IX 1932

Slov. Liga

Biskupice

Znova vás bratsky uvedomujem, že bohužiaľ pre-
bude mi možno osobne za príležitosti Vašej
pekuej slavnosti. Prajúc vám mnoho úspe-
chov a úplnej vroli v boji za naše zdravé veci.

Sam s bratským pozdravom

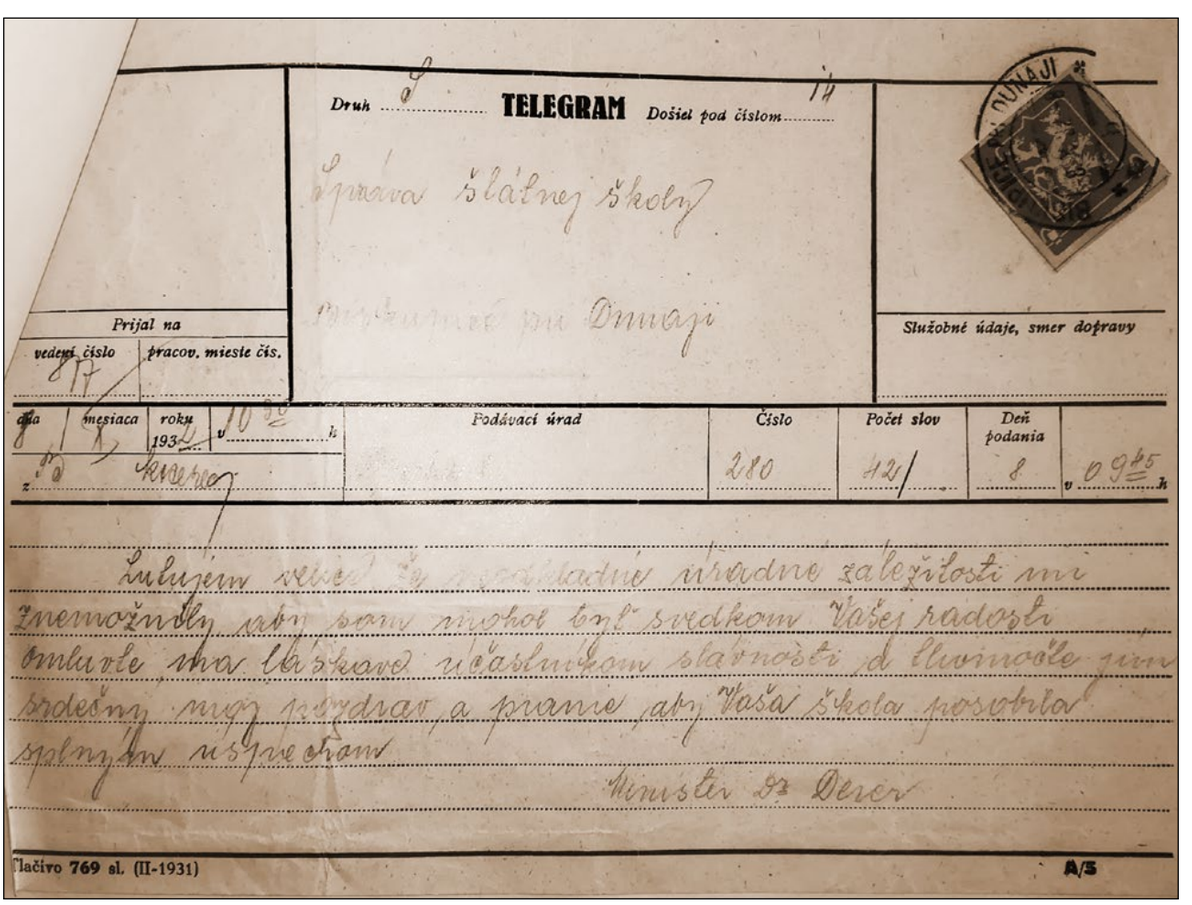

Druh TELEGRAM Došiel pod číslom

správa štátnej školy

Biskupice pri Dunaji

Prijal na
vedení číslo 817 pracov. mieste čís.

Služobné údaje, smer dopravy

dňa 8 mesiaca 9 roku 1932 v 10 h

Podávací úrad

Číslo 280

Počet slov 42

Deň podania 8

z Bratislavy v 09 45 h

Želujem veľmi že neodkladné úradné záležitosti mi
znemožnily abym sam mohol byť svedkom Vašej radosti
omluvte tha blízkovej účasťou slávnosti a tlumočte mu
srdečný môj pozdrav a prianie aby Vaša škola posvätila
splnenie všetkých

Minister Dr Dérer

Tlačivo 769 sl. (II-1931) A/5

Obrázky zo slávnosti:

Reční vl. R. Písecký.

Reční dr. F. Juriga.

Dobre ešte tam, kde človek vidí ovocie svojej práce. Horšie však tam, kde jej niet a keď, len veľmi málo. Deti opustivšie školu zabúdajú na to, čo im tam bolo vštepované. Musia zabudnúť, lebo veľká, ohromná presila cudzonárodná – maďarská núti ich rozprávať maďarský. Rodičia čsl. národnosti roztratení sú po celých Biskupiciach. Ich deti mimo školy len maďarský musia rozprávať, bo ich spoluhráči-kamaráti od súsedov, z ulice inak nevedia a hrať, baviť sa chce. Nuž čo iné dá sa robiť. Taký je osud menšiny! Aká môže byť potom v cudzom štáte? Prerazí sa to raz?

Vodcovia maďarskej verejnosti neradi vidia naše slovenské školy menšinové i nás. Nerad nás vidí i tunajší dp. dekan Tyúkos, „vadmagyar“ a neraz to dal už cítiť i našim predchodcom.

Kde môže podkopáva, rýpe, škodí, z vlastnej i cirkevnej moci, aby znemožnil alebo aspoň brzdil pekný postup našej školy. Zamienky a príčiny nevyberá. Sotva nastúpil nový správca školy Št. Pleško, už ho napadol úradno-cirkevným prípisom, ktorým ho vyzýval a upozorňoval, aby ako inoverec (evanjelik) jeho prácu nekazil a nehatil. Správca školy korektne mu odpovedal, že dosiaľ nič nezhatil, ani nezkazil a pre budúcnosť, pre dobré spolunažívanie sdelil mu, že riadi sa dľa prikázania božieho. „Miluj blížneho svojho, ako seba samého."

Pán dekan však nevzal si slová tieto k srdcu. Pre vzájomné porozumenie a na žiadosť občanov r. k. vyznania požiadali p. dekana o posviacku. Tento zpočiatku sľúbil, ale v nedeľu pred samou slávnosťou odoprel s tým, že biskupský úrad v Trnave zakázal svätiť štátne školy. Je to možné a pravdou? Keď dosiaľ všetky štátne školy slovenské, tu na okolí boly svätené?

A ešte iný prípad: Ján Toth, učiteľ r. k. školy udaný p. dekanom cirkevnej vrchnosti, preto, že svoju dcérku posiela do našej školy. A bolo ich ešte viacej! Správca školy nemohol to už ďalej trpieť a preto pre výstrahu celú vec uverejnil v „Robotníckych Novinách" dňa 8. febr. 1933.

Článok pripojený:

Patria Biskupice pri Dunaji do Čs. republiky?

Deti, ktoré chodia do slovenskej menšinovej školy, sú „hornyákok". Sú na biskupskom úrade v Trnave kňazi Slováci?

BISKUPICE, vo februári.

V Biskupiciach pri Dunaji, 10 km od hlavného mesta Slovenska, pre tamojšiu československú menšinu založená bola v roku 1927 slovenská menšinová škola. Túto školu i maďarské obyvateľstvo uvítalo, poneváč v nej malo možnosť ich deti naučiť sa slovenčine. Neuvítal ju však tamojší dekan Tyúkos a maďarská škola. Deti, ktoré prestupovaly do našej slovenskej školy, boly bité, vyhodené z marianskej kongregácie, nesmely v kostole na chôre spievať a rodičom odopierané bolo sväté prijímanie. Pri birmovke dekan svojvoľne odoprel učiteľku i deti biskupovi predstaviť, bárs tak učinil s učiteľmi i deťmi maďarskej školy. V kostole deti našej školy sú odstrkované až do kúta, ako „büdös Slovákok". Po ulici i na predstavení v prítomnosti pánov učiteľov vykrikujú deti maďarskej školy na deti našej školy „hornyákok". Žiak maďarskej školy, ktorý učiteľa slovenskej školy pozdravil „Pochválen Pán Ježiš Kristus", je pre jeho očami svojimi spolužiakmi za to kopaný a bitý.

Keď toto všetko človek vidí a počuje, tak sa mu zdá, že vlastne Biskupice nie sú v Československej republike a že vlastne, keď cestuje do Bratislavy a ostatných krajov Slovenska, mal by si vypýtať cestovný pas.

Keď malo byť dňa 9. októbra 1932 slávnostné otvorenie novej školskej budovy menšinovej školy, na žiadosť občanov i detí, správca školy cestou tunajšieho dekana Tyúkosa požiadal biskupský úrad v Trnave o posviacku novej školy. Posviacka táto bola však, ako štátnej škole, biskupským úradom odopretá, bárs mimo menšinovej školy v Šamoríne všetky menšinové školy boly posvätené. Čo si máme myslieť o biskupskom úrade v Trnave, keď v ten istý deň

povolil posviacku štátnej ľudovej školy v Šelpiciach pri Trnave, len to, že miestneho dekana Tyúkosa v jeho boji proti menšinovej škole slovenskej podporuje. V tomto nás ešte utvrdzuje nasledovný prípad:

Pán učiteľ na miestnej maďarskej škole, Ján Tóth, bol tunajším farským úradom oznámený biskupskému úradu v Trnave, že svoje dieťa dal do našej slovenskej menšinovej školy. Biskupský úrad sa tohoto strašného deliktu ujal a spomenutému pánu učiteľovi napísal: „Žiadam ospravedlnenie, prečo posielate svoje dieťa inde (totiž do slovenskej menšinovej školy, ktorej ani meno najsť nevedia, preto musí stačiť slovo „inde“) a nie do katolíckej školy. Snáď druhého učiteľa považujete za schopnejšieho na výchovu vlastného dieťaťa, než seba (on tvrdí, že pokladá, lebo sám nevie slovenský a svoje dieťa chce nechať naučiť slovenský pre ďalšie štúdium, tak nevyhnuteľne potrebné), alebo to chce byť demonštrácia proti katolíckej škole? V každom prípade nejde Vám to ku cti. – Neusálek Károly.“

Nuž, či je to demonštrácia dať dieťa do slovenskej školy, menšinovej štátnej, v ktorej učí učiteľka rím. kat. náboženstva, ktorej biskupský úrad v Trnave po päť rokov účinkovania dal poverenie učiť rím. kat. náboženstvu a od pána Boha jej vyprosoval požehnanie v tejto práci. Kde tak, ako na škole katolíckej, učí ten istý kňaz dve hodiny týždenne náboženstvu a kde sa deti zrovna tak modlia, ako v škole katolíckej, lenže slovenský. Či snáď tá naša slovenčina vadí biskupskému úradu? Či toto jeho vystupovanie a snižovanie našej menšinovej školy slovenskej nie je demonštráciou proti našej škole?

Také hľa pomery sú v Biskupiciach. Tam štátny lekár, člen Slovenskej ligy pohoršuje sa nad tým, že učiteľka slovenskej školy, keď aj vie maďarský, nechce s ním inak vyprávať, len slovenský. Tu sám bratranec dekana sa nad tým náramne pozastavuje, ako je to možné, že učiteľ maďarskej školy dá v takej maďarskej obci, ako sú Biskupice, svoje dieťa do slovenskej školy. Veď dľa nich sa riadi celá obec a potom i ostatní občania dajú svoje deti do slovenskej školy.

Nad tým sa nik nepozastavoval, keď deti československej národnosti od roku 1918 do roku 1927 boly prinútené chodiť do maďarskej školy a ešte dodnes rodičia československej národnosti sú nútení posielať svoje deti do maďarskej materskej školy, lebo slovenskej v mieste niet a ich zamestnanie núti ich dať deti do materskej školy. To je v Biskupiciach samozrejmé, lebo Biskupice vlastne dľa pomerov nie sú v Československej republike.

Dňa 20. sept. deti súčasnily sa detského predstavenia cirkusu Kludský v Bratislave za vedenia uč. sboru.[2]

Výstrižok z novín: Středa, 5. října 1932.

ČESKOSLOVENSKO: Bratislava 279,3 m 13,5 kW 1074 kc

17.00 Detská besiedka. Prvá hodina v škole na kolonii. Detská rozhlasová besiedka. Napísal Štefan Pleško. Osoby: Učiteľ a žiaci.

5. oktobra previedtly deti našej školy besiedku v Bratislavskej rozhlasovej stanice „Prvá hodina v škole na kolonii“ práca to správcu školy ešte z bývalého pôsobišťa.

(vysielané 5. októbra 1932 o 17.00)

Dorasť Československého Červeného Kríža bol teraz už zavedený i na našej škole. Počet členov v tomto roku činí v oboch triedach 60. Zavedná bola tiež detská samospráva.

2 Tento dátum nemusí byť presný. V Bratislave bol zrejme cirkus od 4. 10. 1932. Pozn.ed.

Školská dochádzka v prvých vyučovacích mesiacoch je veľmi zlá. Deti a hlavne rodičia nie sú zvyklí na poriadnu dochádzku. Neporiadok školy maďarskej zahniezdil sa i na škole našej a odstrániť ho dá sa len pomaly.

Dňa 26. okt. zahraly naše deti v rozhlase druhú detskú besiedku: „Ku dňu slobody“ Besiedka pekne vydarila.

Výstrižok z novín: Středa, 26. října 1932.

ČESKOSLOVENSKO: Bratislava 279,3 m 13,5 kW 1074 kc

17.00 Detská besiedka (poriadaná pečl. Osvet, Sväzu) „Ku dňu slobody“. Napísal Štefan Plesko. Uč. žiaci št. ľud. školy v Biskupiciach.

Oslava dňa slobody bola nasledovná: Najprv sa šlo spoločne deti i členovia nášho sboru Slovenskej Ligy do kostola. Odtiaľ deti šly do školy a dospelí do tunajších maďarských škôl a odtiaľ k nám. Slávnosť bola veľkolepá. Prednesené boly príležitostné básne i piesne deťmi. Správca školy mal prednášku o význame dňa a p. vedúci notár Jančovič prehovoril za sbor Slovenskej Ligy a poďakoval uč. sboru i deťom za bohatý program.

Tohto roku obecné zástupiteľstvo dňa 17. mája na naliehanie p. školského inšpektora I. Gašparíka a pričinením p. vedúceho notára Jančovíča odhlasovalo našej škole podporu na udržiavanie školy ročne 2.000 Kč. Pre nesporádané finančné pomery bývalej správkyni školy B. Kubánkovej i čiastočnú defraudáciu podpora vyplatená bola až do rúk nového správcu školy. Musí sa poznamenať, že podpora je vzorne vyplácaná a to len zásluhou p. vedúceho notára.

Dňa 31. oktobra zadržaný bol deň sporivosti. Význam sporenia bol deťom praktický poukázaný.

Výstrižok: Bratislava, 17.15 Detská besiedka (poriadaná pečl. Osvet. Sväzu): „V deň mŕtvych. Napísal Št. Pleško. Výstrižok: STŘEDA, 2. listopadu 1932.

Slovenská politika

6. novembra 1932

Slovenský detský rozhlas bol zavedený i v bratislavskej odbočke Radiojournalu. A je to veľmi záslužná vec a užitočná nielen pre náš dorast, ale i pre dospelých – pre slovenskú verejnosť, ktoré má takto vhodnú možnosť vidieť výsledky práce na našej novej slovenskej škole a sľubný vývoj slovenskej mládeže. Chutné besiedky boly v rozhlase 26. okt. „K dňu Slobody“ a 2. nov. „V deň mrtvých“, poriadané slovenskou menšinovou školou v Biskupiciach pri Dunaji za vedenia horlivého spr.-učiteľa Plešku. Slovenská verejnosť i z týchto drobných, no utešených detských besiedok má príležitosť presvedčiť sa, že slovenské menšinove školy si naozaj zasluhujú jej pozornosti i podpory. (véhá)

Dňa 2. novembra žiaci III triedy: Štefan Halgat, Irena Bočková, Gizella Vozárová, Štefan Horváth a Július kriál zahrali v bratislavskej rozhlasovej stanici besiedku „V deň mŕtvych“

spolu s učiteľským sborom na uctenie pamiatky mŕtvych. Denný časopis „Slovenská Politika o tejto a predošlej besiedke rozhlasovej peknú zprávu.

Učiteľský sbor našej školy peknú prácu vyvína v miestnom 123. sbore Slovenskej Ligy, ktorý si zasluhuje pozornosti, poneváč je pátronom našej menšinovej školy. Prednáškami a poriadaním schôdz oživuje sbor a získava preň nových členov.

Koncom novemra už pilne pripravuje sa vianočná nadielka. Správa školy na 50 žiadostí o podporu k nej rozoslal po celej republike. Ústredná správa prispela na ňu obnosom 500- Kč a miestny sbor sbierkou po členoch i zo sborovej pokladnice na 1200-Kč. Nadielka dala veľa práce. No práca táto nebola nadarmo. Chudobné deti našej školy ju potrebovaly veľmi a potrebovať budú.

Nejeden chudáčik dostal tam všetko, čo Ježiško roznáša na štedrý večer a nejeden mal tam svoj vianočný stromček. Čo radosti a jasu salalo z malých detských srdieček. Čo radosti a tepla doniesol týmto srdiečkom náš bohatý, ožiarený stromček a hŕba darov pod ním.

Nadielková slavnosť bola veľmi srdečná a rodičmi žiakov početne navštívená. Za ústrenú správu Slovenskej Ligy prítomný bol literarný a propagačný tajomník V. H. Kurtha. To tejto slávnosti doniesla Slovenská Politika peknú zprávu.

Výstrižok:

-Pekná slovenská slávnosť v Biskupiciach pri Dunaji bola usporiadaná 20. dec. za účasti tamojšej čs. menšiny. Bola to vianočná nadielka. Slávnosť otvoril spr.-uč. Št. Pleško, neúnavný národný pracovník a dobrý vychovávateľ, ktorý nás o svojej poctivej práci v škole a medzi našou menšinou niekoľkokrát presvedčil, posledne dňa 21. dec. v detskom rozhlase, kde so svojími žiakmi poriadal „Slovenské vianoce“ a dňa 20. dec. na vianočnej slávnosti v Biskupiciach. Výstupy žiakov slov. menš. školy – sborové spevy a recitácie – pekne ukázaly výsledok horlivej práce učiteľov i to, že peniaze, vynakladané na slov. školy v národnostne miešaných krajoch, sú účelne uložené – v slov. deťoch. Za Ústr. správu Slov. ligy prehovoril V. H. Kurtha k rodičom i k deťom. Potom boly rozdeľované vianočné dárky. Ježiško v Biskupiciach bol napriek ťažkým hosp. pomerom bohatý, obdaril takmer každé dieťa obnosou, šatom a knižkami v cene 2000 Kč. Čo bolo umožnené obetavosťou Slov. ligy čs. menšiny. Iba ten, ktorý v živote zakúsil niekedy tiesnivé pomery, pochopí, čo znamená pre chudobné dietky slovenské na menšinách vianočná nadielka a jak významná je sociálna misia Slov. ligy – podpora slov. chudobných dietok aspoň na vianoce. -

Po vianočných prázdninách, ktoré trvaly od 22. decembra do 3. januára 1933 začalo riadne vyučovanie, ale dosť neveselé. Deti v triedach trpely zimou. Novostavba ani najintenzívnejším kúrením nedala sa vyhriať.

Dňa 13. januára 1933 prevedená bola kolaudácia školy. Kolaudacie súčastnili sa: za Krajinský úrad tech. radca inž. Štich a inž. Pokorný, za štátnu školskú správu školský inšpektor I. Gašparík a správca školy Š. Pleško a podnikatelia Bratia Procházkovi z Lanžhota.

Od 10. januára zavedená bola pomocou obecného úradu a miestnej socialnej komisie mliečna akcia i na našej škole, kde na 30 detí každý deň dostalo hrnček mlieka a pečivo.

Nemilo sa detí i správcu školy dotklo vykrikovanie žiakov maďarských škôl „Hornyákok“ verejne v prítomnosti svojich učiteľov na filmovom predstavení, poriadanom Československým Červeným krížom. Toto správa školy predniesol nadriadeným úradom. Žiaci maďarskej školy vykrikujú na našich vonku „Tot banyák“, „Hornyakok“.

Vo februári dostala naša škola do kabinetu pekný písací stôl od ústrednej správy, Slovenskej Ligy ovšem len tým, že firma, ktorá ho zhotovila sľavila z neho 350 K.

Dňa 7. marca o 10. hodine usporiadala naša škola peknú a bohatú oslavu 83. narodení nášho milovaného pána prezidenta. Súčasnili sa jej všetci členovia sboru Slovenskej Ligy i miestny starosta obce. O pánu prezidentovi prednásali: správca školy a predseda sboru, notár Jančovič. Z týchto slávností, ktoré sú raz čo raz početnejšie navštevované a programove bohatšie videť, že škola naša hrá veľkú úlohu národnú, vzdelavaciu i propagačnú v miestnej obci a že vlastne je takým strediskom a vodcom všetkých Slovákov a Čechov v Biskupiciach bývajúcich.

15.marca toho roku poriadala naša škola oslavy p. prezidenta v bratislavskom rozhlase. Zahrali tam hru: „Tatíčko–prezident na Slovensku“ od Št. Plešku. V hre nám vypomáhali p. Antonina a František Vodrážka, členovia miestneho sboru Slovenskej Ligy. Práce stále dost, keď nie tu, tak doma, a keď tam nie tak určite v škole. Deti pomaly prebýjajú sa prácou v škole i na vonok a výchovou z ponižujúceho postavenia, (veď to bola hanba, ponížiť sa, chodiť do slovenskej školy,) do pózy vyššej sebavedomejšej do vedúceho postavenia. Naša škola vedie! Naša škola musí viesť. Musí byť prvou v každom ohľade. Deti majte toto stále na mysli! Ukazujte celou svojou osobnosťou – vzdelánim vysoké nivo našej školy. Nech nie je nikoho, kto by poškvrnil česť našej slovenskej školy. Musíme vynikať učením, chovánim, výzorom, vystupovánim a všetkým. Áno, tak! A deti majú to na mysli. Dávajú pozor na seba i na kamarádov. Učia sa! Slušne sa chovajú! Počuli sme, že aj tí najzarytejší nedôverci našej školy vravia: „Je to slovenská škola, ale aspoň rátať sa v nej deti naučia.“ To považujú za hlavné. Ale deti naučia sa viacej. Len tak stále vopred. Sme v našom štáte, sme v našej škole! -

Poslednú hodinu vyučovania dňa 28. marca venovali sme spomienke na veľkého učiteľa národov Jána Ámosa Komenského.

Behom roku zavedené bolo na škole prezúvanie. Ovšem, šlo to ťažko a do krajnosti previesť sa nedalo, lebo deti sú veľmi chudobné a všetkým nijak nebolo možné zaobstarať. Mimo toho plátenky sa nesvedčily, lebo v prestavke cestou na záchod sa deťom premočily a chladily.

1.apríla 1933 nastúpila učiteľka I. triedy Klema Černá-Plešková materskú dovolenú. Aby chod vyučovania neutrpel správca školy už hodne vopred žiadal kvalifikovanú silu, ktorá by vedela slovenský i maďarský (keďže maďarčina je v škole i v obci potrebna). Ale naše vyššie úrady málokedy hladia na skutočnú potrebu a záujem školy, to skorej na záujem osôb a protekcionárov. A tak po dlhšom čakáni dostali sme učiteľa, ktorý nevedel ani slovenský, kdežeby ešte maďarský. Bol nim Milán Krejčí, obiturient gymnázia zo Všetína, chlapec dobrý, príčinlivý, ale trocha ľahkomyselný, ktorý síce svoju prácu vykonával dobre, ale nie s láskou a oddanosťou.

Počiatkom tohto roku zavedené boly na školy nášho okresu zdravotné listy. Bohužial však málo sú platné, keď predpísané lekárske prehliadky nie sú tunajším štátnym obvodným lekárom Dr J. Lamplom prevádzané. Škoda penez za papiere. Tak to obyčajne na vonkove ide. Predpisy sú, ale nemajú ich chuti dotyční páni zachovávať a potom – vyhovárajú sa na nedostatočné porozumenie.

Štefánikove oslavy u nás boly veľkolepé. Poriadali sme slávnosť v škole, u mohyle pri Ivanke a v celoštátnom slávnostnom rozhlase.

Pohľad do učebne v starej budove jednotriednej školy s vianočnou výzdobou.

Slávnosti v škole dňa 3. mája 1933 súčasnil sa celý sbor Slovenskej Ligy. Sľávnosť bola v dopoľudnajšich hodinách, kedy súčasne deti školy v rozhlase spolu s hercami Slovenského národného divadla previedli rozhlasovú hru: Štefánik-bohatier, od Št. Plešku.

Hra táto vysielaná bola všetkými československými rozhlasovými stanicami a tvorila kus programu slávnosti našej školy, kde ju všetci prítomní počúvali.

Druhého dňa 4. mája usporiadali sme spolu s členmi Slovenskej Ligy národnú púť k Štefánikovej mohyle pri Ivanke. Pohoda nám priala a všetci radi šli sme sa pokloniť nášmu hrdinovi-bohatierovi. Vysoký kamenný ihlan už zďaleka blysnul sa. Stanuli sme pri ňom v tichom zadumaní a iste každý z nás myslel si: „Hľa, tu dotĺklo to verné srdce slovenské. Táto zem vypila jeho krv. Táto zem privinula ho k sebe tak pevne, že nik nemal moci nemal sily jej ho vyrvať z objatia, ani vlastná mať.

Škoda Ťa hrdina náš! Predniesli sme mu tam pekné básne i reči, položili veľkú kyticu a zaspievali pieseň, našu vlastnú jemu, ktorú dosiaľ nik nečul: Štefániku náš, už odpočívaš na Bradle vysokom, tam mohhylu máš, Štefániku náš. Štefániku náš, duch tvoj nás tu stráž. Hviezdičky ti svieťa, spomíname ťa, Štefánku náš. – Áno, spomíname, a stále budeme. To jediné ti môžeme vrátiť.

Dňa 22. mája 1933 vykonal pán išpektor Ignác Gašparík prehliadku školy a svoju spokojnosť nadšene prejavil.

Prešiel maj – najkrajší mesiac a doniesol nám najhoršiu dochádzku. Deti začaly veľmi neporiadne chodiť do školy, zvlášte vo vyšších ročníkoch. Posielali sa upomienky, nič. Vykazovali sa žiaci okresnému úradu v Šamoríne ale čo to bolo platné, keď ten sa na ne ani nepodíval. Čo sa tedy dalo robiť? Prečo je to? Či za predchodzích učiteľov tak bolo, lebo to zapríčinila veľmi zlá dochádzka v miestnej maďarskej škole, kde dľa vyjadrenia samotného učiteľa do najvyšších tried chodí 5-6 žiakov? No to sme my ešte páni! Predvolávaním rodičov a prísnou kontrolou sa toto zlo trochu zlomilo. Zostalo ho však pri tej námahe ešte dosť. Bude tu treba dlhej práce preorientovať rodičov žiakov.

Koncom mesiaca pre radosť deťom usporiadali sme detský majales. Deti natešené chystaly sa naň. Nacvičili sme sa peknú hru: „Na rozchodnú, ktorú sme i dna 28. júna o 17. hodine zahrali do rozhlasu, naučili niekoľko sborových piesní, hier závodov a šli sa ukázať našim rodičom, naším dobrodincom, členom Sboru Slovenskej Ligy i celej verejnosti. Škoda, hustý celodenný dážď nám túto radosť čiastočne zakalil, ale bohatá tombola i chutná hostina deťom uchystaná kus toho napravila. Radosť preca bola! Slávnosti tejto za Ústrednú správu Slovenskej Ligy v Bratislave súčasnil sa p. Vincent Pokojný, tajomník Školskej Matice Sl. L. Slovenská Politika doniesla o tejto slávnosti peknú noticku, ktorú vlepujem.

Školský rok 1932/33 ukončili sme pekným výletom do Wiedne, kde sme si pobudli tri dni a navštívili tam československé menšinové školy wiedenské. Dobre a milo nám tam bolo.

Výstrižok z novín:

Národná práca v okolí Bratislavy rozkvitá

Naša menšina hostí maďarské deti

Už niekoľkokrát sme s radosťou zaznačili oživený a intenzívnejší národný pobyt v okolí Bratislavy, hlavne v obciach národnostných. Zaznačili sme celý rad pekných národných podnikov, zdarilých hlavne zásluhou slov. menšinových učiteľov. Ku spomenutým už podnikom dôstojne druží sa menšinová slávnosť v Biskupiciach pri Dunaji. Miestna slovenská menšinová škola spolu so sborom Slov. ligy usporiadaly školský majáles, ktorý ani zúfale špatné počasie neprekazilo. Detské divadlo, hry, závody a iné atrakcie boly pekne prevedné. Potom deti zaspievaly sborove niekoľko piesní. Po detskom programe, ktorý takmer celý sa skladal z pôvodných prác dobrého menš. učiteľa a nár. pracovníka Plešku, obdržaly deti odmenu. Spokojné vracaly sa domov. Veď ich prácu nič neprekazilo a priniesly pohostenie i chudobným deťom maďarskej školy, ktoré sa tiež zúčastnily slávnosti. Pohostením maďarských detí slovenská škola zahriakla maďarských krikľúnov.

Milo je spomenúť zvlášť to, že pri všetkej nepohode návšteva bola skvelá. Hľa, menšinová škola získava si veľkej úcty i pozornosti, lebo prácou jej učiteľov dosiahla krásnu úroveň! Pri výtečnej hudbe Vodrážku a tombole, do ktorej nadšenci a hlavne J. Mukarovský, riaditeľ Slovenskej banky, dali predmety peknej ceny, bavili sa hostia i členovia sboru veselo a úprimne. Finančný efekt – čistý zisk 1000 Kč – hovorí najlepšie o úspechu tejto menšinovej slávnosti. Zisk je venovaný na podporu chudobných detí slov. menš. školy.

Pri tejto príležitosti nemôžem pominúť peknú snahu našej menšiny a školy v Biskupiciach, ktorá prvá z našich menš. škôl nadviazala priamy styk s menšinovými školami v zahraničí a navštívila viedenské menšinové školy. Ďalej 28. t. m. o 17. hod. poriada zas v rozhlase ukázku detského majálesu. Tieto podniky hovoria o peknej snahe a rpáci našej menšiny. Hľa, čo sa dá dosiahnuť, čo sa dá všetko vykonať, keď je u našej „menšiny“ porozumenie a ozajstné bratstvo, ktoré vytvára jakékoľvek osobné hádky! Tak by to malo byť všade a vždy! Detvan.

Školsky rok 1932/33 ukončený bol takýmto stavom žiactva: Dľa zdravotnej prehliadky, váženia a merania učiteľmi zdravotný stav žiactva dobrý. Počet žiakov v jedn. triedach: I. trieda: 23 chlapcov, 21 dievčeniec, spolu: 44, II. trieda: 25 chlapcov, 27 dievceniec, spolu: 52, celkový počet: 96; z toho: 89 rím. kat. náboženstva a 7 ev. a. vyznania; 33 Čechoslovákov a 63 Maďarov; 93 z miesta a 3 z okolia. Z celého počtu musí opakovať ročník 16 žiakov.

A ešte radostná zpráva! Keďže počet zapísaného žiactva na rok 1933/34 vykazuje 122 žiakov z čoho do II. triedy 82 správa školy podala žiadosť o rozšírenie školy na 3 triedy. Dúfajme, že nám to povolia a zatiaľ užime veselo prázdniny milé, aby sme sa zdraví, posilení na tele i na duchu mohli pustiť s chuťou do novej práce.

ŠKOLSKÝ ROK

1933/1934

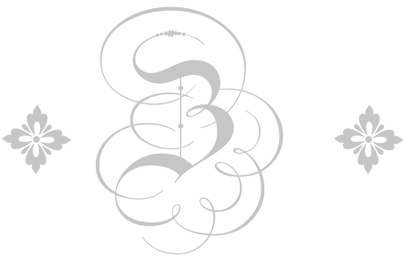

Začíname s pomocou Božou nový školský rok. Radi doň vstupujeme, lebo je nás viacej, detí i učiteľov. Sme už traja učitelia, teda tretiu triedu nám povolili. Stalo sa tak veľkou zásluhou Školskej Matice Slovenskej Ligy v Bratislave, ktorá podvolila sa vzať na seba vecný náklad na túto triedu. Začiatok roku začínali sme týmto počtom žiactva: I. trieda: 13 chlapcov, 19 dievčat, spolu: 32 žiakov a II. trieda: 24 chlapcov, 24 dievčeniec, spolu: 48 žiakov a III. trieda: 24 chlapcov, 18 dievčeniec, spolu: 42 žiakov, celkový stav: 122 žiakov: z toho 67 Čechoslovákov a 55 Maďarov; 113 rím. kat. náboženstva, 8 ev. a. vyznania a 1 náboženstva židovského. 118 z miesta a 4 zo súsednej obce Komárovo.

Na tretiu triedu menovaná bola k nám Maria Hudecová, def. učiteľka z Tisovca. Keďže však bola náboženstva ev. a. v., ako správca školy a keďže žiaci sú skoro výlučne náboženstva rím. kat., správca školy mal veľkú obavu, že využije tohto miestny dekan Tyukos proti škole a preto požiadal referát ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave, aby na tunajšiu školu dali učiteľku náboženstva rím. kat. Učiteľka Maria Hudecová vzala tento zákrok so súhlasom na vedomie a menovaný úrad ju už 5. septembra 1933 preložil na štátnu ľudovú školu do Sväteho Jura pri Bratislave. Na jej miesto vymenovaná bola abiturientka učiteľského ústavu v Modre, Amália Havelská, z Osuského pri Brezovej.

Chybou veľkou bolo, že pre novú triedu nemali sme riadnej miestnosti. Aby však preca mohlo byť riadne celodenné vyučovanie umiestnili sme I. triedu do kabinetu školy na prvom poschodí a tento zase presťahovali do správcovne v prízemí. Zadelené bolo takéto: I. trieda 1. a 2. ročník v kabinete na poschodí tr. uč. Klema Plešková-Černá, II. trieda 3. a 4. ročník v riadnej učebni v prízemí tr. uč. Amália Havelská, III. trieda 5. 6. 7. a 8. ročník v riadnej učebni na prvom poschodí tr. uč. správca školy Štefan Pleško.

Hneď v prvých dňoch vyučovacích prevedené bolo meranie a váženie žiactva a poučení boli o doležitosti životosprávy počas školského roku.

9. IX. 1933 vybraní žiaci našej školy pod vedením správcu školy zahájili celoštátny školský rozhlas reláciou: „Po horách, po dolách“, ktorú napísal Št. Pleško.

12. IX. 1933 súčastnili sa všetci žiaci našej školy detského predstavenia v cirkuse Kludský v Bratislave.

Výstrižok z novín – čtvrtek, 7. září 1933 o 10.30 Rozhlas pre školy

Podpisy:

V Biskupiciach 22. marca 1936

?

Dr. Josef Borovička

Vlasta Pešková

Želmíra Gašparíková

Václav Vážný

Nečitateľná citácia: „Nenaváli jsme se ani, jak jsou hezci kormoráni“ Z básní Jeho Spectability fil. Fak. Kom. univ.

Nakoľko žiaci navštevujúci našu školu sú veľkou väčšinou z chudobných rodín a rodičia nevládzu dať svojim deťom všetko čo v škole potrebujú 123. sbor slovenskej Ligy v Biskupiciach pri Dunaji z iniciatívy členov učiteľského sboru, ako v roku minulom i tento rok venoval na školské potreby týmto deťom Kč 700-. Potreby správa školy zakúpila, pridelila jednotlivým triedam a vyúčtovala sboru. Aj Učiteľské nakl. „U nás“ v Bratislave darovalo chudobným žiakom školské potreby za Kč 160.

Nakoľko len učiteľský sbor vzrástol o jednu silu a tiež škola o III. triedu jak práca v škole, tak aj mimo školu vzrástla a bola prevádzaná systematickejšie. Práca učiteľa-hraničiara je rozsiahla a i ťažká. Ako dobre by bolo a ako by sa to oplatilo prideliť na každú hraničiarsku školu slovenskú o jedného učiteľa viacej, ktorý by viedol mimoškolskú činnosť v patričnej evidencii a pomáhal pri tom svojim kolegom. Ale je to vždy tak, kde práce najviacej najmenej robotníkov.

Spolupráca v sbore bola dobrá a harmonická. Počiatkom oktobra t. r. zahájený bol v našej škole kurz slovenčiny pre dospelých. Kurzu, ktorý viedol správca školy po 4 hodiny týždene súčasnilo sa 36 poslucháčov Maďarov obojeho pohlavia. Takéto kurzy majú v menšinovom prostredí veľkú úlohu. Jednak Maďari učia sa slovenský, sbližujú sa so slovenskou kultúrou a hlavne poznajú našu slovenskú školu zblízka a presvedcia sa, že nie je pohanská, ani že v nej „čerti nebývajú“.

27. X. 1933 usporiadaná bola v škole prednáška o význame letectva pre všetkých žiakov.

28. októbra bol svojim programom tohto roku veľmi bohatý. Netreba podotýkať, že to vyšlo z iniciatívy našej školy. Na návrh správcu školy usporiadané boly oslavy Dňa slobody tohto roku prvý raz spoločne. Totiž jedna slávnosť pred obecným domom za účasti i prevedenia všetkých škôl v obci, obecnej rady, sboru Slovenskej Ligy, hasičov, športového klubu atď. V predvečer sviatku poriadany bol slávnostný lampionový pochod – prvý v Biskupiciach pri Dunaji. Nato premietaný bol v miestnom kine jak pre deti, tak pre dospelých film zo života našich vodcov oslobodenia a legionárov. Film požičal správca školy od Masarykovho ľudovýchovného ústavu v Prahe.

Ján Mukarovský, riaditeľ Slovenskej banky v Bratislave mecenáš našej školy.

Na druhý deň bola slávnostná omša p dekanom Tyúkošom schválne prevedená o hodinu skoršie po nej spoločná slávnosť. Prednášali a spievali: žiaci našej i maďarskej školy, starosta obce Fehérvizi, predseda sboru Slov. Ligy Jančovič a správcovia oboch škôl Régely a Pleško. Slávnosti súčasnilo sa na 1000 osôb.

V škole spomenutý bol 30. október – martinská deklarácia ako každoročne slávnostne.

Dňa 31. októbra poriadaný bol deň sporivosti v znamení: chystajme sa na vianočnú nadielku. Bohatá nadielka, krásný stromček a pekná slávnosť v roku minulom už teraz vzrušovaly deti k usporiadaniu novej ešte bohatšej. Ale zasiahol do týchto príprav a rušnej práce v škole nemilý hosť – chytlavá choroba – záškrt. Dieťa po dieťati začaly chorieť a škola bola do polovice prázdna. Dňa 4. decembra 1933 okresný lekár zatvoril školy v obci do 21. dec. 1933. Potom tohto bolo predĺžené až do 15. januára 1934. Chvála Bohu deti prestály nemoc a žiadne z nich nezomrelo. Preto bolo tým veselšie shladanie pri oneskorenej nadielke dňa 30. I. 1934: ovšem bez stromčeka.

V tomto školskom roku založené boly detské noviny: „Mladý život“. O jeho vznik príspevkami sa pričinil i organizačne i správca našej školy.

Deti našej školy za vedenia učiteľmi rady staly sa jeho odberateľmi i prispievateľmi.

Stravovacia akcia v obci zorganizovaná od 20. XI. 1933 do 31. III. 1934 dávala 39 deťom našej školy denne mlieko a pečivo.

Slovenské hraničiarske učiteľstvo prácou zaujaté dosiaľ nebolo organizačne spojené. Prav. pokusy boly už dávnejšie organizačne ho sjednotiť (v roku 1929 Vl. Stance a Št. Pleško), ale nepodarily sa. Až v tomto roku za predbežného zistenia a vedenia kolegmi: V. Pokojný, Št. Pleško, Th. Kunst, J. Hanus, J. Kaiser dňa 9. XII. 1933 usporiadané bolo prvé ustavujúce valné shromaždenie v Bratislave na ktorom si slovenské hraničiarske učiteľstvo založilo svoj Spolok učiteľov slovenských škôl v menšinových krajoch Slovenska a slávnostne sa pričlenilo do Svä-zu hraničiarskeho učiteľstva čs. v Č.S.R. v Prahe.

Ešte koncom roku 1933 usporiadané boly prvé porady učiteľstva školského inšpektorátu III. v Bratislave pripraviť sa na vypracovanie normálnych osnov ministerstva školstva a národnej osvety v Prahe.

10. XII. 1933 Slovenská Liga v Bratislave na žiadosť správy školy darovala Kč 1.000 na učebné pomôcky. Na nadielku súčasne darovala Kč 50-, miestny sbor 500- Kč, okresná pečlivosť o mládež v Šamoríne šatstvo a obuv za Kč 700-, riad. Mukarovský, náš mecenáš a iní Kč 500. Vďaka všetkým!

14. XII. 1933 hospodárska škola v Eberharte, Ovocinárska škola v Modre a p. J. Mazánek v Usore darovali našej škole stromky. Zvyšné z nich darovala naša škola hraničiarskej škole slovenskej vo Váhovciach pri Seredi, ako aj niektoré knihy a obrazy. Tak si navzájom pomaháme.

31. XII. 1933 prevedené bolo vyúčtovanie a revízia učebných pomôcok (v Bratislave) a kníh na základe vynosu referátu mšano v Bratislave.

V tomto škol. roku správca školy Št. Pleško menovaný bol členom klasifikačnej komisie.

Osvetová činnosť uč. sboru v roku 1933: osem prednášek, štyri slávnosti, dve divadlá, dve exkurzie a dva výlety.

V tomto školskom roku povolené boly 3 odd. rím. kat. náboženstva.

15. I. 1934 zahájané bolo riadne vyučovanie. Škola a učitelia sa činne súčasnili v predávaní losov knižnej loterie Matice slovenskej v prospech žiactva hraničiarskych škôl.

12. II. vzhľadom na neprístojnosti daktorých žiakov poučené boly všetky deti o chováni sa na ulici pozdravovaní pod heslom: „Chráň česť našej školy".

16. II. usporiadané bolo lútkové predstavenie.

Za spolupráce so sborom Slovenskej Ligy ktorá sa medzi školou, rešp. učiteľmi a sborom veľmi pekne vyvinula, ako aj za spolupráce maďarskej školy, obecného úradu, predstavenstva, atď. usporiadaná bola slávnosť 7. marca – 84. narodeniny nášho milovaného prezidenta republiky tatíčka Masaryka, z ktorej poslaný mu bol pozdravný telegram.

15. III. 1934 poriadaná bola v Fakove porada učiteľstva hraničiarskych škôl okresu Šamorín na vypracovanie podrobných učebných osnov. Po prejednání podelená bola učiteľom látka jednotlivých predmetov dľa ročníkov na zpracovanie.

S blížacou sa jarou po velkonočných prázdninách, ktoré trvaly od 26. III. do 3. IV. 1934 zhoršila sa školská dochádzka v najvyšších ročníkoch školy. Špatná školská dochádzka v jarných a jesenných mesiacoch je zlozvyk, ktorý sa na našu školu prenáša z maďarskej miestnej školy, kde v letných mesiacoch je iba po 5-10 žiakov v najvyšších triedach.

Mesiac apríl venovaný bol bedlivejšiemu pozorovaniu prírody, jej ochrane ničením chrústov a pandráv.

Dňa 19. apríla 1934 prisli hospitovať na našu školu kandidáti IV. ročníka čs. štátneho učiteľského ústavu pod vedením cvičného učiteľa J. Foltýna počtom 43.

Prítomní boli vyučovaniu v I. a III. triede. Prezreli si školu, kroniku a presvedčili sa o práci učiteľa na hraničiarskej škole.

4. V. 1934. Mesiac máj na škole znamená rad slávností. Prvou a hlavnou z nich sú Štefánikove oslavy. 4. mája 1934 bolo 15. rokov tomu čo náš slavný bohatier zahynul. Preto slávnosti na znak piety jeho pamiatke boly veľké Naša škola spolu s rodičmi a členmi sboru Slovenskej Ligy usporiadala púť k Štefánikovej mohyle pri Ivanke a tam svojim programom pridružila sa k oslave vojenskej a iných škôl. Odpoludnia súčasnil sa učiteľský sbor školy veľkej pietnej slávnosti na tomže mieste, ktorej prítomné bolo vyše 1000 učiteľov z troch bratislavských inšpektorátov. Za učiteľstvo nášho inšpektorátu prednášal a položil veniec správca školy Št. Pleško.

Ešte v tomto týždni previedla sa sbierka pod heslom „Demokracia deťom" v prospech chudobných detí našej vlasti.

8. mája posledná hodina vyučovacia venovaná bola spomienke na dvoch geniálných umelcov-hudobných skladateľov svetového mena Bedřicha Smetanu a Antona Dvořáka, ktorých narodeniny spadajú do tohto mesiaca.

10. mája poriadali sme Deň matiek. Divadelného predstavenia a slávnosti súčastnili sa rodičia detí a členovia sboru Slovenskej Ligy. Po slávnosti obdarovaly deti svoje mamičky kvetmi.

16. mája p. inšpektor Ignác Gašparík previedol úradnú prehliadku školy. Bol jak s prospechmi, chováním žiactva, tak s poriadkom v škole a pekným nažívaním učiteľstva i jeho prácou spokojný, čo dotvrdil v inšpekčnej zápisnici.

V dobe jedného týždňa od 22. mája súčasnil sa správca školy štátneho kurzu pre výchovu vodcov brannosti poriadaného ministerstvom zdravotníctva a telesnej výchovy vo Vlašimu

v Čechách v skautskom tábore. Po absolvovaní kurzu súčasnil sa kongresového jednania delegátov sborov Slovenskej Ligy v Spišskej Novej Vsi.

24. mája na poslednej porade v našej škole dokončené boly podrobné osnovy a zaslané k schváleniu školskému inšpektorátu.

11. júna poučené boly deti o význame turistiky teoretický i praktický.

16. jún bol veľkou radosťou a poslednou slavnosťou žiactva našej školy. Poriadali sme „školský majales“, podnik, ktorému sa deti po vianočnej nadielke najviac tešia. V záhrade u Krížikov pripravili p. financi deťom miesto, ohradili, ozdobili ho. Po obede v nedeľu v sprievode vyrazili sme zo školy spievajuc naň. Tam nám deti zahraly divadlo v Prírode „Rusalka“ a po ňom pri ciganskej hudbe cvičily, závodily, spievaly, prednášaly a veselily sa. Po programe zásluhou jednotlivcov a hlavne sestry p. riad. Mukarovského boly, pohostené. To vám bolo radosti. Čas nám prial a všetko pekne skončilo.

Prázdniny sa blížia. Po zaslaní zpráv o osvetovej činnosti a činnosti Rodičovskeho sdruženia, vlastne sboru Slovenskej Ligy, ktorý túto funkciu zastáva prevedené bolo triedenie a klasifikácia žiactva. Zo školy odišli títo žiaci: Maria Dolníková, Ján Kirth, Ladislav Prýcha, Jírina Ročková, Štefan Varga, Gizella Lamošová, Ján Nagy, Alexander Szekereš, Ladislav Varga, Eugen Vašš, Imrich Fűlle, Štefan Halgat, Vilma Tothova, Jolana Göndőrová, Štefan Horváth, Margita Röderová, Gizella Vozárová.

Prevedeným zápisom stav žiactva sa zvýšil a III. trieda bola zachovaná i cez agitáciu a modlenie p. dekana Tyúkoša.

Stav žiactva bol dobrý po stránke telesnej a zdravotnej. Priemerná vyspelosť a pokrok dobrý.

26. febr. 1937 Gašparík, škol. inšpektor

Stav koncom školského roku 1933/34 je:

Trieda	**V ročníku**										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Všetkých spolu	Z toho odišlo na strednú školu	Odišlo s priepustným vysvedčením
I.	13										
		19							32		
II.			10								
				25					35		
III.					19					2	
						20				2	1
							8				4
								8	55		8
Spolu:									122	4	13

ŠKOLSKÝ ROK

1934/1935

Školský rok 1934-35 začal dňa 3. sept. 1934. Nakoľko počet žiakov na škole vzrástol, nebolo možné umiestniť I. triedu v kabinete na I. poschodí a preto I. a II. trieda zahájily striedavé vyučovanie. Učiteľský sbor sa nezmenil a v hlavných prázdninách súčastnil sa rekreačného kurzu v Štubmanských Tepliciach, ktorý poriadal Osvätový sväz pre Slovensko v Bratislave a jeho hospodársku správu viedol správca našej školy Štefan Pleško.

Prví žiaci našej školy v škol. roku 1927/28. S triednou učiteľkou A. Feketovou.

Správca školy sa tiež za hraničiarske učiteľstvo slovenské súčastnil vedeckého pracovného sjazdu hraničiarského učiteľstva českého v Znojme.

V našej škole začiatkom školského roku bol tento stav žiactva:

1. trieda (1. a 2. roč.) 16 chlapcov, 19 dievčat, spolu 35, učí Kl. Plešková
2. trieda (3.-5. roč.) 17 chlapcov, 30 dievčat, spolu 47, učí Št. Pleško
3. trieda (6.-8. roč.) 29 chlapcov, 19 dievčat, spolu 48, učí Am. Havelská

Spolu: 62 chlapcov, 68 dievčat, spolu 130

Samozrejme ako v rokoch minulých i tohoto roku súčastnili sme sa školských bohoslužieb. Prevedené bolo triedenie a váženie žiactva. Zdravotný stav žiactva je dobrý. Len dochádzka v najvyššej triede jesennými prácami hodne trpí. Na škole vo všetkých triedach obnovený bol Dorast Čs. Červ. Kríža a v II. i v III. triede zvolená samospráva žiakov. Nakoľko počet žiakov ev. a v. vyznania stúpol na 13 žiadané bolo 1 odd ev. a v. náboženstva, ktoré aj bolo

povolené. Tak sú teraz na škole 3 odd. rím. kat. 1. odd. ev. a v. náboženstva a 1 odd. nepovinnej maďarčiny. Na tento chodí 30 žiakov z II. a III. triedy. Učí ich Klema Plešková.

Žiaci odoberajú Slniečko, Mladý život a Priateľ dietok a tak sa ešte sami vzdelávajú. Na vypísanú št. pôžičku práce upísali Št. a Klema Plešková 1000 Kč, Am. Havelská 200 Kč.

Žiaci našej školy I. trieda v škol. roku 1931/32. Triedna uč. Bronislava Kubánková.

Zaujímavým je, že tohto roku začala lákať nemecká obecná škola v Prievoze žiakov od nás z Biskupíc i z okolia do svojej veľkej novej školy, lebo trpí nedostatkom žiactva. Aj od nás odišli dvaja Danielovci, tí najhorší žiaci.

Škoda, že hneď počiatkom školského roku odchádzajú nám žiaci Nagyovi, Tothovi a Krejčovi, ktorých rodičia vysťahovali sa z obvodu našej školy.

V októbri 1934 prevedené bolo zmeranie a zakatastrovanie pozemku školy, ktorý zanesený je v pozemkovej knihe pri okresnom súde v Šamoríne pod čís. 1531.x. Pozemok školy sú tri parcele: 1369/34 v rozlohe 8 a 17 m^2, 1368/28 (?) v rozlohe 4 a 35 m^2 a 1369/35 v rozlohe 6 a 57 m^2, spolu 19 a 9 m^2.

Rozpočet školy zvýšený bol na Kč. 5.000.- V ňom Kč. 240.- zarátané na školské potreby chudobným žiakom. Na žiadosť správy školy daroval Spolok Sv. Vojtecha v Trnave 36 učebníc náboženstva pre chudobných žiakov našej školy.

Počiatkom októbra 1934 prihlásil sa Štefan Pleško do kurzu uč mešť. škôl v Bratislave. V tomto mesiaci daný bol do penzie Fr. Novotný, rep. fin. stráže, agilný spolkový a kultúrny pracovník a s deťmi odsťahoval sa do Čiech.

Od októbra 1934 súčastňuje sa správca školy Št. Pleško predsednických schôdz Sväzu hraničiarského učiteľstva RČS v Prahe, kde jedná sa tiež o otázkach hraničˇ. Škôl. slov. a kde súčasne intervenuje v prospech hraničˇ. škôl slov. v mšano v min. financií, v min verejných prác a v min. rade.

Učiteľka novej III. triedy Amália Havelská.

Učí na tunajšej škole od 1. sept. 1933.

V októbri vyšly nové pravidlá slovenského pravopisu a sú zavedené na škole. Škola previedla sbierku pre hranič školy a na Hviezdoslavov pomník, ich výnos Kč 324. 60.

Bôlne prekvapila našu školu i verejnosť zpráva o atentáte na kráľa sjednotenej Jugoslavie Alexandra - Sjednotiteľa a francúzskeho ministra zahraničia dr. L. Barthua. Teroristickému násiliu padli za obeť dvaja naši veľkí priatelia a hlasatelia mieru v Europe.

Vypomocný učiteľ za správcu školy Št. Pleška Václav Provazník z Vilémova. Čechy

V deň ich pohrebu zadržala naša škola smútočnú slavnosť a iste nezabudneme na nich v budúcnosti.

A hneď druhá tragická smrť. Zomrel náš prednosta referátu min. školstva a nár. osvety; ministerský radca Ferdinand Písecký.

Naša škola zvlášť dobre ho pozná, lebo len pred dvoma rokmi súčastnil sa jej slávnostného otvorenia. Učiteľ, legionár, pobočník M. R. Štefánika, organizátor a budovateľ slovenského školstva a ľudovýchovnej práce zomrel. Večná mu pamiatka! Slávnostného pohrebu v Modre súčastnil sa správca školy a tiež za Spolok hran. uč. slov. položil veniec.

27. X. premietaný bol pre žiakov všetkých škôl miestnych a okolných škôl film: Cestami oslobodenia, ktorý naša škola požičala od Masarykovho ľudovýchovného ústavu v Prahe. 28. októbra naša škola iniciátorom a hlavným poriadateľom spoločnej slovensko-maďarskej oslavy. Dňa slobody na námestí pred obecným domom. Slávnosti súčastnili sa žiaci všetkých škôl z Biskupíc, Komárová a Verekne, ako aj zástupcovia úradov, spolkov a miestne obyvateľstvo.

Správca školy mal slávnostnú reč a žiaci našej školy prednášali a spievali. Správca školy dňa 30. X. rečnil na verejnej oslave v Račisdorfe.

Počiatkom novembra prevzatá bola naša školská budová do štátnej správy technickým odd. okresného úradu v Bratislave.

15. novembra bola prevedená štvrťročná klasifikácia a rozdelené škol. zprávy.

1. XII. započatá bola stravovacia akcia 50 chudobných detí. Tiež 1. XII. zahajený bol kurz slovenčiny pre Maďarov na našej škole. Kurz viedol Št. Pleško.

Z úsp. réžií zakúpené boly učebné pomôcky za Kč 500.-.

Na vianočnú nadielku pripravujeme sa už dva mesiace 43 žiadostí bolo rozoslané na banky, spolky a význačné osobnosti.

Na vianočnú nadielku darovali nám: Ustredná správa Slovenskej Ligy Kč 500.- miestny sbor SL 500- Kč. p. riad. Mukarovský Kč 200.- okresný výbor v Šamoríne Kc 200.-, Spolok Čs. Č.K. americké hračky atď. Na vianočnej nadielke, ktorá je veľkým sviatkom lásky a mieru božieho v našej škole a ktorá má vždy veľký vianočný program obdarované boly všetky deti školy. Obutých a oblečených bolo 36 detí. Celkový náklad vyžiadal si Kč 1.950.-.

Referát mšano povolil na našej škole 3. odd. rím. kat. náboženstva 1. odd. ev. a v náb. a nové oddelenie nepovinnej madarčiny. V oddelení nepovinnej madarčiny vzdelávané sú čs. detí, aby tento menšinový jazyk riadne ovládaly. Budú ho potrebovať.

Vianočné prázdniny trvaly od 22. XII. 1934 do 6. I. 1935. V januári 1935 prevedená bola na konferencií klasifikácia a triedenie žiactva. Školské zprávy boly rozdané 31. I. 1935.

— Referát ministerstva školstva — a národnej osvety v Bratislave

Oznamuje trúchlivú zvesť, že dňa 25. októbra 1934 po krátkej chorobe dokonal nečakane vo veku 55 rokov svoj neúnavný, činný a zaslúžilý život pán Ferdinand Písecký vládny radca, prednosta referátu ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave.

Telesné pozostatky zosnulého budú vykropené v sobotu dňa 27. októbra 1934 o 14. hod. v kaplnke Ondrejského cintorína a v nedeľu, 28. októbra uložené o 14. hod. k večnému odpočinku na rím. kat. cintoríne v Modre.

Zosnulý venoval ako legionársky pracovník a najmä ako pobočník generála M. R. Štefánika všetky sily vydobytiu československej samostatnosti. Po návrate do osvodobenej vlasti vstúpil do služieb slovenského školstva a ako riaditeľ učiteľského ústavu v Modre, ako zemský inšpektor a napokon prednosta štátnej školskej správy na Slovensku oddal sa organizovaniu a vybudovaniu slovenského školstva s príkladnou obetivosťou a usilovnosťou.

Slovenské školstvo, ktoré miloval, pre ktoré žil a pracoval, zachová zomrelého vo vďačnej pamäti.

V Bratislave, 26. októbra 1934.

Miroslav Dobeš, zástupca prednostu referátu min. školstva a nár. osvety v Bratislave.

Učiteľský sbor našej školy na školskej besiedke 20. júna 1935.

Zľava Štefan Pleško, Klementína Plešková-Černá, Amália Havelská, Václav Provazník.

Polročné prázdniny trvaly do 3. II. 1935. Úradná prehliadka školy p. inšpektorom. I. Gašparíkom prevedená bola dňa 11. januára 1935. Na konferencií vyslovil uč sboru všeobecnú spokojnosť, zvlášte správcovi školy za bohatú osvetovú činnosť. Sp. školy navrhol zakúpiť dom J. Tyúkoša pri našej škole pre chystanú materskú školu.

Návrh bol prijatý a písomne postúpený Ustr. spr. Slov. Ligy v Bratislave k realizovaniu.

Správca školy Štefan Pleško preťažený prácou a oslabený stálou chorobou hrdla, ktorú si ziskal v školách na koloniach zatoľko zachrípol, že stratil hlas a musel k úradnej lekárskej prehliadke.

Okres. úr. lekár nariadil mu neprítomnosť v službe pre nemoc od 18. II. do 28. VI. 1938. Preto podaná bola hneď žiadosť o výpomocnú silu.

6. marca usporiadala naša škola slávnostnú akademiu na oslavu 85. narodenín tatíčka. T. G. Masaryka, v miestnom kine, kde žiaci zahrali veršovanú hru Št. Plešku: „Vesna.“ Hojnou účasťou a srdečným potleskom odmenení boli účinkujúci i autor. 7. marca prevedená bola sbierka v prospech III. Masarykovho dňa čs. zahraničiu a preto vyučovanie viedla len uč. Am. Havelská.

18. III. nastúpil miesto na našej skole výp. učiteľ Václav Provazník z Jeníkova v Čechách. Abiturient uč. ústavu v Prahe, ktorý do toho dňa hospitoval doma na škole. Vo veciach správy zastupovala správcu školy def. uč. Klema Plešková

20. III. zakončená bola mliečna akcia.

24. III. spomienka 150. narodenín veľkého slovenského básnika školy Bernolákovej Jána Hollého.

27. III. súčastnil sa správca školy ustanujúceho válneho shromaždenia Okresného osvetového sboru v Šamoríne. Proti návrhu dra Zalligera zriadila dva okresné osvetové sbory; maďarský a slovenský navrhoval jeden, spoločný, lebo nie deliť, ale spolupracovať máme. Bohužiaľ dr. Zalliger väčšinou zvíťazil.

6. apríla 1935 spomenuté bolo na škole 1050 vyročie smrti veľkého slovanského apoštola Sv. Methoda.

Z Eberhardu doviezli sme kvetiny a kry a vysadili sme školskú záhradu. Do okien školy dali sme hrantíky s kvetinami.

7-14. apríla poriadaný bol týždeň pečlivosti o zdravie vidieka. Dňa 8. m. bola v škole prednáška v ramci tejto akcie: „Náš vidiek a škola“.

6. apríla súčastnila sa naša škola Masarykovej výstavy v Bratislave. 20. apríľa na Bielu sobotu poriadaná bola slávnosť mieru Čs. Č. K. s tichou spomienkou na padlých vo svetovej vojne.

20. apríla podaný bol návrh na systemizovanie miesta učiteľky ruč. prác a dom. nauku pre školu na ňu vo Verekni a v Alžbetinom Dvore.

Mládeži je v jarnom období pripomínaný význam cudzineckého ruchu a poučovaná je o jeho pečlivosti.

4. máj, zasvätený pamiatke Štefánikovej oslávili sme spolu so štátnou ľud. školou v Eberharde a to výletom a pietnou spomienkou u mohyly pri Ivanke slávnosťou v zemedelných školách v Eberharde a slávnosťou u nás.

15. mája 1935 podaný bol návrh na zakúpenie pozemku Ľ. Frőhlicha vedľa školy sa nachádzajúceho.

V tomto mesiaci poriadaná bola tiež stromková slávnosť.

Pripomínam, že voľby do Národného shromaždenia boly 19 mája a my spolu s našou menšinou pričiňovali sme sa ich pre štátotvorné strany čs.

28. mája 1935 usporiadaná bola I. pracovná porada hran. učiť. Žitného ostrova v Dun. Strede. Podnet k nej dal a ju zorganizoval Št. Pleško. Bolo radostným s akým nadšením súčastnili sa jej naši hraničiarski kolegovia z celého ostrova.

Maďarčením v škole, neprístojným chovaním voči učiteľkom, neporiadnym dodržiavaním hodín náboženstva, ako aj štvaním medzi tunajšou čs. menšinou prišli sme do sporu s tunajším rk. káplanom V. Šulkom. Bol to prvý kaplán Slovák v Biskupiciach, ktorý postavil sa proti slovenskej štátnej škole.

5. júna odišiel správca školy na cvičenie vojenské do Žiliny.

10. júna 1935 usporiadala naša škola slávnosť: „Dňa matiek“, ktorej rady sa súčastnia všetky mamičky našich detí, aby vypočuly prania, spevy a prijaly s láskou darované srdcia, kytky. Naše deti zahraly im pohádku: „Soľ nad zlato“. Starostlivou prípavou zaslúžil sa o zdar predstavenia uč. V. Provazník a režiou hry Kl. Plešková.

Z výťažku hry usporiadaný bol školský výlet do Smoleníc.

Prišly dni zápisu a agitácie kostola a maď. učiteľov. V tomto boji o deti obstali sme čestne…

Zápis prevedený bol v dňoch 27. 28. a 30. júna So školou a sborom rozlúčil sa výp. učiteľ V. Provazník, ktorý odišiel domov po bohoslužbách, ktorých sme sa so žiakmi súčastnili v kostole.

Ostatní učitelia spoločne odišli na III. pracovný sjazd (vedecký seminár) hraničiarského učiteľstva R. Č. S do Českého Krumlova.

Koncom škol. roku 1934-35 odišli z našej školy na strednú školu: Gejza Fieber, Ernest Koštal, Jaroslav Studnička, Ernest Sebneider, všetko žiaci 5. ročníka III. triedy.

S priepustným vysvedčením opustili školu: Ľudovít Hegyi, žiak II. triedy a Ján Ozvald; Maria Zavadová, žiaci 5 roč. Jozef Doležaj, Maria Monši, František Postoš, žiaci 6. roč. František Göndör, František Heiser, Ján Rádo, Anton Šuhajda, Ján Toth žiaci 7. roč. a Dezider Nagy, Barbora Némethová žiaci 8. roč.

Zdravotný stav žiactva bol dobrý, dochádzka uchádzajúca.

Školský rok 1934-35 zakončený bol dňa 28. júna 1935 pri tomto stave žiactva:

Trieda	ročník	chlapcov	dievčať	spolu
I.	1. 2.	14	22	36
II.	3. 4.	18	26	44
II.	5 - 8.	29	18	47
Spolu:	1. - 8,	61	66	127

ŠKOLSKÝ ROK

1935/1936

A začíname znova. Vlastne nezačíname, ale pokračujeme v započatom diele, ktoré nikdy dokončené nebude a nesmie byť, lebo svet pokračuje, kultúra rastie a ona je smernicou našej práce v škole i mimo školy.

Počet žiakov rastie, hoci neprijímame žiakov z maďarských škôl do vyšších ročníkov. Pri zápise na tento školský rok, vyše tricať žiakov sme odmietli a potom, že násilne priťahujeme. Počiatkom školského roku 1935/36 stav žiactva je tento:

Trieda	ročník	chlapcov	dievčat	spolu	učí:
I.	1. 2.	18	18	36	Kl. Plešková
II.	3. 4.	23	26	49	Št. Pleško
II.	5 - 8.	20	29	49	Am. Havelská
Spolu:	1. - 8.	61	73	134	

Začali sme, ako kazdoročne účasťou na bohoslužbách. Teší nás, že behom prázdnin nebola zmena v osobe rk. kaplána, ktorý vyučuje na našej škole v šk. rk. náboženstvo. Kaplán V. Šulko odišiel a na jeho miesto bol dosadený Jozef Brindzik, mená slovenského, ale presvedčenia madarského.

Počas prázdnin vylíčili nám školu, opravili kachle, dvere a škola je ako nová. Dlážky i cez zákaz olejujeme ďalej, lebo tunajšie deti nie su v stave zaopatriť si prezúvky a bez prezuvania nie je možné zo zdravotných dôvodov neolejovať. Tiež uzavreté bolo s poisťovňou „Praha“ poistenie školských detí.

I.trieda v škol. r. 1934/35 s triednou uč. Kl. Pleškovou.

Do dorastu Čs. Červ. kríža prihlásilo si 100 žiakov. Nemôžem nespomenuť, že v auguste 1935 zomrel mecenáš našej školy Ján Mukarovský, riaditeľ slovenskej banky v Bratislave. Za školu učastnili sa pohrebu a rodine vyslovili úprimnú sústrasť spr. školy a uč. Kl. Plešková. Náš sbor Slovenskej ligy venoval mu krásny veniec! Večná mu pamiatka! Na znakúcty a lásky, ako aj vďaky za podporovanie vyvesili sme v našej škole na stálu upomienku obraz zosnulého nášho mecenáša.

6. sept. súčastnili sme sa spolu s deťmi slávnosti kladenia základného kameňa Narodného domu Slovenskej ligy v Bratislave.

II. trieda v škol. r. 1934/35 s tried. uč. V. Provazníkom.

Pre poučenie a zábavu žiakov odberá škola časopisy: „Slniečko“, „Mladý život“, „Devín“, „Nový človek“ a „Priateľ dietok“, ktoré sú žiakom denne k dispozícii. Požičiavanie kníh zo Žiakovskej knižnice je každý týždeň, každoročne od 1. IX. do 31. IV.

22.IX. poriadal Okresný osvetový sbor v Úvoze „Letecký deň“, ktorého sme sa so žiakmi súčastnili. Bohužiaľ nevydaril sa; Jedno lietadlo nemôže reprezentovať na leteckom dni.

S ohľadom na zvýšené poslanie školy (potreba nových učebných pomôcok) zvyšený bol rozpočet režie na rok 1936 na 6.000 Kč.

Dňa 12. sept. podaná bola žiadosť o prístavbu školy. Žiadané bolo pristaviť dve nové učebne a miestnosti pre materskú školu.

Dňa 13. sept. podaná bola žiadosť o zriadenie materskej školy.

Mrzí a trápi nás, že máme žiakov, ktorí našej škole hanbú robia. Juraj Kovalovský žiak 5. tr. Ľudovit Hegyi, bývalý žiak a Jozef Hégely, žiak 5. roč. ukradli peniaze a preto boli prísne pokarhaní a nikto sa nesmel celý mesiac s nimi rozprávať.

Smutným dôjmom pôsobí na nás učiteľov zahrocovanie schôdze miestneho sboru Slovenskej ligy niektorými členmi pre osobne nedorozumenie proti nám. Ushodli sme sa preto na čas vypäť z práce v Lige. Uvidíme, kto koho potrebuje: sbor nás alebo my sbor. Toto bude odezvou pomeru v Ústrednej správe Slovenskej ligy, kde radiálne a tájne pracuje krídlo S.L. vedené hl. tajomníkom dr. V. Brestenským je naladené a pracuje proti nám hraničiarskym učiteľom, kedže žiadame zhodnotenie a uznanie našej práce.

III. trieda v škol. r. 1934/35 s tried. učiteľkou Am. Havelskou.

Na učebné pomôcky dostala škola 1.000 Kč podpory. Správca školy aj na ďalej súčastňuje sa práce v školskom rozhlase, v OSS, v rekreačnom odbore a v odbore literatúry pre mládež pri Osvetovom sväze pre Slovensko v Bratislave.

Čs predseda spolku uč. hranič. škôl slovenských poriadaním pracovných porad po celom južnom pohraničí (v tomto roku v Dun. Strede, vo Fiľakove a v Plešivci) pracuje za lepšiu budúcnosť našich hranič. škôl a ich učiteľov. Ostatní členovia sboru v kurzoch pre mládež i dospelých, poriadaním školských besiedok a slávnosti vedia si tiež najsť svoj podiel v bohatej práci mimoškolskej.

28. sept. učinená bola malá spomienka na 60. výročie zatvorenia Matice slovenskej.

11. okt. súčastnili sme sa II. pracovnej porady uč. hranič. škôl slovenských v Dun. Strede.

Stavba krajinskej hradskej v Biskupiciach pri Dun. v roku 1933.

V čase od 6. do 13. okt. 1935 zadržaný bol protialkoholický týždeň. 12. okt. prevedená bola sbierka na Štúrov pomník v Banovciach n/Bebr. Vyniesla 56.- Kč.

17. októbra súčastnil sa spr. školy čo zástupca hranič. uč. slov. kongresu Slov. ligy v Trnave, kde prednášal deťom o hranič. školách a kde mu čo zástupcovi uč. dr. F. Juriga hodil do tvári: „Ty niktoš! Ty aj tvoja žena žerete chlieb Slovenskej ligy. Však to Ti ja ukážem. Poznamenám len mimochodom, že Slov. liga tento výrok neodvolala, trebárs pado z predsedníckeho stola.

20. okt. vrátená bola žiadosť o zriadení mat. školy, lebo nemáme vraj pre ňu potrebné miestnosti. Zaujímavé! A potrebné miestnosti boly z návrhu o prístavbu vyčiarknuté, lebo materské škola ešte nie je zriadená.

28. okt. oslávili sme dôstojne a s láskou. Deň, ktorý nám doniesol slobodu je nám najväčším sviatkom. Pre zaujímavosť uvádzame náš program:

I. trieda: „Rodná zem:“ Kratochvílová
Báseň: „Vlasť moja“ – Kolářová
II. trieda: Báseň: „Slováci“: V. Mikoláš
Báseň: „Malá Slovenka“: G. Krivosucka.
Pieseň: „Ty naša zem drahá“.
III. trieda: Báseň: „Zástavy republiky: M. Košťálova
Báseň: „Prísaha“: Barešová.
IV. trieda: Baseň: „Prosba“: Grünerová
Báseň: „Nášmu výročiu: Dolezayová.
Báseň: „V dňoch vykupenia“: Lelkešová
„Slávime“ (scéna)
Pieseň: „Deň Slobody“.
Pieseň: „Slobody deň slávny… (?) II - III. trieda
Prejav spr. školy a hymna.

29. okt. pripomenuli sme si v škole 120 výročie narodenín - Ľudovíta Štúra, tvorcu dnešnej spisovnej slovenčiny a zakladateľa nacionalizmu.

I.trieda v škol. roku 1935/36: Triedny učiteľ Ján Pavlenda.

Na uctenie pamiatky mecenáša našej školy založili sme pri sbore Slov. ligy „Školský fond Jána Mukarovského. Na tento venovala rodina zomrelého 500 Kč; a posmrtnú podporu Slov ligy 250 Kč. Zbytok Kč. 1000 – doplnil sbor. Mimo toho sbor S. L. zaviazal sa každoročne venovať na fond 500-Kč. Po určitej dobe budú z výťažku fondu podporovaní nadaní žiaci našej školy.

Počiatkom novembra 1935 podrobila sa dočasná uč. našej školy Am. Havelská skúške uč. spôsobilosti pre ľudové školy a spr. šk. Štefan Pleško z 1. polovice I. odboru skúšky spôsobilosti pre mešť. šk. Oboja skúšky s prospechom vykonali.

15. nov. zahájený bol kurz pre mládež školu odrostlú, v ktorom učí Kl. Plešková a Am. Havelská a kurz slovenčiny pre dospelých, v ktorom učí Št. Pleško. Kurzy potrvajú do konca januára 1836.

15. novembra vydané boly štvrťročné škol. zprávy. Celkový prospech dobry.

Podľa klasifikačných tabuliek obdržal sbor našej školy túto klasifikáciu: Št. Pleško 1. Kl. Plešková a Am. Havelská 2. Táto sa už roky opakuje.

S prípravami na nadielku sme začali 25. XI. Mliečna akcia zahajená bola 1. XII. Stravuje sa v škole 60 detí denne.

Aby škola mohla ešte lepšie plniť svoje poslanie, požiadala rôzne spolky a inštitúcie o ochránstvo. Bohužiaľ, nik sa neprihlásil.

Za úspory v roku 1935 s podporou 200- Kč. od miestného sboru Slov. ligy, kúpili sme pre školu harmonium za 1000- Kč.

Od 7. dec. 1935 do 20. januára 1936 zastupovala Am. Havelská nemocnú uč. Z. Gyermekovú na štát. ľud. škole hranič. vo Štvrtku nad/D.

14. decembra 1935, dôležité dátum v našej historii mladej republiky. V tento deň vzdal sa náš pán prez. T. G. Masaryk prezidentského úradu. Smutno nám bolo a plakali sme, keď nám to oznámil náš min. predseda dr. M. Hodža. Ale tešilo nás to vedomie, že tatíčko Masaryk bude odpočívať po ťažkej a zodpovednej práci a bude sa na nás dívať, ako to vedieme.

18. dec. 1935 prevedená bola prezidentská voľba. Zásluhou p. preds. vlády a slov. zákonodarcov zvolený bol z 440 hlasov 340 hlasmi p. prez. T. G. Masarykom doporučený dr. Eduard. Beneš., prez. republiky.

Radovali sme sa z tohto my i oni dvaja naši milovaní prezidenti.

Našu bohatú a tradičnú vianočnú nadielku na ktorú sa deti toľko tešievajú mali sme dňa 21. decembra. Celková jej hodnota činila 2.100 Kč. Obdarená bola každá dušička našich deti. Chudobné šatstvom, obuvom, potravinami, sutnované drobnosťami.

Prv než sa deti dňa 22. XII. rozišly na vianočné prazdniny poucené boly o ochrane vtáčkov v zime. Áno, máme a musíme sa starať o našich speváčkov.

Vianočné prázdniny boly do 3. januára 1936 a zima bola pekná, biela i tuhá.

Novinový výstrižok vlepený:

„Žitný Ostrov“ 24 marca 1935

Oslavy 85. narodenín pána Prezidenta v Biskupiciach pri Dunaji. Po tieto dni všetky obce našej vlasti boly v znamení osláv 85. narodenín nášeho milovaného pana prezidenta. Tak Biskupice pri Dunaji tiež veľmi dôstojne zachovaly sa v týchto oslavách. Všetky miestne maďarské korporácie a občianstvo spolu s miestnym sborom Slovenskej Ligy vystrojily bohatý program. Dňa 6. marca o 14. hod. bola slávnosť pred deti vo všetkých školách o 18. hodine lampionový sprievod, ktorého okrem škôl a občianstva i všetkých miestnych spolkov a korporácií súčastnilo sa aj tu dočasne ubytovaný oddiel 11. jazdeckého pluku. Na námesti o význame dňa prehovoril ved. notár Jančovič. Večer o 20. hod. miestna slovenská škola menšinová dávala slávnostnú akadémiu v kine Elektra. Sbory, recitácie i príležitostná hra vďaka výbornému nacvičeniu učiteľkami Pleškovej a Havalskej boly skvele prevedené. Slávnostnú reč povedal Št. Pleško. Dňa 7. marca o 6. hod. bol slávnostný budíček o 8. hod. slávnostná omša v hlavnom kostole a o 10. slávnostná schôdza obecného výboru a všetkých funkcionárov miestnych spolkov a úradov, z ktorej bol p. prezidentovi poslaný pozdravný telegram. Vyhotovenú pozdravnú adresu podpísali všetci občania obce. Tak všetci maďarskí a slovenskí občania Biskupíc pri Dunaji s láskou a úprimnosťou prejavili srdečnú a stálu oddanosť k pánu prezidentovi i republike samotnej.

II. trieda v škol. roku 1935/36. Triedny učiteľ Št. Pleško.
Pôvodná fotografia bola nahradená záberom na školskú nástenku.

Po novom roku zisťované boly nedostatky jazykových učebníc. Súhrnú správu za celý inšpektorát zpracoval a podal správca školy.

10. januára p. riaditeľ zemedel. škôl v Eberharde premietal v škole naším deťom film: Kultúra bývania“. Bol zrovna hrozný nečas. Zaslúžená hodnoty a hodný pochvaly bol tento ľudovýchovný podnik v takom počasí.

A difteria ako blesk vpadla do našej obce. Hneď v počiatku kruto stihla našu školu. V týždni zomreli nám dvaja žiaci: Juraj Mike 2 ročník a Štefan Rádo žiak 3. roč. S bielym vencom kvetín, smútnou piesňou, dojemnou básničkou a spoločnou účasťou na ich pohrabe rozlúčili sme sa s našimi mrtvými kamarátmi.

21. januára náhle ochorela Kl. Plešková. Podľa zistenia úradného lekára bude museť byť neprítomná pre nemoc až do konca júna. Preto ihneď žiadaná bola výpomocná sila.

22. jan. pri úr. prehliadke miesta pre prístavbu školy so stavom, ako aj s prácou v škole i mimo školy bol spokojný. Nič závadného nenašiel I. Gašparík, inšp.

25. konferenciou uč. sboru prevedená bola polročná klasifikácia a triedenie žiactva. Celkový prospech vo všetkých triedach je dobry, len jazyková vyučba zaostáva, nakoľko jazykové znalosti sú veľmi slabé. 30. januára rozdané boly školské zprávy. Polročné prázdniny trvaly od 31. jan. do 4. febr.

10. feb. nastúpil na našej škole za chorú učiteľku Kl. Pleškovú výp. uč. Ján Pavlenda. Prišiel z mešťanskej školy z Považskej Bystrice. V roku 1935 skončil ped. akad. v Bratislave. Učí I. triedu.

15. februára zavedený bol na národných školách nový pokladničný denník.

Iste nebude na škodu, keď spomeniem, že pri úspešných intervenciach v ministerstve školstva a nár. osvety a v min. financii v Prahe za účinnej pomoci p. posl. Pavla Teplanského a min. radcu v ministerskej rade Staška, podarilo sa správcovi školy Štefanovi Pleškovi vymôcť 35 nových hranič. škôl ľudových a 14 kurzov, t. j. štvrtých tried mešť. škôl.

Na školské potreby pre chudobné deti dostali sme od škol. inšp. III. v Bratislave 150 Kč.

Kríza dolieha a cítime ju aj v škole. Naši bývali žiaci (Štefan Halgat, Alex. Sekereš, J. Rádo a iní) prichádzajú prosiť, aby sme im pomohli nájsť miesto, alebo remeslo. Niektorým podarilo sa nám pomôcť.

Zima prichádza k nám neskoro, ale jar skoro. Je tu už 7. marec sviatok nášho tatíčka Osloboditeľa a III. Masarykov deň čs. zahraničia a deti sneženkami, prvými fijalkami zdobia rady a vďačne šedivú hlavu odpočívajúceho tatíčka. Spievajú, prednášajú, modlia sa, aby nám ho ešte dlhé roky Boh zachoval.

III. trieda v škol. roku 1935/36. Triedna učiteľka: Am. Havelská.

Program našej milej slávnosti pripojujeme:
Oľga Šindlerová: Mládež prez. Masarykovi.
A. Árpová: Tatíček Masaryk.
Gusta Klimešová: Masarykovej kolíske.
Boh. Lohnis: Drahým rukám.
O. Turčáková: Tatíčkovi k narodeninám.
K. Chududová: Slov. deti p. prez.
V. Pavlíková, M. Postošová: Tatíčkovi Masarykovi.
Preslov spr. školy.
A. Šlosárová: Pozdrav.
Fr. Koštál: Prezidentovi.
Sbory: Slovenských dietok
Sbory: Ži nám
Hymna.

Deti v prospech zahranič. škôl čs. odkúpily všetky nálepky nám poslané t. j. za 54 - Kč.

19. marca z príležitosti výletu do kormoranej rezervácie na Husích ostrovoch pri Veľkom Dunaji navštívili našu školu: dekan fil. fakulty univerzity Komenského dr. Josef Borovička, knihovníčka p. prez. Osloboditeľa dr. Želmíra Gašparíková a manželka p. univ. prof. pani Pešková.

Na úradnú sbierku leteckú sosbierali naši žiaci medzi sebou 50 -Kč.

20. apríla usporiadali sme malú stromkovú slávnosť a z jej prileżitosti zasadili spolu s miestnou maď. školou 4 okrasné stromky pri pomníku padlých vo svetovej vojne.

V apríli 1936 vykonal správca školy Št. Pleško II. polovicu skúšky z I. odb. pre mešť. školy s vyznamenaním.

V máji chcel spr. školy uskutočniť spoločný zájazd hranič. uč. do Zlína, ale narazil na neporozumenie p. škol. inšp.

4. mája spolu s okolitými školami súčastnili sme sa oslavy Nášho hrdinu - bohatiera M. R. Stefánika pri mohyle u Ivanky. Na tejto slávnosti prvý raz učinkoval náš mužský sbor Slov. ligy z Biskupíc pri Dunaji, ktorý nacvičil a dirigoval Št. Pleško. Sbor: „Mali sme junáka“.

A slávnosti, oslavy len sa tak hrnú. 10. mája poriadaná bola slávnosť našich mamičiek. Škola preplnená deťmi, mamičkami a kvetinami. Takýto bol program našej slávnosti:

1. Zahájenie
2. Moja drahá mamička: báseň: L. Panke.
3. Monolog k sviat. matiek: Šlosárová
4. Matkino náručie – báseň – V. Pavlíková.
5. Mamičke k meninám – hra – II. tr.
6. Mamičke moju pieseň – III. tr.
7. Matka – báseň: A. Turčoková.
8. Mať moja… – pieseň III. tr.
9. Prednáška. p. uč. Havelská.
10. Mamičke – báseň - I. Barešová.
11. Modlitba dieťaťa – báseň: Grünnerová
12. Vy naše mamičky spieva I. tr.
13. Nešťastná náhoda… hra: II. tr.
14. Janíčko mamičke… báseň… M. Kireses.
15. Nie je na tom svete… pieseň… II. tr.
16. Mamičke… báseň. G. Klimešová.

28. mája prvý raz oslavujeme narodeniny nášho druhého p. prez. dr. Ed. Beneša. Oslava bola spoločná na námestí a súčastnili sa jej všetky školy, úrady spolky a obecenstvo. Náš mužský sbor zaspieval na nej slávnostný sbor: „Prezident náš“!

Obrázky z národnej púti našej školy k Štefánikovej mohyle pri Ivanke: 4. V. 1936.

Správca školy na účet učebných pomôcok objednal pre školu skriňu a premietací filmový aparát – „Scolar 16“ na školský film 16 mm.

26. mája zastihla našu tragickú udalosť, ktorá zvlášť bôľne dotkla sa detí a učiteľov nášho štátu a sveta. Na výlete v rieke Dyji na Morave zahynulo 32 školských detí z Rakvíc, pri prievoze kompov.

Úprimne vyslovenie sústrasti zaslali nám žiaci rakvickej školy toto poďakovanie, ktoré na smútnu upomienku vkladáme do našej kroniky.

4. júna hospitovali na našej škole poslucháči štátnej pedagogickej akademie z Bratislavy v počte 68. za vedenia p. cvičných učiteľov: Fr. Mlynáře, J. Foltýna a. J. Moníčka. Pracovný hospitačný program pripojujeme na tretej strane.

Člup! Člup! Člup! Máti… mamulienko! Joj!

Děkujeme Vám uctivě za Vaše laskavá a milá slova, jimiž jste mírnili náš hluboký žal nad ztrátou 32 mladých nadějných, životů, ktoré nám dne 26. května 1936 vyrvala z našeho středu neúprosná, chladná řeka Dyje.

Nezapomeneme nikdy tohoto krásného projevu lidskosti a prosíme, abyste přijali výraz naší hluboké úcty.

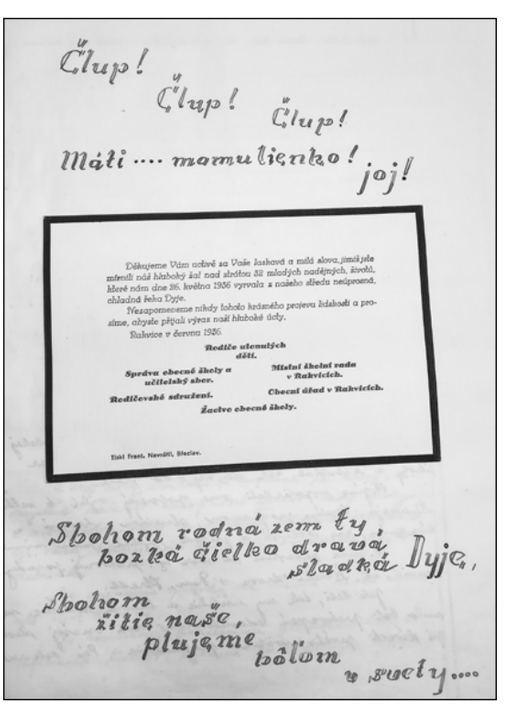

Rakvice v červnu 1936.
Rodiče utonulých dětí.
Správa obecné školy a učiteský sbor.
Místní školní rada v Rakvicích.
Rodičovské sdružení.
Obecní úřad v Rakvicích.
Žactvo obecné školy.
Sbohom rodná zem ty, bozká čielko dravá sladká Dyje.
Sbohom žitie naše, plujeme bôľom v svety…

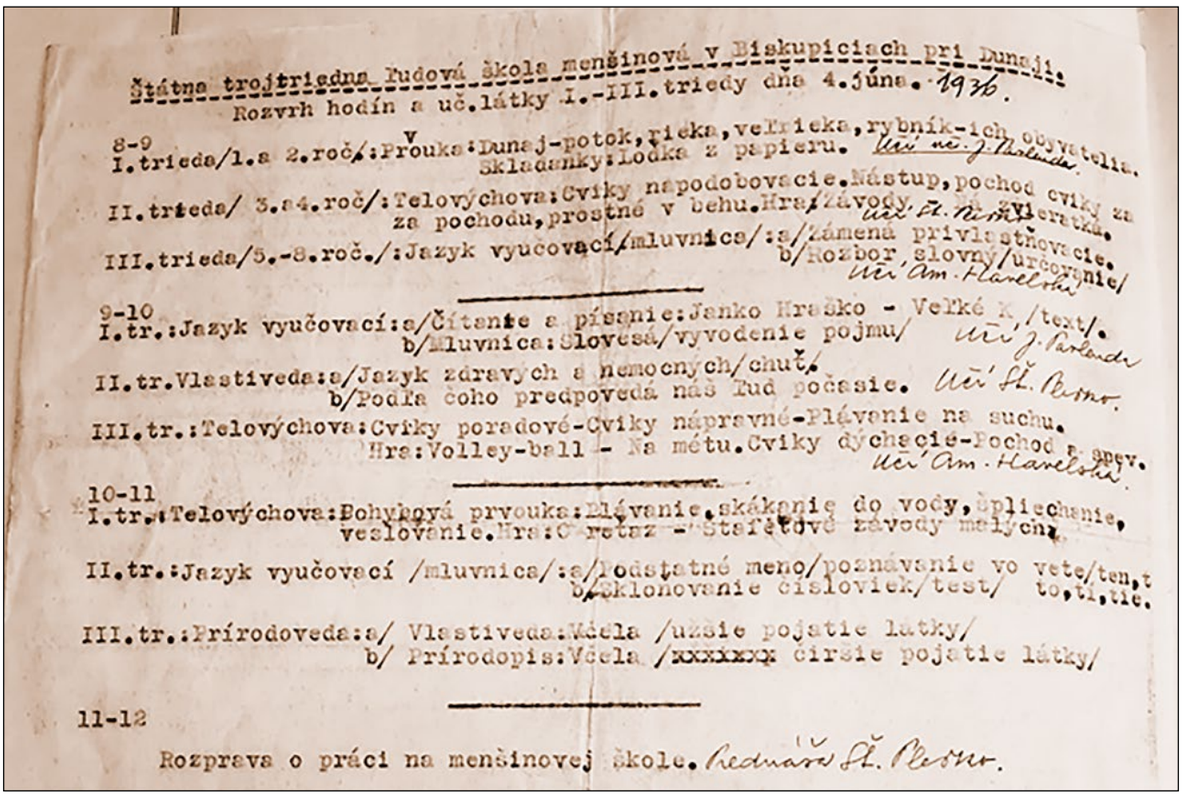

Štátna trojtriedna ľudová škola menšinová v Biskupiciach pri Dunaji.
Rozvrh hodín a uč.látky I.-III.triedy dňa 4.júna 1936.

8-9
I.trieda/1.a 2.roč./: Prouka: Dunaj-potok, rieka, veľrieka, rybník-ich obyvatelia. Skladanky: Loďka z papieru.
II.trieda/ 3.a 4.roč./: Telovýchova: Cviky napodobovacie. Nástup, pochod cviky za pochodu, prostné v behu. Hra: Závody.
III.trieda/5.-8.roč./: Jazyk vyučovací/mluvnica/: a/ Zámená privlastňovacie. b/ Rozbor slovný/určovanie/

9-10
I.tr.: Jazyk vyučovací: a/ Čítanie a písanie: Janko Kráľko - Veľké K. /text/.
b/ Mluvnica: Slovesá/vyvodenie pojmu/
II.tr. Vlastiveda: a/ Jazyk zdravých a nemocných/chuť/.
b/ Podľa čoho predpovedá náš ľud počasie.
III.tr.: Telovýchova: Cviky poradové-Cviky nápravné-Plávanie na suchu.
Hra: Volley-ball - Na métu. Cviky dýchacie-Pochod s spev.

10-11
I.tr.: Telovýchova: Pohybová prvouka: Plávanie, skákanie do vody, oplieskanie, veslovanie. Hra: C retaz - Štafetové závody malých.
II.tr.: Jazyk vyučovací /mluvnica/: a/ Podstatné meno/poznávanie vo vete/ten, to, tie.
b/ Skloňovanie čísloviek/test/
III.tr.: Prírodoveda: a/ Vlastiveda: Včela /užšie pojatie látky/
b/ Prírodopis: Včela /xxxxxxx širšie pojatie látky/

11-12
Rozprava o práci na menšinovej škole. Riadiaľ Št. Beňo.

Po hospitácii poučil kandidátov o práci školskej a mimoškolskej na hranič. škole slovenskej – spr. školy a nábadal ich do nej – do práce.

10. júna usporiadali sme spoločný výlet k veľkému Dunaju. Veselým programom, slnením, hrami a kúpaním, čas volnosti v prírode rychle nám minul.

20. júna súčastnil sa sbor III. pracovnej porady hranič. uč. Žitného ostrova v Dun. Strede.

Jak deti, tak my učitelia a hlavne rodičia nemilo boli prekvapení odmienutím detí našej školy pri slávnosti prvého svätého prijímania. Pán dekan našiel si teraz výhovorku, že jak naše, tak deti št. ľud. školy slov. vo Vrakuni neboly riadne pripravené. Toto bola lož, lebo jak p. kaplan, tak učitelia sami dosvedčili, že deti pripravené boly. Vec bola p. správcom školy vo Vrakuni oznámená biskupskému úradu v Trnave.

Pred skončením školského roku usporiadali sme veselú detskú besiedku (spevy, tance a výstupy) spojené so školskou výstavou. Rodičia detí radi načúvali programu besiedky a prezreli práce, sošity, výkresy a kreslenky žiakov.

1. Pri Prešporku na Dunaji. II. tr.
2. Týždeň… hra III. tr.
3. Pod tým (tanec)… II. tr.
4. Na slávnostnom… (prostné) I. tr.
5. Malá škola (hra) II. tr.
6. Sedemdesiat (tanec) III. tr.
7. Ľudské stavy (hra) III.tr.
8. Kukulienka (tanec) III. tr.
9. Gašparko a zvieratka (hra) I. tr.
10. Tancuj (tanec) II. tr.

Výstava.

A zase nový incident. p. kaplána rk. nábož. úmyselne zabudol klasifikovať žiakov našej školy z náboženstva. Teprv na dôrazne písomné vyzvanie spr. školy klasifikáciu previedol, omlúvajúc sa, že zabudol.

Na vypísanú pôžičku na obranu štátu upísal náš sbor 1.500 Kč.

Na záverečnej konferencii prevedená bola klasifikácia žiakov. Súčasne zo zásadných dôvodov zamietnutý bol nám uč. sborom návrh na zriadenie Učitelského stavebného fondu Slov. ligy.

V dňoch 27. 28. a 30. júna prevedený bol zápis na školský rok 1936/37. Dľa výsledku zápisu podaná bola žiadosť o povolenie IV. doč. postupnej triedy, lebo počet žiakov stúpol nad 150.

Počiatkom prázdnin súčastnil sa celý učiteľský sbor našej školy celoštátneho sjazdu hranič. uč. R.Č.S. v Bratislave, ktorého hlavným poriadateľom a pedagogickým správcom bol náš spr. školy Štefan Pleško. Po sjazde odišli sme si odpočinúť k moru do Jugoslávie.

Z našej školy odišli do strednej školy:

Fr. Košťál žiak 5 roč. Aladár Nagy, žiak 5 roč. Magdaléna Némethova, ž. 5 roč. III. triedy. Spolu: 3 ž.

So školou rozlúčili sa s priestupným vysvedčením títo žiaci:

Maria Hiderova ž. 6 roč. Laurinc Füle, Fr. Havenka, Helena Keményová, Theodor Kemény, Ladislav Kirth, Alžbeta Monoši, Ladislav Nagy, Fridrich Unger, všetko žiaci 6 roč. Al. Babb, Ján Babb, Štefan Barš, Martin Štrasser, všetko žiaci 7. roč. a Eugen Baláž, Anna Fáškerti, Jozef Hégely, Julia Némethová, a Rozalia Šlosárová, žiaci 8. roč. Spolu 18 žiakov.

Zdravotný stav žiactva dobrý, dochádzka stredná, prepadá 23 žiakov.

Školský rok 1935/36 skončili sme za tohto stavu.

Trieda	ročník	chlapcov	dievať	spolu	učí:
I.	1. 2.	15	20	35	Kl. Plešková
II.	3. 4.	24	24	48	Št. Pleško
II.	5 - 8.	24	21	45	Am. Havelská
Spolu:	1. - 8,	63	65	128	

Kontrola šk. inšpektorom 1938

ŠKOLSKÝ ROK

1936/1937

S novým úsilím početnejší i mocnejší chystáme sa do práce v novom školskom roku 1936/37. Chuť aj sila do práce je, len aby nám doba a politické pomery prialy. A práve z tejto strany rastú chrámy na obzore. Pomodlili sme sa o pokoj a zdar.

Zápisom zvýšil sa počet žiakov III. triedy na 63 a preto žiadali sme o povolenie IV. dočasnej postupnej triedy. Výnosom referátu ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave zo dňa 10. septembra 1936, číslo 74.071/36-I./4 povolená bola žiadaná trieda IV. Len učiteľa na ňu nemôžeme sa dočkať.

V obci pracujeme hneď počiatkom školského roku na organizácii civilnej protileteckej obrany CPO. Treba byť pripravený! Dňa 16. septembra 1936 súčasnili sme sa, celá škola veľkolepého „Leteckého dňa" v Bratislave. Hrdí, istí a nadšení i nad očakávanie spokojní vracali sme sa domov. Veľkými hrdinami sú naši letci!

10. Septembra 1936 správca školy Št. Pleško súčasnil sa schôdze predsedníctva Sväzu hraničiarskeho učiteľstva RČS v Prahe a pri tej príležitosti intervenoval v ministerskej rade i v min. školstva o urýchlenie prístavby našej školy, ako aj zriadenie nových, ďalších hraničiarskych škôl slovenských a vybudovanie potrebných budov pre ne.

Rozpočet na režie školy zvýšený je na Kč 6.500-.

15. septembra 1936 zahájené bolo prvé jednanie o zriadení slovenskej meštianskej školy v Biskupiciach pri Dun. Po informáciach správca školy zistil počet detí z priľahlých obcí: Verekne, Komárov, Miloslavov a Alžbetin Dvor.

Do dorastu Čs. Červ. kríža prihlásilo sa 130 žiakov.

Dňa 15. septembra odsťahovala sa nám zo školy najlepšia žiačka Oľga Šindlerová. Rudolf Szelepcsényi, žiak 8. roč. oslobodený bol od školskej dochádzky, aby mohol byť učňom.

Uč. Am. Havelská navštevuje kurz III. odboru pre prípravu učiteľov ku skúškam učiteľskej spôsobilosti pre školy meštianske v Bratislave.

Konečne dňom 10. októbra 1936 ustanovená bola na IV. novozriadenú triedu def. učiteľka z Nitry Stanislava Srovnalová. Len pre zaujímavosť podotýkam, že správca školy žiadal na novú triedu učiteľa – muža, Slováka, ktorý vie maďarsky a ktorý by mu vypomáhal aj v zodpovednej a mimoškolskej činnosti. Referát ministerstva školstva a nár. osvety v Bratislave vymenoval Češku – ženu, ktorá nevie maďarsky a denne dochádza z Bratislavy.

Definitívne zadelenie žiakov a učiteľov na školských rok 1936/37 je toto:

Trieda	roč.	chlapci	dievčatá	spolu	spolu v triede	učí
I.	1.	18	12	30	30	Kl. Plešková
II.	2.	7	11	18	36	Št. Pleško
	3.	10	8	18		
III.	4.	8	10	18	46	Stan. Srovnalová
	5.	15	13	28		
IV.	6.	6	12	18	28	Am. Havelská
	7.	3	3	6		
	8.	2	2	4		
Spolu	1-Aug	69	71	140	140	

Z celkového počtu zapísaných je 28 novozapísaných do I. triedy.

Nakoľko má škola iba 2 učebne, je na škole striedavé vyučovanie a to v I. triede strieda sa II. a III. trieda. V II. tr. na poschodí sa striedajú I. a IV. trieda.

Počiatkom školského roku znova zavedené bolo pravideľné počúvanie školského rozhlasu.

S ohľadom na rozšírenie školy povolené boly na tento školský rok 4. oddel. rím. kat. náboženstva, ktorému učí rk. kaplán Jozef Brinzik a 1 odd. ev. a. v. náboženstva, vyučuje Št. Pleško, správca školy. Tiež povolené bolo 1. odd nepovinnej maďarčiny, ktorej sa učí 46 žiakov. Vyučuje Kl. Plešková, tr. uč. I. tr.

V tohoročnej sbierke „Detského dňa“ sosbieralo naše žiactvo i p. učitelia 110 - Kč pre okresnú pečlivosť o mládež v Šamoríne.

A zasa hnevá nás zlá a nedbalá dochádzka školská. Žiaci z rodín Zavadovcov, Kissovcov, Strasserovcov, Fehérovcov, Rigovcov, sú najnedbalejšími žiakmi.

Osvätový sväz pre Slovensko v Bratislave daroval 40 zarámovaných obrazov predsedovi Spolku hraničiarskych učiteľov slovenských, ktorý ich rozoslal hraničiarskym školám v Komárne, Violíne, Trnovci n/Váhom a Váhovciach.

21. X. 1936 podaná bola Ústrednej správe Slovenskej ligy v Bratislave žiadosť o zakúpenie domu J. Tyúkossa, vedľa školy, pre materskú školku. Naša prístavba školy zaviazla v ministerstve verejných prác v Prahe.

Máme tu Deň slobody, 28. októbra. 18. Deň slobody nášho štátu, republiky Československej. Zvykli sme u nás Deň slobody spoločne osláviť. Ráno sme išli do kostola. Po bohoslužbách bola spoločná slávnosť pred obecným domom. Na oslave prednášal Jozef Košárek, žiak III. triedy a spieval detský sbor III. a IV. triedy. Slávnostnú reč povedal Št. Pleško, spr. školy. On tiež dirigoval spevácky mužský sbor, ktorý zaspieval sbor: Deň slobody.

9. novembra 1936 podaná bola žiadosť obecnej rade o preloženie cesty pri školskom pozemku. Totiž medzi terajším školským pozemkom a prikúpeným od Ľ. Frőhlicha je obecná ulička, spojujúca ulicu mostnú so Železničnou. Správa školy podala žiadosť o preloženie tejto cesty za pozemok od Ľ. Frőhlicha k domu Imricha Nagya. Obecná rada žiadosti vyhovela a k pozemku pridala 4 m z celej dĺžky ulice s tým, že potrebné vymeranie a prevedenie komerčni úradné uhradí škola. Zásluhu na tomto má jak vedúci notár Jančovič, taktiež terajší starosta Ján Gőndőr st.

30. októbra 1936 prevedená bola štatistika všetkého učiteľstva RČS.

18. novembra 1936 zomrel nám žiak II. tr. Aladár Lengyel na zápaľ modzgovej blany. Žiaci i učitelia málo sme ho poznali, lebo len krátky čas chodil do našej školy, aj to neporiadne. Celá škola súčasnila sa pohrebu.

12. novembra bola pracovná porada kronikárov v Úsore. Poradu poriadal Okresný osvetový sbor (OOS) čs. v Šamoríne a prednášal na nej p. archivár Dr. Quido Faust z Bratislavy.

A sú tu Vianoce. Práca s nadielkou, veď tá býva bohatá u nás. Správca školy rozoslal 68 žiadostí o podporu. Zdôrazňujem, že tunajší Žid-milionár, majiteľ mlyna, nedal nám na ňu ani haliera, hoci obdarujeme deti jeho otrhaných, biednych robotníkov.

Na nadielku prispeli nám: Ústredná správa Kč 600-, Miestny sbor Slovenskej ligy Kč 500-, Ústredná Matica školská Kč 200-, inž. Gandorfer Kč 50- atď, Okresná pečlivosť o mládež šatstvom a obuvou v cene Kč 500-. Nezabudla na nás ani pani Říhová, sestra nebohého

mecenáša našej školy riaditeľa Jána Mukarovského a ako v roky iné i teraz poslala 200- Kč. Celková cena vianočnej nadielky bola tohto roku o veľa vyššia, lebo nám prispeli na ňu bohatým darom (dvoma debnami obnoseného šatstva a obuvi) žiaci českej meštianskej školy v Kopřivnici na Morave. Tiež nám poslali hŕbu listov. Dva z nich pre zaujímavosť vlepujem.

Tiež pripojujem program vianočnej slávnosti.

II. trieda
S. Bareš: Prosba vtáčkov.
M. Zajíčková: Hľadáme Ježiška.
Kišš-Gutléber: Vianočný stromček.
Postošová - Arpová: V advente.
Jéghová - Matúšová: V dohviezdny večer.
Spevy: 1. Ježiškovi do Betléma
2. Nesiem vám noviny
Kiššová: Pred Vianocami.
IV. trieda
Lelkešová: Poďakovanie.
Pieseň: Anjelia nám s neba nesú…
Jak si krásne Jezuliatko.
Scény: Pastierska hra…
Siroty 1. na ulici
2. v izbe

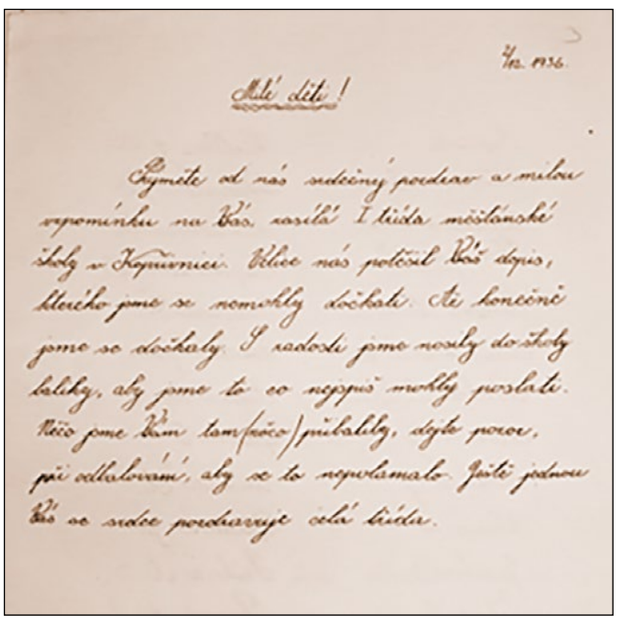
V Kop. 1936

Milé dítě!

Přijměte od nás srdečný pozdrav a milou vzpomínku na Váš. vaše I. třída měšťanské školy v Kopřivnici. Velice nás potěšil Váš dopis, kterého jsme se nemohly dočkat. Ale konečně jsme se dočkaly. S radostí jsme nosily do školy balíky, aby jsme to co nejpříš mohly poslati. Něco jsme Vám tam/přiložily/přibalily, dejte pozor, při odbalování, aby se to nepoškodilo. Ještě jednou Vás co srdce pozdravuje celá třída.

Dňa 11. XII. 1938 čís. 16891/36 okresný výbor jednohlasne schválil preloženie obecnej cesty pri našej škole na opačnú stranu. S vďakou kvitujeme.

1. XII. 1936 zahájená bola stravovacia akcia chudobných školákov. Denne dostávalo 60 detí mlieko a žemľu a to do 31. marca 37.

16. XII. 1936 požičal nám Osvätový sväz pre Slovensko v Bratislave staršie bábkové divadlo zdarma. Ďakujeme.

Od 18. XII. 1936 je neprítomná v službe pre nemoc učiteľka III. triedy Stan. Srovnalová. Nakoľko bude neprítomná vyše 2 mesiace, správa školy ihneď požiadala o náhradu.

Vianočné prázdniny trvaly od 22. do 2. januára 1937.

Píšem rok 1937, rok nádejí i strastí i práce.

Hneď jeho počiatkom prispela škola na postavenie Hviezdoslavovho pomníka v Bratislave Kč 50-. Tiež hneď jeho počiatkom došiel nám konečne dávno objednaný premietací prístroj na 16 mm školský film „Scolar“ a tak hneď 10. I. 1937 mali sme na ňom prvé školské filmové predstavenie. Filmy nám ochotne požičiava Masarykova pokusná škola v Zlíne za poplatok Kč 1- od cievky a úhradu poštových výloh.

Tiež hneď počiatkom januára 1937 viedol správca školy Št. Pleško kurz slovenčiny pre Maďarov, pre 26 účastníkov.

20. januára 1937 darovala Slovenská obilná spoločnosť našej škole Kč 200-.

30. januára 1937 mali sme v našej škole prvé bábkové predstavenie. Zahrali sme deťom hru: „Gašparkove čertoviny“. Po nej Gašparko povedal žiakom, čo si ktorý vyslúžil do polroka.

Polročné prázdniny boly toho roku predĺžené do 7. II. Tieto predĺžené prázdniny sa na tunajšej škole neosvedčili, lebo ich deti nemaly kde, ani jako využiť, iba na klzisku na dvore školy, ktoré sme im tohto roku pripravili.

21. II. Správca školy čo predseda Spolku slovenských hraničiarskych učiteľov spolu s maďarskými kolegami usporiadal v Bratislave akademiu na počesť 50. narodenín nášho p. inšpektora Ignáca Gašparíka.

25. II. založená bola pre náš a iné okresy slovenské obvodná menšinová knižnica.

26. februára previedol p. inšpektor I. Gašparík úradnú prehliadku školy. Podľa zápisnice bol jak s prácou školskou, tak mimoškolskou spokojný.

7. marca usporiadali sme tradičnú a milú oslavu 87 narodenín nášho tatíčka prezidenta – Osloboditeľa Masaryka a priali mu dlhé roky milej pohody a odpočinku, ako aj skorého uzdravenia.

Oslavy súčastnili sa, ako to už u nás zvykom býva rodičia a členovia miestneho 123 sboru Slovenskej ligy spolu so zástupcami miestnych úradov.

Zabudol som poznačiť, že dňa 22. januára 1937 nastúpil na tunajšiu školu za neprítomnú učiteľku Stan. Srovnalovú výpomocný učiteľ Peter Danko, rodom zo Spišskej Novej Vsi. Sišiel sa nám tu tým viacej, že od 18. III. oznámila nám kolegyňa Srovnalová ďalšiu neprítomnosť v službe pre nemoc do 18. júna 1937.

Dňa 8. marca nechal správca školy predvolať na obecný dom a úradne pokarhať rodičov detí nedbalo chodiacich do školy: Alojza Zavadu, maliara, Martina Strassera, veľ. CPO, Jána Fehéra, rob., Romana Šárkőzy, hudobníka, Štefana Kišša, robot., Blaženja Hlavenku, robotníka, tu.

Na týchto bolo tiež podané trestné oznámenie.

10. marca súsčasnil sa správca školy valného shromaždenia OOK čs. v Šamoríne. Škoda, že ani tam nemôžu sa Slováci a Česi medzi sebou dohodnúť a to väčšinou pre podozrievanie Slovákov Čechmi z maďarónstva.

19. marca mali sme na škole 2 filmové predstavenia. Náš milý filmový aparát plní svoje poslanie.

S ohľadom na neistú situáciu europskú organizujeme na školách školskú protileteckú obranu ŠPO. Veď zúri vojna v Španielsku a iná končí v Habeši.

23. marca intervenoval správca školy v Prahe na rôznych ministerstvách ohľadne urýchlenia prípravných prác s povolenia prístavby našej školy.

27. marca na Bielu sobotu zadržali sme skromnú slávnosť mieru Čs. Č.K.

7. apríla 1937 usporiadali sme slávnosť: Deň vtáčkov a stromkov a v dobe od 6. do 12. apríla týždeň pečlivosti o zdravie vidieku.

7. apríla 1937 očná prehliadka detí. Všetky zdravé.

20. apríla mali sme 3. filmové predstavenia.

A je tu máj, nakrajší mesiac v roku. Hneď 4. mája usporiadali sme zasa tradičný celodenný výlet k Štefánikovej mohyle pri Ivánke s oslavou tohto nášho hrdinu – bohatiera. 10. mája 1937 urobili sme radosť naším mamičkám slávnosťou „Dňa matiek“. Hej, milá a pekná to bola slávnosť. Mamičkám radosťou slzy hraly v očiach, keď počúvaly básne, piesne i scény im venované a prijímaly kytice kvetov od svojich detí.

Od 14. do 18. mája užili sme krásne turičné sviatky.

Už v minulom roku zahájili sme medziškolské dopisovanie našich detí s deťmi českej hraničiarskej školy v Tanwalde–Žďáře v Krkonošiach. Tam odtiaľ tí malí sklári poslali nám škatuľu rôznych sklenených korálkov a ozdôb. My im zase 4 debničky (20 kg) záhradných jahôd dňa 11. júna 1937. Dar za dar – láska za lásku.

Dňa 28. mája 1937 usporiadali sme spolu s miestnymi maďarskými školami, Slovenskou ligou a úradmi verejnú oslavu narodenín pána prezid. republiky Dr. E. Beneša. Pred oslavou boly slávnostné bohoslužby v rím. kat. kostole, ktorých sa škola korporatívne súčasnila.

Náš učiteľský sbor činne a aktívne súčasňuje sa práce mimoškolskej, hlavne v miestnom sbore Slovenskej ligy a MOK.

Tam poriada divadlá, večierky, prednášky, oslavy, zábavy. Mimotoho správca školy je spoluredaktorom časopisu hraničiarskeho učiteľstva RČS Vestníka a hlavným redaktorom týždeníka „Žitný Ostrov“ v Dunajskej Strede. Okrem toho prispieva do Slovenského deníka, Mladého Života, Týždňa rozhlasu a Nášho ľudu. Tiež pracuje pre rozhlas, hlavne pre školský rozhlas slovenský.

V dňoch 28. a 29. júna 1937 čs zástupca OOS čs. v Šamoríne súčasnil sa sjazdu ľudovýchovných pracovníkov v Trenčianskych Tepliciach.

Každým koncom školského roku máme starosti so žiakmi, ktorí chcejú do meštianky. Totiž Štefánikove štátne meštianske školy v Bratislave, ani chlapčenské, ani dievčenské nechcejú prijímať deti z vidieku, zakiaľ maďarské meštianske školy v Bratislave deti vábia. Nuž také sú pomery u nás. Slovenské dieťa nemá sa kde školiť, vzdelávať, maďarské áno, so všetkými výhodami. Preto správca školy podal žiadosť o prijatie týchto našich detí. Za to dostal od p. inšpektora poriadne „po nose“. Nuž, potom, pomáhaj! Ale deti ta preca dostal. Stálo to teda za to.

Správca školy Št. Pleško ochorel znova starou chorobou hrdla a je od 18. júna 1937 neprítomný v službe pre nemoc. Zastupuje ho uč. Stan. Srovnalová, ktorá sa vrátila dňom 20. júna do služby.

Dňa 23. júna odcestoval spr. školy do Luhačovíc na liečenie. V správe školy zastupuje ho uč. Kl. Plešková.

Zdravotný stav žiactva je dobrý. Dochádzka koncom škol. roku je slabá – 18 % žiactva nechodí do školy.

Za neprítomnosti spr. školy maďarské učiteľstvo spolu s miestnym kaplánom a dekanom podniklo silnú agitáciu v prospech maďarskej školy i v kostole. Daktorí z rodičov žiakov našej školy jej podľahli a vzali svoje deti do maď. školy, ako Ozvaldovci, Göndőrovci.

Zápis na školský rok 1937/38 prevedený bol v dňoch 28., 29. a 30. júna 1937. S ohľadom na dostatočný počet žiakov znova bolo žiadané ponechanie IV. dočasnej postupnej triedy a zdefinitívnenie III. dočasnej postupnej triedy.

Do meštianskej školy boli prijatí z našej školy títo žiaci:

Irena Barešová, František Barok, Eva Dvorecká, Maria Klimešová, Maria Košťálová, Jozef Mihalovič, Gizela Szelepcsényi, Gabriela Tothová, Blažena Vogltancová, Jozef Bižák a Irena Házi, spolu 11 žiakov 5. roč. III. triedy. Ďalej Ladislav Mike, Alexandre Nagy a Ladislav Roháč, spolu 3 žiaci 6. roč. IV. triedy.

S priepustným vysvedčením vychodili školu:

Alžbeta Kittlerová, žiačka 5. roč. III. triedy, Emilia Hodilová, Barbora Mike a Maria Postošová, žiačky 7. roč. IV. triedy, Irena Doležajová a Silvester Toth, žiaci 8. roč. IV. triedy.

Priepustné vysvedčenie pre nedbalú dochádzku nemohlo byť vydané týmto žiakom: Marii Danielovej, Štefanovi Fehérovi, Jozefovi Rothbauerovi, Marii Strasserovej a Alojzovi Zavadovi, žiakom 6. roč. IV. triedy, Barbore Žernovickej a Marii Šinnovej, žiakom 7. roč. IV. triedy.

Začiatkom prázdnin rozišli sa členovia uč. sboru Št. Pleško, spr. školy po liečení odišiel na cesty po Francii, Anglii, Belgii a Nemecku, Kl. Plešková, def. uč. na liečenie do Piešťan, Am. Havelská, def. uč. do Paríža na svetovú výstavu, Stan. Srovnalová, def. uč. do rodiska do Jičína a Peter Danko, výp. uč. domov do Spišskej Novej Vsi.

Školský rok 1936/37 zakončený bol dňom 28. júna 1937 za takéhoto stavu a výsledku:

						s prospechom				odišli s vysvedčením	
Trieda	**roč.**	**chl.**	**diev.**	**spolu**	**výb.**	**dost.**	**nedost.**	x	xx	xxx
I.	1.	24	13	37	17	12	8	/	/	/
II.	2.	7	12	19	3	16	0	/	/	/
	3.	10	10	20	4	15	1	/	/	/
III.	4.	16	8	24	4	16	4	/	/	/
	5.	12	17	29	9	16	5	11	1	/
IV.	6.	9	8	17	2	7	8	3	0	5
	7.	2	5	7	2	4	1	0	3	2
	8.	1	2	3	2	1	0	/	3	/
Spolu	1. - 8.	81	75	156	43	86	27	14	7	7

x frekvent. **xx** priepustným **xxx** bez vysvedčenia

ŠKOLSKÝ ROK

1937/1938

Školský rok 1937/38 začína s Božou pomocou dňa 1. septembra 1937. Svetová situácia nie je radostná. Mračná nad nami hustnú a nevieme, ako bude za rok. Musíme byť pripravení na všetko, aj na to najhoršie a udržať si pevné nervy. Zrkadlom neistej situácie sú pomery v obci. Maďarské strany sa spojujú a ostrejšie broja. Boj v tunajšej obci vedie Peter Nagy, pekár, ktorý ašpiruje na rychtársky úrad čo vodca Biskupíc.

A preto boj proti nám neustáva. Nové osočenie a obvinenie správcu školy Štefana Pleška miestnym dp. dekanom Ev J. Tyúkossom je toho dôkazom. Vraj robí rozbroje medzi školami, osočuje v novinách maď., učiteľov a učiteľky i jeho atď. Pádna odpoveď správcu školy snáď na čas utíši. Pravdou je, že vina hľadí sa na druhého, aby svoju tým zakryl.

V učiteľskom sbore niet žiadnych zmien. Kolegyňa Stan. Srovnalová je neprítomná v službe pre nemoc a zastupuje ju Peter Danko, výp. učiteľ, ako vlani.

Zdravotný stav žiactva je výborný a početný tento.

Trieda	Ročník	chl.	dievč.	spolu	učí	streda sa
I.	1.	14	12	26	Klema Plešková, def. uč.	so IV. triedou
II.	2.3.	27	22	49	Amalia Havelská, def. uč.	s III. triedou
III.	4.5.	25	23	48	Peter Danko, výp. uč.	s II. triedou
IV.	6.8.	20	16	36	Štefan Pleško, spr. školy	s I. triedou
Spolu	1.-8.	86	73	159		

Dňa 2. sept. súčastnili sme sa korporatívne slávnostného „Veni sancte“.

Najviac nás mrzí, že prístavba školy kdesi zaviazla a my musíme učiť striedavo.

Školskými inšpektorálmi II a III. v Bratislave ohraničený bol obvod tunajšej školy.

Mimochodom spomíname, že spory medzi miestnymi četníkmi a financmi, ktoré miestnej slov. a českej menšine neboly, ku cti sa vyrovnali a bude zase pokoj a spolupráca. Prišli noví prednostovia a s nimi nových duch. Zvlášte na železničnej stanici máme dobrého spolkárskeho pracovníka v Slov lige p. prednostu Lohnického.

Žiaci i škola samostatná založili si v triedach samosprávu prihlásili sa za členov Dorastu Československého červeného kríža odobierajú časopisy: “Slniečko, Mladý život, Buď pripravený a Letectvo.“ Dorast Čs. Č. K. má 139 členov.

V školskej záhrade z jari 1938 deti IV. triedy so spr. školy a uč. dom. náuk Amáliou Hollou.

A 14. septembra 1937 prekvapila a veľmi zarmútila nás a všetkých občanov republiky zpráva o smrti pána prezidenta Osloboditeľa Tomáša Garyka Masaryka. Jeho šľachetné srdce dotĺklo o 4 hod. 29 min. ráno 14. sept. Už niet drahého tatíčka Masaryka medzi nami. Smútočné zástavy vlajú republikou, lebo navždy odišiel od nás staručký otec republiky. Boh žehnaj jeho šľachetnej duši a daj mu sladký odpočinok. Na znamenie veľkého smútku dňa 14. septembra bolo na všetkých školách prázdno.

Na uctenie pamiatky veľkého otca prezidenta usporiadala škola dňa 17. sept smútočnú slávnosť s týmto programom:

1. Zahájenie.
2. Báseň: „Od 2. do 14 sprna 1937 prednášal St. Hašek, žiak IV. Tr.
3. Pieseň: „Hojže, Bože zaspievali dvojhlasno žiaci III. a IV. tr.
4. Báseň: „Mŕtvemu tatíčkovi.“ Alž. Šlosáriková, žiačka IV. tr.
5. Pieseň: „Blíž k Tebe Bože môj“ žiaci III a IV triedy
6. Smútočný prejav správcu školy.
7. Hymna.

Dňa 21. septembra 1937 za smútku a účasti celého národa a sveta bol pán prezident Osloboditeľ na lanskom cintoríne pochovaný.

Dňa 25. sept. v miestnom kine premietaný bol film zo života T. G. Masaryka. Predstavenia súčastnili sa všetci žiaci našej školy pod vedením tried učiteľov.

Dňa 27. sept. súčastnili sme sa všetci so žiakmi slávnostného otvorenia Národného domu Slovenskej ligy v Bratislave a spravca školy kongresového jednania sborov Slov. ligy za miestný 123 sbor a Spolok slovenských hraničiarskych učiteľov.

Dňa 7. októbra 1937 bola pracovná porada učiteľov slovenských hraničiarskych škôl na Žitnom ostrove v Dunajskej Strede, ktorú zorganizoval a viedol Št. Pleško, predseda Spolku.

Dňa 8. októbra bola veľká smútočná slávnosť učiteľská I., II. a III. škol. inšpektorátu v Bratislave na uctenie pamiatky veľkého prezidenta – Osloboditeľa T. G. Masaryka, ktorej sa súčasnilo vyše 1.200 učiteľov.

Musím zaznačit, že Ústredná správa Slovenskej ligy v Bratislave zakúpila pre školu učebné pomôcky v cene Kčs 1.200- a učebnice pre chudobných žiakov za 477- Kčs. Okrem bohatých darov od pí grofky Dražkovičovej.

Dňa 15. októbra hospitovala u nás pedagogická akademia z Bratislavy vo všetkých štyroch triedach.

Dňa 16. októbra 1939[3] konečne udelila komisia okresného úradu stavebné povolenie na prístavbu tunajšej školskej budovy. Pravda toto povolenie prišlo neskoro a preto nebude možné iné, ako s prístavbou začať v jari 1938.

Pre ťažkú chorobu a liečenie v nemocnici je Klema Plešková, tried. učiteľka I. triedy od 9. októbra 1937 neprítomná v službe pre chorobu.

Od 25. okt. zastupuje Anna Ollé výp. učiteľka abiturientka pedagogickej akadémie v Bratislave z Holiča.

Podľa smerníc vydaných ministerstvom školstva nár. osvety slávnosť „Dňa slobody usporiadali sme už 27. októbra 1937, ktorej sa súčastnili aj rodičia žiakov. Po školskej slávnosti zahájili sme pre deti bábkové divadlo: „Miroslava“.

3 Chybný zápis, správne má byť 1937. Pozn. ed.

Dňa 28. októbra 1937, 19. Deň slobody zahájili sme bohoslužbami v tunajšom rk. farskom kostole, ktorých sa súčastnili korporatívne celá škola. Po slávnostnej Sv. omši všetky škol. deti, členovia spolkov a úradov šli sme pred obecný dom, kde bola spoločná verejná oslava s nasledujucim programom:

1. Hymna.
2. A köszégi bíró megnyitója.
3. A róm kath. népiskola növendékének 1 verse (fiu iskola)
4. Báseň žiaka slovenskej ľud. školy: „Deň slobody" J. Košárek, žiak IV. tr.
5. A róm kath népiskola növendékének 1 verse (leányiskola)
6. Spev žiakov slovenskej školy „Deň slobody trohlas. sbor žiakov III. a IV. tr.
7. A róm kath népiskola növendékeinek éneke.
8. Slávnostná reč slovenskej reči Št. Pleško spr. školy
9. Unnepi beszéd magyar nyelven.
10. Slávnostný sbor „Sloboda" spieva muž sbor Slov. ligy
11. Zaklúčenie – záróbeszéde.

Počiatkom tohto škol. roku začali sme v škole s brannou výchovou, uzákonenou zákonom číslo 184/37 Sb. z. a. n. Tiež prevedené boly prvé prípravy pre branú výchovu v obci, velitelom ktorej vymenovaný bol npor. Štefan Pleško, správca školy. Bude to tvrdá práca organizovať miestnych Maďarov, ktorí čím ďalej, tým ostrejšie prejavujú svoje maďarské cítenie nacionálne proti nám.

Sl. učiteľka Amália Havelská vyzvaná bola k odbornej skúške v jarnom období 1938 podľa nového skúšobného poriadku.

Pre zaujímavosť uvádzam, že nenávistné chovanie mnohých miestnych Maďarov vyháňa našich slovenskych ľudí z Biskupíc pri Dunaji. Tak sa od počiatku škol. roku 1937/38 odsťahovali Častkovci, Hodílovci, Bríziakovci, Birbaumovci a Miklisovci. Detí v škole ubúda.

20. októbra súčastnil sa správca školy, ako predseda Spolku hraničiarskych učitelov jednania v Ministerstve školstva a nár. osvety v Prahe o aktuálnych slovenských hraničiarskych otázkach školských.

V deckom týždni vybrali sme pre Okresnú starostlivosť o mládež Kčs 116-. Odmenu za sbierku nedoručili nám zo Šamorína.

16. novembra prezreli si žiaci veľký cirkus „Sarasani" v Bratislave.

18. decembra bola porada spravcov škôl v Usore ktorú viedol Štefan Pleško, spravca školy. Stravovaciu akciu chudobných a chudokrvných detí zahájili sme 1. decembra 1937. Stravujeme 45 detí.

A máme tu Mikuláša i Vianoce. Svätý Mikuláš ako inokedy; tohto roku pochodil všetky triedy. Zlých vyplatil čert a všetkým Sv. Mikuláš nadelil cukríky.

Vianočná slávnosť s bohatou nadielkou mali sme dňa 22. decembra večer. Čo práce, starostí a zháňania dá taká vianočná nadielka: Vyše 60 žiadostí, kupovanie, donášanie, stromček a rozdeľovanie. Veď každý žiak dostane svoj mešťok a v ňom podľa potreby. Len pre zaujímavosť uvádzam, že na tejto vianočnej nádielke rozdelili sme 39 párov obuvi a punčoch, 10 šiat chlapčenských, 18 dievčenských a na 60 svetrov prádla zástier atď. všetko v cene na 4.000 Kčs. Tu hľa náš bohatý program besiedky najkrajšej, najmilšej a najviacej navštívenej slávnosti:

1. spoločná pieseň: Čas radosti, veselosti…
2. Báseň: V advente… Postošová - Arpová.
3. Báseň: Vianoce H. Baroková

4. báseň: Vianočný stromček… Ki
5. Pieseň: Anjelia nám s neba nesú IV. tr.
6. Hra: Vianoce sirôt… dievč. IV. tr. - ulica izba
7. Báseň: V dohviezdny večer… Jéghová - Matúšová
8. Pieseň: Kubíčku, bratríčku I. tr.
9. Báseň: Vianoce… G. Klimešová
10. Báseň: Vianoce… Šlosárová, Postošová, Košťálová
11. Báseň: Štedrý večer… Lohnická
12. Pieseň: Nesiem Vám noviny II. tr.
13. Báseň: Prosba vtáčkov… Bareš.
14. Báseň: Hľadáme Ježiška… Zajíčková.
15. Báseň: Pred Vianocami… Kišová.
16. Pieseň: Do hory do lesa III. tr.
17. Báseň: Jezuliatku. Boček. Kliha.
18. Hra: Pastierska hra.
19. Pieseň: Ja si krásne
20. Pieseň: K Ježiškovi do Betlema.
21. Báseň: Poďakovanie Lelkešová.

Je po Vianociach i po Novom roku a píšeme rok 1938. Rok neistej budúcnosti. Boh vie, čo nám prinesie. Verme v Pána Boha a jeho milosrdenstvo, že nás neopustí a pracujme statočne a poctive pre národ i jeho budúcnosť detí.

1. januárom 1938 odchádza na dočasný odpočinok def. učiteľka Stanislava Srovnalová, ktorú zastupuje výp. učiteľ Peter Danko.

A sú tu polročné prázdniny, mimoriadne veľké od 29. januára do 6. februára 1938 včetne. Podávam o nich zprávu, že sa neosvedčily, lebo deti našej školy aj pre zlé počasie aj pre polohu nášho kraja nemaly ich možnosti využiť k zotaveniu.

Výnosom ministerstva školstva a národnej osvety zo dňa 7. I. 1938, číslo: 65.844/37-I./3 zdefinitívnená bola III. postupná trieda a ponechaná IV. dočasná postupná trieda.

Pre školu zakúpené boly učebné pomôcky telovýchovné od fi Kopal v Bratislave z úspor z roku 1937.

Def. učiteľka Klema Plešková nastúpila dňa 28. II. službu a výp. uč. Anna Ollé preložená bola na Bellovu Ves.

Vložený výstrižok:
Článok z kalendára „Slovenská liga“ 1939.

— Slovenská hraničiarska škola — v Biskupiciach pri Dunaji

Slov. hraničiarska škola v Biskupiciach pri Dunaji založená bola začiatkom škol. roku 1927/28. Vyučovanie započalo dňa 3. IX. 1927 so 16 žiakmi. Niet divu, veď škola bola umiestená v obecnom chudobinci, chudobná, zakriknutá a zaznávaná. Ťažké to boly vtedy časy, škoda spomínať! A predsa naša škola prišla v najvyšší čas, lebo z Biskupíc pri Dunaji

začaly utekať slovenské a české rodiny, keďže svoje deti musely posielať do miestnej maďarskej školy.

A naša škola rástla aj v chudobinci. V škol. roku 1929/30 už má 68 žiakov a je dvojtriednou. Najviacej však získala naša škola postavením novej školskej budovy, ktorá bola na pozemku zakúpenom Ústrednou správou Slovenskej ligy v Bratislave postavená štátnou školskou správou. Ako o založenie, tak o postavenie školskej budovy pečlivo a neúnavne starali sa členovia miestneho 123. sboru Slovenskej ligy.

Školská budova s dvoma učebňami už v nasledujúcom školskom roku 1933/34 ukázala sa byť malou. Počet žiakov vzrástol na 122 a škola musela byť rozšírená na trojtriednu. Marné prekážky a marné vzteky, škola rastie, nezadržiteľne rastie. Pravda, pri tejto príležitosti nemožno zabudnúť na učiteľský sbor a hlavne správcu školy, ktorý svedomitou prácou a príkladným vedením získal škole v obci primát a rešpekt. Bohatou prácou mimoškolskou, hlavne v miestnom sbore Slovenskej ligy naviazal vo všetkých podnikaniach, slávnostiach a práci kultúrnej tesnú spoluprácu a tým spoločné zaistenie úspechu ako v škole tak mimo školy. To bola tá najlepšia propaganda! Náš sbor bdel zasa nad školou a morálne i finančne výdatne ju podporoval.

V roku 1935 zakúpený bol Ústrednou správou Slovenskej ligy súsedný pozemok na potrebné rozšírenie školskej budovy. Tak začaté boly prípravné práce pre prístavbu.

Ako soli potrebovali by sme v Biskupiciach pri Dunaji slovenskú materskú školu. V roku 1935 v prípravnom zápise zistili sme do tejto žiadanej školky 56 slovenských dietok. Z úsporných dôvodov nebola nám povolená. Škoda.

V školskom roku 1937/38 má naša škola 172 žiakov a je štvortriednou. Pravda, máme len dve učebne a preto je vyučovanie striedavé. Teda, za desať rokov, t.j. od školského roku 1927/28 do škol. roku 1937/38 počet žiakov v našej škole sa zdesaťnásobnil. Už nám dnes naše slovenské a české rodiny z Biskupíc pri Dunaji neutekajú, ba každoročne ich niekoľko pribudne. Tento príliv bol by ešte väčší, keby bola v našej obci meštianska škola, lebo tá je dnes základom občianskeho vzdelania. Ale aj tej sa dočkáme. Prípravné práce boly prevedené. Meštianskou školou slovenský živel v Biskupiciach pri Dunaji veľmi získa, lebo naša obec je prirodzeným centrom širokého okolia.

Zdôrazňujeme, že do verejného a kultúrneho hnutia slovenského a vôbec je dnes naša škola spolu so sborom Slovenskej ligy tak mocne zapojená, že bez jej účasti, ba iniciatívy nič sa nepodniká. Tento mocný a vplyvný kontakt s verejným životom potrebovala by každá hraničiarska škola slovenská, lebo ten ju vymaní z malosti a zaznávania.

Najväčšmi nás teší, že v dvadsiatom roku Republiky pristavia nám k našej dvojtriednej školskej budove ešte ďalšie tri učebne a naša škola do nového dvadsaťročia oslobodenej vlasti vykročí s novým, väčším a istejším elánom i brannosťou. Nebáli sme sa a nebudeme sa báť!

Tak s Božou pomocou a vlastným národným usilovaním trváme, hýbeme a rastieme. V zaisťovaní života našej menšiny a pestovaním demokratickej spolupráce národnostnej plní naša škola to najlepšie národné a štátne poslanie.

Videl dňa 26. V. 39 šk. inšp.

Ako vidieť, naši žiaci si dopisujú s vojakmi nášho vojska. Na svoj list dostali hŕbu listov a fotografií od vojakov 41. pešieho pluku v Žiline.

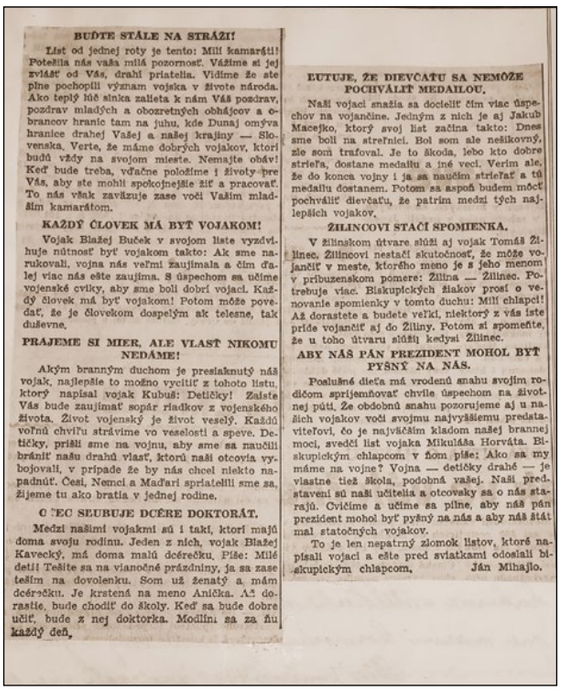

BUĎTE STÁLE NA STRÁŽI!

List od jednej roty je tento: Milí kamaráti! Potešila nás vaša milá pozornosť. Vážime si jej zvlášť od Vás, drahí priatelia. Vidíme že ste plne pochopili význam vojska v živote národa. Ako tepký líšč sinka zaleta k nám Váš pozdrav, pozdrav mladých a obozretných obhájcov a ochrancov hraníc tam na juhu, kde Dunaj omýva hranice drahej Vašej a našej krajiny — Slovenska. Verte, že máme dobrých vojakov, ktorí budú vždy na svojom mieste. Nemajte obáv! Keď bude treba, vďačne položíme i životy pre Vás, aby ste mohli spokojnejšie žiť a pracovať. To nás však zaväzuje zase voči Vašim mladším kamarátom.

KAŽDÝ ČLOVEK MÁ BYŤ VOJAKOM!

Vojak Blažej Buček v svojom liste vyzdvihuje nutnosť byť vojakom takto: Ak sme narukovali, vojna nás veľmi zaujímala a čím ďalej viac nás ešte zaujíma. S úspechom sa učíme vojenské cviky, aby sme boli dobrí vojaci. Každý človek má byť vojakom! Potom môže povedať, že je človekom dospelým ak telesne, tak duševne.

PRAJEME SI MIER, ALE VLASŤ NIKOMU NEDÁME!

Akým branným duchom je presiaknutý náš vojak, najlepšie to možno vycítiť z tohoto listu, ktorý napísal vojak Kubuš: Detičky! Zaiste Vás bude zaujímať opár riadkov z vojenského života. Život vojenský je život veselý. Každú voľnú chvíľu strávime vo veselosti a speve. Detičky, prišli sme na vojnu, aby sme sa naučili brániť našu drahú vlasť, ktorú naši otcovia vybojovali, v prípade že by nás chcel niekto napadnúť. Česi, Nemci a Maďari spriatelili sme sa, žijeme tu ako bratia v jednej rodine.

O ČOM SBUBUJE DCÉRE DOKTORÁT.

Medzi našimi vojakmi sú i takí, ktorí majú doma svoju rodinu. Jeden z nich, vojak Blažej Kavecký, má doma malú dcérečku. Píše: Milé deti! Tešíte sa na vianočné prázdniny, ja sa zase teším na dovolenku. Som už ženatý a mám dcérečku. Je krstená na meno Anička. Až dorastie, bude chodiť do školy. Keď sa bude dobre učiť, bude z nej doktorka. Modlím sa za ňu každý deň.

EUTUJE, ŽE DIEVČATU SA NEMÔŽE POCHVÁLIŤ MEDAILOU.

Naši vojaci snažia sa dočeliť čím viac úspechov na vojančine. Jedným z nich je aj Jakub Macejko, ktorý svoj list začína takto: Dnes sme boli na streľnici. Boi som ale nešikovný, zle som trafoval. Je to škoda, lebo kto dobre strieľa, dostane medailu a iné veci. Verím ale, že do konca vojny i ja sa naučím strieľať a tú medailu dostanem. Potom sa aspoň budem môcť pochváliť dievčatu, že patrím medzi tých najlepších vojakov.

ŽILINCOVI STAČÍ SPOMIENKA.

V žilinskom útvare slúži aj vojak Tomáš Žilinec. Žilincovi nestačí skutočnosť, že môže vojančiť v meste, ktorého meno je s jeho menom v príbuzenskom pomere: Žilina — Žilinec. Potrebuje viac. Riekupických žiakov prosí o venovanie spomienky v tomto duchu: Milí chlapci! Až dorastete a budete veľkí, niektorý z vás iste príde vojančiť aj do Žiliny. Potom si spomeňte, že u toho útvaru slúžil kedysi Žilinec.

ABY NÁS PÁN PREZIDENT MOHOL BYŤ PYŠNÝ NA NÁS.

Poslušná dieťa má vrodenú snahu svojim rodičom sprijemňovať chvíle úspechom na životnej púti. Že obdobnú snahu pozorujeme aj u našich vojakov voči svojmu najvyššiemu predstaviteľovi, čo je najväčším kladom našej brannej moci, svedčí list vojaka Mikuláša Horváta. Biskupickým chlapcom v ňom píše: Ako sa my máme na vojne? Vojna — detičky drahé — je vlastne tiež škola, podobná vašej. Naši predstavení sú naši učitelia a otcovky sa o nás starajú. Cvičíme a učíme sa pilne, aby náš pán prezident mohol byť pyšný na nás a aby náš štát mal statočných vojakov.

To je len nepatrný zlomok listov, ktoré napísali vojaci a číta pred sviatkami odoslali biskupickým chlapcom.

Ján Mihajlo.

A-Zet

SKVELÁ PROPAGÁCIA MYSLIENKY BRANNEJ VÝCHOVY

Hraničiarski žiaci píšu vojakom

Žilina. — Kam vedie správna vojenská prednáška v rámci brannotí na škole národnej, zákonne to ukázali žiaci šiestej triedy slovenskej meštianskej ľudovej školy v Žiline pri Dunaji. Napísali list veľvojakovi vojenského útvaru dra Ed. Beneša že by sa chceli stať hraničiarmi. Veliteľ pluku Ambrož uviedol v prípade ich túžby do hraničiarskych radov, aby vraj najprv ukončili 4 triedy ľudovej školy a potom sa prihlásili. Ambrož uviedol, že ak sa prihlásia, prijme ich rád. Slnečného chlapca, ktorý sa vždy usmieva, uvidí každý, kto ho raz stretne. Ale ešte viac ho uvidia tí, ktorí dostanú od neho list. Ak sa chcú dostať do hraničiarskych radov, musia byť dobrými žiakmi, dobrými synmi a dcérami, dobrými kamarátmi, dobrými vojakmi. Takto vychováva Slnečný chlapec svojich malých priateľov. Slnečný chlapec je vlastne učiteľ Ján Mihajlo, ktorý sa stará o deti, ktoré sú mu zverené. Ako vidieť, naši žiaci si dopisujú s vojakmi nášho vojska. Na svoj list dostali hŕbu listov a fotografií od vojakov 41. pešieho pluku v Žiline. Prvé dopisovanie nadviazali sme so žiakmi „státní menšinové školy české jednotřídní v Tanwalde v Šumburku už v roku 1935. Chodili list za listom, ba z Tanwaldu prišly aj korale a od nás k ním naše vzácne skoré jahody, ktorými sme ich v roku 1936 prekvápili.

VELITEĽ SAM ODPOVEDÁ ...

MILÍ VOJACI!

MY RADI MÁME NAŠE VOJSKO.

Žiaci tanwaldskej školy, ktorí si s nami dopisujú.

Národopisná výstava

V tomto roku pripravovaná je veľká národopisná výstava slovenská v Turčianskom Svätom Martine z príležitosti slávnostného otvorenia novej budovy slovenského národného múzea. Na túto výstavu poslali sme 50 kg červenej kukurice v šulkoch na ozdobu sedliackej chalupy a pre múzeum kormorána 3 mladé líšky a jazveca.

Oslava T.G.M.

Dňa 7. marca 1938 zadržali sme prvú pietnu oslavu narodenín nebohého prvého prezidenta - Osloboditeľa T.G. Masyryka.

Stromková slávnosť

26. marca usporiadali sme stromkovú slávnosť na námestí obce, kde naši žiaci pri pomníku padlým vojakom zasadili dva jasene a maď. škola tiež dva.

Š.P.O.

Cvičíme s maskami a poplachy Š.P.O. veď časy sú čím ďalej neistejšie, treba byť pripraveným.

Uč. dom. náuk.

Dňom 1. apríla 1938 zriadené bolo pri tunajšej škole systematizované miesto obvodovej učiteľky (pre školy) domácich náuk pre školy: štátne slovenské ľudové v Biskupiciach, vo Verekne a Alžbetinom Dvore. Ako prvá učiteľka domácich náuk ustanovená bola Amália Hollá, výp. učiteľka d.n. z Malých Levár.

Inšpekcia

4. apríla 1938 úradne navštívil našu školu p. školský inšpektor Ignác Gašparík a bol s výsledkom inšpekcie spokojný.

„Žitný Ostrov“

6. apríla hlavný redaktor hraničiarskeho časopisu „Žitný Ostrov“ Št. Pleško zorganizoval prvú poradu zreorganizovať tento časopis. Pre málo porozumenia a spolupracovníkov sa mu plán nevydaril.

Slávnosť mieru ČSČK

13. apríla usporiadali sme slávnosť mieru Československého Červeného kríža a bábkové divadlo.

Strav. Akcia.

15. apríla ukončená bola stravovacia akcia okresnej starostlivosti o mládež. 80 dní stravované bolo denne 45 chudobných žiakov našej školy.

Nedb. dochádzka

22. apríla podal správca školy trestné oznámenie pre nedbalú dochádzku na rodičov žiakov: Štef. Kováča, žiaka 6. r. IV. tr., Ireny Šinnovej a Frant. Strassera, žiakov 6.r. IV. tr., Boženy Hlavenkovej a Mat. Kiššovej, žiačok 5.r. III. tr. a Frant Kitlera, žiaka 4. r. III. triedy.

Odb. skúška uč. A. Havelskej.

Dňa 25. apríla s úspechom složila odbornú skúšku z III. odboru pre mešť. školy definitívna učitelka našej školy Amália Havelská.

Újazdná št. mešť. škola

29. apríla 1938 zadržaná bola prvá porada zástupcov obcí Biskupice pri Dun., Komárov, Verekne, Čela a Most n. O. a učiteľov škôl a kňazov z týchto obcí ohľadne zriadenia újazdnej štátnej meštianskej školy s vyučovacím jazykom maďarským a so slovenskými a nemeckými pobočkami. Schôdzu predsedal škol. inšpektor I. Gašparík a okres. náčelník dr. Mihály. Pre nepredvída né ťažkosti z tejto školy asi nič nebude.

Oslavy M. R. Š.

4. mája usporiadali sme tradičný zájazd k mohyle gen. M. R. Štefánika pri Ivánke, kde sme zadržali malú pietnu oslavu.

Deň matiek.

6. mája mali sme krásnu slávnosť Dňa matiek na školskom dvore, ktorej sa súčasnily mamičky našich žiakov. Žiaci predviedli scény, tance, básne a spevy a svoje mamičky obdarovali kvetinami a darčekami.

S.O.S.

13. mája bola prevedená čiastočná rychlá mobilizácia. Oddiele jednotiek S.OS. obsadily hranice. Situácia je veľmi napätá a neistá. Hranice si strážime!

Úraz A. Csóku.

18. mája zlomil si ruku žiak II. tr. Árpád Csóka. Lekár žiaka ošetril a poisťovňa „Praha“ úrazové vyrovnala.

A znova máme starosť s prijatím žiakov našej školy meštianskymi školami v Bratislave. Hlavne Štefánikove školy nám robia najväčšie prekážky. Nezbýva iné, ako usilovať sa o zriadenie štátnej meštianskej školy slovenskej v našej obci.

Započatie prístavby.

Radostná zvesť: dňa 24. mája 1938 započaté bolo s prístavbou našej školy. Pristavajú nám 3 učebne.

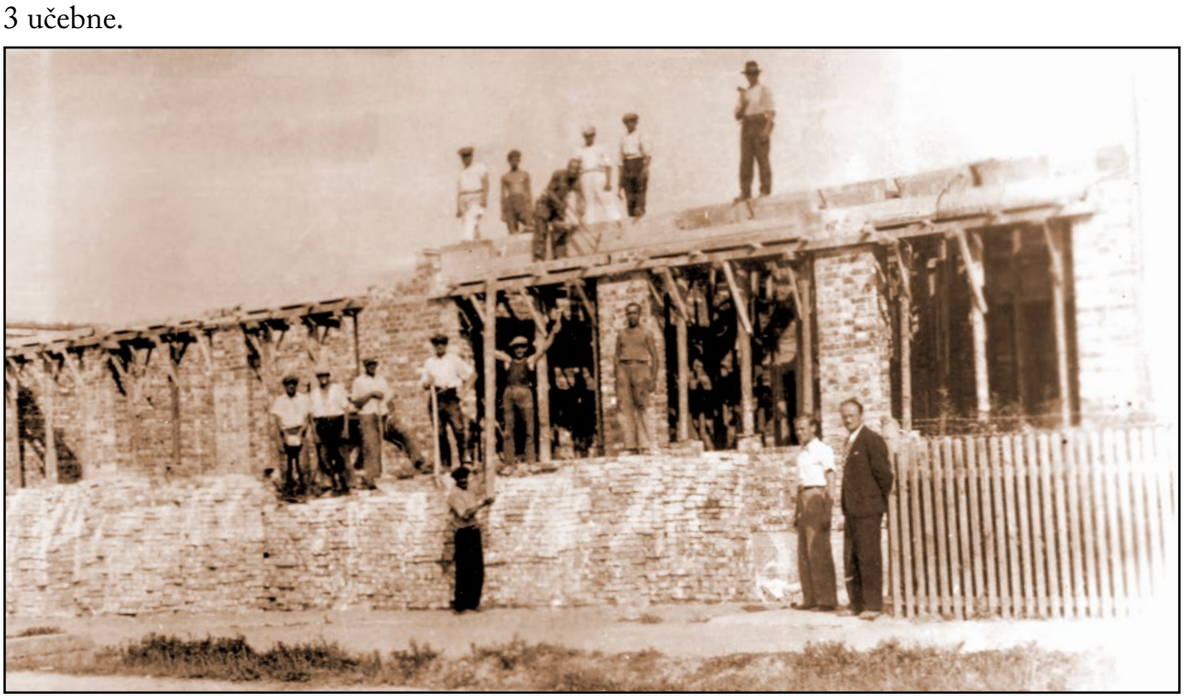

Prístavba našej školy 20. VI. 1938.

Dar na obranu štátu.

Dňa 27. mája 1938 navrhol náš učiteľský sbor, aby každý učiteľ nášho inšpektorátu upísal, t. j daroval na obranu štátu aspoň 1/5 svojho mesačného platu, čo zároveň všetci naši učitelia dňa 1. VI. 1938 urobili.

Oslava narodenín dr. E. Beneša

28. mája 1938 oslávili sme 50. narodeniny pána prezidenta repupbliky dr. E. Beneša malou, ale milou a uprimnou slávnosťou na školskom dvore.

Školský rok utiekol ani voda a máme 13. júna 1938 a ideme na celodenný výlet do Bratislavy a na Devín – staroslovanský Devín. Čas bol pekný, deň jasný, ale my zamračení kukáme za Moravu, odkiaľ hrozí nám nebezpečie. A tu milá, malá príhoda: Cestujeme na Devín loďou, čo vezie ta tiež výpravu hostí zo Švajčiarska. Žiaci naši spievajú a hostia nadšene počúvajú. Potom naše žiačky zatancovaly, začo boly obdarované zmrzlinou. Nakoniec, na žiadosť hostí zaspievali sme im našu krásnu hymnu a oni nám na oplátku zasa hymnu švajčiarsku. Keď skončili, sborove zvolali sme všetci: „Vive la Suisse!“ Čím boli veľmi mile prekvápení. Hľa, tak sa robí propaganda!

Výstava.

Dokončujeme posledné práce v okoli i v školskej záhrade (pozemok pre ňu prenajala nám zdarma obec v podzáhradnej ulici) a chystáme slávnosť zakončenia školského roku a školskú výstavu, ktorú sme usporiadali dňa 20. júna 1938 v nedeľu odpoludnia.

Slávnosť: spevy, básne, scény, tance a cvičenie chlapcov, ako aj rôzne hry pobavili rodičov a hosťov. Po slávnosti boly deti pohostené šunkovými zemľami a mliekom.

The Deum.

Školský rok 1937/38 skončili sme dňa 22. júna 1938 slávnostným „Te Deum“, ktorého sme sa všetci slávnostne súčasnili, ako vidieť na obrázku a poďakovali sa Panu Bohu, že nám až dosiaľ pomáhal:

Zo školy do kostola na „Te Deum“ 22. júna 1938.

Dochádzka v školskom roku 1937/38 bola 87,5 %. Zdravotný stav žiactva dobrý. Celkový prospech dobrý.

Školská výstava 23. júna 1938

Žiadosť o zriad. mešt. školy.

Bratislavské meštianske školy odmietly prijať ziakov z našej školy a zo slovenských ľudových škôl v Alžbetinom Dvore, Miloslavove a Verekne. Preto ihneď prevedený bol súpis žiakov do I. triedy mešt. školy a 123. sbor Slovenskej ligy v Biskupiciach pri Dun. ihneď podal žiadosť ministerstvu školstva a národnej osvety o ziadenie štátnej slovenskej mestianskej školy v Biskupiciach pri Dunaji a to počnúc školským rokom 1938/39 I. triedou. Do I. triedy prihlásilo sa 48 žiakov. Správca školy ihneď zainteresoval do veci p. poslanca P. Teplanského a O. Devečku, ďalej sám na referáte ministerstva školstva a národnej osvety, dva razy osobne na ministerstve v Prahe ako aj cestou vlivných činiteľov vec tak pohnul, že je pevná nádej, že dňom 1. septembrom 1938 otvoríme I. triedu meštianky.

Žiaci do I. tr. mešt. školy.

Do I. triedy meštianskej školy zapísaní a prijatí boli tito žiaci našej ľudovej školy: Michal Árpa, Frant. Botló, Maria a Irena Čokovie, Ľudovít Pinke, Marg. Procingerová, Anna Bednaričová (z Čely) Hel. Baroková, Jozef Košárek, Frant. Kristlík, Václav Rušek a Karol Szimeth: spolu 12 žiakov z 5. roč. III. triedy. Alžbeta Árpová, Ernestína Danielová, Stan. Hašek, Irena Házi, Ant. Lacko, Peter Lelkeš, Ján Prikler, Jan Procinger, Maria Schneidrová. Spolu 9 žiakov 6 roč. IV. triedy. Alž. Šlosáriková, 1 žiačka 7. roč. IV. triedy. Všetkých spolu 22 žiakov

Gymnazisti.

Do I. triedy gymnázia v Bratislave boli prijatí Boh. Lohniska a Joz. Roháč, žiaci 5. roč. III. triedy našej školy a Ján Švec, žiak 6. roč. IV. triedy našej školy. Spolu 3 žiaci.

Do maď. školy odišli.

Bohužiaľ tohto roku na nátlak politických agentov a farského úradu (dp. dekana Tyúkoša a kapl. Joz. Tenka) odhlásili sa do tunajšej maďarskej školy žiaci Alica a Ignác Csicsay, Rud. Petruch a Arp. Lengyel. Spolu 5 žiakov 1. roč. I. triedy. Kol. Daniel, Hel. Krajčová, Lad. Nagy, Štef. Németh, Rob. Petruch. Spolu 5 žiakov 2. roč. II. triedy. Hel. Danielová, Ján Nagy, Kar. Špalek, Lanr (?) Šinn; 4 žiaci 3.r. II. tr. Kol. Göndör, Lad. Gutléber, Frant. Kitler, Roz. Kováčová, Giz. Némethová, Štefan a Karol Nagy, Et. Szelepcsény a Kar. Štrasser. Spolu 9 žiakov 4. roč. III. tr. Bož. Hlavenková, Balt. Kirth, Ter. a Štef. Osvaldovie, Alž. Nagyová a Ján Palling. 6 žiakov 5. r. III. tr. Gejza Nagy a Frant. Štrasser. 2 žiaci 6. roč. IV. triedy.

Spolu odišlo do maďarskej školy 31 žiakov našej školy.

Žiaci s priepustným osvedčením.

S priepustným osvedčením prepustení boli zo školy: Jul. Šperger, žiak 5. roč. III. Triedy. Irena Házi, Joz. Nagy, Mik. Pinke, An. Postošová a Ján Procinger: 5 žiakov 6.r. IV. tr. Ter. Flickingerová, Jur. Kovalovský, Alž. Rothbanerová: 3 žiaci 7. roč. IV. triedy. Im. Baláž, Ant. Kováč a Mar. Lelkešová: 3 žiaci 8. roč. IV. triedy. Spolu 12 žiakov.

Celkom spolu odišlo z našej školy: do meštianky gymnázia, maďarskej školy a s priepustným osvedčením 68 žiakov.

Školský rok 1937/38 ukončený bol s ohľadom na všesokolský slet v Prahe za tohto stavu žiactva dňa 22. júna 1938:

					s prospechom			odišli do školy			Odišli s priep. vysvedč.	Triedny učiteľ
Trieda	Ročník	chlapci	dievčatá	Spolu	výb.	dost.	nedost.	mesť.	gymn.	maď.		
I.	1.	12	12	24	6	13	5			5		Kl. Plešková
II.	2. a 3.	28	19	47	9	32	6			9		Am. Havelská
III.	4. a 5.	22	21	43	6	26	11	6	1	13	1	Peter Danko
IV.	6. - 8.	19	14	33	5	23	5	6	2	4	12	Štefan Pleško
Spolu	1. - 8.	81	66	147	26	94	27	22	3	31	13	

ŠKOLSKÝ ROK

1938/1939

V mene Božom začíname jeden z najosúdnejších školských rokov našej vlasti. S napnutím nervov do najväčšej možnosti, pod hrôzou blížiacej sa vojnovej záhuby otvárame dňa 1. septembra 1938 našu ľudovú hraničiarsku školu o štvrtú triedu menšiu a novú našu štátnu slovenskú meštiansku školu s výhľadom na neistú budúcnosť.

Otvorenie novej meštianskej školy

Pri tej všetkej zlej dobe tešíme sa, že podarilo sa nám vybojovať našu meštianku. Je pravda, ešte nemáme v ruke ani dekrét o jej zriadení, lebo ho drží p. hlav. radca Kadanec na referáte ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave, tak sa zdá, na radu p. škol. inšpektora Gašparíka, že vraj nie je isté a dobré otvárať novú školu za časov tak neistých. My však začíname, nečakáme! Deti sú tu je ich 48 v prvej zriadenej triede. Dňa 1. septembra 1938 sme slávnostne otvorili našu novú meštiansku školu a dňa 5. septembra 1938 správca školy Štefan Pleško, ktorý má odbornú skúšku zahájil vyučovanie na vlastnú päsť.

Sám učí všetky predmety v meštianke, t.j 30 hodín týždenne, zatiaľ na ľudovej spojili sme tri triedy na dve a v I. triede učí Klementína Plešková a v II. nový dočasný učiteľ Jozef Lipár.

Noví učitelia.

Jozef Lipár učí 2. rok. Pochádza z Trnavy a dosiaľ učil na štátnej ľudovej škole pokusnej v Považskej Bystrici. Je dobrý pedagog a svedomitý učiteľ. Chýba nám dosiaľ učiteľská sila na škole a učiteľská sila na ľudovej škole. Za dočasnú obvodovú učiteľku domácich náuk po výpomocnej učiteľke Amálie Hollej ustanovená bola Adela Krištofová výp. uč. z Ráztočna, rodom z Kameňan, okres Revúca.

Septembrové dni v škole prežívame za ťažkej vojnovej psychózi. Cvičenia v protileteckej obrane teoretické a praktické mávame denne.

Mobilizácia.

V Biskupiciach zosilnená bola S.O.Š. Denne prichádzajú svolavacie listky. Až dňa 23. sept. 1938 vyhlásená bola všeobecná mobilizácia do 40 rokov.

Z našej školy odchádza aj Št. Plesko, správca školy. Zostávajú: Klema Plešková-Černá, Jozef Lipár a Adela Krištofová: na 4 triedy 2 učitelia a učiteľka ručných prác. Vyučovanie v týždni mobilizácie je ledajaké. Deti do školy nechodia, zvlášte deti z meštianskej školy dochádzajúce z Alžbetinho Dvora, Miloslavova a Verekne vlakom, keďže vlaky jazdia veľmi nepravideľne a vozia len vojsko.

V Biskupiciach pri Dun. začínajú miestni (agitovať) vedúci Maďari agitovať medzi občanmi, čo pri ťažkej politickej situácii vnáša medzi ľud neistotu a nenávisť. V škole sa učí, ako sa dá. Jednak nedostatok učiteľov a jednak rýchle dostavovanie školskej budovy a neiste mobilizačné dni, vojsko v dedine i v škole sú veľkými prekážkami.

M. Plešková, vyp. uč.

Dňom 1. októbra 1938 ako súrna náhrada za narukovaného správcu školy nastupuje Maria Plešková, abiturienta učiteľského ústavu, sestra správcu školy, ako výpomocná učiteľka na našej škole. Učí v I. triede meštianskej školy.

Žilinská dohoda.

Rozpory i snahy o česko-slovenské vyrovnanie vyvrcholujú. Správca školy má možnosť osobne počuť i vidieť toto vyrovnanie, ktoré donieslo slovenskému národu dlho žiadanú autonomiu dňa 6. októbra 1938 v Žiline. Je to slávnostný okamih pre Slovákov. Slovensko stojí pod svojou vlastnou vládou, na čele ktorej, ako ministerský predseda je dr Jozef Tiso, ktorý po smrti veľkého vodcu autonomných Slovákov Andrejovi Hlinkovi preberá vodcovstvo v národe.

Smrť A. Hlinku.

Spomínam, že za pohnutej účasti celého Slovenska po krátkom utrpení zomrel dňa 16. augusta 1938 v Ružomberku Andrej Hlinka, predseda slovenskej ľudovej strany a neohrožený bojovník za autonomiu.

Slovenské min. škol. a nár. osvety.

A tak za ťažkých osudových dní rodí sa prvá slovenská vláda a s ňou aj prvé slovenské ministerstvo školstva a národnej osvety v Bratislave na čele ktorého stojí pán minister Matuš Černák.

Mníchov.

Tak po ťažkej rane, ktorá zasiahla Česko-Slovenskú republiku mníchovským rozhodnutím, na základe ktorého sudetské zeme Čiech a Moravy i naša Petržalka pripadly k Nemeckej ríši dostali sme my, Slováci žiadanú autonomiu. Ale proces nie je ešte skončený. Maďarské kráľovstvo a Poľska žiadajú od nás – Slovákov určité územia. Začaly našu vlasť trhať Nemci, pokračujú v tomto, akoby Nemcami navedení Poliaci a dokončujú Maďari. A tak s krvácajúcim srdcom museli sme Poľsku odstupiť kus Čadcanska, Oravy a Spiša. S. Maďarmi jednáme v Komárne. Ale ťažké jednanie, keď si oni nárokujú Bratislavu, Nitru, Levice, Lučenec, Košice atď, teda aj čistoslovenské kraje. Preto jednanie bolo prerušené a ministri Ribentrop a Ciano majú toto vyriešiť. Pravda, nečakáme nič dobrého. Cudzie sa ľahko delí a dáva. Zatiaľ južné kraje slovenské avakujú. Najhoršie pravda sú na tom Slováci v maďarských krajoch teda na Žitnom Ostrove a to hlavne kolonisti. Letí auto za autom po celé dni a noci a nákladné vlaky jeden za druhým nepretržite a odvážajú aspoň časť z toho veľkého majetku, ktorí si tam za 20 rokov republiky našetrili a zveľadili. Pravda, len to, čo sa odviezť dá. Evakujú aj slovenské školy.

Evakuácia.

V strachu, neistote a na nariadenie Ústrednej správy Slovenskej ligy v Bratislave evakujeme aj my. Správca školy vrátil sa dňa 26. októbra 1938 z mobilizácie a hneď balí a odváža do Bratislavy pomôcky a školské zariadenie. Je to smutný pohľad. Vyučovanie sme prerušili „len do 6. novembra“, ako deťom vravíme a evakujeme.

V škole máme vojakov. Po uliciach, skoro na každom dome maďarských občanov vejú veľké maďarské zastavy s korunou svätoštefanskou. Ľudia a hlavne mládež nenávistne na nás zazerajú alebo posmešne vyvolávajú, ba nie je možné večer bez zbrane ukázať sa na ulici. Ne-

jedna poriadna skala preletila mi poza uši, ale báť sa nebojíme, vlastne aspoň strach neukazujeme. A tak za napnutia až k prasknutiu čakáme viedenské rozhodnutie.

Viedenský verdikt

Viedenský verdikt padol dňa 2 novembra 1938 o 22.15 hod večer. Zo zatajeným dychom a roztlčeným srdcom v najväčšom nervovom napätí počúval celý sjednotený slovenský národ nespravedlivý ortel nad sebou. Kusy slovenského kraja a národa odtrhnuté prisúdené a pripojené boly najväčšiemu a najukrutnejšiemu nepriateľovi Slovakov Maďarsku.

My v Biskupiciach vlastne sme zvýskli radosťou a oddychom, lebo Biskupice pri Dunaji zostaly v Slovenskej krajine. Ale keď sa nám vec rozležala v hlave, veru radšie by sme boli Biskupice darovali Maďarsku, keby sme tým boli aspon jednu-dve rýdzoslovenské obce oslobodili. No tunajší Maďari neveria a stále dúfajú, že do jari celé Slovensko pripadne Maďarsku a terorizujú lojálnych Maďarov.

Odchod žiakov do maď. školy.

A tak pod nátlakom a hrozbou vedúcich činiteľov odchádzajú z našej školy do maďarskej títo žiaci:

Anna Kurucová, Rozália Kurucová, Karol Kiss a Jozef Sinn, žiaci I. triedy. Laurinc Sinn žiak II. triedy, J. Daniel, Helena Danielová, Frant. Kitler, Matylda Kissová a Irena Sinnová, žiaci III. triedy.

Dňom 1. novembra 1938 odchádza z našej školy Maria Plešková, vypomocná učiteľka na školu do Blahovej Dediny, ktorá pripadla Maďarsku.

M. Froncová, výp. učiteľka.

Na škole chýbajú ešte 2 učiteľské sily. Na priamu žiadosť správcu školy vymenovaná bola na tunajšiu ľudovú školu Maria Froncová, vypomocná učiteľka dňom 12. novembra 1938. Pochádza z Karlovej Vsi a predtým učila v zabranej Galante. Pridelená je jej I. trieda. Dňom 1. novembra nastúpil na škole Štefan Pleško, správca školy, ktorý sa vrátil z mobilizácie a učí v I. triede meštianskej školy.

HG a HSĽS v Biskupiciach.

Na Slovensku nastupuje nový život. Vedenie v obciach a vôbec v živote preberá polovojenská organizácia Hlinkova garda a v politike jednotná strana: Hlinkova slovenská ľudová strana (strana slovenskej národnej jednoty) (HG a HSĽS).

HG a HSĽS v Biskupiciach

A tak aj u nás dňom 20. novembra za vedenia a iniciatívy správcu školy Št. Pleška slávnostne zakladáme HG i HSĽS. Veliteľom miestnej HG a zároveň predsedom miestnej organizácie HSĽS jednohlasne bol zvolený Štefan Pleško, tajomníkom Jozef Lipár, učiteľ našej školy. Začína nová práca. 21 prihlásených gardistov každý utorok večer cvičí v našej škole.

Česi odchádzajú.

Z miestnej obce odchádzajú do Čiech a Moravy prví Česi, financi: Jozef Bareš, Frant. Pochylý, Frant. Krejčí a úradník Brzobohatý. Na vedúce miesta vo všetkých oboroch štátnej správy dostávajú sa Slováci. Taktiež odchádza od nás četník Zuzák za četn. veliteľa do Piešťan.

Prístavba školy.

Školská budova je dostavená a vyučovanie prichádza do riadnych Koľají.

Naša rozšírená školská budova.

Št. Pleško, riaditeľom

Dňom 28. októbra 1938 so zpiatočnou platnosťou vymenovaný bol Štefan Pleško, správca tunajšej školy odborným učiteľom a zároveň poverený riaditeľstvom našej novej mestianskej školy. Tým sa dostaly obe naše školy pod spoločnú správu.

Sbierka na utečencov.

Niet dňa, aby za správcom školy Št. Pleškom neprišli kolonisti–utečenci z obsadeného územia Žitného ostrova. Žiaľ ich vidieť i počúvať. Čo zažili, ani tmavý stredovek nedokázal. Sužovanie, prenasledovanie, denné prehliadky domové, také, že ani slama v slamníkoch nedostala bitie (vytlčené zuby, rozbité nohy) a žalárovanie bolo ich údelom a konečné vypovedanie. Prišli sa požaľovať i poradiť. Sú hrozní chudáci. Daktorí z nich ani lyžice si neodniesli, všetko im vyrabovali. Bolo treba súrnej pomoci. Slovenská vláda ihneď povolila Slovenskej lige sbierku na utečencov. Aj my sme prispeli na nu sumou Ks 286. 50.

Zvesti mšano.

Nové slovenské ministerstvo školstva a narodnej osvety dňom 8. decembra začalo vydávať nový slovenský úradný časopis: „Zvesti ministerstva školstva a národnej osvety“, namiesto dosavádneho „Věstníka“.

Nový p. školský inšpektor V. Horák.

V decembri 1938 preradili našu školu a všetky školy, ktoré zostaly na zbytku Žitného Ostrova,

čo nám zostal do obvodu školského inšpektorátu II. v Bratislave, ktorý dostal hneď nového inšpektora doterajšieho správcu rím. kat. ľudovej školy vo Vajnoroch Vojtecha Horáka. Naša obec a ostatné, čo zbytok okresu Šamorín pričlenená bola do okresu Bratislava-vidiek.

Št. Pleško, riad. skuš. komisárom

V decembri tohto roku vymenovaný bol riaditeľ našej ľudovej a meštianskej školy skúšobným komisárom pri skúšobnej komisii pre skúšky učiteľskej spôsobilosti pre ľudové školy v Bratislave.

Joz. Lipár, uč. skúš. správ.

V tomto mesiaci Jozef Lipár, dočasný učiteľ našej školy složil skúšku učiteľskej spôsobilosti pre ľudové školy s vyznamenaním.

Voľby do Slov. snemu.

Pripravujeme sa a agitujeme pre prvé slávne voľby do Slovenského snemu. Prípravné práce organizačné i agitačné vedie miestna organizácia HSĽS a HG na čele s riaditeľom Št. Pleškom. Voľby boly dňa 14. decembra 1938 a dopadly skvele; 98 % hlasov „Áno“!

Naša slovenská vláda pripravuje prepustenie vydatých učiteliek. Prvé dôtazníky o nich sme vyplnili.

Vianočná nadielka.

Dňa 22. decembra usporiadali sme vianočnú detskú besiedku s vianočnou nadielkou pre chudobné deti. Bohatý program, krásny vianočný stromček prilákal rodičov našich detí a chudobné deti podelené boly darčekami. Obdarované bolo 36 žiakov darmi (šatstvom, obuvou, prádlom a školskými potrebami) v cene Ks 2.400-

Vianočné prázdniny trvaly od 22. decembra 1938 do 3. januára 1939.

Vstupujeme v nový rok zivota Slovenského národa a v najvážnejší rok Europy.

Uč. Em. Vizner

3. januára 1939 vymenovaný bol na našu učiteľ Emil Vizner zo zabraného Čeklísa. Nezostal však ani deň na škole, nakoľko bol službou prikázaný v učtárni min. škol. a nár. osvety v Bratislave.

Stravovacia akcia.

Tohto školského roku síce oneskorene, ale predsa podarilo sa správe školy vymôcť podporu na stravovaciu akciu. Od 26. januára do 10. apríla 1939 dostáva 36 chudobných žiakov našej ľudovej školy denne mlieko a pečivo.

V tomto mesiaci odišiel zo školy žiak I. triedy Jozef Masztis a vrátil sa posledný evakuovanec Milan Tandelmayer, žiak II. triedy.

Nové školské zprávy.

31. januára 1939 dostali žiaci nové polročné školské zprávy so záhlavím „Slovenská krajina“. Polročné prázdniny: 1. a 2. februára 1939.

Založenie HM.

Dňa 6. februára 1939 za predsedníctva riaditeľa školy zorganizovaná a založená bola v našej obci Hlinkova mládež HM. Za vodcu navrhnutý a zvolený bol Jozef Lipár, učiteľ III triedy.

„Mladý Slovák“.

Časopis pre mládež „Mladý život“ reorganizovaný bol na „Mladého Slováka“, ktorý je vedený v nacionálnom a kresťanskom duchu slovenskom. Naša škola odobera 36 čísel.

Obrazy A Hlinku.

Už v jeseni 1938 zaviedli sme do každej triedy obraz vodcu Andreja Hlinku. Kríže máme už od roku 1932.

Hospitácia M. Pleškovej

Na našej škole hospituje od 10. novembra do 20. februára 1939 vypomocná učiteľka M. Pleš-ková.

Tehličky na Slov. nár. knižnicu.

Deti našej školy i učiteľský sbor rozpredali za 250- Ks tehličiek na stavbu budovy Slovenskej národnej knižnice.

Besiedka v rádiu.

Naša škola dňa 17. februára 1939 predviedla besiedku v bratislavskom radiu „Sbohom Mora-va“, ktorú napísal Št. Pleško, riaditeľ školy.

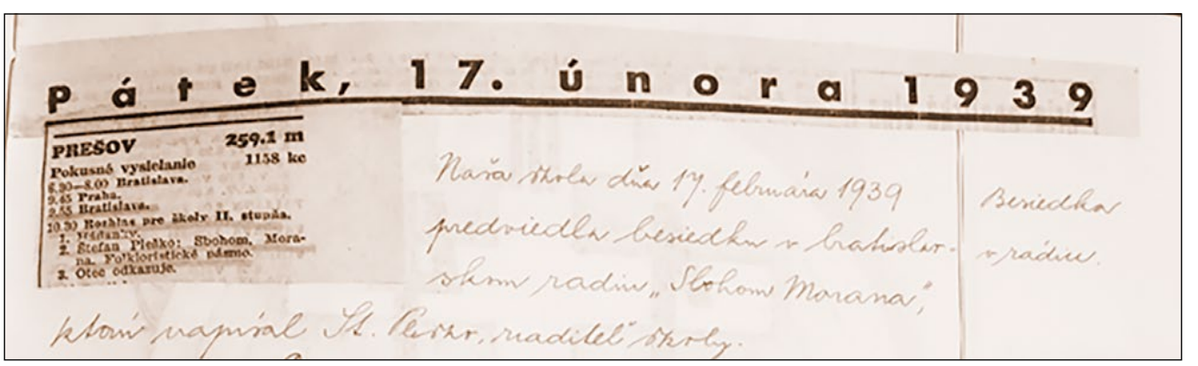

Provokácie a grobiánstva Maďarov.

Deti našej školy či už ľudovej alebo meštianskej denne za žaľujú od počiatku tohto školského roku na grobiánstva žiakov maďarských škôl voči ním. Na ceste do a zo školy im nadávajú: „Büdős Tótok! Büdős Hornyákok! Menyetek Oravába!“[4] ba ešte hnusnejšie, čo sa ani napísať nedá. Alebo si verejne po uliciach vyspevuju: „Szlovenskoi határom Tiszo ül a szamáron, Hitler vezeti, Horthy neveti!“[5] Bijú ich, zvlášte menších žiakov, berú im čiapky, zastavujú a nechcejú pustiť do školy a hádzu po nich kamene. Žiaci maďarských škol píšu na ploty urážlivé nápisy: „Tiszo disznó! Éljen Horthy! Tiszo nagy disznó! A Tothok Palestániaba!“[6] atď. Tieto provo-kácie nebolo možné ďalej snášať, zvlášte, keď po bohoslužbách pred kostolom žiak maďarskej

4 „Smradľaví Slováci! Smradľaví horňáci! Choďte na Oravu!“
5 „Na slovenskej hranici sedí Tiso na somárovi, vedie ho Hitler, Horthy sa smeje!“
6 „Sviňa Tiso! Nech žije Horthy! Tiso veľká sviňa! Slováci do Palestíny!“

školy verejne pred svojimi učiteľmi a nami vyskočil z radu a drzo srazil päsťou Jozefa Košárka k zemi. I preto riaditeľ školy spísal tieto a oznámil školskému inšpektorátu II. v Bratislave k vyšetreniu a sjednaniu nápravy.

Vysadenie marhul.

8. marca zasadili sme v školskej záhrade 35 zákrskových a polokmenných marhúl rôznych sort.

Vyhlásenie Slovenského štátu.

A prišly najkritickejšie dni Slovenskej krajiny. Českí četníci a vojaci obsadili všetky slovenské mestá a úrady. Mnoho vedúcich činiteľov gardy a strany odviezli na Moravu a do Čiech. Keď napnutie vyvrcholilo pán predseda vlady dr Jozef Tiso pozvaný bol ríšskym kancelárom Adolfom Hitlerom do Berlína, Čechy a Moravu obsadilo nemecké vojsko, sišiel sa dňa 14. marca 1939 Slovenský snem a vyhlásil Slovensko za samostatný slovenský štát. A tak máme dnes my, Slováci svoj š át!!!

Demonštrácie Maďarov.

Pomery sú stále napnuté. V našej obci búria sa Maďari a chcú pripojenie k Maďarsku. Garda v Biskupiciach je v stálej pohotovosti a vodne v noci koná strážnu a poriadkovú službu. Hneď 15. marca, ktorý je maďarským štátnym sviatkom vyvesili všetci Maďari maďarské štátne zástavy a odpoludnia usporiadali veľký demonstračný sprievod a shromaždenie, na ktorom vykrikovali: Éljen Horthy! Éljen magyar nemzet![7]“ a spievali maďarskú štátnu hymnu. Celú túto akciu viedli kaplán Jozef Tenk a správca maďarskej školy Jozef Horváth. Nakoľko bola obava, že bude vzbúra, okresné veliteľstvo vykomandovalo k nám 50 gardistov zo Záhorskej Bystrice, ktorý potom celú noc a celý deň pod vedením miestneho veliteľa HG konali strážnu službu. Nedošlo k ničomu!

7 Nech žije Horthy! Nech žije maďarský národ!

Nové demonštrácie.

Hneď nato v nedeľu 19. marca usporiadali maďarskí občania z Verekne, Komárova a Biskupíc nové demonštrácie a vykrikovali posmešné nádavky na Slovákov. Keď ich miestni četníci vyzvali, aby sa rozišli, niektorý z demonštrantov vystrelil na nich iní hádzali kamene. Kameňom zranili miestneho veliteľa žandarov praporčíka Jozefa Haška na hlave. Četníci obuškami demonštrantov rozohnali. A preto, aby sa takéto demonštrácie neopakovaly občas zosilnená bola garda naša členmi HG z Lamača a iných obcí Záhoria. V nedeľu zase prichádzal pohotovostný oddiel z Bratislavy, ktorý pod vedením miestneho veliteľa HG autokarom jazdil po všetkých troch obciach.

Prepad hraníc.

No sotva sme sa zpamätali z týchto napnutých dní dňa 27. marca 1939 rozletela sa zpráva, že maďarské vojsko prepadlo východné Slovensko. Zrovna deň po našej ochrannej smlúve s Nemeckom. Ešte v noci nastúpila garda do pohotovosti. Brat okresný veliteľ HG Jozef Török doviezol zbrane, vojenské obleky a strelivo. Obliekol som ihneď všetkých gardistov a postavil stráže. Naša škola stala sa arzenálom a vojenskou pevnosťou. Prišiel p. štábny kapitan Černek z Bratislavy a správca školy spolu s ním chodil denne dva-tri razy a organizovali sme obranu hraníc od Veľkého po Malý Dunaj. Ťažká to bola robota. V každej obci jeden-dva četníci alebo financi a iných okamžitých posíl nebolo. Nemcov, členov F.S. v Mischdorfe, v Čele, Schilderne a v Moste, ktorí prv veľmi energický chceli obsadiť četnícke a pohraničné finančné stanice vo svojich obciach, nebolo teraz vidieť. Preto riaditeľ školy ihneď dobrovoľne narukoval a za výdatnej pomoce notára L. Biró, gardistu Grómanna a iných zorganizoval z vyslaných jednotiek HG vojenskú rotu a podľa daného rozkazu urobené boly na cestách prekážky vybudované guľometné hniezda a zorganizovaná obrana spolu so strážnou službou.

Prímerie.

10 dní a nocí stáli sme takto v pohotovosti. V Alžbetinom Dvore vyhnali sme maďarských vojakov z úkrytu, ktorý mali vybudovaný na našom území. No 4. apríla uzavreté bolo prímerie a po jednaní v Berlíne, znova museli sme kus východného Slovenska odstúpiť Maďarom. Pluk HG a vojenskú rotu som rozpustil, školu vyprázdnil a začali sme znova vyučovať. Ťažký je tento školský rok 1938/39!

Slávnostná prísaha.

Dňa 13. apríla 1939 svolal p. inšpektor Peter Straka, ktorý nastúpil po V. Horákovi, poslancovi učiteľstva obvodu školského inšpektorátu II. do Bratislavy k slávnostnej prísahe Slovenskému štátu.

Deň stromkov

V nedeľu 16. apríla usporiadali sme slávnosť Dňa stromkov a vtáčkov: „Sadenie stromkov slovenskej slobody.“

50. narodeniny A. Hitlera.

20. apríla podľa nariadenia ministerstva školstva bola oslava 50. narodenín Adolfa Hitlera, vodcu nemeckého národa. Preslov k žiakom mal p. učiteľ J. Lipár.

Klema Plešková- Černá, učiteľka.[8]

Pôžička hospodárskej obrody

Slovenská krajina ešte vo sväzku Česko-Slovenskej republiky vypísala: „Pôžičku hospodárskej obrody Slovenska“. Na túto pôžičku učiteľský sbor našej školy upísal:

Štefan Pleško riaditeľ školy	Ks 1.000-
Klementína Plešková, učiteľka	Ks 1.000-
Jozef Lipár, dočasný učiteľ…	Ks 700-
Adela Krištofová, doč. uč. dom. náuk	Ks 600-
Maria Froncová, výp. učiteľka	Ks 500-
Spolu	Ks 3.800-

V apríli 1939 usporiadaná bola protibolševistická výstava, ktorú si s nezáujmom prezrel uč. sbor.

Revízia učebníc

25. apríla previedli sme revíziu učebníc a knižníc: žiackej i učiteľskej podľa daných smerníc.

Štefánikove oslavy

4. mája, ako každoročne spolu s HG, HSĽS a miestnym sborom Slovenskej ligy usporiadali sme pút k Štefánikovej mohyle pri Ivánke, kde naším programom pridali sme sa k ostatným výpravám tam prítomným.

V máji presťahoval sa k nám nový žiak Ján Šutka z Račišdorfu, syn traťmajstra.

9. mája 1939 komisia previedla kolaudáciu prístavby školskej budovy. Zistené závady majú byť do 1. septembra 1939 odstránené.

A odchádzajú ďalší Česi z našej obce a s nimi ubúda aj počet žiakov v našej škole. Pri tejto príležitosti pripomínam, že niektorí z týchto Čechov boli ľudia, ktorí sa zapojili do národnej slovenskej práce s nami, ako prednosta stanice Lohniský, veliteľ četnikov Hašek, škoda ich. Odchádzajú: Jaromír Lohniský, prednosta železničnej stanice, prišiel na jeho miesto Jozef Slávik, maďarofil. Ďalej Jozef Hašek veliteľ četníckej stanice, financi (Hašek) Boček a Žáček. V Biskupiciach bola zrušená stanica – oddelenie pohraničnej finančnej stráže a miesto neho zriadený colný úrad.

Deň matiek.

Dňa 21. mája 1939, v nedeľu za prítomnosti mamičiek naších detí usporiadali sme slávnosť „Dňa matiek“. Po bohatej slávnosti daly deti svojim mamičkám darčeky: kvetiny, prádlo a iné.

Úradná prehliadka školy.

26. mája úradne prehliadol školu pán inšpektor Peter Straka. S prácou na škole, okrem učiteľky M. Hroncovej bol veľmi spokojný, ba vyslovil obdiv nad výsledkami za tak ťažkých a mimoriadnych pomerov.

8 Vedľa chýba fotografia Štefana Pleška, riaditeľa školy

Školská besiedka.

26. júna 1939 usporiadali sme záverečnú školskú besiedky s programom: scéna, hry, tanec a spevy, ktorá bola ukončená pohostením detí.

Školský rok 1938/39 ukončili sme účastou na bohoslužbách „The Deum“ dňa 28. júna 1939.

Zdravotný stav žiakov je mimoriadne dobrý. Školská dochádzka v posledných dvoch mesiacoch je slabšia 87 %. Školský rok 1938/39 ukončili sme za tohto stavu žiactva:

Výkaz žiakov.

		Počet			Klasifikovaní stupňom			Odišli do...		
Trieda	**Ročník**	**chlapcov**	**dievčat**	**spolu**	**veľmi dobrým**	**dost.**	**nedost.**	**mešť. šk.**	**maď. sk.**	**nem. šk.**
I.	1.	8	10	18	5	6	7		5	
	2.	9	5	14	5	5	4		2	
Spolu:	1.-2.	17	15	32	10	11	11		7	
II.	3.	16	13	29	9	17	3		10	1
III.	4.	6	7	13	3	5	5	9	5	
	5.	7	12	19	8	6	5		5	
Spolu	**4.-5.**	**13**	**19**	**32**	**11**	**11**	**10**	**9**	**10**	
Všetkých spolu:	**1.-5.**	**46**	**47**	**93**	**30**	**39**	**24**	**9**	**27**	**1**

Žiaci do maď. školy.

Do maďarskej školy po veľkom nátlaku a propagande odchádzajú: Joz. Kollerová, Ot. Vidová, Joz. Vida, Mar. Flikingerová, Vil. Koller, Jul. Postos, An. Röderová, Otto Vida z I. triedy, Joz. Babb, Arp. Csóka, Ruž. Fulöpová, Árp. Horváth, An. Kollerová, Kar. Pagáč, Štef. Pálesch-ová, Marg. Postosová, Ruž, Priklerová, Ján Rigó, Barb. Horváthová, žiaci. Mik. Daniel, Marg. Flikingerová, Jul. Pinková, Izab. Wursterová, Julia Kováčová, Dezider Lelkes, Olga Matušová, Katarína Postošová, Štefan Rigó, Maria Vidová a Ján Fehér žiaci III. triedy. Spolu 27 žiakov.

Videl 22/IV 940 šk. inšp.

ŠKOLSKÝ ROK

1939/1940

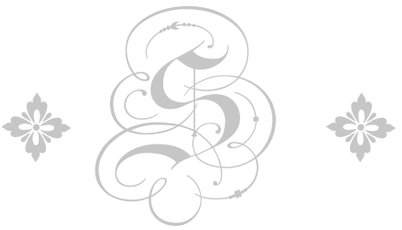

S prosbou o požehnanie od Všemohúceho slávnostným „Veni sancte v chráme božom začíname prvý školský rok v samostatnej Slovenskej republike. Časy, nie sú najlepšie. A znova začiatkom školského roku začína aj nová vojna nemecko-poľska, ktorej sa aktívne na strane nemeckej súčasňuje aj slovenské vojsko, aby si vydobylo a ochránilo kraje naše Poliakmi nám odobraté.

Maďarská propaganda neprestáva. Stále tunajších občanov znepokojujú chýry, že vtedy a vtedy príde Horthy a obsadí Slovensko. Potom vraj, beda tým, ktorí posielajú deti do slovenskej školy. A tak pod dôjmom strachu, zvlášte miešaní rodičia (otec Slovák, mať Maďarka alebo obrátene) berú deti z našej školy a dávajú do maďarskej. Nepomáha vysvetľovanie, ani poučovanie. Nuž, za takýchto okolností sme zasa o jednu triedu chudobnejší.

		Počet žiakov				
Trieda	**Ročník**	**chlapcov**	**dievčat**	**spolu**	**Všetkých spolu**	**Triedny učiteľ:**
I.	1.	8	4	12		Klementína Plešková Černá
	2.	4	11	15	27	definitívna učiteľka
II.	3.	5	5	10		Jozef Lipár
	4.	13	4	17		dočasný učiteľ.
	5.	4	8	12	39	
Spolu	1.-5.	34	32	66	66	

Riaditeľ školy tiež narukoval, ale o niekoľko dní sa vrátil – dostal vyčkavacie osvedčenie.

Na návrh školského inšpektorátu bolo pri našej škole: zriadené kuratorium. Jeho členmi sú: Dr. Jozef Garai, štát. obv. lekár. predseda; Štefan Pleško riaditeľ; tajomníkom, Rudolf Jančovič, ved. Notár, a Ľudovit Kramár, notár.

Hneď počiatkom septembra prestúpily žiačky Anna a Rozália Kurucové do nemeckej ľudovej školy v Moste n/D.

Učiteľ Jozef Lipár bol preložený na štat. mešť. školu do Púchova. JV. Po zákroku riaditeľa školy ako predsedu miestnej organizácie HSĽS bolo preloženie odvolané.

Na našej škole bolo zriadené a povolené oddelenie nepovinnej nemčiny. Navštevuje ho 27 žiakov. Vyučuje 2 hod. týždenne Gustáv Hlubocký uč. mešť. školy.

27. septembra navštívil našu školu inšpektor Dezider Uhrín a podal učiteľom podrobné smernice pre vyučovanie a administratívne práce. Škola je vyzdobená obrazmi Andreja Hlinku.

Podľa nariadenia Ministerstva školstva a národnej osvety - žiaci za vedenia učiteľov sa zúčastňujú náboženských cvičení a úkonov.

V októbri založili sme v našej obci Miestnu osvetovú komisiu. Za predsedu bol zvolený Štefan Pleško, riaditeľ školy; tajomníka Gustáv Hlubocký, uč. mešť. školy; pokladník ved. notár Rudolf Jančovič, knihovníka J. Lipár učiteľ a člena výboru Eleonora Černá uč. mesť. školy. V MOK má byť sustredená všetka kultúrna a vzdelávacia činnosť.

Vojna s Poľskom skončená bola do konca októbra. Jeho územie si podelili medzi sebou Nemecko a Rusko, ktoré spolu uzavreli pakt o neútočení.

V oktobri boly prepustené prvé učiteľky vydaté/pôvodom Češky. Nikoho z učiteľov našej školy sa to nedotklo.

Ústredná správa Slovenskej ligy zakúpila do bytu riaditeľa školy kuchyňský sporák.

Napnutie medzi Slovákmi a Maďarmi čiastočne ochabuje. Práca v HG, HSĽS a HM obnovená počiatkom septembra dobre pokračuje. Občania slovenskej národnosti z Biskupíc a Komárova okázale chodia na schôdze a cvičenia okrem štváča J. Králika-Laluhu.

Školská dochádzka je dobrá. Prevedená bola revízia učebníc používaných žiakmi. Všetky české a slovom lebo obsahom nevyhovujúce články boli vyčiarané, alebo prelepené.

Kvalifikácia udelená kvalifikačnou komisiou je veľmi dobrá u Pleškovej Lipára a Krištofovej.

Klementína Plešková-Černá, učiteľka, darovala na zlatý poklad Slovenskej republiky zlatý prsteň v cene 200 Ks.

Od 15. novembra do 1. decembra bol riaditeľ školy na dôstojníckom kurze v Turč. Sv. Martine.

Na všetkých školách zaviedlo Ministerstvo školstva a nár. osvety jednotné modlitby.

Cez zimu je na všetkých školách jednoduchá frekvencia, pre nedostatok uhlia. Zima je skutočne veľká. Záveje a mrazy zťažujú deťom dochádzku.

M.OK usporiadala kurz slovenských dejín. Zúčastňuje sa ho 46 posluchačov. Dejiny prednáša riaditeľ školy a kapitoly z literatúry Gustáv Hlubocký.

21. decembra bola vianočná slávnosť spojená s nádielkou pre chudobných žiakov. Obdarované bolo 43 chudobných detí obuvou, prádlom a šatstvom v cene 2.400 Ks. Niet nič krajšieho ako pomôcť chudobnému dieťaťu na Vianoce.

Vianočné prázdniny trvaly od 22. decembra 1939 do 3. januára 1940. Hneď počiatkom januára prišiel k nám Karol Karlík, kolár z Nádasdu v Maďarsku odkiaľ ho Maďari vyhnali hoci sám už ťažko rozpráva slovenský a manželka so synom vôbec nevedia. Syn Karol chodí do I. tr. 1 post. roč. našej školy.

I.trieda v šk. r. 1938/40 s triednou učiteľkou Klementinou Pleškovou.

Dr. Jozef Garai, miest. obv. lekár previedol dňa 18. januára zdravotnú prehliadku žiakov. Deti sú zdravé.

22. januára bola zahájená stravovacia akcia 48 detí našej školy denne dostáva teplé mlieko s pečivom.

Zima vo februári ešte zosilnela. Pre nedostatok uhlia bolo prerušené vyučovanie od 6. do 19. februára 1940.

Počiatkom marca bolo preskúmané štátne občianstvo všetkých učiteľov. Naši učitelia ho majú v poriadku.

Ministerstvom je nariadená evidencia mimoriadne nadaných žiakov. Nateraz nemáme žiadneho eminenta na našej škole.

Podľa výnosu Mšano všetky české, slovom, obsahom a ilustráciou nevyhovujúce knihy boli vyradené zo žiackej knižnice.

14. marec – prvé vyročie utvorenia Slovenskej republiky. V predvečer slávnosti usporiadolo učiteľstvo za pomoci HG a HSĽS slávnostnú akademiu s hudobnými, spevnými a recitačnými číslami. Slávnostnú reč preniesol riaditeľ školy. Akademia bola spoločná s maďarskymi miestnymi školami, ale okrem maďarských účinkujúcich nebolo na nej ani jedného Maďara.

V sviatok samostatnosti boly slávnostné bohoslužby vo farskom kostole, hoci tam boly naše deti i veľa dospelých štátnu hymnu nám nezahrali. Zato 15 marca (maďarský štatny sviatok) hrmela maďarská hymna v kostole až sa celý triasol. Tak to chodí u nás. Po bohoslužbách sme mali školskú oslavu, na ktorej sme vypočuli prejav p. prezidenta Republiky.

Preškolenie žiakov: Evy, Jozefa a Františka Grosovie do nemeckej školy v Prievoze bolo povolené školským inšpektorátom počas školského roku. - Preškolenie Slovenky Anny Röderovej z tunajšej maďarskej do našej školy školským inšpektorátom povolené nebolo -

Do 15. apríla si každý triedny učiteľ sostavil podrobné učebné osnovy na základe normálnych učebných osnov.

V tom čase presťahovaly sa z Mostu n/D. dve žiačky – Margita a Mária Szabo.

Na naliehanie školského inšpektorátu bol s budovy odstránený štátny znak ČSR.

16. apríla presťahoval sa utečenec K. Karlík do Bratislavy, kde pomocou riaditeľa školy dostal dobré zamestnanie.

Podľa nariadenia Ministerstva školstva a nár. osvety usporiadali sme oslavu 50 narodenín Adolfa Hitlera: dňa 20. apríla 1940.

Toho istého dňa prisťahoval sa do Biskupíc Crha nový prednosta stanice. Pribudol nám žiak – jeho syn Ctibor.

Výnosom Mšano je zavedené na školách povinné nacvičovanie cirkevných piesni. Nacvičuje Gustav Hlubocký, ktorý zámenou učí v I. triede ľudovej školy spev, nemčinu, telesnú výchovu a písanie. Jozef Lipár vyučuje na mešť. škole kreslenie a rysovanie.

Ovocinárskeho kurzu v Bratislave sa zúčastnili: Jozef Lipár, Adela Krištofová

Jozef Lipár, doč. uč.

Adela Krištofová, industr. uč.

Školský inšpektor Dezider Uhrín previedol úradnú prehliadku našej školy. Nenašiel – ani nevytknul žiadnu podstatnú chybu.

V apríli sme mali u nás veľmi rušné valné shromaždenie miestnej organizácie HSĽS. Predsedom organizácie bol riaditeľ školy, ale novým predsedom chcel sa stať Dr. Jozef Garai, miestny obvod. lekár a tajomníkom J. Králik Laluha, aby tieto funkcie mohli využiť proti ved. notárovi Rudolfovi Jančovičovi, s ktorým boli v hneve. Hoci si obidvaja pozvali k nám až ústredných tajomníkov Bezáka a Miku, jednako skoro jednohlasne zvolení boli Štefan Pleško, riaď. školy za predsedu; J. Lipár, učiteľ za tajomika atď. podľa návrhu prvých funkcionárov.

Na valnom shromaždení 123. sboru zvolení boli v apríli títo funkcionári: predseda Štefan Pleško, riaditeľ školy; podpredseda Dr. J. Garai štát. obv. lekár; tajomník – Jozef Lipár, učiteľ, pokladník Vojtech Gromann, uradník.

24. apríla previedla MOK revíziu slovenskej verejnej obecnej knižnice. Všetky české a obsahom nezodpovedné knihy boly vyradené.

28. apríla podnikli sme so 48 žiakmi zájazd do Národného divadla. Pohádková, bohato vypravená hra „Zázračný salaš.“, sa deťom veľmi páčila.

4 maja išli sme sa spoločne s rodičmi aj žiakmi pokloniť pamiatke slovenského bohatiera M.R. Štefánika k mohyle pri Ivanke. – Pribudli nám traja žiaci cigáni František, Rudolf a Štefan Salay, ktorí sa sem prisťahovali z Hochštetna.

8. maja bol vypovedaný do Maďarska rím. kat. kaplán Jozef Tenk pre protištátnu činnosť. Vyučovanie náboženstva po ňom prevzali triedni učitelia.

9. maja zavítal k nám na obvodovú schôdzu HSĽS a HG poslanec a predseda Branného výboru Vojtech Horák.

Svojou zápalistou rečou povzbudil našich Slovákov. So shromaždenia bol poslaný p. prezidentovi pozdravný telegram.

Prvé sväté prijímanie našich detí.

9. mája maly naše deti prvé Sväté prijímanie v kláštore sestár Sv. kríža, tak krásné a dojemné, lebo bolo slovenské. To preto, lebo nebolo tu kaplána Tenka ani dekana Tyukosa.

Nové pravidlá slovenského uzákonené 15. mája sú zavedené na našej škole a vyučuje sa podľa nich.

2. júna sme usporiadali slávnosť Dňa slovenskej rodiny. Deti spevmi básňami tancami a hrami milo pobavily obecenstvo. Svoje mamičky obdarovaly drobnými praktickými darčekami a kvetmi. Rodičia i deti mali úprimnú radosť. Vybranych 119- Ks dali sme OSM.

Mimoškolská politická i súkromná činnosť a chovanie učitelov zapisujú sa odteraz podrobne do t. zv. osobných listov. Riaditeľ školy i tu pracuje v prospech učiteľov.

8. a 10. júna boly v Bratislave dni HM, ktorých sa zúčastnili i naši haemisti.

Okresná starostlivosť o mládež (OSM) v Bratislave, darovala našim chudobným rodinám 30 poukázok na nákup potravín v cene 400 Ks a poslala zdarma 2 našich žiakov na liečenie do Piešťan.

10. júna odišiel riaditeľ školy na vojenské cvičenie do Žiliny. Počas jeho neprítomnosti zastupuje ho Eleonora Černá, odb. učiteľka.

Od 12. do 20. júna neprítomná v službe pre onemocnenie.

16. júna podnikli naši žiaci za vedenia učiteľa Jozefa Lipára výlet na Železnú studienku a do Marianky. Výlet sa zdaril. Nik neprišiel k úrazu.

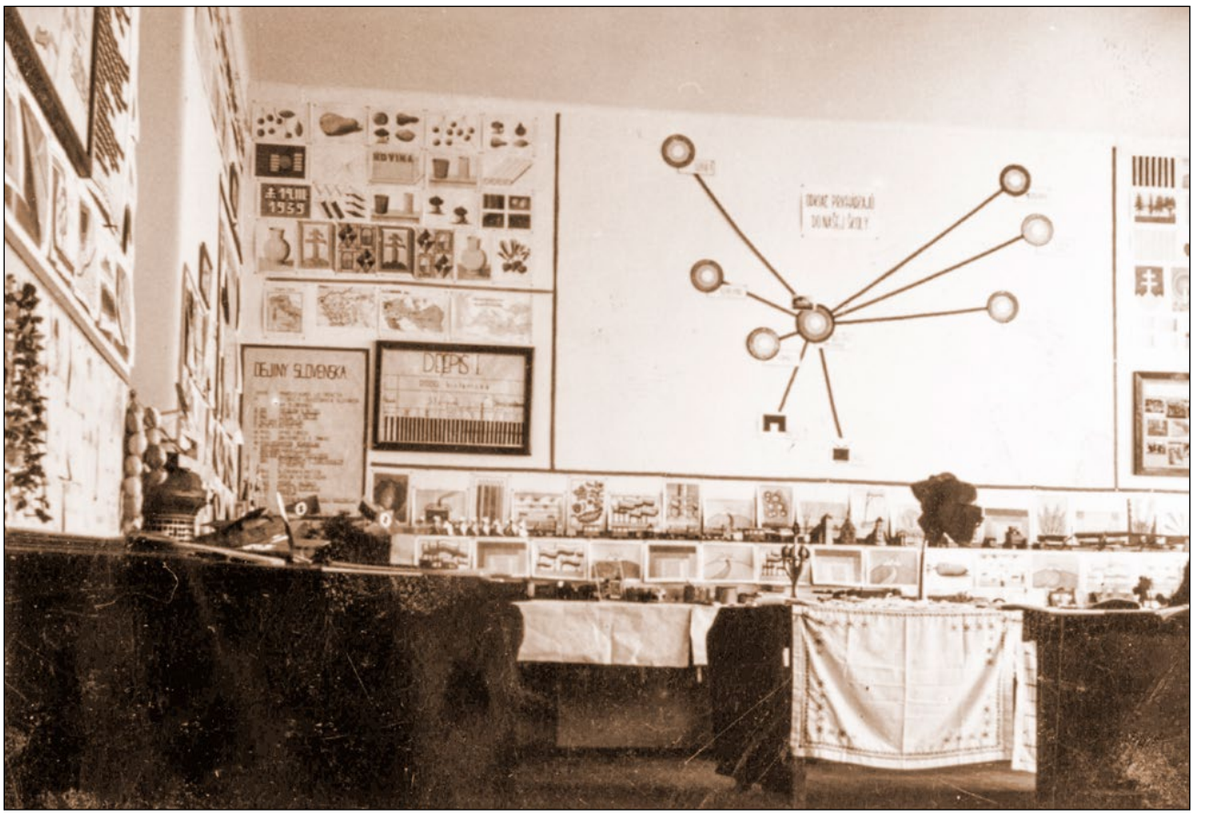

Školská výstava 20. júna 1940.

Učiteľský sbor našej školy usporiadal dňa 20. júna výstavu žiackych prác zo všetkých predmetov. Výstava bola vkusne usporiadaná a pekne navštívená.

Končíme školský rok 1939/40 dňom 26. júna. Školská dochádzka bola 96 %; zdravotný stav – dobrý.

Dňa 11. augusta 1940 složila Antonia Majchráková Slovenka za Komárova povolenú skúšku z učiva ľudovej školy.

Školský rok 1939/40 skončili sme za tohoto stavu žiactva:

		Počet žiakov			Prospech			Odišli do...		
Trieda	**Ročník**	**chlapcov**	**dievčat**	**spolu**	**Veľmi dobrý**	**dost.**	**nedost.**	**mešť.**	**maď. šk.**	**s priepust. osved.**
I.	1.	10	3	13	4	7	2			
	2.	4	11	15	4	10	1			
Spolu	1.-2.	14	14	28	8	17	3			
II.	3.	6	5	11	2	7	2		5	1
	4.	12	4	16	1	14	1	4	4	
	5.	3	8	11	1	9	1	9	8	
Spolu	3.4.5.	21	17	38	4	30	4	13	32	
Všetci spolu:	1.-5.	35	31	66	12	47	7	13		1

Do mešť. školy odišli: Anna Chudadová, Irena Košťálová, Frant. Lacko, Ivan Pleško, Mik. Daniel, Mária Dušičková, Mich. Hrabovský, Anna Rotbauerová, Mária Rotbauerová, Jol. Šlosáriková, Alojz Toth, Milada Zajičková, Ľudovít Szabó.

S priepustným osvedčením odchádza: Rudolf Salay.

15. augusta usporiadali sme spolu s HG a HM pietnu oslavu 2. výročia smrti vodcu Andreja Hlinku.

ŠKOLSKÝ ROK

1940/1941

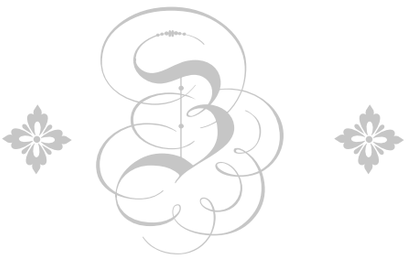

Za ťažkých vojnových časov plných neistoty začíname školský rok 1940/41 s prosbou o pomoc a opateru Najvyššieho, ktorý všetko vedie riadi a stará sa o nás. 2. septembra sme boli v kostole na Veni sancte.

Vyučovaním náboženstva na našej škole bola poverená S. M. Evangelista Haladová z tunajšieho kláštora Sv. kríža, Slovenka, čo nás teší.

Učiteľské sily sa nezmenily. Je tu okrem triednych učiteľov Adela Krištofová, doč. uč. domácich nauk, ktorá učí ženským a vých. ručným prácam.

Vyučovanie sa začalo 2. sept. ráno o 8. hod. za tohto stavu:

		Počet žiakov			Bývajú				Triedny učiteľ
Trieda	**Ročník**	**chlapcov**	**dievčat**	**spolu**	**v triede spolu**	**v mieste**	**inde**	**opakujú**	
I.	1.	10	10	20	34	18	2	4	Klema Plešková-Černá
	2.	11	3	14		11	3	3	
II.	3.	7	9	16		14	2	2	
	4.	7	6	13	44	12	1	1	Jozef Lipár
	5.	8	7	15		12	3	1	
Spolu	1.-5.	43	35	78	78	67	11	11	

Na škole sú povolené 2 oddelenia rím. kat. náboženstva a pol oddelenie ev. a. v. náboženstva, ktoré vyučuje Gustáv Hluboký, uč. mešť. školy. Povolené oddelenie nemčiny vyučuje Jozef Lipár.

3. septembra bolo prevedené váženie a meranie žiakov, poučenie o čistote a poriadku atď. V každej triede vyvesené 12 zdravotných pravidiel Červeného kríža. Odpoludnia bola konferencia na ktorej pozadelované boly ročníky, triedy, vypracovaný rozvrh hodín a zorganizovaná celá školská i mimoškolská práca. – Zdravotný stav žiakov je veľmi dobrý.

Prvé vyučovacie dni boly venované podrobnej revizii všetkých žiackych učebníc, aby zodpovedaly štátnym a politickým pomerom dneška. Školský inšpektorát schválil osnovy I. triedy. Vrátené osnovy II. triedy uč. Lipár doteraz neprepracoval.

Všetky triedy a úradné miestnosti sú podľa predpisu vyzdobené krížom, štátnym znakom a obrazom prezidenta.

Pomery v obci sa pomaly ukľudňujú. Maďari nahliadajú, že ich štvanie a čakanie „oslobodenia“ je marne a že z hospodárskeho hľadiska sú na tom oveľa lepšie než dosiaľ.

15. septembra bolo filmové predstavenie pre školskú mládež v tunajšom kine. Jeho nový majiteľ p. Maják býv. učiteľ má pre túto vec porozumenie.

Spolu s meštianskou školou je zorganizované sbieranie lesných plodov a liečivých bylín. Sber a odosielanie bylín vedie uč. mešť. šk. Paulína Hudíková. Všetci žiaci sú poistení u banky Slavie.

20. septembra sosbieralo sa v našej škole 7860 Ks na menšinové školy Slovenskej ligy. – Podľa výnosu Mšano o vylúčení všetkých židovských detí zo slovenských ľudových škôl boly vylúčené z našej školy dve veľmi dobré žiačky Viera Blauová z II. a Eva Blauová z I. post. roč. 1. triedy. Zavedená je osobná zodpovednosť na všetkých úradoch a školách.

26. septembra sa odsťahovali do Hochštetna nedávno prišlí cigáni žiaci Ján, Štefan a František Salayovci z 1. post. roč. I. triedy.

Podľa nariadenia Mšano prepustené sú potrebné miestnosti pre HG. U nás je tak už dávno a všetká práca v HG, HM, HSĽS, SL a MOK sa sústreďuje a organizuje v našej škole. Sme hýbadlom a oporou našej slovenskej menšiny. Spolupráca s notárskym úradom a žandárskou stänicou je veľmi dobrá.

7. októbra pribudli nám do školy Rudolf Richter, žiak 2. post. roč. a Mária Richterová, žiačka 4. post. roč. Prisťahovali sa k nám z Nového Salašu (okr. Prešov). Súčasne prišla i Mária Repáňová, žiačka 3. post. roč. ktorej rodičov kolonistov tu usadil riaditeľ školy na statku žida Szűza. 8. októbra prisťahovali sa sem z Ivanky. Silvester Vidovič žiak 1. post. roč., Helena Vidovičová, žiačka 2. post. roč. a Imrich Vidovič, žiak 3. post. roč. V ten deň navštívil našu školu školský inšpektor Dezider Uhrín, ktorý na informatívnej konferencii podal podrobné smernice pre vedenie úradných kníh.

Zorganizovaná samospráva a HM, ktorú vedie Jozef Lipár odoberá časopisy: „Slniečko," „Vĺča" a najstarší - „Novú mládež".

10. októbra bol vyhlásený týždeň pozdravu Na stráž! U nás je už dávno zažitý a stále užívaný.

13. októbra bol premietaný 2. film pre školskú mládež.

24. októbra bola prvá úradná učiteľská porada spojená s bohoslužbami - podľa nariadenia. Len cestovné nám nezaplatili ako je to vo všetkých ostatných rezortoch.

V akcii Zimnej pomoci HSĽS darovali z platu: Št. Pleško riaditeľ Ks 100-; Klema Plešková, učiteľka Ks 60-, Jozef Lipár, učiteľ 40 Ks a Adela Krištofová Ks 30-. Spolu 230 Ks.

Ústredná správa povolila najdôležitejšie pomôcky, ktoré sa na ľudovej škole nepoužívajú preradiť na našu mešť. školu.

Počiatok vyučovania v zimnom období bol stanovený úradne pre ľudové školy na 8.30 hod. Našej škole bola povolená výnimka na 8.00 hod. ako je na mešť. škole, aby sa školy vzájomne nevyrušovaly.

9. novembra bolo filmové predstavenie pre mládež.

12. novembra bola riadna štvrťročná klasifikačná konferencia. Pilnosť žiactva je slabá. Mnoho žiakov bolo napomenuté. Na konferencii sa určilo organizovanie dievčeniec našej školy do HM. Organizáciu prevedie a cvičenia povedie Adela Krištofová, učiteľka dom. nauk. Zorganizovaním všetkých slovenských žien v Biskupiciach p. D. bola poverená odb. uč. Eleonora Černá. Týmto máme všetkých Slovákov a Slovenky zapojené do národnej práce. Organizáciou sbierania a úpravy starej obuvi i šatstva pre vianočnú nádielku poverená je Klema Plešková, ktorá každoročne vianočnú nadielku pripravuje.

15. novembra preradená bola na tun. mešť. školu Adela Krištofová doč. uč. dom. nauk a obvod pôsobnosti jej rozšírilo Mšano na 36 hodín týždenne. Toto je nemožné. Preto riaditeľ školy navrhnul uprázdnené systematizované miesto obsadiť novou silou.

18. novembra sa prisťahovala k nám s rodičmi Zlata Mikulášová z Maduníc, žiačka 2. post. roč.; ktorých riaditeľ školy v akcii usádzania Slovákov na tomto pohraničnom území usadil v Komárove a zaopatril prácu v Bratislave. Takým spôsobom dostal sa k nám i žiak Jozef Belica. Prisťahoval sa z Beregsegu. Akcia usadzovania Slovákov tu na pohraničí dala by sa v širšom merítku previesť, len bytov tu niet a vychodiť výstavbu rodinných domkov organizovanú Stavebným úradom pri predsedníctve vlády naráža na slabe porozumenie. Riaditeľ školy usiluje sa uskutočniť túto akciu inou cestou.

Učitelia ľudových nášho inšpektorátu mali 27. novembra prvú pracovnú poradu v Bratislave.

Štátna slovenská ľud. škola v Miloslavove darovala nám rôzne kríky do záhrady.

6. decembra usporiadal náš Ženský odbor pri HSĽS spolu s HG a našou školou Mikulášsky večierok v hostinci u Rajnu. Čistý zisk 1.300 Ks bol venovaný na vianočnú nadielku.

16.-18. decembra previedli sme nariadené sčítanie ľudu. Sčítacím komisarom z našej školy bola Klema Plešková-Černá.

Dostali sme sľubované renumerácie. A to Kl. Plešková 198- Ks a Jozef Lipár 241-Ks.

19. decembra prišiel nám nový žiak do 1. post. roč. Ladislav Bogdan, ktorý sa prisťahoval z Močenku.

20. decembra zažili rodičia a hlavne chudobné deti našej školy veľkú radosť. Mali sme peknú a dojemnú stromkovú slávnosť spojenú s vianočnou nadielkou. Pod ožiareným stromčekom čakaly balíky prádla, obuve, šatstva a školských potrieb. Deti prednášaly, spievaly koledy a zahraly pastiersku hru: „Jezuliatko“. Obdarované bolo 136 detí ľudovej a mešť. školy darčekmi v cene 8.500- Ks.

21. decembra prihlásila sa na našej škole nová učiteľská sila a to Elena Hollá výp. uč. domácich nauk, ustanovená na systematizované miesto. Vyučovať bude ženským ručným prácam na ľudových školách: v Biskupiciach pri Dun, vo Verekni, v Alžbetinom dvore, v Miloslavove a v Schilderne. Na doplnenie hodín pridelené jej boly na našej škole výchovné ručné práce 1 hod., nemčina 2 hod. a písanie 1 hod. Učiteľ Lipár prevzal 3 hod kreslenia v I. triede mešť. školy.

Vianočné prázdniny trvaly od 22. decembra do 7. januára 1941.

Kvalifikácia učiteľov za rok 1940 je veľmi dobrá a dobrá.

31. decembra 1940 boly konečne schválené rozvrhy hodín.

1. januára 1941 vstupuje v platnosť nový školský zákon o reorganizácii ľudových škôl č. 308/1940 Sb. z. Podľa tohoto zákona budú všetky štátné ľudové školy zcirkevnené alebo zobecnené a to podľa vieroviznania žiakov. Naša škola menšinová, keďže má viac ako 4/5 detí rím. kat. náboženstva bude zcirkevnená a predsedom školskej stolice podľa zákona stane sa dp. dekan Tyukos a udržovateľom maďarská obec. Hľa do akých pomerov uviedol slovenský snem, slovenské Ministerstvo školstva štátnu slovenskú menšinovú školu v Slovenskom samostatnom štáte. Maďarský kňaz, ktorý bol nepriateľský zaujatý proti našej škole, kde len mohol tam jej škodil, stane sa jej predsedom a maďarská obec dostane ju na milosť a nemilosť. Škoda tej 14ročnej menšinovej roboty.-

Slovenská liga behá, informuje, rada by našu školu (i školu vo Verekni, v Schilderne a inde) zachrániť, ale nevieme, či sa jej to podarí, keď je málo porozumenia. Tento nový zákon sa však nevzťahuje na nemecké ľudové školy.

Od 1. januára znemené boly školské inšpektoráty na škol. dozorné úrady a ich právomoc bola zväčšená.

Veľmi sa nám páči vládne nariadenie o poslovenčovaní slovenských priezvisk (prv pomaďarčených). Všetci učitelia našej školy majú slovenské priezviská. Za to traja členovia miestnej HG poslovenčili si mená: Selmes na Hodvabný, Andrássy na Andrejovský a Orosz na Ondrejko, jedine žandár v (?) Jakub Pálfi odmietol vrátit sa k svojmu pôvodnemu menu Polievka, preto, lebo má v Maďarsku pozemky.

23. januára zahájili sme stravovaciu akciu. 46 chudobných žiakov našej školy dostáva denne krajic chleba a hrnček mlieka.

24. januára boly schválené osnovy II. triedy.

28. januára sme mali polročnú klasifikačnú poradu a dňa 31. januára vydané boly žiakom školské správy. Celkový prospech je slabý. Polročné prázdniny boly zrušené.

3. februára boly preškolené do našej školy 3 slovenské deti z miestnej maďarskej školy a to: Anna, žiačka I. post. roč., Michal, žiak 3. post. Roč. a Maria, žiačka 5. post. roč. - Rajčanovci.

V Schilderne bola zriadená štátna slovenská menšinová škola, preškolili sme do nej Milana Majdu, žiaka II. post. roč. a Ondreja Majdu, žiaka 3. post. roč.

23. februára bolo filmové predstavenie „Popoluša“ pre školskú mládež. Škoda, máme vlastný premietací filmový aparát, ale od r. 1939 nieto doň filmov. Prv nám ich požičiavala št. pokusná škola v Zlíne za poplatok 1 Ks.

Mesiac marec je mesiacom boja proti alkoholizmu. Obrazom, slovom, príkladom brojíme proti nemu v škole, v HG i v HSĽS.

9. marca bol pre školskú mládež premietaný film „Šípová Ruženka“.

A máme tu druhé výročie vyhlásenia samostatnosti – náš štátny sviatok. Dňa 13. marca večer o 20. hod. spolu so všetkými spolkami usporiadali sme slávnostnú akademiu (spev, hudba, recitácie a slávnostná prisaha HM). Slávnostnú reč mal riaditeľ školy. Ráno 14. marca boly slávnostné bohoslužby vo farskom kostole, ovšem bez hymny a po nich školská oslava s vypočutím slávnostného školského rozhlasu. Po nej išli sme sa pozrieť na slávnostnú prehliadku vojska do Bratislavy.

Stály a veľký nedostatok bytov, vypovedávanie Slovákov z bytov a na radu Všeobecného stavebného družstva, keďže z akcie Stavebného úradu pri predsedníctve vlády (vystavať robotnícke rodinné domky) nič nebolo, založili sme dňa 18. marca, Ľudové stavebné družstvo s r.o. v Biskupiciach pri D., ktorého cieľom je vyvlastniť pozemky pre rodinné domky a tie za podpory a záruky štátu pomocou Všeobecného stavebného družstva v Bratislave vystavať. Prihlásilo sa nám 39 členov, z toho 37 stavebníkov. Za predsedu družstva zvolený bol Štefan Pleško, riaditeľ školy a za členov správy: Gustáv Hlubocký, uciteľ; Vojtech Grómann, pokladník, Ján Švaro žandár v. v. a Ondrej Švec, hosp. gazda. Domky má vo vlastnej režii vystavať Všeobecné stavebné družstvo v Bratislave a to na vyvlastnených pozemkoch pred školou.

19. marca podal riaditeľ školy trestné oznámenie na Laurinca Šinna, robotníka, lebo svoje deti Jozefa a Laurinca vôbec neposiela do školy.

22. marca zahrali naši učitelia divadelnú veselohru: „Na letnom byte“, za réžie Gustava Hlubockého. Hlavné úlohy úspešne zahraly: Klema Plešková-Černá a Adela Krištofová.

V apríli pustili sme sa do maľovania tried a chodieb národnými ornamentami, ako si to škôldozorca D. Uhrín žiada. Triedni učitelia vymaľovali svoje triedy a chodbu uč. Krištofová a Hollá za pomoci žiakov mešť. školy.

Akciu výstavby učiteľských bytov štátom miestni učitelia jednohlasne zamietli, lebo jej podmienky sú oveľa vyššie ako v Ľudovom stavebnom družstve.

Do záhrady okolo školy zasadili sme 11 čerešní, 5 orechov a 4 slivky. Stromky nám darovala rodina Krížikova.

24. marca poslal riaditeľ školy výkazy žiakov, podľa ktorých naša škola pretvorí na školu rímskokatolícku.

31. marca odsťahovaly sa do Ivanky žiačky Maria a Margita Szabó.

Učitelia ľudových škôl nášho školdozorného obvodu mali 5. apríla pracovnú poradu vo Svätom Juri.

6. apríla bol pre školskú mládež premietaný film Golgota.

Vten deň začaly veľkonočné prázdniny a trvaly až do 15. apríla. Bolo chladno. Tohoročná sejba a sadenie sa oneskorilo najmenej o mesiac pre dlhú zimu a dáždivé počasie.

16. apríla nám pribudly žiačky: Štefánia a Oľga Bariniakové a Mária Sábelová.

Triedy a chodby školy vymaľované národnými ornamentami.

19. apríla z nariadenia Mšano bola oslava 52. narodenín Adolfa Hitlera. K shromaždeným žiakom prehovoril uč. J. Lipár.

20. apríla na osvieženie zahrali naši haemisti za vedenia uč. J. Lipára bábkové divadlo (v máji a júni ešte dve).

Škôldozorca Dezider Uhrín prehliadol 20. apríla úradne našu školu. S výsledkom inšpekcie hlavne pre rozmaľované ornamenty bol veľmi spokojný.

4. mája uctili sme pietnu pamiatku hrdinu a bohatiera M. R. Štefánika položením venca na mohylu pri Ivanke, kde sme sa zúčastnili vojenských osláv.

Nemecko napadlo Jugosláviu a Grécko. Behom dvoch týždňov dobilo Jugosláviu. Chorvatsko je osamostatnené, Slovinsko rozdelené a Srbsko pokorené.

28. mája slávnostným školským rozhlasom oslávená bola pamiatka memoranda z roku 1861. V Turč. Sv. Martine maly byť veľké celoslovenské memorandové oslavy, ktoré však pre kolony nemeckého vojska tiahnuceho na ruské hranice boly odložené.

Pri roentgenickej prehliadke našich učiteľov bolo zistené, že sú všetci zdraví.

8. júna usporiadali sme na športovom ihrisku peknú slávnosť „Dňa slovenskej rodiny“. Deti ozdobené vencami stuhami sprievodom spolu s rodičmi tiahly na ihrisko, kde krásnym sborovým spevom, tancami, veselými scenami a pretekámi milo pobavily obecenstvo, začo boly odenené kávou a koláčmi. Vybraných 215- Ks darovali sme miestnej poradni pre matky a dojčatá.

18. júna podnikli sme celodenný výlet k Dunaju.

Deň Slovenskej rodiny.

22. júna, práve v deň, kedy nemecké vojsko napadlo sovietske Rusko usporiadali sme školskú výstavu. Bola pekná a vkusná, lenže pre veľké rozrušenie málo navštívená. Ľudia chodia smutní, málo hovoria, nevieme čo nás čaká.

Nariadeným súpisom zistil som cenu inventáru našej školy k 31. XII. 1940 a to 14.309.60 Ks.

24. júna bola u nás birmovka. Všetko sa odbavovalo po maďarsky. A tu zčista jasna rozhlasom na poľudnie bol vyhlásený vojnový stav Slovenskou Republikou a SSSR. Čakali sme to, lebo húfne povolávajú záložníkov. V ten deň bolo vyhlásené aj skoršie skončenie školského roku.

Nuž končíme. Dňa 26. júna boli sme všetci na The Deum v kaplnke kláštora. Deti zdravé rozbehly sa domov. Dochádzka bola 96,50. %.

Do meštianky boli prijatí títo žiaci: Etela Adamcová, Ctibor Crha, Frederika Jég, Ľudmila Kramárová, Mária Richterová, a Ján Šutta, spolu 6 žiakov. Zo 4. post. ročníka: Milan Hrabovský, Ida Jurzová, Jozef Jurza, Lad. Kliho, Ján Matuzný, Blažej Rotbauer, Roman Šárközy a Terezia Šlosáriková – spolu 8 žiakov. Všetkých spolu 14.

Do I. štátneho gymnázia bol prijatý Milan Tandelmayer, žiak 5. post. roč. a s priepustným osvedčením opustili školu Alojz Zavada, žiak 4. postupového ročníka.

Školský rok 1940/41 zakončili sme za tohto stavu žiactva:

		Počet			Prospech					
Trieda	**Ročník**	**chlapci**	**dievč.**	**spolu**	**veľmi dobrý**	**dost.**	**nedost.**	**gymn.**	**mešť. šk.**	**s post. osvedč.**
I.	1.	7	11	18	10	5	3			
	2.	12	5	17	6	11				
II.	3.	9	10	19	4	12	3			
III.	4.	7	6	13	3	8	2		6	1
	5.	8	7	15	3	10	2	1	8	
Spolu		49	39	82	36	46	10	1	14	1

ŠKOLSKÝ ROK

1941/1942

V mene Božom, za ťažkej vojny, ktorej i náš malý slovenský národ musí platiť doň krvi a biedy, začíname dňa 1. septembra 1941 nový školský rok 1941/42.

Vyučovanie sa začalo 1. septembra za tohto stavu.

Ročník	Trieda	chlapcov	dievčat	Spolu	Všetcia spolu.	Triedny učiteľ:
1.	I.	9	4	13		Klementína Plešková
2.		6	9	15	28	
3.	II.	14	4	18		Ervín Frimmel
4.		7	9	16		
5.		3	6	9	43	
					71	

Dňom 1. septembra 1941 preložený bol z našej školy Jozef Lipár, učiteľ II. triedy na rím. kat. slov. ľud. školu do Gessayova pri Ivánke pri Dunaji. Na jeho miesto bol ustanovený učiteľ tamojšej školy Ervín Frimmel, rodom z Vrútok, pôvodom Čech 26 ročný rímskokatolík.

Na škole boly povolené v tomto roku 2 oddelenia rímskokatolíckeho a 1 odd. ev. a. v. náboženstva a oddelenie nepovinnej nemčiny.

Do škôl zavedené boly nové poplatky a to: Ks 5- dávka na úradný výkon pri zápise od každého žiaka a taktiež od každeho žiaka Ks 5- príspevok na školský film.

Od týchto poplatkov učiteľská konferencia oslobodila 30 chudobných žiakov našej školy dňa 5. septembra.

Na tejto konferencii rozdelený bol dozor a mimoškolská práca. Ervín Frimmel prevzal učiteľskú, žiacku a obecnú knižnicu a tajomnícku funkciu MO-HSĽS.

Na menšinové školy nasbierala naša škola Ks 1100-. Kedže všetky doterajšie učebnice boly zrušené a zakázané, práca v škole je veľmi tažká, lebo nových ešte niet.

V školách je nariadené vyvesovať „Ľudové nástenné noviny“, čo je nepedagogické, lebo v novinách sú články a obrázky neodpovedajúce duchu školy

Slovenská liga, ktorá je udržovateľom našej školy, darovala Ks 300- podpory na školské potreby chudobným žiakom.

Stále nám ešte chýba uč. dom. náuk. Zo školy nám odišli: Marta a Henrieta Bačárkova do Starej Turej a Jozef a Marta Bystrianska do Opatových Moraviec.

Od 15. októbra začína ranné vyučovanie v pol 9. lebo letný čas platí i v zime. Dňa 15. októbra bola konečne ustanovená obvodná uč. dom. naúk Marta Valentovičová vyp. uč. dom. nauk, rodáčka z Pudmeríc okres Trnava, dcéra riaditeľa ľud. Školy vo Veľkých Šenkviciach, Slovenka, katolíčka, učí 2. rok.

Ervín Frimmel, doč. uč.

Marta Valentovičová, učiteľka dom. Náuk.

Menovaná učí na našej ľudovej a na slov. ľudových školách vo Verekne, Miloslavove, Alžbetinom Dvore a v Schilderne.

Pre nedbalú dochádzku vykázaní boli v októbri Peter Ištók, Jozef Matuzný, Zlata Miklášová, Ján Rigó, Michal Lazík, Karol Kiš, Jozef Šin, Matilda Matuzná, Mária Rajčányová, Alžbeta Vargová a na otca žiakov Juraj a Jozef Šin podané bolo trestné oznámenie. Na základe nových nariadení židovských všetci štátni zamestnanci museli (aj my) predložiť prehlásenie o arijskom pôvode.

Počnúc dňom 1. nov. zaviazal sa každý člen uč. sboru prispieť dobrovoľne 1 % príspevku z platu po 6 mes. na ZVP-HSĽS, ktorá zostala u nás na ošatenie chudobných detí.

Dňa 8. novembra pietnou slávnosťou uctili sme 20. výročie smrti najväčšieho slovenského pevca Pavla Orsága Hviezdoslava a dňa 19. novembra sté výročie narodenín Andreja Kmeťa.

Na zimné obdobie povolené bolo škole NÚZ 60 q handlovského uhlia a 20 q dreva.

Novembri odišla rodina Uhrovčíkovie do Nového Mesta n/Váhom a s ňou žiak II. triedy Ivan Uhrovčík.

Do Biskupíc sa prisťahovala rodina Zajacov a s ňou dve nové žiačky Magdalena a Božena Zajacovie.

Za zlé opatrovanie žiackej knižnice po dlhých ťahaniciach zaplatil Jozef Lipár, náhradu Ks 152-. 6. decembra v deň patróna tunajšieho kostola sv. Mikuláša bolo prázdno.

Školskej mládeži zakázalo Mšano súčasňovať sa demonštrácií. V decembri 1941 predala škola 40 losov.

V decembri bola pridelená na našu školu Mária Fárska Horinková uč. dom. naúk a Marta Valentovičova preložená na jej miesto do Vrbového. Nakoľko však Mária Fárska pre nemoc nenastúpila službu do konca školského roku, Marta Valentovičová bola taktiež u nás ponechaná.

Dňa 19. dec. usporiadali sme vianočnú nadielku spojenú so stromkovou slávnosťou. Obdarované bolo 37 chudobných detí a rozdané 21 párov topánok, šatstvo a prádlo v cene Ks 4.600-. Vianočné prázdniny trvaly od 12 hod. 21. decembra do 10. januára 1942.

Dňa 19. decembra práve v deň vianočnej nadielky došiel na prehliadku školy pán škôldozorca Dezider Uhrín. Zabavil sa tu až do večera a bol s výsledkami, najmä s bohatou nadielkou a peknou slávnosťou spokojný. Tohto roku je tuhá zima, veľa snehu nedostatok obuvi a preto dochádzka do školy sa horší. Zrušené boly pochodové cvičenia na školách.

Máme rok 1942! Vojna rozšírila sa aj do Ázie a Ameriky. Japansko zákerne prepadlo americké a anglické prístavy, čím vypovedalo vojnu uvedeným mocnostiam. K nemu sa pripojily Nemecko a Taliansko. Na to Amerika (ÚSA) vypovedala vojnu týmto dvom.

Slovensko vypovedalo vojnu USA! Divná vec!

Práca v škole pokračuje, triedy učiteľ Ervín Frimmel ostro zakročuje proti rodičom nedbalých žiakov a dochádzka sa lepší.

Réžie školy na základe drahoty stúpajú a tak udržovanie školy v roku 1941 stojí Ks 5.100-, v roku 1942 už Ks 7.350-.

Riaditeľovi školy podarilo sa sjednotiť všetkých tunajších Slovákov v MO-HSĽS len za účelom jednoty a spolupráce v tomto pohraničnom maďarskom ostrove. Inú politiku a ciele nesledujeme, len vlastnú sebazáchovu a hospodárske sociálne i početné sosilnenie našej menšiny.

Dňa 26. januára 1942 bola klasifikačná porada. Vysledok klasifikácie a prospechu žiakov vidieť na uvedenej tabuľke:

				Celkový prospech				
Trieda	**Roč.**	**Počet žiakov**	**Spolu**	**veľ. dobrý**	**dobrý**	**nedost.**	**neklas.**	**Triedny učiteľ:**
I.	1.	14	28	6	5		3	Klementína Plešková
	2.	14		8	6			
II.	3.	17	43	2	5	9	1	Ervín Frimmel
	4.	17		3	8	5	1	
	5.	9		1	5	1	2	
Spolu	1.-5.	71	71	20	29	15	7	

Dochádzka za prvý polrok v I. triede = 96.44 % v druhej 89.43 %. Polročné prázdniny neboly.

Oslava 4. výročia vyhlásenia nezávisleho Slovenského štátu dňa 14. marca 1942 usporiadaná bola spoločne s MO-HSĽS, HG a ŽO podľa daných smerníc.

21. marca bolo podané trestné oznámenie pre nedbalú dochádzku na rodičov žiakov, Peter Ištok, Zlata Miklášová, Michal Rajcsányi, Karol Kiš, Jozef Šin, Matilda Matuzná a Alžbeta Vargová.

Veľkonočné prázdniny trvaly od 12. hod. 28. marca do 9. apríla 1942 včetne.

Na návrh Škôldozorného úradu II. v Bratislave pretvorená bola naša štátna slovenská ľud. škola na rímskokatolícku, ktorej predsedom školskeho výboru bol uvedeným úradom navrhnutý dp. Tyúkos Ev. János, esperes, úhlavný nepriateľ našej školy. Nič nepomohly žiadosti, petície, upozorňovania naších Slovákov – zákon je zákon. V tomto nás výdatne podporoval podpredseda miestneho sboru Slovenskej ligy, Rudolf Jančovič, miestny vedúci notár.

Rudolf Jančovič ved. notár.

Ústredná správa Slovenskej ligy odmietla odovzdať hnuteľnosti našej školy obci.

Škôldozorným úradom bol zriadený miestny školský výbor. Mená jeho členov – nevieme.

Z Cigelky – vých. Slovensko prisťahovala sa žiačka Žofia Demjanovič s rodičmi na Ketelč p. Ančíkovi. Odsťahovala sa rodina Bariniaková do Ivánky pri Dunaji a s ňou dve naše žiačky Oľga a Štefánia.

20. apríla sme oslavu Adolfa Hitlera neusporiadali, lebo obežník s jej nariadením došiel neskoro.

Žiak Branislav Zemam sa odsťahoval do Bratislavy. Magda Garajová, žiačka 4. post. ročníka bola prihlásená k prijímacej skúške do I. triedy gymnázia, ktorú s prospechom vykonala.

4. mája usporiadali sme pietnu slávnosť výročia smrti bohatiera rodoľuba gen. M. R. Štefánika.

Prisťahovali sa „sezonní žiaci" Viliam Petrík, Irena Petríková, Benedikt Trnka, František Haviar a Dominik Košinár.

V máji prevedený bol „Týždeň čistoty",

Na 7. konferencii učiteľského sboru rozhodnuté bolo týchto žiakov prihlásiť do I. triedy meštianskej školy:

Benedikt Trnka, Viliam Petrík, Karol Árpa, Mária Sabová, Vlasta Pavlíková, Jozef Belica, Eva Lachnitová a Mária Repáňová; spolu 8 žiakov.

Dňa 14. júna usporiadali sme manifestačný „Deň slovenskej rodiny". Slávnostný sprievod s hudbou a bohatý program bol prevedený na športovom ihrisku.

14. VI. 1942.

Program Dňa slovenskej rodiny.

1. Vztýčenie štátnej zástavy.
2. Sborová recitácia: „Slovenská rodina".
3. Tance a závodné hry loptou II. tr. ľud.
4. Preskoky s kotrmelcom a veľskoky cez troch klad(?)
5. Detský sbor: „Žiaľ za matkou"
6. Preslov riad. školy.
7. Hra na kvetinky predvedú žiaci I. tr. ľud.
8. Kotrmelce a preskoky v trojiciach.
9. Detský sbor: „Slovenské ľudové piesne".
10. Tank v dvojiciach a tankové reťaze.
11. Slovenská beseda.
12. 6 členné štafetové behy.
13. Poďakovanie a pohostenie žiakov.

Po programe boly deti uhostené kávou a pečivom.
Posledná klasifikačná konferencia bola dňa 24. júna 1942.
Školský rok skončil sa 27. júna 1942 slávnostným The Deum v kláštornej kaplnke.
A zas máme rok práce za sebou.

Zo slávnosti „Dňa slovenskej rodiny“. Slovenská beseda.

Prospech žiactva ľud. školy je nasledujúci:

Tr.	Ročník	Počet ž.	Spolu	Veľmi dobrých	dobrých	nedostat.	nekls.
I.	1.	14		5	4	5	
	2.	16	30	7	5	4	
II.	3.	16		2	4	10	
	4.	19		5	5	9	
	5.	12	47	1	7	2	2

ŠKOLSKÝ ROK

1942/1943

Stav žiactva

Vo štvrtom roku vojny, ktorej konca ešte nevidno, začíname nový školský rok dňom 1. septembra 1942 za toho stavu učiteľského sboru, aký bol v predošlom školskom roku. Stav žiactva:

Trieda	Ročník	Chlapci	Dievčence	Vedno	Triedny učiteľ
I.	1.	6	10	16	Klema Plešková-Černá
	2.	5	8	13	
II.	3.	13	6	19	Ervín Frimmel
	4.	8	8	16	
	5.	3	7	10	
Dovedna		35	39	74	

Ustanovenie doč. uč.

Marta Valentovičová, výp. uč. domácich naúk bola ustanovená dočasne na tunajšej škole dňom 1. IX. 1942.

V škole máme slabých žiakov, väčšina deti bírešov a robotníkov najnižších vrstiev a práca s nimi je tým ťažšia, že neovládajú dobre slovenskú reč.

Vyučovanie náboženstva

Na školy boly povolené 2 odd. r. k. a 1 odd. ev. a. v. náboženstva. Rímskokatolícke náboženstvo učí Sr. M. Terezita Herdová a ev. a. v. náboženstvo odb. uč. dom. náuk Adela Krištofová.

Veni sankte

4. septembra 1942 bolo v kostole slávnostné Veni sankte za účasti všetkých žiakov.

Zmena v sbore

26. septembra nastúpil Ervín Frimmel prezenčnú vojenskú službu do Ružomberka. Zakiaľ nebude ustanovená nová učiteľská sila, suplovať bude Marta Valentovičová, doč. uč. dom. náuk.

6. októbra 1942 nastúpila na miesto E. Frimmela Mária Šátanová-Miklošová z Červenice, okres Sabinov, rodom z Veľkého Šariša, dochádza z Bratislavy, kde jej muž – Maďar, je úradníkom.

Zastavenie hradenia vecných výdavkov školy

Ústredná sprava Slovenskej ligy v Bratislave s ohľadom na to, že škola bola podľa zákona č. 308/40 Sl. z. pretvorená na rímskokatolícku, ktorú je podľa zákona povinná udržovať obec, zastavila ďalšie hradenie vecných výdavkov našej školy.

Len na osobitnú žiadosť uvoľnila sa ju udržovať do konca roku 1942.

Vyučovanie nemčiny

Na škole povolené bolo oddelenie nepovinnej nemčiny, ktorú vyučuje Marta Valentovičová.

Vykázaní žiaci

31. októbra vykázaní boli pre nedbalú školskú dochádzku: Michal Lazík a Mária Matuzná.

Preradenie učiteľov

Učitelia našej školy preradení boli podľa § 31 zák. č. 308/40 Sl. z. a ponechaní na mieste.

Zastupovanie

Marta Valentovičová bola od 6. X. do 6. XI. 1942 pridelená na zastupovanie, najprv do Vereknе, kde riaditeľ školy Miloš Uhlárik bol uväznený pre protištátnu činnosť, potom do Schildernu, kde učiteľ narukoval.

Mária Sátánová je často neprítomná v službe pre nemoc. Stále zastupujeme, čím trpia deti.

Rod. združenie

15. novembra bolo valné shromaždenie Rodičovského združenia a výstavka Slovenského svojrázu (výšiviek ručných prác dreva a keramiky). Bola veľmi pekná a bohato navštívená.

Prevzatie správy školy

Dňom 1. decembra 1942 prevzala správu našej školy Klementína Plešková-Černá nakoľko Štefan Pleško, riaditeľ meštianskej školy je ev. a v. náboženstva a ako taký nemôže byť riaditeľom rím. kat. školy.

Mikulášsky večierok

5. decembra za vedenia odb. uč. Gustáva Hlubockého a účinkovania všetkých učiteľov naších slov. škôl, bol usporiadaný Mikulášsky večierok, z ktorého čistý zisk Ks 1.380- bol venovaný na vianočnú nadielku školy.

Vianočná nadielka

Vianočná nadielka bola usporiadaná 21. dec. o 16. hod. s bohatým programom a na nej bolo obdarované 42 chudobných žiakov našej školy šatstvom, prádlom a obuvou v cene cca Ks 5.000-.

Vianočné prázdniny

Vianočné prázdniny trvaly od 12. hod. 22. dec. 1942 do 6. januára 1943 včetne.

Na ľudových a meštianských školách bolo zavedené užívanie nových jednotných tvarov slovenskej písanej latinky – akú sme sa kedysi učili.

Vojna zúri s nezmenšenou prudkosťou. Celú Afriku dobili Angličania s Američanmi a Nemci utŕžili veľkú porážku pri Stalingrade a ustupujú.

Rok 1943

V novom roku s chuťou do práce!

Polročné vysvedčenia boly vydané dňa 31. januára 1943, polročné prázdniny neboly.

Uhoľné prázdniny

10. februára z príkazu NÚZu (Najvyššieho úradu pre zásobovanie zabavené boly zásoby uhlia na školách, a preto bolo vyučovanie prerušené do 28. febr. My sme začali znovu učiť 22. februára, lebo sme si obstarali drevo na kúrenie.

Zvýšenie dozoru

Ministerstvo už druhý raz nariadilo zvýšenie dozoru na školskú mládež.

Polročný prospech žiakov:

				Vykazujú prospech				
Trieda	**Ročník**	**Počet žiakov**	**Dovedna**	**veľ. dobrý**	**dobrý**	**nedost.**	**neklas.**	**Triedny učiteľ:**
I.	1.	17	27	13	14			Klementína Plešková
	2.	10						
II.	3.	15	38	4	26	6	2	Mária Remisová
	4.	14						
	5.	9						

Zmena v sbore

Dňom 8. januára 1943 odišla Mária Sátánová, učiteľka II. triedy na dlhšiu neprítomnosť v službe pre nemoc, potom do 30. apríla na neplatenú dovolenku, do 30. júna na materskú dovolenku, a preto jej miesto dňa 8. II. 1943 pridelená bola Mária Memisová, výp. uč. z tunajšej meštianskej školy do 30. VI. 1943. Do tohto času zastupovala Marta Valentovičová, ind. učiteľka.

Oslava našej samostatnosti

Dňa 13. marca usporiadaná bola školská oslava Sviatku slovenskej samostatnosti, spojená s bohoslužbami a 14. marca bola verejná oslava.

Mimochodom spomíname, že časy sú zlé a ľudia nemôžu siať a orať.

Odovzdanie hnuteľností

Škôldozorný úrad II. urguje odovzdanie hnuteľností a nehnuteľností školy obci, ktorá však odmieta ich prevziať.

Divadlo

Učiteľský sbor zahral divadlo „Ženský zákon“ s veľkým úspechom za réžie Kl. Pleškovej-Černej, riad. školy.

Rozpočet školy

Obec nepojednala rozpočet školy, ale povolila ročne prispievať na udržovanie školy Ks 6.500-.

Inšpekcia

Dňa 5. apríla úradnú prehliadku školy učinil škôldozorca Dezider Uhrín. S prospechom a chovaním žiactva bol veľmi spokojný.

Cirkevný škôldozorca vyzval učiteľov súčastniť sa svätej spovedi pred Veľkou nocou.

Prázdniny

Veľkonočné prázdniny boly od 12. hod. 17. apríla do 27. apríla 1943 včetne.

Nastaly pekné časy, príroda doháňa zameškané, ale úroda bude slabá.

Oslava 4. mája

4. mája sme usporiadali tradičnú oslavu generála M. R. Štefánika. 15. mája bola usporiadaná pekná oslava 100. výročia uzákonenia spisovnej slovenčiny.

Slávnosť Dňa slov. rodiny

A máme tu 6. júna 1943. Bola usporiadaná veľkolepá slávnosť „Dňa slovenskej rodiny“ za účasti všetkých Slovákov z Biskupíc a okolia. Na slávnosti deti previedly v bohatom programe hry, scény, spevy, preteky a po nej boly matky, Terézia Koštálová, Mária Matuzná a Anna Rajčanová, odmenené podporou, ako matky najpočetnejších rodín.

Výlet

18. júna podniknutý bol výlet do Bratislavy, kde si deti prezrely dóm, múzeum, hrad a iné pamätnosti nášho hlavného mesta.

Neprítomnosť

Klema Plešková-Černá, riad. školy bola od 4. do 20. júna neprítomná v službe pre nemoc – ischias.

Koniec šk. r.

Školský rok 1942/43 bol zakončený dňa 26. júna 1943 za tohto stavu žiakov:

Stav žiactva

			Prospech			
Trieda	**Ročník**	**Spolu**	**veľ. dob.**	**dost.**	**nedost.**	**Triedny učiteľ:**
I.	1.	17	6	7	3	Klementína Plešková
	2.	10	4	6	1	
II.	3.	18	3	11	4	Mária Remisová
	4.	17	2	11	4	
	5.	8	2	6		

Do meštianskej školy prestúpilo 13 žiakov. Do strednej školy 1 žiak a zo školy vystali 4 žiaci. Zdravotný stav žiactva je priemerný. Priemerná školská dochádzka za rok je 93.70 %.

The Deum

Slávnostné The Deum bolo dňa 26. júna 1943 v kaplnke Kláštora Sestár sv. Kríža.

Videl: 27. III. 944
Inšpektor
Klema Plešková-Černá riad.

ŠKOLSKÝ ROK

1943/1944

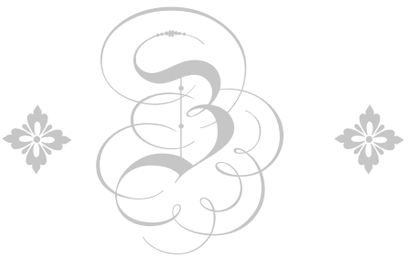

Začíname piaty školský rok v tejto najväčšej svetovej vojne a konca jej stále nevidieť. Školský rok pre nebespečie letecké a súrne poľnohospodárske práce začal dňa 1. októbra 1944 za tohto stavu žiactva:

Stav žiactva.

			Prospech				z obce	okolia	Tried. uč.
Trieda	Ročník	Spolu	veľ. dob.	dost.	nedost.	Triedny učiteľ:	24	4	Kl. Plešková-Černá
I.	1.	17	6	7	3	Klementína Plešková			
	2.	10	4	6	1		30	8	Štefánia Čajkovičová
II.	3.	18	3	11	4	Mária Remisová			
	4.	17	2	11	4				
	5.	8	2	6			54	12	

Uč. konferencia oslobodila od platenia zápisného, dávky a príspevkov zo 66 žiakov 34 žiakov.

Preloženie výp. uč.

Marta Valentovičová, učiteľka dom. naúk bola preložená do Cífera a miesto obvodnej učiteľky domácich naúk v tomto školskom roku zostalo z úsporných dôvodov neobsadené. Ručné práce dievčenské na našej škole vyučuje odb. uč. dom. nauk Adela Krištofová z miestnej meštianskej školy.

Vymenovanie školského výboru.

Školský výbor v tomto školskom roku je tento: Ladislav Antalík kaplán predseda, Klema Plešková-Černá, riaditeľka, Štefánia Čajkovičová, učiteľka zapisovateľka, Dr. Jozef Garaj, štátny obvodný lekár, a Dominik Špitálsky za obec, Bonaventúra Dubik a Ján Baláž za cirkev.

Dňa 18. septembra 1943 v tunajšej škole zasadala komisia na odovzdanie školských hnuteľností a nehnuteľností tunajšej školy obci. Nakoľko zastupci obce odopreli prevziať majetok školy do užívania obce pre nevyriesenú otázku udržovania školskej budovy tunajšou ľudovou, a meštianskou školou všetko zostalo po starom.

Na tunajšiu školu ustanovená bola Štefánia Čajkovičová, výpomocná učiteľka z Prievozu na miesto Márie Remišovej preloženej do Devínskej Novej Vsi.

Vyučovanie náboženstva.

Na škole povolené boly pre školský rok 1943/44 2 oddelenia rím. kat. a 1. oddelenie ev. a. v. náboženstva a 1 oddelenie nepovinnej nemčiny.

Zhotovenie obväzov pre CPO.

Žiaci zhotovili 25. m obväzov a odovzdal veliteľstvu CPO v miestnej obci.

20. októbra usporiadaná bola oslava 80. výročia založenia Matice slovenskej a 90. narodenín Dr. Jozefa Škultétyho, správcu Matice slovenskej

Z mesačných požitkov za november 1943 – apríl 1944 prispelo učiteľstvo ½ % na ZVP.

Na sviatok Dušičiek bolo riadne vyučovanie.

Učiteľský sbor rím. k. ľud školy a št. mešť. skoly v Podun. Biskupiciach.

Rím. kat ľud. a št. mešť. škola v Podun. Biskupiciach

Celojesenné sucho znemožnilo jesennú sejbu a tak len koncom novembra mohlo byť skončené jesenné siatie, ktoré inak už do 15. okt. je skončené.

Príznačné a charakteristické pre naše školské pomery: opotrebované, a zničené inventárne predmety nemôžu byť vyradené lebo Ministerstvo školstva na základe zákona čís. 308/40 Sl. z. nie je kompetentné vyradenie schváliť a obec takisto odoprela schváliť vyradenie, lebo školu a jej inventár neprevzala. Preto školskú budovu udržujeme z príspevkov Rodičovského sdrúženia.

Zostrené boly opatrenia CPO.

Zákonom čís. 139/43 Sb. z. pripravený bol štátnym zamestnancom všeobecný druhotný prídavok.

Dňa 20. decembra usporiadaná bola vianočná stromková slávnosť s vianočnou nadielkou pre chudobných žiakov. Rozdané bolo šatstvo, prádlo a obuv v celkovej hodnote Ks 5.600-. Na nadielku prispeli najviacej Ženský odbor pri MO-HSĽS, Ústredná správa Slovenskej ligy, továrnik Michera, obec a iní.

Vianočné prázdniny.

Vianocné prázdniny trvaly od 12. hod. 22. decembra 1943 do 18. januára 1944.

Na školách vo vyšších ročníkoch zavedený bol nový vyučovací predmet – spoločenská výchova.

Vyučovanie dňa 19. januára 1944 riadne znova začalo. Zima je mierna, málo, skoro nič snehu.

Výročný účet školy za rok 1943 vo výške Ks 6659.50 schválený bol so schodkom Ks 159. 50.

Polročné prázdniny neboly.

Dňa 12. februára 1944 bola okrsková porada učiteľov ľudových škôl v Račištorfe, okresu Bratislava.

Klasifikácia.

Dňa 19. februára 1944 prevedená bola polročná klasifikácia a vydané vysvedčenia za prvý polrok 1943/44.

Slovenské služby božie.

Dňa 14. marca boly v tunajšom farskom kostole čo Podunajské Biskupice stoja prvé slovenské bohoslužby. Žiaci našej školy spievali slovenské nábožné piesne a po slávnostnej omši štátnu hymnu. Znak rastúcej autority slovanstva. Po službách božích bola spoločná verejná oslava pred obecným domom. Zvlášť účasť Maďarov bola neobyčajne početná. Hm, Rusi postupujú!

Slučenie Komárova s Biskupicami

Dňom 1. februára 1945[9] boly politické obce: Biskupice pri Dunaji a Komárov vládnym nariadením slučené v jednu politickú obec s názvom Podunajské Biskupice (bez maďarského úradného pomenovania).

Oslava 14. marca 1944.

Slov. detská opatrovňa

V marci t. r. na roky ťahajúcu sa ziadosť tunajšej slovenskej menšiny bola konečne Ministerstvom školstva (zriadená) povolená Detská opatrovňa Slovenskej ligy. Pre absolútny nedostatok potrebných miestností nebola otvorená a preto Štefan Pleško, riaditeľ meštianskej školy

9 Tu je chybný údaj, ide o rok 1944.

stavajúc si vlastný rodinný dom, sľúbil, že riaditeľský naturálny byt dňom 1. júla 1944 uvoľní pre novú slovenskú detskú opatrovňu. Tak sa aj stalo.

Ošetrenie zubov žiakov 1. a 2. r.

Sociálny ústav HSĽS počas minulých prázdnin a v apríli t. r. ošetril a prezrel všetkým žiakom 1. a 2. ročníka našej školy chrup pojazdnom zubnom ambulatoriu.

Prehliadka školy.

Dňa 27. marca previedol školdozorca Dezider Uhrín úradnú prehliadku školy.

Let. poplachy.

Letecké poplachy príchodom jari sú častejšie a castejšie, nemecké alebo slovenské lietadlá nevidieť.

Vzácna návšteva.[10]

Dňa 2. septembra 1945 navštivil som bývalú menšinovú školu Slovenskej ligy. Neviem vyjadriť svoje pocity pri pohľade na dielo, začínané v časoch ťažkostí, borby i víťazstvá hesla „za tú našu slovenčinu“.

Vzdávam horúcu vďaku všetkým, ktorí sa zaslúžili, že tato škola bola postavená a udržovaná v príkladnom poriadku.

Daj, Bože, aby dielo toto žilo, rástlo a pôsobilo ešte v ďalekej budúcnosti.

Bratia a sestry sboru Slovenskej ligy v Biskupiciach znovu do práce za tú našu slovenčinu!

Váš:
Anton Granatier
t.c. predseda ústrednej správy Slov. ligy

Mnoho zdaru v ďalšej práci na poli školskom a kultúrnom v oslobodenom štáte Čechov a Slovákov praje
Ladislav Třešňák, taj. Národní rady české.

Jarné zátopy.

Po dlhej, miernej zime nastal náhly odmäk, Dunaj sa rozvodnil a zalial polia a lesy za ochrannou hrádzou. Hospodárske dvory Lieskovec a Ketelč sú úplne odrezané. Škoda na obilninách i zverine je veľká.

Sostrel. lietadlo.

Za tejto zátopy bolo nad našou obcou sostrelené prvé nemecké lietadlo Američanmi a zrútilo sa na ostrove Kopáči. Pilot zahynul, pozorovateľ sa zachránil soskokom padákom. Sotva sa toto lietadlo len zďaleka priblížilo k americkým, už bolo odbavené. Majú ti A. zbrane!

10 Na tomto mieste je v kronike zápis z návštevy školy zo septembra 1945. Za ním pokračujú zápisy týkajúce sa roku 1944, avšak zapisovateľ až do ukončenia školského roku omylom zapisuje rok 1945 namiesto 1944. Pozn. ed.

Veľkonočné prázdniny.

Veľkonočné prázdniny trvaly od 2. do 11. IV. 1945.[11] Denne chodí viacej a viacej povolávacích rozkazov vojenských pre tunajších občanov. Rusi, Angličania a Američania viacej a viacej postupujú a Nemcom dochádzajú zálohy.

Oslava M R. Štefánika.

Pre nepriaznivé počasie usporiadali sme dňa 4. mája oslavu M. R. Štefánika v škole. Teraz často pršieva, vegetácia rastie, bujnie a sľubuje dobrú úrodu.

16. mája vydala sa naša mladá slečna učiteľka Štefánia Čajkovičová za poručíka tunajšej delostreleckej protilietadlovej posádky J. Zdražila.

Deň slovenskej rodiny.

4. júna 1944 usporiadali sme slávnosť slovenskej rodiny na školskom dvore. Slávnosť bola veľmi pekná, tanec, spevy, recitácie, hry, preteky a podarovanie mamičiek kvetinami a srdiečkami. Účasť rodičov úplná.

Obrázky zo slávnosti: „Dňa slovenskej rodiny.“

Evakuanti.

Poplachy sú stale častejšie a do školy pribýva nám žiakov-evakuantov z Bratislavy. V tunajšej obci je už skoro 1500 evakuantov, všetko až na malé výnimky Maďari. Vrana k vrane sadá!

Škôldozorný úrad neustále tlačí odovzdať obci našu slovenskú školu na základe zákona 308/40 Sl. z. a nám sa nechce dať slovenskú školu do opateri Maďarom.

11 Správny údaj mal byť 1944. Pozn. ed.

Bombardovanie Bratislavy.

16. júna bola prvý raz bombardovaná americkým letectvom. My sme učili. Zrazu počujeme niekoľko mohutných výbuchov. Deti púšťame rychle domov a tu vidíme z vchodu školy obrovský stĺp čierneho dymu – rafineria Apollo naplno zasiahnutá prv než doznely sirény oznamujúce letecký poplach. Nastal súmrak, tak je slnce dymom zakryté. Prichádzajú prví uprchlíci i ľahko ranení. Prístavná štvrť je úplne rozbitá. Stovky tankov a motarových vozidiel vo výstavných pavilonoch zhorelo. Pri neočakávanom nálete zahynulo vyše 800 obyvateľov, väčšinou robotníkov. Z našej obce zahynuli tito občania:

Obete.

Jozef Dornay, 44 ročný, Štefan Dőmény 16 ročný, Mikuláš Ozogány 24 ročný, Ferd. Ozogány, Františka Rigó, 23 ročná, Ondrej Szabó, 44 ročný, Rudolf Szelepcsényi 22 ročný a František Szijártó, 27 roč.

Ozogány Ferd. nebol najdený a ostatní boli pochovaní na tunajšom cintoríne.

Koniec vyučovania.

Bombardovanie Bratislavy urýchlilo predčasné ukončenie školského roku dňom 22. júna 1944.

Zdravotný stav žiakov dobrý, školská dochádzka pre časté nalety v posledných mesiacoch sa veľmi zhoršila. Dňa 26. júna 1944 boly vydané školské vysvedčenia.

Oneskorená žatva.

Po daždivom počasí prišly koncom júna teplé dni Žatva sa však oneskorila o celé tri týždne, než býva normálne. Úroda bude veľmi dobrá. Síde sa!

Školský rok 1943/44 bol ukončený týmto stavom a prospechom žiakov:

					Prospech			
Trieda	**Ročník**	**Chl.**	**Diev.**	**Spolu**	**veľ. dobrý**	**dobrý**	**nedost.**	**Triedny učiteľ**
I.	1.	9	5	33	1+2	3+2	5+11	Klema Plešková-Černá
	2.	7	12		0+7	7+4	0+9	
II.	3.	5	8	39	0+4	2+3	3+1	Štefánia Čajkovičová--Zdražilová
	4.	12	5		4+3	6+2	2+0	
	5.	5	4		2+3	3+0	0+1	
Spolu	1.-5.	38	34	72	7+19	21+11	10+4	
					ch+d			

ŠKOLSKÝ ROK

1944/1945

V Božom mene znova začíname nový školský rok a dúfajme, že posledný v tejto strašnej vojne. Ako radi by sme si z nej všetci vydýchli a poďakovali Bohu za jej ukončenie a záchranu. Nezbýva než trpezlive čakať deň, v ktorom sa cez nás prevalí a zničí alebo zachová nás.

Slovenské povstanie.

Vyučovanie začalo 4. septembra 1944 za okolností veľmi burlivých. Dňa 29. augusta vypuklo slovenské povstanie v Banskej Bystrici. Tam bola ustanovená Slovenská národná rada, ktorá vyhlásila pripojenie sa k Československej republike a boj proti Nemcom a Maďarom. Aj tunajšia vojenská posádka chcela sa k povstalcom pripojiť, ale pre nerozhodnosť veliteľov oneskorila sa a Nemci ju odzbrojili. Naši Slováci utekajúcim vojakom dali potraviny a civílny oblek. Nemecké vojsko obsadilo celé Slovensko a mocné tankové oddiely valily sa zo všetkých strán k strednému Slovensku. Na východnom Slovensku bol odzbrojený Nemcami I. technický sbor.

Letecké poplachy stále trvajú a denne nebo je pokryté mocnými leteckými svázmi anglo-amerických. Iné lietadlá už ani nevídať. Sem tam kurierne nemecké lietadlo letí nad samou zemou. Detonácie a otriasajúce výbuchy z poza Dunaja počúvame denne. Ťažké vynucovanie.

Eleonóra Mikolajová

Nová uč. sila.

Na školu bola ustanovená nová učiteľka Eleonóra Mikolajová, výpomocná učiteľka rodom zo Smižian, okres Spišská Nová Ves, dcéra známeho ligárskeho pracovníka Jozefa Mikolaja, riad. školy v Bratislave-Dornkappel.

V škole sa riadne vyučuje, až na tie denné poplachy.

15. októbra Mikuláš Horthy, regent Maďarska požiadal o prímerie. Maďarsko však ihned bolo obsadené Nemeckým vojskom a Szálasi so svojou nacistickou organizáciou zmocnil sa vlády.

Roentgenovanie žiakov.

23. októbra prevedená bola Ligou proti TBC roentge- žiakov. Zistené boly 3 nálezy a deti odoslané na liečenie.

Národných povstalcov denne zatláčajú. Dňa 27. októbra Nemci obsadili Banskú Bystricu.

V októbri a novembri sú ustavičné dážde. Ľudia málo sejú, boja sa budúcnosti, kopú úkryty a zakáľajú svine. Veľa sa pije, zvlášte v okolitých nemeckých dedinách.

Transport zajatcov.

5. novembra prechádzal cez naše nádražie prvý transport 1500 zajatých Rusov, Rumunov do Nemecka. Zorganizovali sme ich pohostenie. Nemcom sa to nepáčilo.

Na východnom Slovensku nariadená bola evakuacia 5 okresov. Občania si mohli vziať len 60 kg batožín.

Adela Krištofová, odb. učiteľka domácich náuk, vyučujúca ženské ručné práce na ľudovej škole nemohla sa vrátiť z Kameňan k nám, zostala doma. Miesto nej ustanovená bola Anna Holečková, výp. učiteľka dom. náuk z Bratislavy.

V novembri prevedená bola sbierka na slovenské menšinové školy, nasbieralo sa Ks 1.800

Bombardovanie

6. decembra bolo štvrté bombargovanie Bratislavy. Zahynul František Zernoviczký z našej obce.

Zákopy.

20. novembra započalo kopanie zákopov v chotári Podunajských Biskupíc.

V decembri 1944 dostali sme všetci štátni zamestnanci: slobodní po Ks 1500-, ženatí po Ks 2000- a na každé dieťa po Ks 250-

Nový učiteľ.

Na našu školu bol ustanovený Ján Cvinček, riaditeľ rk. ľud. školy z Diviny, kde pre stále prepadávanie zbojníckymi tlupami nemohol vydržať. Učí už 22 rokov.

Vianočnú nadielku sme len tak narychlo odbavili, lebo dňa 18. decembra nám nemecké vojsko obsadilo našu školu a zpravodajský štáb číslo 38.286. Front sa blíži. Rusi dosiahli Blatenské jazero.

Vianočné prázdniny od 23. XII. do 2. I. 1945. Počujeme dunenie kanónov od Komárna.

V nových miestnostiach.

12. januára 1945 začíname učiť v „Choleraházi“ epidemickom dome striedave v jednej učebnej miestnosti s mreštianskou školou. Hľadáme ďalšie miestnosti. Od 23. januára učíme každý deň popoludní od 13. do 16. hod. v dvoch väčších miestnostiach v Nazarete, v dome Magyarpárku na Železničnej ulici, kde prv bol útulok maďarských detí z Bratislavy, ktore boly rozpustené.

Ján Cvinček, riaditeľ školy bol od 2. januára pridelený do osobného oddelenia Ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave na výpomoc.

Polročné vysvedčenia boly vydané 15. februára.

Bombardovanie Bratislavy.

Dňa 21. februára večer bola Bratislava prvý raz bombardovaná ruským letectvom. Hodne budov bolo poškodených.

Oslava 14. marca bola veľmi tichá a skromná. Front sa denne približuje, transporty vo dne, v noci hrmia našou dedinou. My, Slováci nebojácne hľadíme do budúcnosti. Jasne vidieť, kto bude pánom Europy. Dni nepriateľov sú sčítané.

Leventisti.

Stovky leventistov uzimených denne putuje do Nemecka. Sú medzi nimi 12-16 roční chlapci. Prehovárame ich, nedajú si povedať. Nemci odvážajú vo dne, v noci zásoby zo Žitného ostrova. Front sa približuje. Ľudia v noci zakopávajú cennosti, šatstvo, obuv, potraviny a budujú v záhradách úkryty.

Ukrývanie pomôcok

My školské pomôcky a zariadenie taktiež ukrývame. Kto vie, ako tu bude? Nemci, hoci chodia veľmi smutní a skleslí, vravia nám, že Podunajské Biskupice musia byť evakuované, lebo na Malom Dunaji bude obranná linia.

Opevňovanie Bratislavy.

Bratislava je niekoľko násobne obohnaná zakopmi a protitankovými priekopami, drot. prekážkami a mín. poliami.

Veľkonočné prázdniny. Front cez nás.

24. marca začínajú veľkonočné prázdniny. Rozchádzame sa s prianim prežitia frontu. Riaditeľka školy zostáva tu, Ján Cvinček do Verekne k svojej rodine a Eleonóra Mikolajová k rodine do Trenčianskych Teplíc. Veľa Slovákov odchádza prec:

Front sa rýchle blíži. 28. marca padla Nitra, 29. Komárno, 30. Sered, Galanta, 1. apríla Trnava, Dunajská Streda. V noci na 1. apríla bombardované Podunajské Biskupice lebo odchádza nemecké vojsko. Tesne, blízko školy do poľa padly 4 bomby, okná sú vytlčené. Nemci nestačia brať kone, kravy, svine, utekajú, utekajú. Cesty i poľné zatarasené sú tisícami povozov, aut. Ľudia horúčkovite ukrývajú čo môžu.

Posledná noc.

Je Veľká noc, no nik nesvätí. Nastáva kritická noc. Chlapi zaliezajú do tajných krytov a do lesa. Večer Nemci podpaľujú domy na dolnom konci Hurrá! Prví Rusi o 23. hodine dňa 1. apríla zakopávajú sa za železnicou. Nemci z našej školy pália na nich. Celú noc sa bojuje. Stred dediny už dávno Rusi majú, len tu okolo našej školy sa SSáci držia. Míny nám rozbíjajú strechy nad hlavami. Okolo 12. hod. dňa 2. apríla 1945 poslední Nemci zdolaní. Rusi bez prilieb s automatmi a granátmi hrmí sa im v pätách Ľudia vychadzajú z úkrytov a pivníc. Pri Verekni hučí bitka.

Rozbitá škola.

Naša škola najviacej poškodená budova v obci. Strecha rozbitá, krov a rimsa veľmi poškodené, okná vytlačené rámy okenné čiastočne rozštiepané, v múroch diery po kanónových granátoch. Je nám do plaču pri pohľade na ňu. Len miesta, kde je väčšina náradia uložená a pomôcky ukryté sú nedotknuté. Radujeme sa aspoň z toho a hned prezeráme. Škola plná tehly, malty, prachu a slamy, stolov i postelí po Nemcoch, všade sklo a hrozný neporiadok. Na stenách ešte Hitler s vypichanými očami alebo kolomazom natretý. Kmášeme ho dolu a vyvesujeme československú štátnu vlajku.

Červená arm.

O 14. hod. vchádzajú k nám prví Červenoarmejci. Zdrastvujte, tovaryši! Što vám nužno? Skažite! Nedôverivo prezerajú, potom sadajú. Hostíme ich šunkou a pivom. Utekajú ustatí ďalej.

My všetci radostní shľadávame sa so známymi a priateľmi objímame a nebadáme, že sem tam padajú ešte miny. S obnaženými hlavami pozeráme troch Krasnoarmejcov, čo padli na poli pred školou. Česť a sláva ich pamiatke. V ďalekej bratskej zemi položili životy za oslobodenie Československej republiky. Ďalej, pred dedinou ležia traja a ešte ďalej dva. Osem ich padlo za Podunajské Biskupice.

Dedina je ako vymretá. Maďari sú veľmi skleslí a rozprávajú všeličo o Rusoch.

Hrozná noc.

Spokojní líhame, aby sme sa už raz vyspali. Je deväť (21) hodín. Zrazu za nami i pred nami rozhučia sa kanóny. Granáty hvízdajú, strašlivo hvízdajú nám nad hlavami. Sme v krytoch, pivniciach a zapchávame si uši. Dom sa nám otriasa nad hlavami a črepiny skla lietajú z okien. Každé tri hodiny salva 78 granátov kanónových hvízda nám nad hlavami a vybuchuje okolo nás. Máme dojem, že nastalo peklo a všetko okolo nás je rozbité na prach. Vto miešajú sa výbuchy bomb a mín. Modlíme sa, tŕpneme, kedy nás rozmetie výbuch. Po každej salve bežím von a pozerám. Dvere, okná vyrazené. Jamy po záhradách, ale domy, akoby zázrakom nepoškodené inak. Všetko to padá za záhradami, kde boly ruské kanóny.

Ráno ešte zatmy utekajú ľudia v húfoch na Miloslavov a ďalej na Žitný ostrov. Hrnú sa na vozoch, s bicyklami, s kárami a malými ručnými vozíkami.

Kaťuše.

O 6. hod. ráno 3. apríla pri Verekni „rozvyprávajú sa Kaťuše“. Zdá sa nám, že všetko horí a vybuchuje. Tuším nastal súdny deň. No, paľba zatíchla a ľudia, čo neutiekli bledí, ustráchaní vyliezajú na slniečko, ktoré vesele svieti. Už je ticho, ruskí vojaci pobiehajú po dedine, niektorí sa už učia jazdiť na kole, len pri Bratislave to hučí ani v kotli. Po obci rabujú Cigáni v opustených bytoch notára, lekára, spravcu mlyna a v grófskom kaštieli, v sypkach na hospodárstve Szüsza a vo svoradovskom mlyne. Vyháňam ich z domov. Hrozia sa mi palicami.

Kaštiel.

Kaštiel grófa Drachkovicha je úplne vyrabovaný, zariadenie menšie (aj s klavírmi) odvozené, väčšie rozmlátené, knižnica roztrhaná, obrazy odcudzené a rozbité, muzeálne cennosti znivocené a rozkradnuté.

Sháňam členov Národného výboru, ktorý som ešte za okupácie Nemcov dňa 21. februára, večer, keď bola Bratislava bombardovaná s tajnými poverencami pre okres Bratislava-vidiek p. Beladičom a Mikulášom Wernerom z Račištorfu sostavil. Boli v ňom: Dr Ján Hovorka, predseda, Jozef Kandráč, správca colného úradu a Eleonóra Černá, odb. učiteľka. Dr Ján Hovorka bol na dvore Ketelč, nemožno sa ho dočkať. Zjavil sa tu nejaký dr Vojtech Tomašov, židovského vierovyznania, organizuje šikovne, len si počína, ako samozvanec a nadŕža Maďarom. Dr Ján Hovorka je slabý a má veľa práce s ošetrovaním ranených koní. Jednanie s Bratislavou o záchranu hospodárstva Szüsza a zásob v mlyne bezvýsledné. V liehovari je stále veľa liehu a ten nám tu robí hroznú galibu.

Maďari využívajú nerozhodnosť Slovákov a organizujú sa v Komunistickej strane. V nej vedenia zmocnil sa Mikuláš Gorej, mlynár zo svoradovského mlyna, človek pochybnej existen-

cie, ktorý sa sučasnil rabovačiek s Gigaňmi. Šiel s niektorými Maďarmi do Bratislavy a tam si na Povereníctve SNR pre veci vnútorné od pov. Dr Husáka vymohol vymenovanie za komisára obce s členmi poradného sboru: Ján Babb, ml. stolár (veľký Maďar), Peter Kľúčik, neznamy, dr Jan Hovorka a Alexander Krížik. Gorej pozbavil notára vedenia úradu Loranta Fridricha správcovstva mlyna, Viktora Hanáčka funkcie hlavného mlynára atď a poveril Maďarov, Jána Babbba vedením notárskeho úradu, a iných.

1. máj.

Oslava 1. mája za účasti všetkých Cigánov a Maďarov vyznela v štvanie komisára, jeho syna, Maďara Szarku v štvanie proti riad. tun. (?) mešt. školy.

Vyučovanie.

3. mája začíname učiť znova v Nazarete, učia Klema Plešková, riad. školy a Ján Cvinček riad. školy, ktorý však 11. mája narukoval a potom učila vrátivšia Eleonóra Mikolajová.

Poštátnenie škôl.

Výnosom Slovenskej národnej rady všetky školy sú poštátnené a tunajšie maďarské: dievčenská a chlapčenská pripojené, ako expozitúry k našej slovenskej ľudovej škole.

Nový riad. školy.

Klema Plešková-Černá pre nemoc a preťaženie vzdala sa vedenia správy školy a poverený bol jej ďalším vedením Ján Cvinček.

Nastala zmena učebného plánu v duchu slavianskom a československom.

Oprava školy.

Z iniciatívy riad. mešt. školy a organizátorstva odb. uč. El. Černej prevádza sa oprava poškodenej školskej budovy za výdatnej pomoci uč. a žiakov.

Platy učiteľov na máj, jún vypláca Okresný národný výbor v Šamoríne, kam znova patríme.

Keď účinkovanie komisára Mik. Goreja bolo len na škodu obce a neprospech tunajšej slovenskej menšiny, z iniciatívy odb. učiteľov El. Černej a Gust. Hlubockého svolaná bola schôdza všetkých Slovákov dňa 6. mája 1945, na ktorej pred zástupcom Povereníctva SNR pre veci vnútorné dr Weisom a novým školským inšpektorom dr J. Šamkom bola M. Gorejovi vyslovená jednohlasná nedôvera.

Nový komisár obce.

Na mieste bol pozbavený úradu a novozvolený jednohlasne: Ľudovít Kramár, stolár za KSS, členmi poradného sboru: Gustáv Hlubocký, bezpartajný, Ján Hovorka za DS, Ján Kliho za KSS, Dominik Špitálsky za KSS, Alexander Krížik za DS a Štefan Pleško, bezpartajný. Dr Ján Hovorka pre zaneprázdnenosť a Štefan Pleško pre rukovanie sa vzdali.

Na schôdzi na návrh riad. mest. školy podujali sa všetci Slováci zadarmo pracovať na oprave poškodenej školskej budovy. Opravné práce viedol Matej Tirjak za výdatného podporovania Ľudovítom Kramárom, komisárom obce. Behom 6 týždňov bola školská budova opravená (až na vnútorné stolárske a sklenárske práce a dňa 24. júna slavnostne odovzdaná

svojmu účelu. Dospelí príslušníci tunajšej menšiny zdarma pracovali 1.610 pracovných hodín a žiaci ľudovej i meštianskej školy 1.180 hodín. Neprispeli ani prácou, ani povozom Krížikovci, Černilovci, Gazdík, Gorej, Jurza a príslušníci tunajšej finančnej stráže.

10. júna zriadený bol školský inšpektorát III. v Bratislave a jeho vedením ustanovený Michal Pleško, školský inšpektor z Nového Mesta nad Váhom.

Ján Cvinček, riaditeľ školy dňa 9. mája 1945 narukoval do Turč. Sv. Martina a dňa 15. júna sa vrátil a ujal vedenia školy.

Na škole bolo až do 28. júna 1945 riadne vyučovanie.

Školský rok 1944/45, najpohnutejší zo všetkých na našej škole ukončený bol dňa 28. júna 1945. Dakujeme Bohu, že za tejto hroznej vojny nezahynul nám ani jeden žiak, ani učiteľ (aj náš učiteľ Ervín Frimmel, ktorý sa ako vojak aktívne súčasnil narodného povstania vrátil sa zdravý) ani nik z rodičov nasích detí.

Spomínam ešte počasie. Celú jar a leto je veľmi sucho. Žatva nastala predčasne a je taká biedna úroda, aká tu roky nebola. Zemiakov a kukurice bude ešte menej. Zlý hospodársky rok je pred nami.

ŠKOLSKÝ ROK

1945/1946

Po druhej svetovej vojne prvý škol. rok.

Ťažko je písomne vyjadriť radosť nad dožitím sa pokoja. Jednotná myseľ učiteľstva a žiactva, že nebude viac strádania, nedostatku, poplachu počas a mimo vyučovania, – tá dodáva zvláštnu nádej a elán do novej práce po druhej svetovej vojne v prvom školskom roku.

V druhej budove.

Ľudová škola v nových pomeroch, v štáte Čechov a Slovákov sa presídľuje z malej menšinovej školy do veľkej poschodovej budovy s ôsmima učebňami pri farskom r. k. kostole, aby splnila svoje poslanie v časti južného Slovenska; vychovala káder uvedomelých národovcov a mravných občanov, zpäť priviedla odpadnuté ratolesti, pomaďarčených Slovákov.

Bývalá maďarská chlapčenská a dievčenská ľud. škola bola dejišťom toho, že 3. sept. 1945 sme v nej započali vyučovanie slovenským jazykom.

Adaptácia.

Predtým bola dôkladne spravená (počas vojny mali tam Nemci lazaret) starostlivosťou pol obce. Dezinfikovanie, vylíčenie a vymaľovanie hradila obec obnosom 6.000 Kčs, natretie nábytku, lagovanie lavíc, oprava celého zariadenia bola úsilím riad. školy tiež prevedená v celkovej sume Kčs 30.000 – ktoré uhradila štátna pokladňa

Preber. Inventáru:

Pisateľ riadkov mal česť prebrať školské pomôcky od riad. bývalej maďarskej školy, Jozefa Horvátha. Tieto príkladnou starostlivosťou zakopal sám učiteľský sbor a počas frontu strážil ako svoje. Dojímavé bolo preberanie, lebo riad. školy za asistencie celého učiteľského sboru v počte 11 – pri odovzdávaní hodnotnejších inventárnych kusov veľmi sĺzil, sotva vedel dopovedať, akým mimoriadnym úsilím z výťažku mimoškolskej práce vedel to-čo zaobstarať.

Započatie vyuč.

Dňa 3. sept. po slávnostnom „Veni Sancte“ sme započali vyučovanie. Všetkych prihlásených žiakov bolo 87. Títo boli rozdelení nasledovne:

1. trieda: 38 žiakov: triedna učit. Klema Plešková, ktorá však do 15. dec. mala zdrav. dov.
2. trieda: 49 žiakov, triedny učiteľ Ján Cvinček, ktorý učil striedavo aj I. triedu do 12. novembra.

Rozšírenie tried:

Málo zapísaného žiactva bolo znakom že v obci žijú veľmi uvedomelí Maďari, ktorí nechcú poslať svoje deti do slovenskej školy, hoci vedia, že maďarská škola, podľa vyhlášky vlády, sa viac neotvorí. Dve shromaždenia rodičov zadržané dve posledné nedele v mesiaci september privábily veľmi málo detí do školy. Rodičia poučení pretým ich duchovnými vodcami (učiteľstvo, kňazstvo, maďarské úradníctvo) dožadovali sa školy podľa zásad Komenského, v materskej vyučovacej reči. Nápadne dobre znali smernice a nauku Učiteľa národov. Nebolo iného východiska, ako bubnovaním vyhlásiť, že každý školopovinný žiak v obci musí byť zaškolený podľa zákona do takej školy, ktorá v dedine existuje. Ináč sa použijú trestné sankcie. Nakoľko toto vyhlásenie podpísal p. vedúci notár Rud. Jančovič, ľudia uposlúchli a mali sme problém rozšírenia tried hneď hotový. Toto bolo začiatkom novembra a hneď sme mali vyše päťsto žiakov. Teraz bolo treba zas` učiteľov. Títo sa pomaly pre výhodnú polohu obce posháňali, hoci bol úplny nedostatok týchto, lebo bolo treba osadiť územia nám prinavrátené.

Učiteľstvo.

Dňom 12. novembra bola pover. riad. z Verekne Klára Cvinčeková preložená za učit. na školu a prevzala I. triedu. Podobne bol na školu pridelený za učit. Stanislav Dobrovič, ktorý od novembra prevzal tretiu triedu. V januári došli: Zlatka Tuleková bývalá riaditeľka štľ. školy v Razboku a Ladislav Longauer dočasný učiteľ. Celkový stav učiteľstva a rozdelenie tried na začiatku druhého polroka, tojest februári bol nasledovný:

I. trieda	učiteľka Klára Cvinčeková
I. a trieda	učiteľka Klema Plešková
II. trieda	učiteľ Ján Cvinček
III. trieda	učiteľka Aurélia Tuleková
III. a trieda	učiteľka Mária Šoltésová
IV. trieda	učiteľ Ladislav Longauer
V. trieda	učiteľ Stanislav Dobrovič
V. a trieda	učitľ Jozef Vojtech

Náboženstvo rím. kat. vyučoval tunaj. slovenský pán kaplán Aur. Košinár a náb. e. a. v pán farár z Košarísk.

Uhoľné prázdniny.

Od 15. decembra do 15. januára 1946 boly uhoľné prázdniny; po tomto čase v zimnom období sa vyučovalo striedavo a vykurovaly sa len triedy na prízemí.

Ľudovýchov. činnosť za prvý polrok.

O presne organizovanej ľudovýchovnej činnosti za prvý polrok sa nedá hovoriť. Bolo veľa práce so základným zriadovaním tried, zápasilo sa nedostatkom učiteľských síl, takže v rámci školy boly len dve verejné shromaždenia rodičov za účasti vždy vyše 350 prítomnými a skromná obvyklá školská slávnosť dňa 28.októbra.

Jedinú verejnú kultúrnu činnosť v tejto dobe v obci prevádzal SSM za vedenia Jaroslava Černila úradníka ako predsedu a tajomníka a vzdelávateľa. Jána Cvinčeka, učiteľa. Tento spolok prvý ráz vystúpil svojim spevom vo farskom kostole (kde sa poteraz odbavovaly bohoslužby len v maďarčine) dňa 28. októbra a to nevšedným úspechom.

Podobne v Deň Slobody mal verejnú akadémiu a programom:

1. Preslov: Univerzit. Prof. Dr Hovorka.
2. Príležitost. recit.
3. Sborová báseň: Sme slobodní
4. Štyri smesi štyrhlasového smiešaného sborového spevu
5. Príležitostné divad. výstupy.

Nakoľko slovenskej mládeže bolo pomerne málo, v spev. sbore účinkovali aj dospelí mužskí a ženské. Úspech morálny aj hmotný bol značný, akadémia bola starostlive pripravená, na vysokej úrovni. SSM vydržiaval tiež bohatým programom Mikulášsky kabaret. Bol na vysokej úrovni, hmotne aj morálne veľmi vydarený. Mimo štyrhlas. zábav. piesní zahrané boly príležitostné komic. div. výstupy. Najkrajšie čísla tvorily „Súbor baletiek z Račištofru“, za hudob. doprodu profesora hudby Fedora z Bratislavy.

Piano do školy.

Pri rabovačke z kaštieľa Dražkovič: odcudzitelia ukradli aj viaceré piana. Z týchto dve sme vypátrali, uschované v humne pod slamou. Boli úradne zbahané a uschované v mešťanskej a ľudovej škole. Celkový náklad dovozu povozom a útraty služieb hradili Štefan Pleško riad. štm. školy a Ján Cvinček zo svojich súkromných prostriedkov.

Zmena riad. školy.

Koncom februára 1946 som bol oddisponovaný ku Československej Presídľovacej Komisie do Maďarska, riadit. školy prevzali: Zlatka Tulekova, neskôr Eugen Duchoň, preto zprávu za druhý polrok škol. roku 1945/46 jedine títo sú kompetentní zapísať.

Ján Cvinček, učiteľ.

CHRONOLÓGIA UDALOSTÍ ZACHYTENÝCH V KRONIKE

6. 9. 1927	Ministerstvo školstva a národnej osvety zriadilo výnosom štátnu jednotriednu ľudovú školu s vyučovacím jazykom slovenským.
3. 9. 1927	Začiatok vyučovania na škole, 16 a dodatočných 5 žiakov nastúpilo počas šk. roka, vyučovala štátna dočasná učiteľka Anežka Feketová.
28. 10. 1927	Slávnosť v škole určená pre verejnosť.
15. 1. 1928	Slávnosť otvorenia školy.
17. 1. 1928	O tejto slávnosti písal Slovenský denník aj Hiradó na str. 4 (Szlovák kisebbségi iskola nyilt meg Pozsonypüspökin).
13. 4. 1928	Inšpekcia v škole, inšpektor Ignác Gašparík.
13. 6. 1928	Školský výlet s učiteľkou v Mariánskom údolí/Maria Thal.
27. 6. 1928	Ukončenie školského roka.
1. 9. 1928	Začiatok školského roku s 23 žiakmi.
koniec septembra	Epidémia v obci - osýpky, šarlach.
1. 10. 1928	Slovenská liga berie do prenájmu izbu a kuchyňu v budove slov. školy, dovtedy tam bývala učiteľka maďarskej školy, prenájom vo výške 800 Kčs ročne.
9. 11. 1928	Vrchný lekár dr. Wallmer zatvára školu. (*Tu môže byť uvedený chybný mesiac, možno to mal byť október.)*
5. 11. 1928	Vyučovanie sa znova začína, tretina žiakov je ešte chorá.
15. 2. 1929 - 3. 3. 1929	Snehové prázdniny, počasie neumožňovalo chodiť do školy.
20. 3. 1929	Inšpekcia v škole, inšpektor I. Gašparík.
26. 6. 1929	Koniec školského roku s 22 žiakmi.
1929, september	Začiatok školského roku s 30 žiakmi, následne odchod žiačky Júlie Göndörovej do maďarskej školy.
26. 10. 1929	Oslava národného oslobodenia za účasti miestneho notára a kaplána. Oslava 1 000. výročia úmrtia sv. Václava.
31. 3. 1930	Inšpekcia v škole, inšpektor I. Gašparík.
1. 7. 1930	Správu školy prevzala učiteľka Bronislava Kubánková.
1930, september	Začiatok školského roku so 68 žiakmi (2 triedy) so striedavým poldenným vyučovaním.
28. 10. 1930	Slávnosť s účasťou celého obecného predstavenstva.
20. 12. 1930	Posledný vyučovací deň v roku 1930, školská besiedka s vianočnou nádielkou.
1. 6. 1931	Inšpekcia v škole, inšpektor I. Gašparík
10. 6. 1931	Začiatok stavby novej školskej budovy.
1. 9. 1931	Začiatok školského roku s 90 žiakmi.
28. 10. 1931	Oslava 13. výročia samostatnosti bez účasti verejnosti.
21. 12. 1931	Vianočná besiedka s nádielkou.

2. 3. 1932	Staviteľská firma Bratia Procházkové odovzdala hotovú školskú budovu, návšteva školy inšpektorom I. Gašparíkom.
7. 3. 1932	Oslava na počesť narodenín prezidenta T. G. Masaryka.
21. 3. 1932	Sťahovanie do novej budovy, fungovať mohla len jedna trieda, v druhej chýbalo zariadenie.
17. 5. 1932	Obecné zastupiteľstvo odhlasovalo na naliehanie školského inšpektora na udržiavanie školy 2 000 Kčs ročne.
28. 6. 1932	Ukončenie školského roka.
1. 9. 1932	Začiatok školského roku s riadnym celodenným vyučovaním v 2 triedach v novej budove, spolu 103 žiakov, príchod Štefana Pleška a Klementíny Pleškovej-Černej, B. Kubánková preložená do Vyšného Sliača, Anežka Feketová na školu v Rači.
jeseň	Zavedenie detskej samosprávy, dorast ČS Červeného kríža.
20. 9. 1932	Návšteva detského predstavenia cirkusu Kludský v Bratislave *(Dátum nemusí byť presný, podľa dennej tlače bol cirkus v BA až od 4. 10.)*
3. 10. 1932	Inšpekcia v škole, inšpektor I. Gašparík.
5. 10. 1932	Besiedka „Prvá hodina v škole na kolonii“ v Bratislavskej rozhlasovej stanici, vysielané o 17.00 hod.
9. 10. 1932	Slávnostné otvorenie školy.
26. 10. 1932	Rozhlasová detská besiedka „Ku dňu slobody“, vysielaná o 17.00 hod. Veľká slávnosť na oslavu Dňa slobody s bohatým programom.
31. 10. 1932	Deň sporovlivosti.
2. 11. 1932	Rozhlasová detská besiedka „V deň mŕtvych“, vysielaná o 17.15 hod., o besiedke informovali noviny Slovenská politika.
20. 12. 1932	Nádielková slávnosť.
21. 12. 1932	V detskom rozhlase hra „Slovenské Vianoce“.
22. 12. 1932 - 3. 1. 1933	Zimné prázdniny, následne problémy s vykurovaním školy.
10. 1. 1933	Začiatok mliečnej akcie - 30 detí dostávalo denne hrnček mlieka a pečivo.
13. 1. 1933	Kolaudácia novej školskej budovy.
8. 2. 1933	Článok Štefana Pleška v Robotníckych novinách – „Patria Biskupice pri Dunaji do Čs. republiky?“.
1933, február	Škola dostala do kabinetu písací stôl od Ústrednej správy Slovenskej ligy.
7. 3. 1933	O 10.00 hod. oslava 83. narodenín prezidenta T. G. Masaryka.
15. 3. 1933	V rozhlase deti zahrali hru „Tatíčko - prezident na Slovensku“.
28. 3. 1933	Posledná vyučovacia hodina venovaná spomienke na J. A. Komenského.

počas školského roka

Zavedenie prezúvania v škole - nie všetky deti mali prezuvky, plátenky boli nevhodné, toaleta bola vonku na školskom dvore. Tiež zavedené zdravotné listy - obvodný lekár J. Lampl nechcel robiť prehliadky.

1. 4. 1933 Klema Plešková-Černá nastúpila na materskú dovolenku, nahradil ju abiturient Milan Krejčí.

3. 5. 1933 Štefánikova slávnosť, deti doobeda odohrali v rozhlase hru „Štefánik – bohatier“, hra bola vysielaná všetkými československými rozhlasovými stanicami.

4. 5. 1933 Púť k Štefánikovej mohyle s členmi Slovenskej ligy.

22. 5. 1933 Inšpekcia v škole, inšpektor I. Gašparík.

1933, koniec mája Detský majáles, odohrali hru „Na rozchodnú“.

28. 6. 1933 Túto hru odohrali aj v rozhlase o 17.00 hod.

1933, jún Trojdňový výlet do Viedne a návštevy československých menšinových škôl.

koniec šk. roka 1932/1933

Stav na konci roka: 96 žiakov v dvoch triedach. Do ďalšieho školského roka sa zapísalo 122 žiakov, z toho 82 do II. triedy.

1933, septembra Začiatok školského roka so 122 žiakmi v troch triedach, do III. triedy menovaná učiteľka Mária Hudecová - ostala len do 5. 9., následne je menovaná Amália Havelská, škola mala len 2 učebne, učilo sa aj v kabinete.

9. 9. 1933 Žiaci účinkovali v celoštátnom rozhlase s hrou „Po horách, po dolách“.

12. 9. 1933 Návšteva detského predstavenia cirkusu Kludský.

1933, začiatok októbra

Kurz slovenčiny pre dospelých, 4 hodiny týždenne vyučoval Š. Pleško 36 poslucháčov.

27. 10. 1933 Prednáška o význame letectva pre žiakov, večer lampiónový sprievod - prvý v Biskupiciach pri Dunaji a v miestnom kine premietanie filmu zo života vodcov oslobodenia a legionárov.

28. 10. 1933 Oslavy Dňa slobody prebehli za účasti všetkých škôl, obecnej rady, zboru SL, hasičov, športového klubu, celkovo asi 1 000 osôb.

30. 10. 1933 Školská oslava Martinskej deklarácie.

31. 10. 1933 Deň sporovlivosti.

1933, november V škole sa začal šíriť záškrt.

4. 12. 1933 Okresný lekár zatvoril všetky školy v obci, najprv do 21. 12. 1933, neskôr až do 15. 1. 1934.

9. 12. 1933 Prvé ustanovujúce valné zhromaždenie v Bratislave - založenie Spolku učiteľov slovenských škôl v menšinových krajoch Slovenska, spolok sa pričlenil do Sväzu hraničiarskeho učiteľstva čs. v ČSR v Prahe.

10. 12. 1933 Slovenská liga darovala 1 000 Kčs na učebné pomôcky.

31. 12. 1933	Vyúčtovanie a revízia učebných pomôcok a kníh na základe výnosu referátu MŠANO v Bratislave.
1933, koniec roka	Prvé porady učiteľstva školského inšpektorátu III v Bratislave kvôli príprave na vypracovanie riadnych osnov.
počas roka 1933	Osvetová činnosť uč. zboru: 8 prednášok, 4 slávnosti, 2 divadlá, 2 exkurzie, 2 výlety.
15. 1. 1934	Začiatok riadneho vyučovania, škola predávala losy knižnej lotérie Matice slovenskej v prospech žiakov hraničiarskych škôl.
30. 1. 1934	Oneskorená vianočná nádielka bez stromčeka.
počas školského roka 1933/1934	Založenie detských novín Mladý život, Š. Pleško bol menovaný členom klasifikačnej komisie, funkciu rodičovského združenia nahrádza činnosť zboru Slovenskej ligy.
20. 9. 1933 - 31. 3. 1934	Stravovacia akcia - 39 detí dostávalo denne mlieko a pečivo.
12. 2. 1934	Poučenie žiakov o správaní na verejnosti v duchu hesla „Chráň česť našej školy“.
16. 2. 1934	Bábkové predstavenie.
7. 3. 1934	Slávnosť pri príležitosti osláv 84. narodenín prezidenta T. G. Masaryka, odoslanie pozdravného telegramu.
15. 3. 1934	Porada učiteľov hraničiarskych škôl okresu Šamorín vo Fakove na vypracovanie podrobných učebných osnov.
26. 3. - 3. 4. 1934	Veľkonočné prázdniny.
1934, apríl	Pozorovanie prírody a jej ochrana ničením chrústov a pandráv.
19. 4. 1934	Hospitácia kandidátov IV. ročníka čs. štátneho učiteľského ústavu pod vedením učiteľa J. Foltýna, spolu 43 žiakov.
4. 5. 1934	Štefánikove oslavy, 15. výročie úmrtia, púť k Mohyle pri Ivanke, prednášal aj Š. Pleško a kládol veniec.
	V rovnakom týždni sa konala zbierka pod heslom „Demokracia deťom“ pre chudobných.
8. 5. 1934	Posledná hodina vyučovania bola venovaná Bedřichovi Smetanovi a Antonínovi Dvořákovi.
10. 5. 1934	Oslava Dňa matiek divadelným predstavením a slávnosťou.
16. 5. 1934	Inšpekcia v škole, inšpektor I. Gašparík.
v týždni od 22. 5. 1934	Š. Pleško sa zúčastnil týždňového štátneho kurzu pre výchovu vodcov brannosti usporiadaného Ministerstvom zdravotníctva a telesnej výchovy vo Vlašime v Čechách v skautskom tábore, tiež sa potom zúčastnil na kongrese delegátov zborov Slovenskej ligy v Spišskej Novej Vsi.

24. 5. 1934	Na poslednej porade boli dokončené podrobné osnovy zaslané na schválenie na školský inšpektorát.
11. 6. 1934	Prednáška o turistike i praktické poučenie.
16. 6. 1934	Školský majáles v záhrade u Krížikov v nedeľu poobede, deti odohrali divadlo v prírode „Rusalka“, nasledovali hry a cigánska hudba, občerstvenie.
Poznámka:	Podľa zápisu v kronike po skončení šk. r. 1933/1934 nasleduje zápis o kontrole kroniky inšpektorom I. Gašparíkom, ktorú vykonal koncom februára 1937 - zdá sa teda, že šk. rok 1934/1935 a nasledujúce sa dopisovali spätne do kroniky až v roku 1937.
koniec školského roka 1933/1934	
	Počet žiakov: 122
1934, letné prázdniny	
	Učitelia sa zúčastnili na rekreačnom kurze v Štubnianskych Tepliciach z iniciatívy Osvetového zväzu pre Slovensko v Bratislave, Š. Pleško sa ako slovenský hraničiarsky učiteľ zúčastnil aj na vedeckom pracovnom zjazde hraničiarskeho učiteľstva českého v Znojme.
3. 9. 1934	Začiatok školského roku so 130 žiakmi, I. a II. trieda majú striedavé vyučovanie, keďže nie sú dostatočné priestory.
1934, september	Obnovenie Dorastu Čs. Červeného kríža, samospráva žiakov, kontrola zdravotného stavu žiakov, odoberanie časopisov Slniečko, Mladý život a Priateľ dietok.
počas školského roka 1934/1935	
	Učitelia na vypísanú štátnu pôžičku práce upísali spolu 1 200 Kčs.
1934, október	Meranie pozemku školy a jeho zanesenie do pozemkovej knihy pri okresnom súde v Šamoríne (pozemok na troch parcelách).
počas školského roka 1934/1935	
	Zvýšenie rozpočtu školy na 5 000 Kčs, v tom sú zahrnuté školské potreby chudobným za 240 Kčs.
1934, začiatok októbra	
	Štefan Pleško sa zúčastnil na predsedníckych schôdzach Sväzu hraničiarskeho učiteľstva RČS v Prahe.
1934, október	Zavedenie nových pravidiel slovenského pravopisu .
jeseň 1934	Zbierka pre hraničiarske školy a na Hviezdoslavov pomník.
25. 10. 1934	Zomrel prednosta referátu ministerstva školstva a národnej osvety a ministerský radca Ferdinand Písecký.
27. 10. 1934	Premietanie filmu „Cesta oslobodenia“ pre žiakov všetkých škôl.
28. 10. 1934	Škola usporiadala spoločnú maďarsko-slovenskú oslavu Dňa slobody pred obecným domom.
30. 10. 1934	Správca školy predniesol reč na verejnej oslave v Rači.

1934, začiatok novembra	
	Školská budova bola prevzatá do štátnej správy technickým oddelením okresného úradu v Bratislave.
15. 11. 1934	Štvrťročná klasifikačná porada a rozdanie školských správ (vysvedčení).
1. 12. 1934	Začiatok stravovacej akcie pre 50 chudobných detí.
1. 12. 1934	Začal sa kurz slovenčiny pre Maďarov pod vedením Štefana Pleška.
Jeseň, 1934	Nákup učebných pomôcok v hodnote 500 Kčs z úspor za réžie.
21. 12. 1934	Vianočná besiedka s nádielkou.
22. 12. 1934 - 6. 1. 1935	
	Vianočné prázdniny.
1935, január	Klasifikačná konferencia a triedenie žiactva.
11. 1. 1935	Inšpekcia v škole, inšpektor I. Gašparík, návrh na zakúpenie domu dekana Tyúkosa na zriadenie materskej školy.
31. 1. 1935	Rozdávali sa školské správy.
do 3. 2. 1935	Polročné prázdniny.
18. 2. 1935 - 28. 6. 1935	
	Štefan Pleško pre chorobu hrdla a zachrípnutie neprítomný v službe.
6. 3. 1935	Slávnostná akadémia pri príležitosti osláv 85. narodenín T. G. Masaryka, žiaci zahrali v miestnom kine veršovanú hru „Vesna“.
7. 3. 1835	Zbierka v prospech III. Masarykovho dňa čs. zahraničiu.
18. 3. 1935	Nástup nového výpomocného učiteľa Václava Provazníka, správcu školy zastupovala Klema Plešková-Černá.
20. 3. 1935	Ukončenie mliečnej akcie.
24. 3. 1935	Spomienka pri príležitosti 150. narodenín Jána Hollého.
27. 3. 1935	Štefan Pleško sa zúčastnil na ustanovujúcom valnom zhromaždení Okresného osvetového zboru v Šamoríne, vznikli dva okresné osvetové zbory, maďarský a slovenský.
6. 4. 1935	Pripomienka 1050. výročia smrti sv. Metoda.
6. 4. 1935	Škola sa zúčastnila na Masarykovej výstave v Bratislave.
7. - 14. 4. 1935	Týždeň pečlivosti o zdravie vidieka.
8. 4. 1935	Prednáška v rámci týždňa pečlivosti o vidiek pod názvom „Náš vidiek a škola“.
20. 4. 1935	Slávnosť mieru Čs. Červeného kríža s tichou spomienkou na padlých vo svetovej vojne.
20. 4. 1935	Podanie návrhu na systemizovanie miesta učiteľky ručných prác a domácej náuky pre školu.
4. 5. 1935	Spomienka na Štefánika slávená so štátnou školou v Malinove, výlet a pietna spomienka pri mohyle, slávnosti v oboch školách.
15. 5. 1935	Podanie návrhu na zakúpenie pozemku Ľ. Frohlicha vedľa školy.
1935, máj	Stromková slávnosť v škole.

19. 5. 1935	Voľby do Národného zhromaždenia, učitelia podporovali „štátotvorné strany“.
28. 5. 1935	1. pracovná porada hraničiarskeho učiteľstva Žitného ostrova v Dunajskej Strede.
1935, máj	Spor s rímskokatolíckym kaplánom V. Šulkom, ktorý bol síce prvým Slovákom v Biskupiciach na tomto poste, ale v škole používal maďarčinu, neprístojne sa správal k učiteľom, nedodržiaval hodiny náboženstva a štval medzi československou menšinou, počas prázdnin bol nahradený kaplánom Jozefom Brindzikom, rovnako s promaďarskou orientáciou.
5. 6. 1935	Štefan Pleško odišiel na vojenské cvičenie do Žiliny.
10. 6. 1935	Slávnosť Dňa matiek, deti zahrali rozprávku „Soľ nad zlato“, z výťažku hry bol usporiadaný školský výlet do Smoleníc.
27. - 29. 6. 1935	Zápis do nového školského roka, zo školy odišiel učiteľ V. Provazník.
1935, jún	Učitelia na konci školského roka (alebo začiatkom júla) navštívili III. pracovný zjazd (vedecký seminár) hraničiarskeho učiteľstva ČSR v Českom Krumlove.
koniec školského roku 1934/1935	Počet žiakov: 127
1935, letné prázdniny	Škola bola vymaľovaná, opravené boli kachle i dvere, dlážky sa napriek zákazu ďalej olejujú, deti nemajú prezuvky.
1935, august	Zomrel Ján Mukarovský, riaditeľ Slovenskej banky v Bratislave, zbor poslal veniec a v škole bol vyvesený jeho obraz.
začiatok školského roku 1935/1936	Počet žiakov 137, 30 žiakov hlásiacich sa do vyšších ročníkov škola odmietla, žiaci poistení v poisťovni Praha.
6. 9. 1935	Žiaci sa zúčastnili na slávnosti kladenia základného kameňa Národného domu Slovenskej ligy v Bratislave.
1. 9. - 31. 4. každoročne	Funguje požičiavanie kníh zo Žiakovskej knižnice.
22. 9. 1935	Letecký deň usporiadaný Okresným osvetovým zborom v Úvoze, bolo na ňom len jedno lietadlo.
kalendárny rok 1936	Rozpočet školy bol zvýšený na 6 000 Kčs.
13. 9. 1935	Podanie žiadosti o prístavbu školy, aby mohli byť pristavané 2 nové učebne a miestnosti pre materskú školu.
1935, september	Potrestanie žiakov Juraja Kovalovského, Jozefa Hégelya a bývalého žiaka Ľudovíta Hegya za krádež peňazí - pokarhanie, žiaci mali mesiac zákaz s nimi hovoriť.

1935, jeseň	Miestny výbor Slovenskej ligy sa dostal do sporu s učiteľmi školy, načas sa sťahujú z činnosti ligy, na úrovni ústrednej správy SL sa dostal do sporu s hraničiarskymi učiteľmi aj hlavný tajomník V. Brestenský.
1935, jeseň	Škola dostala podporu 1 000 Kčs na učebné pomôcky.
1935, jeseň	Štefan Pleško pokračuje v práci na školskom rozhlase, v OSS, v zahraničnom odbore a v odbore literatúry pre mládež pri Osvetovom zväze pre Slovensko v BA, pôsobí ako predseda spolku hraničiarskych učiteľov slovenských škôl, organizuje pracovné porady, ostatní členovia zboru pôsobia v kurzoch pre mládež a dospelých, usporadúvajú školské besiedky, slávnosti.
28. 9. 1935	Spomienka na 60. výročie zatvorenia Matice slovenskej.
11. 10. 1935	Učitelia sa zúčastnili na II. pracovnej porade učiteľov hraničiarskych škôl slovenských v Dunajskej Strede.
6. - 13. 10. 1935	Protialkoholický týždeň.
12. 10. 1935	Zbierka na Štúrov pomník v Bánovciach nad Bebravou, výnos 562 Kčs.
17. 10. 1935	Štefan Pleško sa zúčastnil ako zástupca hraničiarskych učiteľov slovenských na kongrese Slovenskej ligy v Trnave, mal tam konflikt s F. Jurigom.
20. 10. 1935	Žiadosť o zriadenie materskej školy bola zamietnutá, lebo škola nemá potrebné miestnosti, avšak miestnosti z návrhu o prístavbu školy boli vyškrtnuté, lebo materská škola ešte nebola zriadená.
28. 10. 1935	Oslava Dňa slobody s bohatým programom
29. 10. 1935	Pripomenutie 120. výročia narodenín Ľudovíta Štúra.
1935, jeseň	Zriadenie Školského fondu Jána Mukarovského pri zbore Slovenskej ligy na uctenie jeho pamiatky - postupne mal fond z výťažku podporovať nadaných žiakov zo školy.
1935, začiatok novembra	Učiteľka Amélia Havelská zložila skúšku učiteľskej spôsobilosti pre ľudové školy, Štefan Pleško prvú polovicu I. odboru skúšky spôsobilosti pre meštianske školy, obstáli s prospechom.
15. 11. 1935	Začiatok kurzu pre mládež školu odrostlú a kurzu slovenčiny pre dospelých, kurzy trvali do januára 1936.
15. 11. 1935	Odovzdanie štvrťročných hodnotení žiakov, klasifikovaný bol aj učiteľský zbor.
25. 11. 1935	Začala sa pripravovať vianočná nádielka.
1. 12. 1935	Začala sa mliečna akcia pre 60 detí.
1935, december	Z úspor za rok 1935 zakúpila škola s príspevkom 200 Kčs od MO Slovenskej ligy harmónium v hodnote 1 000 Kčs.
14. 12. 1935	T. G. Masaryk sa vzdal prezidentského úradu.
18. 12. 1935	Voľba nového prezidenta, prezidentom Eduard Beneš.

21. 12. 1935	Vianočná nádielka v hodnote 2 100 Kčs.
22. 12. 1935	Žiaci poučení o ochrane vtáctva v zime.
22. 12. - 3. 1. 1936	Vianočné prázdniny s tuhou a bielou zimou.
1936, január	Preverovanie nedostatkov jazykových učebníc.
10. 1. 1936	Riaditeľ Státní zemedelskej školy v Malinove premietol v škole film „Kultúra bývania“.
1936, január	Do obce sa dostal záškrt, 2 žiaci zomreli.
21. 1. 1936	Náhle ochorenie Klemy Pleškovej-Černej s liečením do júna, žiadosť o náhradnú učiteľskú silu.
25. 1. 1936	Konferencia učiteľského zboru a polročná klasifikácia.
30. 1. 1936	Polročné vysvedčenia .
31. 1. - 4. 2. 1936	Polročné prázdniny.
10. 2. 1936	Príchod náhradného učiteľa Jána Havlendu.
15. 2. 1936	Zavedenie nového pokladničného denníka na národných školách.
1936, zima	Po intervenciách sa Štefanovi Pleškovi podarilo na ministerstve dohodnúť zriadenie 35 nových hraničiarskych ľudových škôl a 14 štvrtých tried meštianskych škôl.
1936, zima	Školský inšpektorát III v Bratislave venoval 150 Kčs na školské potreby pre chudobné deti.
7. 3. 1936	Oslava narodenín a III. Masarykov deň čs. zahraničia.
19. 3. 1936	Výlet do kormoránej rezervácie na Husích ostrovoch pri Veľkom Dunaji, na návštevu školy prišli dekan FiF UK Dr. Josef Borovička, knihovníčka T. G. Masaryka Dr. Želmíra Gašparíková a manželka univerzitného profesora p. Pešková.
1936, apríl	Zbierka na letectvo, výnos 50 Kčs.
20. 4. 1936	Stromková slávnosť, sadenie spolu s maďarskou školou - 4 okrasné stromy pri pomníku padlých na námestí.
1936, apríl	Štefan Pleško zložil druhú polovicu z 1. odbornej skúšky pre meštianske školy s vyznamenaním.
1936 máj	Plánovaný bol spoločný zjazd hraničiarskeho učiteľstva do Zlína, školský inšpektor však akciu nepovolil.
4. 5. 1936	Oslavy M. R. Štefánika s okolitými školami pri mohyle pri Ivanke, účinkoval aj mužský zbor Slovenskej ligy z Biskupíc.
10. 5. 1936	Slávnosť mamičiek.
28. 5. 1936	Oslava narodenín prezidenta Eduarda Beneša na námestí za účasti všetkých škôl, úradov, spolkov a verejnosti.
1936, máj	Objednávka skrine a premietacieho filmového aparátu Scolar 16 na 16 mm film.
26. 5. 1936	Na rieke Dyji na Morave zahynulo 32 školákov z Rakvíc.
4. 6. 1936	Hospitácia 68 poslucháčov Štátnej pedagogickej akadémie z Bratislavy s troma cvičnými učiteľmi.

10. 6. 1936	Výlet k veľkému Dunaju s veselým programom a kúpaním.
20. 6. 1936	Učiteľský zbor sa zúčastnil na III. pracovnej porade hraničiarskeho učiteľstva Žitného ostrova v Dunajskej Strede.
1936, jún	Žiaci boli odmietnutí pri slávnosti prvého svätého prijímania, dekan uviedol, že deti nie sú dostatočne pripravené.
1936, koniec júna	Detská besiedka spojená so školskou výstavou, konflikt s kaplánom pre neklasifikovanie žiakov.
1936, jún	Pôžička na obranu štátu, výnos 1 500 Kčs.
1936, jún	Záverečná konferencia a hodnotenie žiakov, zamietnutie zriadenia Učiteľského stavebného fondu Slovenskej ligy.
27. - 30. 6. 1936	Zápis do ďalšieho školského roku, počet žiakov nad 150 - podanie žiadosti o zriadenie IV. dočasnej postupovej triedy, počet žiakov na konci školského roku: 128.
1936, júl	Učiteľský zbor sa zúčastnil na celoštátnom zjazde hraničiarskych učiteľov ČSR v Bratislave, hlavným usporiadateľom a pedagogickým správcom bol Štefan Pleško.
1936, júl	Dovolenka učiteľov pri mori v Juhoslávii.
10. 9. 1937	Referát ministerstva školstva a národnej osvety povolil IV. dočasnú postupovú triedu, zatiaľ bez učiteľa.
1936, september	Organizácia civilnej protileteckej obrany CPO.
10. 9. 1936	Štefan Pleško sa zúčastnil na schôdzi predsedníctva Zväzu hraničiarskeho učiteľstva ČSR v Prahe, intervenoval aj za prístavbu školy a zriadenie nových škôl.
1936, jeseň	Rozpočet školy bol zvýšený na 6 500 Kčs.
15. 9. 1936	Začatie prvého rokovania o zriadení slovenskej meštianskej školy v Biskupiciach aj pre žiakov Vrakune, Komárova, Miloslavova a Alžbetinho Dvora.
16. 9. 1936	Veľkolepý Letecký deň v Bratislave, zúčastnila sa celá škola.
1936, jeseň	Učiteľka A. Havelská začala navštevovať kurz III. odboru pre prípravu učiteľov ku skúškam učiteľskej spôsobilosti pre meštianske školy v BA.
10. 10. 1936	Učiteľka Stanislava Srovnalová bola pridelená na školu ako učiteľka pre IV. triedu, celkovo má škola 140 žiakov.
1936 jeseň	Vyučovanie je vo dvoch učebniach, preto je striedavé poldenné, pravidelne sa opäť počúva školský rozhlas.
21. 10. 1936	Na Ústrednú správu Slovenskej ligy v Bratislave bola podaná žiadosť o zakúpenie domu J. Tyukossa vedľa školy na zriadenie materskej školy.
28. 10. 1936	18. Deň slobody.
30. 10. 1936	Prevedenie štatistiky všetkého učiteľstva ČSR.
9. 11. 1936	Podaná žiadosť obecnej rade o preloženie cesty pri školskom pozemku, obecná rada vyhovela a k ceste pridala 4 metre.
12. 11. 1936	Pracovná porada kronikárov v Kvetoslavove, poradu usporiadal

	Okresný osvetový sbor (OOS) čs. v Šamoríne a prenášal archivár Dr. Quido Faust z Bratislavy.
18. 11. 1936	Na zápal mozgových blán zomrel žiak Aladár Lengyel.
1. 12. 1936	Začala sa stravovacia akcia pre 60 detí, skončila sa 31. 3. 1937.
11. 12. 1936	Okresný výbor jednohlasne schválil preloženie obecnej cesty.
16. 12. 1936	Osvetový zväz pre Slovensko v Bratislave požičal škole bábkové divadlo.
od 18. 12. 1936	V službe bola neprítomná pre chorobu učiteľka S. Srovnalová.
1936, Vianoce	68 žiadostí o podporu školskej vianočnej besiedky.
22. 12. - 2. 1. 1937	Vianočné prázdniny.
10. 1. 1937	Začiatkom roka doručili premietací stroj, prvé školské predstavenie so zapožičaným filmom od Masarykovej školy v Zlíne.
1937, január	Kurz slovenčiny pre Maďarov viedol Štefan Pleško, 26 účastníkov.
20. 1. 1937	Škole darovala Slovenská obilná spoločnosť 200 Kčs.
22. 1. 1937	Nástup náhradného učiteľa Petra Danka, S. Srovnalová neprítomná až do 18. 6. 1937.
30. 1. 1937	Škola mala prvé bábkové predstavenie „Gašparkove čertoviny“.
31. 1. - 7. 2. 1937	Polročné prázdniny, deťom spravili klzisko na školskom dvore, dlhé prázdniny sa z pohľadu učiteľov neosvedčili
21. 2. 1937	Spolok slovenských hraničiarov spolu s maďarskými učiteľmi usporiadal v Bratislave akadémiu na počesť 50. narodenín inšpektora I. Gašparíka.
25. 2. 1937	Zriadenie slovenskej obvodnej menšinovej knižnice.
26. 2. 1937	Úradná prehliadka školy školským inšpektorom I. Gašparíkom.
7. 3. 1937	Oslava 87. narodenín T. G. Masaryka.
8. 3. 1937	Úradné pokarhanie rodičov detí so zlou školskou dochádzkou v obecnom dome, bolo na nich podané trestné oznámenie.
10. 3. 1937	Štefan Pleško sa zúčastnil na valnom zhromaždení OOK čs. v Šamoríne.
19. 3. 1937	Dve filmové predstavenia v škole.
1937, marec	Vzhľadom na vojnu v Španielsku i Afrike sa organizuje školská protiletecká obrana ŠPO.
23. 3. 1937	Intervencia Štefana Pleška v Prahe na ministerstvách na urýchlenie prípravných prác a povolenia na prístavbu školy.
27. 3. 1937	Slávnosť mieru Čs. Červeného kríža na Bielu sobotu.
7. 4. 1937	Slávnosť Deň vtáčkov a stromkov, v týždni od 6. - 12. 4. 1937 týždeň starostlivosti o zdravie vidieku.
7. 4. 1937	Očná prehliadka detí.
20. 4. 1937	Tri filmové predstavenia v škole.
4. 5. 1937	Tradičný výlet k Štefánikovej mohyle pri Ivanke.

10. 5. 1937	Deň matiek so slávnosťou.
14. - 18. 5. 1937	Oslava turičných sviatkov.
28. 5. 1937	Verejná oslava narodenín prezidenta Beneša s maďarskými školami, so SL a s úradmi, spolu s bohoslužbami.
11. 6. 1937	Odoslanie 4 debničiek - 20 kg záhradných jahôd do školy v Tanwalde.
od 18. 6. 1937	Štefan Pleško pre chorobu hrdla neprítomný v službe, 23. 6. odcestoval na liečenie do Luhačovíc
20. 6. 1937	Do služby sa vrátila S. Srovnalová
28. a 29. 6. 1937	Čs. zástupca OOS čs. v Šamoríne sa zúčastnil na zjazde ľudovýchovných pracovníkov v Trenčianskych Tepliciach.
28. 6. 1937	Ukončenie školského roku so 156 žiakmi.
28.-30.6.1937	Zápis do nového školského roka, do meštianskej školy boli prijatí 14 žiaci.
1937 júl	Štefan Pleško cestoval po Francúzsku, Anglicku, Belgicku a Nemecku, Klema Plešková-Černá odišla na liečenie do Piešťan, A. Havelská do Paríža na svetovú výstavu, S. Srovanlová a Peter Danko domov.
začiatok školského roka 1937/1938	
	Učiteľka S. Srovnalová neprítomná v službe, náhradou je Peter Danko, školský rok začína so 159 žiakmi v štyroch triedach, žiaci mali samosprávu, prihlásili sa za členov Dorastu československého Červeného kríža, odoberajú časopisy Slniečko, Mladý život, Buď pripravený, Letectvo.
2. 9. 1937	Začiatok školského roku 1937/1938, slávnostné Veni sancte.
14. 9. 1937	Úmrtie bývalého prezidenta T. G. Masaryka .
17. 9. 1937	Smútočná slávnosť na uctenie bývalého prezidenta.
21. 9. 1937	Pohreb T. G. Masaryka.
25. 9. 1937	V miestnom kine bol premietaný film o živote T. G. Masaryka.
27. 9. 1937	Škola sa zúčastnila na slávnostnom otvorení Národného domu Slovenskej ligy v Bratislave, správca školy Štefan Pleško sa tiež zúčastnil na kongresovom rokovaní zborov Slovenskej ligy za 123. zbor a Spolok slovenských hraničiarskych učiteľov.
7. 10. 1937	Pracovná porada učiteľov slovenských hraničiarskych škôl na Žitnom ostrove v Dunajskej Strede, viedol ju Štefan Pleško, predseda spolku.
8. 10. 1937	Veľká smútočná slávnosť učiteľov I., II. a III. školského inšpektorátu v Bratislave na uctenie pamiatky T. G. Masaryka, účasť vyše 1 200 učiteľov.
1937, október	Ústredná správa Slovenskej ligy v Bratislave zakúpila pre školu učebné pomôcky v hodnote 1 200 Kč a učebnice pre chudobných žiakov za 447 Kčs.
15. 10. 1937	Hospitácia Štátnej pedagogickej akadémie z Bratislavy vo všetkých triedach.

16. 10. 1937	Komisia okresného úradu udelila stavebné povolenie na prístavbu školskej budovy.
Od 9. 10. 1937	Učiteľka Klema Plešková-Černá pre ťažkú chorobu v nemocnici a neprítomná v škole.
25. 10. 1937	Ako zastupujúca učiteľka nastupuje v škole Anna Ollé.
27. 10. 1937	Oslava Dňa slobody v škole a detské bábkové divadlo Miroslava.
28. 10. 1937	Deň slobody, spoločná omša a oslavy pred obecným domom, oslava a program spoločné s maďarskými školami.
1937, od začiatku šk. roku	Zavedenie brannej výchovy, boli vykonané prípravy na brannú výchovu v obci, veliteľom bol vymenovaný Štefan Pleško.
20. 10. 1937	Štefan Pleško v Prahe na rokovaniach o aktuálnych slovenských hraničiarskych otázkach – na ministerstve školstva.
1937, október	Detský týždeň.
16. 11. 1937	Návšteva veľkého cirkusu Sarasani v Bratislave.
1. 12. 1937	Začiatok stravovacej akcie pre 45 detí.
6. 12. 1937	Školu navštívil Mikuláš a deťom v triedach priniesol cukríky, prišiel s čertom.
18. 12. 1937	Porada správcov škôl v Kvetoslavove, viedol ju Štefan Pleško.
22. 12. 1937	Vianočná slávnosť s nádielkou.
1. 1. 1938	Na dočasný odpočinok odišla Stanislava Srovnalová, zastupoval ju Peter Danko.
7. 1. 1938	Výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety zdefinitívnená bola III. postupná trieda a ponechaná IV. dočasná postupná trieda.
29. 1. - 6. 2. 1938	Polročné prázdniny.
28. 2. 1938	Vrátila sa učiteľka Klema Plešková-Černá, učiteľka Anna Ollé preložená.
1937, zima	Žiaci si dopisovali s vojakmi 41. pešieho pluku v Žiline, od roku 1936 si dopisovali aj s českou štátnou menšinovou školou v Tanwalde v Šumburgu.
7. 3. 1938	Prvá pietna oslava narodenín nebohého T. G. Masaryka.
26. 3. 1938	Stromková slávnosť na námestí obce, kde žiaci pri pomníku padlým vojakom zasadili 2 jasene, žiaci maďarskej školy tiež 2 jasene.
1938, marec	Cvičí sa s maskami, trénujú sa poplachy ŠPO.
1. 4. 1938	Od tohto dátumu bolo na škole systemizované miesto obvodnej učiteľky domácich náuk pre štátne ľudové školy slovenské v Biskupiciach, vo Vrakuni a v Alžbetinom Dvore, prvá učiteľka Amália Hollá.
4. 4. 1938	Školský inšpektor Ignác Gašparík bol na kontrole v škole. *(Opäť zápis o kontrole sa objavuje na konci školského roka 1935/1936, čiže zápis od 1936/1937 bol dopisovaný spätne.)*

6. 4. 1938	Štefan Pleško ako hlavný redaktor zorganizoval prvú poradu hraničiarskeho časopisu Žitný ostrov - jeho snaha reorganizovať časopis sa nepodarila.
13. 4. 1938	Bola usporiadaná slávnosť mieru Československého Červeného kríža a bábkové divadlo.
15. 4. 1938	Ukončenie stravovacej akcie okresnej starostlivosti o mládež, 80 dní sa stravovalo 45 detí zo školy.
22. 4. 1938	Podanie trestného oznámenia pre nedbalú dochádzku na rodičov viacerých žiakov.
25. 4. 1938	Amália Havelská s úspechom zložila odbornú skúšku z III. odboru pre meštianske školy.
29. 4. 1938	Prvá porada zástupcov obcí Biskupice, Komárovo, Vrakuňa, Rovinka a Most a učiteľov škôl a kňazov z týchto obcí ohľadne zriadenia újazdnej štátnej meštianskej školy s vyučovacím jazykom slovenským, maďarským a nemeckými pobočkami.
4. 5. 1938	Tradičný pochod k mohyle generála Štefánika s malou pietnou oslavou.
6. 5. 1938	Oslava Dňa matiek na školskom dvore.
13. 5. 1938	Prevedenie čiastočnej rýchle mobilizácie, oddiely jednotiek S. OS. obsadili hranice.
18. 5. 1938	Žiak II. triedy Árpád Csóka si zlomil ruku, výdavky spojené s úrazom preplatila poisťovňa Praha.
24. 5. 1938	Začalo sa s prístavbou školy, pristavovali sa 3 učebne.
27. 5. 1938	Učitelia darovali na obranu štátu 1/5 svojho platu, urobili tak 1. 6. 1938.
28. 5. 1938	Oslava 50. narodenín prezidenta E. Beneša na školskom dvore.
1938, jún	Školská záhrada sa nachádzala na Podzáhradnej ulici, pozemok škole prenajala obec zdarma.
13. 6. 1938	Celodenný výlet do Bratislavy a na Devín loďou.
20. 6. 1938	Školská výstava a slávnosť zakončenia školského roku.
22. 6. 1938	Ukončenie školského roku omšou, počet žiakov na konci školského roku: 147.
1938, koniec júna	Zbor Slovenskej ligy v Biskupiciach podal po sčítaní žiakov žiadosť na Ministerstvo školstva a národnej osvety o zriadenie štátnej slovenskej meštianskej školy (48 žiakov).
16. 8. 1938	Úmrtie Andreja Hlinku v Ružomberku.
1. 9. 1938	Začiatok školského roku, 48 detí v meštianskej škole, ktorá ešte nebola schválená, príchod nového učiteľa Jozefa Lipára a ustanovenie novej učiteľky domácich náuk Adely Krištofovej.
5. 9. 1938	Začiatok vyučovania na meštianskej škole učiteľom Štefanom Pleškom.

1938, september	Takmer denné cvičenia protileteckej obrany ako teoreticky, tak i prakticky, posilnenie Stráže obrany štátu, denne prichádzali povolávacie listy.
23. 9. 1938	Vyhlásenie všeobecnej mobilizácie do 40 rokov, zo školy odišiel Štefan Pleško, vyučujú Klema Plešková-Černá, Jozef Lipár, Adela Krištofová, deti v týždni mobilizácie z obcí mimo Podunajských Biskupíc nemohli dochádzať, vlaky jazdili sporadicky a slúžili na presun vojska.
1. 10. 1938	Za Štefana Pleška nastupuje do školy Mária Plešková, jeho sestra, učila v I. triede meštianskej školy.
6. 10. 1938	Žilinská dohoda - Štefan Pleško bol osobne pri vyhlásení autonómie v Žiline.
1938, október	Vznik slovenského Ministerstva školstva a osvety v Bratislave, minister Matúš Černák.
26. 10. 1938	Návrat Štefana Pleška do školy, na nariadenie Ústrednej správy Slovenskej ligy v Bratislave začína sa evakuácia aj v škole - balia a odvážajú sa do Bratislavy pomôcky a školské zariadenie, prerušenie vyučovania do 6. 11. 1938.
28. 10. 1938	So spiatočnou platnosťou bol Štefan Pleško vymenovaný za odborného učiteľa a zároveň riaditeľa meštianskej školy, ostal aj riaditeľom ľudovej školy.
1938, október	V škole sú vojaci, na domoch maďarských občanov vejú maďarské zástavy so svätoštefanskou korunou, po Slovákoch hádžu ľudia kamene, tí bez zbrane nevychádzajú na ulicu.
1938, jeseň	V každej triede boli zavesené obrazy Andreja Hlinku.
1. 11. 1938	Odchádza Mária Plešková do Blahovej Dediny (maďarské územie), začína znova učiť Štefan Pleško.
2. 11. 1938	Viedenská arbitráž - výsledok rokovaní bol vyhlásený o 22.15, Biskupice boli ponechané Slovensku.
12. 11. 1938	Príchod výpomocnej učiteľky Márie Froncovej.
1938, november	Vedenie v obciach preberá polovojenská organizácia Hlinkova garda, v politike jednotná strana Hlinkova slovenská ľudová strana (Strana slovenskej národnej jednoty).
20. 11. 1938	Za vedenia a iniciatívy Štefan Pleška slávnostne založená HG a HSĽS, veliteľom miestnej HG a predsedom miestnej organizácie HSĽS bol zvolený Štefan Pleško jednohlasne, tajomník Jozef Lipár.
1938, november	21 prihlásených gardistov každý utorok večer cvičilo v škole, z obce museli odísť Česi a Moraváci, na miesta v štátnej správe sa dostali Slováci, bola dostavaná školská budova a škola sa vrátila k bežnému vyučovaniu.
1938, november	Škola vykonala zbierku na kolonistov – utečencov zo Žitného ostrova vo výške 286,50 Kčs.

8. 12. 1938	Nové ministerstvo školstva začalo vydávať nový slovenský úradný časopis Zvesti ministerstva školstva a národnej osvety namiesto Věstníka.
1938, december	Preradenie školy do obvodu školského inšpektorátu II. v Bratislave, nový školský inšpektor Vojtech Horák, obec bola pridelená z okresu Šamorín do okresu Bratislava – vidiek.
1938, december	Štefan Pleško bol vymenovaný za skúšobného komisára pri skúšobnej komisii pre skúšky učiteľskej spôsobilosti pre ľudové školy v Bratislave, Jozef Lipár zložil skúšku učiteľskej spôsobilosti pre ľudové školy s vyznamenaním.
14. 12. 1938	Voľby do Slovenského snemu, organizáciu a agitáciu k voľbám organizovala miestna organizácia HSĽS a HG, na čele Štefan Pleško, 98 percent hlasov vo voľbách bolo „áno“.
1938, december	Škola vypĺňala dotazníky, keďže slovenská vláda sa pripravovala na prepustenie vydatých učiteliek.
22. 12. 1938	Vianočná besiedka s vianočnou nádielkou pre chudobné deti, bohatý program pre rodičov a šatstvo, obuv a školského potreby pre 36 žiakov v hodnote 2 400 Kčs.
22. 12. - 3. 1. 1939	Vianočné prázdniny.
3. 1. 1939	Vymenovanie učiteľa Emila Viznera, ihneď bol pridelený do Bratislavy na ministerstvo.
26. 1. - 10. 4. 1939	Stravovacia akcia pre 36 chudobných detí.
31. 1. 1939	Polročné vysvedčenia so záhlavím Slovenská krajina.
1. - 2. 2. 1939	Polročné prázdniny.
6. 2. 1939	V obci bola založená Hlinkova mládež za predsedníctva riaditeľa školy, vodcom bol zvolený Jozef Lipár, časopis Mladý život bol premenovaný na Mladého Slováka, škola odoberala 36 ks časopisu.
10. 11. 1938 - 20. 2. 1939	Hospitácia M. Pleškovej v škole.
1939, február	Deti a učiteľský zbor rozpredali tehličky na stavbu budovy Slovenskej národnej knižnice v hodnote 250 Ks.
17. 2. 1939	Besiedka v rádiu „Sbohom Morava“, hru napísal Štefan Pleško.
1939, február	Provokácie a nadávky na verejnosti zo strany Maďarov silnejú, fyzické útoky priamo pred učiteľmi pred kostolom.
8. 3. 1939	V školskej záhrade bolo vysadených 35 zákrskových a polokmenných marhúľ.
14. 3. 1939	Slovenský snem vyhlasuje Slovensko za samostatný štát.
15. 3. 1939	Situácia v obci je napätá, Maďari žiadajú pripojenie k Maďarsku, garda je v neustálej pohotovosti, v noci koná strážnu a poriadkovú službu, 15. marca, na maďarský štátny sviatok, boli v obci vyvesené maďarské štátne zástavy, poobede bol usporiadaný veľký demonštračný sprievod a zhromaždenie, akcia bola vedená kaplánom Jozefom Tenkom a

	správcom maďarskej školy Jozefom Horváthom, hrozilo, že dôjde k vzbure, okresné riaditeľstvo poslalo 50 gardistov zo Záhorskej Bystrice.
19. 3. 1939	Nedeľa - maďarskí občania z Vrakune, Komárova a Biskupíc zorganizovali nové demonštrácie, četníci vyzývali, aby sa rozišli, jeden demonštrant na nich vystrelil a niektorí hádzali kamene, kameňom zranili aj miestneho veliteľa žandárov, práporčíka Jozefa Haška na hlave, četníci demonštrantov obuškami rozohnali, nasledovalo posilnenie gardy členmi HG z Lamača a z obcí Záhoria, pohotovostný oddiel z Bratislavy pod vedením miestneho veliteľa HG autom jazdil po všetkých troch obciach.
27. 3. 1939	Maďarské vojsko prepadlo hranice na východnom Slovensku, garda vstúpila do pohotovosti, okresný veliteľ HG Jozef Török doviezol zbrane, vojenské obleky a strelivo, gardisti sa ihneď obliekli a strážili, budova školy sa stala arzenálom a vojenskou pevnosťou, z Bratislavy prišiel štátny kapitán Černek a so správcom školy chodili 2- až 3-krát denne a organizovali obranu hraníc od Veľkého po Malý Dunaj, na cestách HG vybudovali guľometné hniezda a strážili hranice, situácia trvala 10 dní, v Alžbetinom Dvore boli z úkrytu vyhnaní maďarskí vojaci, ktorí si na slovenskom území spravili kryt.
4. 4. 1939	Uzavretie prímeria s Maďarskom, pluk HG a vojenská rota boli rozpustené, škola vyprázdnená a znova sa začalo vyučovať.
13. 4. 1939	Po inšpektorovi V. Horákovi nastúpil inšpektor Peter Straka, v tento deň zvolal do Bratislavy učiteľov II. obvodu školského inšpektorátu k slávnostnej prísahe Slovenskému štátu.
16. 4. 1939	Slávnosť Dňa stromkov a vtáčkov, sadili sa stromy na pamiatku slovenskej slobody.
20. 4. 1939	Z nariadenia ministerstva školstva sa slávili 50. narodeniny Adolfa Hitlera.
1939, apríl	Na Pôžičku hospodárskej obnovy Slovenska učiteľský zbor upísal spolu 3 800 Ks.
1939, apríl	Usporiadanie protiboľševickej výstavy - učiteľský zbor si ju údajne pozrel s nezáujmom.
25. 4. 1939	Škola vykonala revíziu učebníc a knižníc podľa smerníc.
4. 5. 1939	HG, HSĽS a miestny zbor Slovenskej ligy zorganizovali púť k Štefánikovej mohyle.
9. 5. 1939	Komisia vykonala kolaudáciu prístavby školskej budovy, zistené nedostatky mali byť odstránené do 1. 9. 1939.
1939, máj	Obec opúšťajú ďalší Česi a ich deti.
21. 5. 1939	Usporiadanie slávnosti Dňa matiek.
26. 5. 1939	Úradná prehliadka školy inšpektorom Petrom Strakom, nebol spokojný s učiteľkou M. Hroncovou.
26. 6. 1939	Záverečná školská besiedka s programom.

28. 6. 1939 Ukončenie školského roku účasťou na bohoslužbách, počet žiakov 93, do maďarskej školy plánovalo odísť 27 žiakov.

začiatok školského roku 1939/1940

Vo dvoch triedach spolu 66 detí, učili Klema Plešková-Černá a Jozef Lipár, spolu 5 ročníkov, J. Lipára najprv preložili do Púchova, riaditeľ Pleško zakročil a preloženie bolo zrušené.

začiatok školského roku 1939/1940

Riaditeľ Pleško narukoval, po doručení vyčkávacieho osvedčenia sa vrátil.

začiatok školského roku 1939/1940

V škole bolo zriadené kuratórium na návrh školského inšpektorátu, členovia: Jozef Garai, Š. Pleško, R. Jančovič, Ľ. Kramár.

začiatok školského roku 1939/1940

Obnovenie aktivít v HG a HSĽS, občania slovenskej národnosti z Biskupíc a Komárova chodili na schôdze a cvičenia.

začiatok školského roku 1939/1940

V škole bola zavedená nepovinná nemčina, 27 žiakov ju navštevovalo 2 hodiny týždenne, vyučoval Gustáv Hlubocký, učiteľ meštianskej školy.

27. 9. 1939 Školský inšpektor Dezider Uhrín navštívil školu, podal podrobné smernice pre vyučovanie a administratívnu prácu, škola bola vyzdobená obrazmi Andreja Hlinku.

1939, jeseň Podľa nariadenia Ministerstva školstva a národnej osvety sa žiaci za vedenia učiteľov sa zúčastňovali náboženských cvičení a úkonov.

1939, október Založenie Miestnej osvetovej komisie v obci – skratka MOK, mala sústreďovať všetku kultúrnu a vzdelávaciu činnosť.

1939, október Prepustenie prvých vydatých učiteliek s českým pôvodom, školy v Podunajských Biskupiciach sa to nedotklo.

1939, jeseň Školská správa zakúpila do bytu riaditeľa školy kuchynský sporák.

1939, jeseň Revízia učebníc, všetky české, slovom a obsahom nevhodné časti boli prelepené alebo vyčiarknuté.

1939, jeseň Učiteľka Klema Plešková-Černá darovala na zlatý poklad Slovenskej republiky zlatý prsteň v hodnote 200 Ks.

15. 11. - 1. 12. 1939 Riaditeľ Pleško bol na dôstojníckom kurze v Martine.

1939, jeseň Ministerstvo školstva zaviedlo jednotné modlitby.

1939, zima V školách je jednoduchá frekvencia pre nedostatok uhlia, zima, záveje a mrazy deťom bránia v dochádzke.

1939, zima MOK zorganizovala kurz slovenských dejín pre 46 poslucháčov, prednášali Š. Pleško, G. Hlubocký.

21. 12. 1939 Vianočná slávnosť s nádielkou pre 43 chudobných žiakov v hodnote 2 400 Ks.

22. 12. - 3. 1. 1940	Vianočné prázdniny.
18. 1. 1940	Zdravotná prehliadka žiakov miestnym obvodným lekárom Jozefom Garaiom.
22. 1. 1940	Začiatok stravovacej akcie pre 48 detí.
1940, február	Počasie je ešte chladnejšie a mrazivejšie, pre nedostatok kuriva prerušenie vyučovania od 6. - 12. februára.
1940, začiatok marca	Bolo preskúmané štátne občianstvo všetkých učiteľov, bolo v poriadku, ministerstvo tiež nariadilo evidenciu mimoriadne nadaných žiakov, v škole takí neboli.
1940, marec	Podľa výnosu MŠANO boli všetky české, slovom, obsahom a ilustráciami nevyhovujúce knihy vyradené zo školskej knižnice.
14. 3. 1940	Prvé výročie vytvorenia Slovenskej republiky, v predvečer výročia učitelia s pomocou HG a HSĽS zorganizovali slávnostnú akadémiu spojenú s maďarskými školami, v deň sviatku slávnostné bohoslužby bez hymny, nasledovala školská oslava.
15. 3. 1940	Maďarský štátny sviatok s hymnou v kostole.
15. 4. 1940	Každý triedny učiteľ si stanovil podrobné učebné osnovy na základe normálnych učebných osnov.
1940, apríl	Na naliehanie školského inšpektorátu bol z budovy odstránený štátny znak ČSR.
20. 4. 1940	Oslava 50. narodenín Adolfa Hitlera podľa nariadenia ministerstva školstva.
1940, jar	Výnosom MŠANO je v školách povinné nacvičovať cirkevné piesne, školu navštívil inšpektor Dezider Uhrín.
1940, apríl	Veľmi rušné valné zhromaždenie miestnej organizácie HSĽS, keďže novým predsedom sa chcel stať doktor J. Garai, neúspešne.
1940, apríl	Valné zhromaždenie 123. zboru Slovenskej ligy, za predsedu bol zvolený Š. Pleško, podpredseda J. Garai, tajomník J. Lipár, pokladník V. Gromann.
24. 4. 1940	MOK spravila revíziu slovenskej verejnej obecnej knižnice, všetky české a obsahom nevhodné knihy bol vyradené.
28. 4. 1940	48 žiakov navštívilo Národné divadlo, rozprávková hra „Zázračný salaš“.
4. 5. 1940	Pochod rodičov so žiakmi školy k mohyle M. R. Štefánika.
8. 5. 1940	Vypovedanie rímskokatolíckeho kaplána Jozefa Tenka do Maďarska pre protištátnu činnosť, vyučovanie náboženstva prebrali triedni učitelia.
9. 5. 1940	Na obvodnú schôdzu HSĽS a HG prišiel poslanec a predseda branného výboru Vojtech Horák, predniesol reč, zo zhromaždenia bol prezidentovi J. Tisovi poslaný pozdravný telegram.
9. 5. 1940	Žiaci mali prvé sväté prijímanie v Kláštore sestier sv. Kríža v slovenčine.

15. 5. 1940	Zavedenie nových pravidiel slovenského pravopisu.
2. 6. 1940	Oslavy Dňa slovenskej rodiny.
1940, jún	Mimoškolská politická i súkromná činnosť a správanie je sledované a podrobne zaznamenávané do tzv. osobných listov, riaditeľ ich vypĺňa tak, aby učiteľom nespôsobil žiadne problémy.
10. 6. 1940	Dni Hlinkovej mládeže v Bratislave, zúčastnili aj miestni žiaci.
1940, jún	Okresná starostlivosť o mládež v Bratislave darovala chudobným rodinám 30 poukážok na nákup potravín v hodnote 400 Ks, niektorí žiaci boli zdarma poslaní na liečenie do Piešťan.
10. 6. 1940	Štefan Pleško odchádza na vojenské cvičenie do Žiliny, zastupovala Eleonora Černá.
12. 6. - 20. 6. 1940	Eleonora Černá zrejme neprítomná v službe.
16. 6. 1940	Žiaci s učiteľom Jozefom Lipárom podnikli výlet na Železnú studienku a do Marianky.
20. 6. 1940	Učitelia usporiadali výstavu žiackych prác.
26. 6. 1940	Koniec školského roku so 66 žiakmi.
11. 8. 1940	Antonia Majchráková zložila skúšku z učiva ľudovej školy.
15. 8. 1940	Pietna oslava druhého výročia smrti vodcu A. Hlinku v spolupráci s HG a HM.
2. 9. 1940	Začiatok nového školského roku, náboženstvo vyučuje S. M. Evangelista Haladová z kláštora, v škole sú dvaja učitelia a učiteľka domácich náuk Adela Krištofová, žiakov spolu: 78.
3. 9. 1940	Váženie a meranie žiakov, poučenie o čistote a poriadku, v triedach 12 zdravotných pravidiel Červeného kríža.
1940, začiatok školského roku	Podrobná revízia všetkých žiackych učebníc, aby zodpovedali štátnym a politickým pomerom, osnovy I. triedy schválené školským inšpektorátom, triedy a úradné miestnosti vybavené krížom, štátnym znakom a obrazom prezidenta.
15. 9. 1940	Filmové predstavenie v miestnom kine pre mládež.
1940, september	Spolu s meštianskou školou boli žiaci zbierať lesné plody a liečivé byliny pod vedením učiteľky mešť. školy Paulíny Hudíkovej, poistenie žiakov v banke Slávia.
1940, september	Aktivity HG, HM, HSĽS, SL a MOK sa sústreďujú a organizujú v škole – nariadilo to MŠANO, aktivity sú takto vedené od založenia týchto organizácií.
7. 10. 1940	Návšteva školy inšpektorom Deziderom Uhrínom, ktorý informoval o podrobných smerniciach pre vedenie úradných kníh.
10. 10. 1940	Bol vyhlásený týždeň pozdravu Na stráž!
13. 10. 1940	Premietanie druhého filmu pre školskú mládež.
24. 10. 1940	Prvá učiteľská porada spojená s bohoslužbami – podľa nariadenia.

1940, jeseň	Akcia zimnej pomoci HSĽS – učitelia darovali spolu 230 Ks.
1940, jeseň	Ústredná správa povolila preradenie nevyužívaných školských pomôcok z ľudovej školy na meštiansku.
1940 jeseň	Zimné vyučovanie sa na ľudových školách malo začínať o 8.30 hod., škola dostala výnimku kvôli súbehu vyučovania na meštianskej škole.
9. 11. 1940	Filmové predstavenie pre mládež.
23. 11. 1940	Štvrťročná klasifikácia, výsledky žiakov boli slabé, do HM sa začali organizovať aj dievčatá, organizovať ich mala Adela Krištofová, ženy v Biskupiciach mala organizovať odborná učiteľka Eleonora Černá.
15. 11. 1940	MŠANO preradilo na meštiansku školu Adelu Krištofovú a rozšírilo obvod pôsobnosti, časovú dotáciu však nemohla naplniť, riaditeľ požiadal o novú pracovnú silu.
1940, november	Prebiehajú akcie usádzania Slovákov v tomto pohraničnom území, akciu brzdí nedostatok bytov a domov.
27. 11. 1940	Učitelia ľudových škôl v rámci inšpektorátu mali prvú pracovnú poradu v Bratislave.
1940, november	Štátna slovenská ľudová škola v Miloslavove darovala rôzne kríky do záhrady.
6. 12. 1940	Ženský odbor pri HSĽS a HG so školou usporiadali Mikulášsky večierok v hostinci u Rajnu, zisk 1 300 Ks na vianočnú nádielku.
16. - 18. 12. 1940	Škola vykonala nariadené sčítanie ľudu, sčítací komisár školy - Klema Plešková-Černá.
1940, december	Učitelia dostali renumerácie.
20. 12. 1940	Vianočná nádielka a stromková slávnosť, 136 detí ľudovej a meštianskej školy dostalo dary v hodnote 8 500 Ks.
21. 12. 1940	Na školu prichádza Elena Hollá ako výpomocná učiteľka domácich náuk, ručné práce učila aj v školách vo Vrakuni, v Alžbetinom Dvore, Miloslavove a Dunajskej Lužnej, v tunajšej škole učila aj nemčinu a písanie.
22. 12. - 7. 1. 1941	Vianočné prázdniny.
1. 1. 1941	Do platnosti vstúpil nový školský zákon o reorganizácii ľudových škôl č. 308/1940 Sb. z., miestna menšinová škola bola scirkevnená a predsedom školskej stolice sa na základe nového zákona stal dp. dekan Tyukoss a udržiavateľom maďarská obec.
1. 1. 1941	Zmena školských inšpektorátov na školské úrady so zvýšenou právomocou.
1941, začiatok roka	Nariadenie o poslovenčovaní priezvisk.
23. 1. 1941	Začiatok stravovacej akcie pre 46 žiakov.
28. 1. 1941	Klasifikačná porada.
31. 1. 1941	Polročné vysvedčenia, polročné prázdniny boli zrušené.
3. 2. 1941	Preškolenie troch žiakov z maďarskej školy.

23. 2. 1941	Filmové predstavenie „Popoluška“, škola nemohla používať vlastný premietací aparát, lebo filmy si požičiavala zo Zlína.
1941, marec	Mesiac boja proti alkoholizmu.
9. 3. 1941	Premietanie filmu „Šípová Ruženka“.
13. 3. 1941	Druhé výročie vyhlásenia samostatnosti, o 20.00 hod. škola so všetkými spolkami usporiadala slávnostnú akadémiu.
14. 3. 1941	Slávnostné bohoslužby, školská oslava a návšteva slávnostnej prehliadky vojska v Bratislave.
18. 3. 1941	Založenie Ľudového stavebného družstva s r. o. v Biskupiciach pri Dunaji - cieľom bolo vyvlastniť pozemky pre rodinné domy a vystavať ich s podporou štátneho Všeobecného družstva v BA, družstvo malo 39 členov a domy mali vzniknúť na pozemkoch pred školou.
19. 3. 1941	Riaditeľ podal trestné oznámenie na Laurinca Šima, lebo neposielal deti do školy.
22. 3. 1941	Učitelia zahrali divadelnú veselohru „Na letnom byte“, režíroval Gustáv Hlubocký, hrali Klema Plešková-Černá a Adela Krištofová.
1941, apríl	Maľovanie tried a chodieb národnými ornamentami na žiadosť školského inšpektora Uhrína.
1941, jar	V školskej záhrade bolo vysadených 11 čerešní, 5 orechov, 4 slivky.
5. 4. 1941	Pracovná porada učiteľov ľudových škôl školského obvodu vo Svätom Jure.
6. 4. 1941	Premietanie filmu „Golgota“.
6. 4. - 15. 4. 1941	Veľkonočné prázdniny.
19. 4. 1941	Oslava 52. narodenín Adolfa Hitlera z nariadenia MŠANO.
20. 4. 1941	Členovia HM zahrali pod vedením učiteľa Lipára bábkové divadlo, predstavenia boli aj v máji a dve v júni.
20. 4. 1941	Návšteva školy inšpektorom Deziderom Uhrínom.
4. 5. 1941	Pietna pamiatka pri mohyle pri Ivanke, vojenské oslavy na mieste a položenie venca M. R. Štefánikovi.
28. 5. 1941	Slávnostným školským rozhlasom bola oslávená pamiatka Martinského memoranda z r. 1861.
1941, máj/jún	Röntgenová prehliadka učiteľov, všetci boli zdraví.
8. 6. 1941	Slávnosť Dňa slovenskej rodiny na športovom ihrisku, bolo vybraných 215 Ks na miestnu poradňu pre matky a dojčatá.
18. 6. 1941	Celodenný výlet k Dunaju.
22. 6. 1941	Školská výstava, keďže Nemecko napadlo Rusko, bola návštevnosť bola nízka.
24. 6. 1941	Birmovka bola v maďarčine, na poludnie bol vyhlásený vojnový stav medzi Slovenskom a ZSSR, záložníci boli húfne povolávaní už v uplynulých dňoch, pre túto udalosť sa predčasne končí školský rok.
26. 6. 1941	Te Deum v kaplnke kláštora.

1941, koniec školského roka	
	Do meštianskej školy postúpili 14 žiaci, 2 žiaci boli prijatí na I. štátnej gymnázium, školský rok bol ukončený s 82 žiakmi.
1. 9. 1941	Začiatok školského roku so 71 žiakmi.
od 1. 9. 1941	Preloženie učiteľa Jozefa Lipára na školu do Zálesia, na jeho miesto nastupuje učiteľ Ervín Frimmel.
1941, začiatok školského roku	
	Zavedenie nových poplatkov, 5 Ks za zápis žiaka a 5 Ks príspevok na školský film, 30 žiakov bolo od poplatkov oslobodených, všetky učebnice boli zakázané alebo zrušené bez náhrady.
od 5. 9. 1941	E. Frimmel prevzal učiteľskú, žiacku i obecnú knižnicu, stal sa tajomníkom MO-HSĽS.
1941, začiatok školského roku	
	Nariadenie vyvesovať v škole Ľudové nástenné noviny, v škole chýba učiteľka domácich náuk, Slovenská liga darovala 300 Ks na kúpu školských potrieb pre chudobných.
od 15. 10. 1941	Vyučovanie sa začína o 8.30 hod.
15. 10. 1941	Na školu je určená učiteľka domácich náuk Marta Valentovičová.
1941, október	Pre nedbalú dochádzku bolo viacero žiakov vykázaných, boli podané aj trestné oznámenia.
1941, október	Podľa nových židovských nariadení museli štátni zamestnanci predložiť vyhlásenie o árijskom pôvode.
od 1. 11. 1941	Každý člen učiteľského zboru začal dobrovoľne prispievať percentom z platu po dobu pol roka na ZVP-HSĽS, financie boli určené na ošatenie chudobných detí.
8. 11. 1941	Pietna slávnosť 20. výročia úmrtia P. O. Hviezdoslava.
19. 11. 1941	Pripomenutie stého výročia narodenín Andreja Kmeťa.
1941, zima	Škola dostala povolenie použiť 60 kubíkov uhlia z Handlovej a 20 kubíkov dreva na kúrenie.
1941, zima	Jozef Lipár musel zaplatiť za „zlé opatrovanie“ školskej knižnice náhradu 152 Ks, trvalo dlho, kým sa vec vyriešila.
6. 12. 1941	V deň patróna kostola sa neoslavovalo, MŠANO zakázalo mládeži zúčastniť sa demonštrácií.
1941, december	Na školu bola pridelená Mária Fárska-Horinková ako učiteľka domácich náuk, Marta Valentovičová bola preložená do Vrbového, avšak pre dlhodobú chorobu Fárska-Horinková nenastúpila a Valentovičová ostala na škole.
19. 12. 1941	Vianočná besiedka so stromkovou slávnosťou, darčeky dostalo 37 detí v hodnote 4 600 Ks, návšteva školského inšpektora.
21. 12. - 10. 1. 1942	Vianočné prázdniny.
1942	Réžia školy zvýšená z 5 100 Ks v roku 1941 na 7 350 Ks v roku 1942.

14. 3. 1942	Oslava 4. výročia vyhlásenia nezávislého Slovenského štátu, usporiadaná spoločne s MO-HSĽS, HG, ŽO podľa daných smerníc.
21. 3. 1942	Na viacerých rodičov bolo podané trestné oznámenie pre nedbalú dochádzku detí.
28. 3. - 9. 4. 1942	Veľkonočné prázdniny.
1942, jar	Škôldozorný úrad II v Bratislave navrhol zmeniť štátnu slovenskú ľudovú školu na rímskokatolícku, ústredná správa Slovenskej ligy odmietla odovzdať hnuteľnosti školy obci, škôldozorný úrad zriadil miestny školský výbor, mená členov výboru neboli zverejnené.
20. 4. 1942	Oslava narodenín A. Hitlera sa nekonala, lebo obežník s týmto nariadením prišiel neskoro.
4. 5. 1942	Pietna oslava pri mohyle M. R. Štefánika.
1942, máj	Organizovanie Týždňa čistoty.
14. 6. 1942	Slávnostný sprievod a oslava Dňa slovenskej rodiny na športovom ihrisku.
24. 6. 1942	Klasifikačná porada.
27. 6. 1942	Koniec školského roku slávnostným Te Deum v kláštornej kaplnke, počet žiakov 77.
1. 9. 1942	Začiatok školského roku, spolu 74 žiakov, za učiteľku domácich náuk je ustanovená Marta Valentovičová.
1942, jeseň	Náboženstvo vyučujú Sr. M. Terezita Herdová a ev. náboženstvo odborná učiteľka domácich náuk Adela Krištofová.
4. 9. 1942	Slávnostné Veni sancte.
26. 9. 1942	Ervín Frimmel nastúpil na prezenčnú vojenskú službu, suplovala ho Marta Valentovičová.
6. 10. 1942	Miesto E. Frimmela nastupuje Mária Šátanová-Miklošová.
1942, jeseň	Slovenská liga do konca roka na osobitnú žiadosť hradila verejné výdavky školy, keďže školu mala povinnosť udržiavať obec,
1942, jeseň	Nepovinnú nemčinu vyučovala Marta Valentovičová.
31. 10. 1942	Vykázanie 2 žiakov pre nedbalú dochádzku
1942 jeseň	Preradenie učiteľov podľa paragrafu 31 zákona č. 308/1940 bolo vykonané, učitelia boli ponechaní na mieste.
od 6. 10. - 6. 11. 1942	Pridelenie Marty Valentovičovej do Vrakune, kde riaditeľ Milo Uhlárik bol uväznený pre protištátnu činnosť, potom ju pridelili do Dunajskej Lužnej za narukovaného učiteľa.
15. 11. 1942	Valné zhromaždenie rodičovského združenia a výstavka slovenského svojrázu, čiže ručných prác, dreva a keramiky.
1. 12. 1942	Správu školy prevzala Klementína Plešková-Černá, pretože Štefan Pleško bol evanjelického vierovyznania.

5. 12. 1942	Mikulášsky večierok so ziskom 1 380 Ks, venovaný bol na vianočnú nádielku, večierok viedol Gustáv Hlubocký.
21. 12. 1942	O 16.00 bola vianočná nádielka s bohatým programom, 42 detí dostalo dary v hodnote 5 000 Ks.
22. 12. - 6. 1. 1943	Vianočné prázdniny.
1943	Na ľudových a meštianskych školách bolo zavedené používanie nových jednotných tvarov slovenskej písanej latinky.
8. 1. 1943	Odchod Márie Šátanovej pre nemoc, potom na neplatenú dovolenku do 30. apríla a následne do 30. júna na materskú dovolenku.
31. 1. 1943	Polročné vysvedčenia, prázdniny neboli.
8. 2. 1942	Ako náhrada za Máriu Šátanovú prišla Mária Memisová z meštianskej školy, pôsobila v ľudovej škole do 30. 6. 1943.
10. 2. - 22. 2. 1943	Uhoľné prázdniny z príkazu Najvyššieho úradu pre zásobovanie, ten dal zabaviť zásoby uhlia na školách, škola začala vyučovať skôr ako 28. 2., lebo si zohnala drevo na kúrenie.
1943, február	Ministerstvo po druhý raz nariadilo zvýšenie dozoru nad školskou mládežou.
13. 3. 1943	Oslava Sviatku slovenskej samostatnosti spojená s bohoslužbami.
14. 3. 1943	Verejná oslava slovenskej samostatnosti.
1943, jar	Pre nepriaznivú situáciu nebolo možné orať a siať.
1943, jar	Obec odmieta prevziať hnuteľný a nehnuteľný majetok školy, tiež neprerokovala rozpočet školy ale na udržiavanie školy pridelila 6 500 Ks.
1943, jar	Učiteľský zbor zahral divadelné predstavenie „Ženský zákon“, režírovala Klema Plešková-Černá.
5. 4. 1943	Úradná prehliadka školy inšpektorom Deziderom Uhrínom.
1943, apríl	Cirkevný inšpektor vyzval učiteľov, aby sa pred Veľkou nocou zúčastnili na svätej spovedi.
4. 5. 1943	Oslava pri mohyle generála M. R. Štefánika.
15. 5. 1943	Oslava 100. výročia uzákonenia spisovnej slovenčiny.
6. 6. 1943	Veľká slávnosť Dňa slovenskej rodiny za účasti Slovákov z Biskupíc a okolia.
18. 6. 1943	Výlet do Bratislavy s prehliadkou dómu, múzea, hradu a pamätihodností.
4. - 20. 6. 1943	Klema Plešková-Černá bola neprítomná v škole pre ischias.
26. 6. 1943	Ukončenie školského roku so 70 žiakmi, do meštianskej školy prestúpilo 13 žiakov, na strednú školu 1 žiak.
18. 9. 1943	Zasadanie komisie na odovzdanie školských hnuteľností a nehnuteľností školy obci, obec odmietla prevziať majetok školy.

1. 10. 1943	Školský rok sa začal s oneskorením pre letecké ohrozenie a súrne poľnohospodárske práce, žiakov spolu 66, 34 žiakov bolo oslobodených od platenia zápisného a príspevkov.
1943, jeseň	Učiteľka Marta Valentovičová bola preložená do Cífera, miesto ostalo neobsadené celý školský rok, domáce náuky vyučovala Adela Krištofová z meštianky, miesto Márie Remišovej nastúpila Štefánia Čajkovičová, výpomocná učiteľka z Prievozu.
1943, október	Žiaci zhotovujú obväzy pre CPO.
20. 10. 1943	Oslava 80. výročia založenia Matice slovenskej a 90. narodenín Jozefa Škultétyho.
1. 11. 1943	Na Dušičky bolo riadne vyučovanie.
1943 jeseň	Sprísnenie opatrení CPO.
20. 12. 1943	Vianočná stromková slávnosť, rozdané šatstvo a obuv v hodnote 5 600 Ks.
22. 12. - 18. 1. 1944	Vianočné prázdniny.
1944, január	Zavedenie nového vyučovacieho predmetu vo vyšších ročníkoch - spoločenská výchova
1944, január	Výročný účet školy za rok 1943 bol 6 659,50 Ks, schodok 159,50 Ks.
1. 2. 1944	Politické obce Biskupice pri Dunaji a Komárovo boli vládnym nariadením zlúčené do jednej politickej obce s názvom Podunajské Biskupice.
19. 2. 1944	Polročná klasifikácia a odovzdanie vysvedčení.
14. 3. 1944	Vo farskom kostole boli prvé slovenské bohoslužby, nasledovala verejná oslava pred obecným domom za veľkej účasti Maďarov.
1944, marec	Ministerstvo školstva po rokoch schválilo Detskú opatrovňu Slovenskej ligy, pre nedostatok priestorov nebola otvorená až do 1. 7. 1944, keď Štefan Pleško uvoľnil riaditeľský naturálny byt pre opatrovňu.
27. 3. 1944	Inšpektor Dezider Uhrín bol na školskej kontrole.
1944, apríl	V apríli a počas predchádzajúcich prázdnin Sociálny ústav HSĽS v pojazdnej ambulancii prezrel a ošetril žiakom chrup.
1944, jar	Časté letecké poplachy.
1944 jar	Náhly odmäk a zátopy za ochrannou hrádzou, hospodárske dvory Lieskovec a Ketelec boli úplne odrezané, boli spôsobené obrovské škody na obilninách i zverine.
1944, jar	Počas zátop bolo nad obcou zostrelené Američanmi nemecké lietadlo, zrútilo sa na ostrove Kopáč, pilot zahynul, pozorovateľ sa zachránil skokom padákom.
1. - 11. 4. 1944	Veľkonočné prázdniny, tunajším občanom prišlo veľa povolávacích rozkazov.

4. 5. 1944	Pre nepriaznivé počasie sa nekonal pochod k Štefánikovej mohyle, oslava bola v škole, často a veľa prší.
16. 5. 1944	Učiteľka Štefánia Čajkovičová sa vydala za poručíka tunajšej delostreleckej protilietadlovej posádky J. Zdražila.
4. 6. 1944	Oslavy Dňa slovenskej rodiny na školskom dvore.
1944, jún	Časté poplachy, v škole pribudlo viac žiakov spomedzi evakuantov z Bratislavy, v obci bolo okolo 1 500 evakuantov hlavne maďarskej národnosti.
16. 6. 1944	Prvé bombardovanie Bratislavy americkým letectvom, došlo k nemu počas vyučovania, do obce prišli utečenci i zranení, z Podunajských Biskupíc zahynulo 8 ľudí.
22. 6. 1944	Po bombardovaní sa školský rok ukončil predčasne, vysvedčenia vydané 26. 6., koniec školského roku so 77 žiakmi.
1944, koniec júna	Po daždivom období prišli slnečné dni, žatva nakoniec bola o 3 týždne neskôr ako zvyčajne.
4. 9. 1944	Začiatok školského roku vo vypätej atmosfére krátko po vypuknutí SNP 29. 8., neustále denné letecké poplachy, denné detonácie a výbuchy spoza Dunaja.
1944, september	Na školu prišla nová učiteľka Eleonóra Mikolajová, vyučovanie pokračuje i napriek denným poplachom.
23. 10. 1944	Liga proti TBC röntgenovala žiakov, tri deti mali nález a boli odoslané na liečenie.
1944, október	Neustále dažde, málo sa seje, občania kopú úkryty, je veľa zabíjačiek a vo vysokej miere sa konzumuje alkohol.
5. 11. 1944	Cez obec prechádza prvý transport 1 500 zajatých Rusov a Rumunov do Nemecka, škola zorganizovala ich pohostenie.
1944, november	Adela Krištofová sa nemohla vrátiť do obce, na školu povolali Annu Holíčkovú ako výpomocnú učiteľku domácich náuk.
1944, november	V škole bola organizovaná zbierka na slovenské menšinové školy, vyzbieralo sa 1 800 Ks.
20. 11. 1944	Započalo kopanie zákopov v chotári Biskupíc.
6. 12. 1944	Štvrté bombardovanie Bratislavy, zahynul František Zernovický z Biskupíc.
1944, december	Na školu bol ustanovený Ján Cvinček.
1944 december	Okolo 18. 12. bola rýchla vianočná besiedka.
18. 12. 1944	Budovu školy zabralo nemecké vojsko, spravodajský štáb číslo 38.286.
23. 12. - 2. 1. 1945	Vianočné prázdniny.
2. 1. 1945	Ján Cvinček bol pridelený do osobného oddelenia Ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave na výpomoc.
12. 1. 1945	Vyučovanie sa začína v nových priestoroch v „choleraházi“, teda epidemickom dome, prebieha striedavo s meštianskou školou.

od 23. 1. 1945	Vyučovanie prebieha popoludní od 13.00 do 16.00 v dvoch miestnostiach v Nazarete – budove na Orenburskej 31 a v dome Magyarpárku na Železničnej ulici, kde bol útulok maďarských detí z Bratislavy.
15. 2. 1945	Polročné vysvedčenia.
21. 2. 1945	Prvé bombardovanie Bratislavy ruským letectvom, tajné vymenovanie členov Národného výboru obce (zrejme ich menoval J. Cvinček).
14. 3. 1945	Oslavy slovenskej štátnosti boli tiché a skromné, cez obec neustále idú transporty, front sa priblížil.
1945, marec	Cez obec prechádzajú smerom do Nemecka stovky leventistov, občania ich prehovárajú, aby nechodili, mnohí sú 12- až 16-roční chlapci. Nemci zo Žitného ostrova neustále odvážajú zásoby, obyvatelia zakopávajú cennosti, šatstvo, obuv, potraviny, v záhradách si budujú úkryty, škola ukrýva pomôcky.
24. 3. 1945	Začiatok veľkonočných prázdnin, v škole zostala riaditeľka, Ján Cvinček odišiel do Vrakune k rodine, Eleonóra Mikolajová odcestovala k rodine, blíži sa front, Bratislava je obohnaná zákopmi.
1. 4. 1945	V noci na 1. apríla boli bombardované Biskupice, nemecké vojsko sa sťahovalo, pri škole do polí padli 4 bomby, nemecké vojsko sa snažilo zobrať kone, kravy, svine, na všetkých i poľných cestách boli tisícky povozov, nedalo sa hýbať, každý ukrýval, čo mohol, okolo 23.00 hod. sa za železnicou objavili prví Rusi, Nemci zo školy na nich strieľali, najprv sa podarilo Rusom obsadiť stred dediny, vojaci SS boli stále v škole.
2. 4. 1945	Okolo 12.00 boli poslední Nemci porazení, boje pokračovali v smere na Vrakuňu, budova školy zničená, okolo 16.00 hod. do nej vstúpili vojaci Červenej armády, učitelia ich pohostili, celkovo padlo v obci a pri obci 8 ruských vojakov.
2. 4. 1945	Okolo 21.00 hod. sa znova začalo bombardovanie, vybuchovali bomby a míny, ráno mnoho občanov utekalo smerom na Miloslavov a Žitný ostrov.
3. 4. 1945	Okolo 6.00 hod. pri Vrakuni lietali sovietske rakety, nakoniec paľba utíchla a presúvala sa k Bratislave, v obci sa rabovalo v bytoch notára, lekára, správcu mlyna, v grófskom kaštieli, na hospodárstve Szüsza, vo svoradovskom mlyne (údajne Cigáni).
1945, začiatok apríla	Mikuláš Gorej si na povereníctve SNR pre veci vnútorné od Dr. G. Husáka vymohol vymenovanie za komisára obce.
1. 5. 1945	Oslavy 1. mája boli v nepriateľskom duchu voči riaditeľovi školy.
3. 5. 1945	Začalo sa opäť vyučovanie v Nazarete, učili Klema Plešková-Černá a Ján Cvinček.
6. 5. 1945	Z iniciatívy odborných učiteľov E. Černej a G. Hlubockého bola zvolaná schôdza všetkých Slovákov a pred zástupcom Povereníctva

	SNR pre veci vnútorné bola vyhlásená nedôvera komisárovi obce M. Gorejovi, zvolený bol Ľudovít Kramár a noví členovia poradného zboru.
11. 5. 1945	Ján Cvinček musel narukovať, miesto neho učila Eleonóra Mikolajová, ktorá sa vrátila.
16. 5. 1945	Výnos Slovenskej národnej rady poštátnil všetky školy, maďarské školy boli pripojené ako expozitúry k slovenskej ľudovej škole.
1945, máj	Klema Plešková-Černá sa vzdala vedenia školy, poverený bol Ján Cvinček, sa učené plány sa zmenili.
1945, máj	Z iniciatívy učiteľov sa začala oprava školskej budovy za pomoci žiakov.
1945, máj, jún	Škola bola znova zaradená pod Okresný národný výbor v Šamoríne, ten vyplácal aj platy učiteľov.
10. 6. 1945	Zriadenie školského inšpektorátu III v Bratislave.
24. 6. 1945	V priebehu 6 týždňov bola školská budova opravená a odovzdaná na nové používanie, dospelými bolo odpracovaných 1 610 pracovných hodín.
9. 5. - 15. 6. 1945	Jána Cvinčeka poslali do Martina, následne sa vrátil a viedol školu.
do 28. 6. 1945	Pokračovalo riadne vyučovanie, ukončenie školského roku, žiadny žiak ani rodič, ani učiteľ nezahynul vo vojne, Ervín Frimmel sa aktívne zúčastnil na povstaní.
1945, jar, leto	Veľmi suché počasie, predčasná žatva a mimoriadne slabá úroda.
3. 9. 1945	Začalo sa vyučovanie v budove bývalej maďarskej školy, ktorá prešla opravou, dezinfekciou a opravami v hodnote 36 000 Ks, počas vojny bol v budove nemecký lazaret, počet žiakov: 87.
1945, september	Ján Cvinček prevzal od riaditeľa bývalej maďarskej školy Jozefa Horvátha školské pomôcky, ktoré boli počas vojny zakopané.
1945 jeseň	Klema Plešková-Černá bola učiteľkou I. triedy, do 15. 12. 1945 mala zdravotnú dovolenku.
28. 10. 1945	Podarilo sa zorganizovať skromnú školskú slávnosť, v jeseni aj dve verejné zhromaždenia rodičov.
1945, začiatok novembra	
	Maďarskí žiaci sa odmietli zapísať do školy, po nariadení na začiatku novembra mala škola vyše 500 žiakov.
12. 11. 1945	Z Vrakune bola preložená Klára Cvinčeková, pridelený bol Stanislav Dobrovič, v januári 1946 boli pridelení aj Zlatka Tuleková a Ladislav Longauer.
15. 12. - 15. 1. 1946	Uhoľné prázdniny, potom sa vyučovalo striedavo a kúrilo sa len v triedach na prízemí.
1946, koniec februára	Riaditeľ Ján Cvinček bol odoslaný k Československej Presídľovacej komisii do Maďarska, riaditeľkou školy sa dočasne stala Aurélia (Zlata) Tuleková, následne Eugen Duchoň.

UČITELIA SPOMÍNANÍ V KRONIKE

C

Cvinček Ján, učiteľ

(18. 12. 1901–24. 11. 1979)

V decembri 1944 bol na školu menovaný Ján Cvinček, riaditeľ rímskokatolíckej ľudovej školy z Diviny, kde pre stále prepadávanie zbojníckymi tlupami nebolo možné v učení pokračovať. V tej dobe mal odučených 22 rokov.

Ján Cvinček, v tom čase riaditeľ školy, bol od 2. januára 1945 pridelený do osobného oddelenia Ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave na výpomoc. Jeho rodina bývala vo Vrakuni. 11. mája 1945 musel znova narukovať do Turč. Sv. Martina a dňa 15. júna sa vrátil a ujal vedenia školy. V januári 1946 pôsobil ako tajomník SSM. Na jar 1946 bol členom presídľovacej komisie v Maďarsku. Bol autorom poslednej časti zápisu v kronike.

Cvinčeková Klára, učiteľka

(1. 1. 1903–5. 8. 1985)

Klára Cvinčeková bola do novembra 1945 poverenou riaditeľkou školy vo Vrakuni, kde žila aj s rodinou. Dňom 12. novembra 1945 bola preložená za učiteľku na školu v Podunajských Biskupiciach a prevzala I. triedu.

Čajkovičová Štefánia, učiteľka, vydatá Zdražilová (foto s. 128)

Na školu v Podunajských Biskupiciach bola menovaná na jeseň 1943 ako výpomocná učiteľka z Prievozu na miesto Márie Remišovej preloženej do Devínskej Novej Vsi. 16. mája 1944 sa vydala za poručíka tunajšej delostreleckej protilietadlovej posádky J. Zdražila. Od 4. 9. 1944 bola preložená do Devínskej Novej Vsi.

Černá, Eleonora, učiteľka

(4. 12. 1898 – 24. 2. 1984)

Učiteľka na meštianskej škole v Podunajských Biskupiciach. Pôsobila ako členka Miestnej osvetovej komisie. Na štátnej meštianskej škole vyučovala ako odborná učiteľka v školských rokoch 1938/1939 – 1939/1940, na jar 1941 žiadala o preloženie do Bratislavy, aby mohla byť so svojou starou chorou matkou. Pred príchodom do Podunajských Biskupíc pôsobila na meštianskej škole v Rači a od 1. 9. 1937 učila ako odborná učiteľka meštianskej školy v Sološnici.

D

Danko Peter, výpomocný učiteľ

Dňa 22. januára 1937 nastúpil na tunajšiu školu za neprítomnú učiteľku Stanislavu Srovnalovú výpomocný učiteľ. Pochádzal zo Spišskej Novej Vsi. Na biskupickej škole pôsobil do 18. júna 1937 a potom zastupoval aj v nasledujúcom školskom roku.

Dobrovič Stanislav, učiteľ

Rodák spod Sitna. Predtým pôsobil v Ochodnici a Bratislave. Od októbra alebo novembra

1945 vyučoval tretiu triedu ľudovej školy. V druhom polroku školského roka 1945/1946 vyučoval piatu triedu.

Od 1. 4. 1946 nastúpil na základnú vojenskú službu. Od marca 1948 pôsobil na Štátnej meštianskej škole, po zrušení meštianskych škôl a zavedení osemročných škôl sa stal od 1. 9. 1955 riaditeľom školy po Jozefovi Cisárovi.

Duchoň Eugen, riaditeľ školy

(1. 1. 1914 – 27. 12. 1972)

Na jar 1946 prevzal správu slovenskej školy. Manželka Mária Duchoňová.

F

Fárska Horinková Mária, učiteľka

V decembri 1941 bola pridelená na školu Mária Fárska Horinková ako učiteľka domácich náuk a Marta Valentovičová bola preložená na jej miesto do Vrbového. Nakoľko však Mária Fárska Horinková pre nemoc nenastúpila do služby do konca školského roku, Marta Valentovičová bola taktiež ponechaná.

Feketová Anežka, učiteľka (vydatá Moravčíková) (foto s. 45)

Na škole začala pôsobiť 3. 9. 1927 ako štátna dočasná učiteľka. Na jej miesto dňom 1. 9. 1932 nastúpila Klementína Plešková-Černá a Anežka Feketová bola preložená na štátnu ľudovú školu v Rači.

Foltýn J., cvičný učiteľ

Dňa 19. apríla 1934 prišli hospitovať na školu kandidáti IV. ročníka čs. štátneho učiteľského ústavu (Štátnej pedagogickej akadémie v Bratislave) pod vedením cvičného učiteľa J. Foltýna, počtom 43. Hospitovali aj 4. júna 1936 za vedenia p. cvičných učiteľov: F. Mlynářa, J. Foltýna a J. Moníčka v počte 68.

Frimmel Ervín, učiteľ (foto s. 115, 128)

Narodený vo Vrútkach, pôvodom Čech, v roku 1941 26-ročný, rímskoktaolíckeho vierovyznania. Do školy bol menovaný 1. 9. 1941 z ľudovej školy v Ivanke pri Dunaji. Prevzal II. triedu po Jozefovi Lipárovi a na starosť dostal aj učiteľskú, žiacku a obecnú knižnicu a tajomnícku funkciu MO-HSĽS. 26. septembra 1942 nastúpil Ervín Frimmel na prezenčnú vojenskú službu do Ružomberka. 6. októbra 1942 nastúpila na jeho miesto Mária Šátanová-Miklošová. Ako vojak sa aktívne zúčastnil na SNP.

Froncová Mária, výpomocná učiteľka

Na priamu žiadosť správcu školy vymenovaná bola na ľudovú školu ako výpomocná učiteľka dňom 12. novembra 1938. Pochádzala z Karlovej Vsi a predtým učila v zabranej Galante. Pridelená jej bola I. trieda.

G

Gyermeková Z., učiteľka

Od 7. decembra 1935 do 20. januára 1936 zastupovala A. Havelská nemocnú učiteľku Z. Gyermekovú na štátnej ľudovej škole hraničiarskej vo Štvrtku na Ostrove.

H

Haladová S. M. Evangelista, z Kláštora Sv. Kríža

Vyučovaním náboženstva na škole bola poverená v školskom roku 1940/1941 S. M. Evangelista Haladová z tunajšieho Kláštora Sv. kríža, Slovenka.

Havelská Amália, učiteľka (foto s. 47, 50, 57, 61)

Po preložení učiteľky Márie Hudecovej 5. septembra 1933 na štátnu ľudovú školu do Svätého Jura pri Bratislave bola na jej miesto vymenovaná abiturientka učiteľského ústavu v Modre Amália Havelská z Osuského pri Brezovej.

Herdová M. Terezita, učiteľka náboženstva, rádová sestra

Na škole boli povolené v školskom roku 1942/1943 2 oddelenia rímskokatolíckeho a 1 oddelenie evanjelického náboženstva. Rímskokatolické náboženstvo učila Sr. M. Terezita Herdová a evanjelické náboženstvo odb. uč. dom. náuk Adela Krištofová.

Hlubocký Gustáv, učiteľ (foto s. 128)

(v kronike aj ako G. Hluboký), evanjelického vierovyznania

V júni 1927 zložil maturitnú skúšku na štátnom ústave v Leviciach. Následne bol správcom ľudovej školy v Miloslavove. V roku 1932 prišiel učiť do rumunskej obce Budonoš (Budoi), ktorá bola jednou z najstarších slovenských obcí v Rumunsku. V roku 1932 tam bol ako prvý československý učiteľ.

V školskom roku 1939/1940 vyučoval nepovinnú nemčinu 27 žiakov ľudovej školy, v tom čase pôsobil ako učiteľ meštianskej školy. V októbri 1939 bola založená v obci Miestna osvetová komisia, jej tajomníkom sa stal Gustáv Hlubocký. V MOK sa sústreďovala všetka kultúrna a vzdelávacia činnosť. V marci 1941 napríklad učitelia naštudovali divadelnú veselohru „Na letnom byte“ v réžii Gustáva Hlubockého.

Holičková Anna, učiteľka

V roku 1944 pôsobila ako výpomocná učiteľka domácich náuk, bola presunutá z Bratislavy na miesto po Adele Krištofovej, ktorá sa nemohla vrátiť z Kameňan.

Hollá Amália, učiteľka (foto s. 77)

Dňom 1. apríla 1938 zriadené bolo na škole systemizované miesto obvodnej učiteľky domácich náuk pre školy: štátne slovenské ľudové v Biskupiciach, vo Vrakuni a v Alžbetinom Dvore. Ako prvá učiteľka domácich náuk bola ustanovená Amália Hollá, výpomocná učiteľka domácich náuk z Malých Levár. V škole pôsobila do začiatku školského roka 1938/1939.

Hollá Elena, učiteľka

Na školu nastúpila ako výpomocná učiteľka domácich náuk 21. 12. 1941. Vyučovala ženské a ručné práce na ľudových školách v Biskupiciach pri Dunaji, vo Vrakuni, v Alžbetinom Dvore, v Miloslavove a Schilderne. Na doplnenie hodín jej boli pridelené na našej škole východné ručné práce 1 hod., nemčina 2 hod. a písanie 1 hod.

Hudecová Mária, učiteľka

V školskom roku 1933/1934 mala učiť v tretej triede definitívna učiteľka z Tisovca Mária Hudecová. Keďže však bola evanjelického vierovyznania, správca školy predpokladal, že by to mohlo vyvolať negatívne reakcie, a tak po žiadosti na referáte Ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave menovali inú učiteľku. M. Hudecová bola preložená na štátnu ľudovú školu do Svätého Jura pri Bratislave a na jej miesto nastúpila abiturientka učiteľského ústavu v Modre Amália Havelská z Osuského pri Brezovej.

Hudíková Paulína, učiteľka

V školskom roku 1940/1941 pôsobila na meštianskej škole.

K

Kasanický Oldrich

Riaditeľ Štátnej meštianskej školy na jar 1948. V tom čase i prednosta Miestnej správnej komisie (NV).

Krejčí Milan, učiteľ

V apríli 1933 nastúpil na školu abiturient gymnázia zo Všetína. Neovládal slovenský ani maďarský jazyk, čo komplikovalo výučbu.

Krištofová Adela, výpomocná učiteľka (foto s. 102, 128)

V septembri 1938 nastúpila ako dočasná obvodová učiteľka domácich náuk po výpomocnej učiteľke Amálii Hollej. Predtým pôsobila v Ráztočne, pôvodom z Kameňan, okres Revúca. 15. novembra 1940 bola preradená na meštiansku školu. V roku 1943 učila aj v ľudovej škole domáce náuky, na jeseň 1944 sa Adela Krištofová, odborná učiteľka domácich náuk, vyučujúca ženské ručné práce na ľudovej škole nemohla sa vrátiť z Kameňan, kde ostala. Na jej miesto nastúpila Anna Holičková, výpomocná učiteľka domácich náuk z Bratislavy.

Kubanková Bronislava, rodená Macková, učiteľka (foto s. 46)

(v kronike aj ako Kubánková) (23. 11 1901 – 13. 6. 1987)

V Podunajských Biskupiciach pôsobila od júla 1930 do júla 1932. Následne pôsobila v Liptovských Sliačoch ako riaditeľka v ľudovej škole v miestnej časti Vyšný Sliač. Mala dve deti, Oľgu a Juraja Kubánku (31. 10. 1928, Turie – 19. 7. 2021) – choreografa a tanečníka, osobnosť slovenskej kultúry. Škola vo Vyšnom Sliači, ktorú spravovala bola prvou štátnou školou v Liptove.

L

Lipár Jozef, učiteľ (foto s. 102)

Pochádzal z Trnavy. Na škole učil od školského roku 1939/1938 ako dočasný učiteľ II. triedy. Pred príchodom do Biskupíc učil jeden rok v pokusnej ľudovej škole v Považskej Bystrici. V decembri 1938 zložil skúšku učiteľskej spôsobilosti pre ľudové školy s vyznamenaním. V školskom roku 1940/1939 vyučoval na meštianskej škole kreslenie a rysovanie.

Bol tajomníkom miestnej organizácie HSĽS. 6. decembra 1939 bola v škole založená Hlinkova mládež, pričom za jej vodcu bol zvolený Jozef Lipár, vtedy vyučujúci III. triedu. Začiatkom školského roka 1940/1939 bol preložený na štátnu meštiansku školu do Púchova. Po zákroku riaditeľa školy ako predsedu miestnej organizácie HSĽS bolo preloženie odvolané. V októbri 1939 bola založená Miestna odborová komisia, knihovníkom bol zvolený J. Lipár.

Na valnom zhromaždení 123. zboru v apríli 1940 bol zvolený za tajomníka. Dňom 1. septembra 1941 bol preložený do rímskokatolícku slovenskú ľudovú školu do Gessayova pri Ivánke pri Dunaji. Na jeho miesto bol ustanovený učiteľ tamojšej školy Ervín Frimmel.

Longauer Ladislav, učiteľ

Na školu prišiel v januári 1946. V druhom polroku školského roka 1946/1945 vyučoval štvrtú triedu.

M

Majchráková Antonia, učiteľka

Dňa 11. augusta 1940 zložila Antonia Majchráková, Slovenka z Komárova povolenú skúšku z učiva ľudovej školy.

Memisová Mária, učiteľka (foto s. 128)

Dňa 8. februára 1943 nastúpila na miesto učiteľky II. triedy Márie Šátanovej Miklošovej, ktorá bola neprítomná do 30. júna 1943. Pôvodne pôsobila ako výpomocná učiteľka na meštianskej škole v Biskupiciach.

Mikolajová Eleonóra, učiteľka (foto s. 135)

Na školu nastúpila v školskom roku 1944/1945 ako výpomocná učiteľka. Pochádzala zo Smižian, okres Spišská Nová Ves a bola dcérou známeho ligárskeho pracovníka Jozefa Mikolaja, riaditeľa školy v Bratislave-Dornkappel.

Mlynáč F., cvičný učiteľ

Učiteľ zo Štátnej pedagogickej akadémie v Bratislave.

Moníček J., cvičný učiteľ

Učiteľ zo Štátnej pedagogickej akadémie v Bratislave.

O

Ollé Anna, učiteľka

Od 25. októbra 1937 pôsobila Anna Ollé, výpomocná učiteľka a abiturientka pedagogickej akadémie v Bratislave, pôvodom z Holíča, na ľudovej škole. Na konci februára 1938 bola preložená do Bellovej Vsi.

P

Pavlenda Ján, učiteľ (foto s. 58)

10. februára 1936 nastúpil na škole namiesto učiteľky Klementíny Pleškovej-Černej ako výpomocný učiteľ. Prišiel z meštianskej školy z Považskej Bystrice. V roku 1935 skončil pedagogickú akadémiu v Bratislave. Učil I. triedu.

Pleško Štefan, učiteľ, správca ľudovej i meštianskej školy, riaditeľ

(foto s. 50, 128)

(22. 8. 1905 Stará Turá – 27. 10. 1973 Bratislava)

Narodil sa 22. augusta 1905 v Starej Turej otcovi Michalovi a matke Alžbete Koštialovej. Pochádzal z mnohopočetnej chudobnej rodiny. Otec bol v tom čase jedným z viacerých turanských vareškárov a aby vychoval svoju rodinu a dal deťom aspoň základné vzdelanie, prešiel od sluhovstva cez podomového obchodníka a mlynára až po roľníka. Po 1. svetovej vojne predal svoj zadlžený malý vodný mlyn v Starej Turej a usadil sa ako roľník v kolónii Blahova Dedina (Sárrét puszta) na Žitnom ostrove, kde mu po rozparcelovaní grófskych veľkostatkov bola pridelená pôda. Tu sa so svojou početnou rodinou zdržiaval až do roku 1938, keď bol po maďarskej okupácii spolu s ostatnými Slovákmi vyhnaný hortyovským vojskom.

Mladý Štefan, v poradí tretí z jedenástich detí, vďaka internátnej zľave a kondíciám vyštudoval učiteľský ústav v Turčianskych Tepliciach a v Prešove. Po absolvovaní základnej vojenskej služby prešiel ako učiteľ mnohými škola a zapadnutými kútmi Slovenska (Marhaň, okr. Giraltovce, v r. 1927, Krajné, kopanica Matejoviec, 1927, Bellova Ves, 1927 – 1928, Sárrét puszta, Blahová, jan 1928 – 31. 7. 1939). V Blahovej na Žitnom ostrove založil v roku 1927 slovenskú základnú školu a tu sa aj oženil so svojou kolegyňou Klementínou, rodenou Černou zo Šelpíc (21. 9. 1929). Zapálený pre osvetovú činnosť bol už v tom čase jedným zo zakladateľov slovenského školského rozhlasu, pre ktorý písal školské besiedky, programy a rozprávkové hry.

Na jeseň 1932 bol Štefan Pleško preložený do Podunajských Biskupíc. Postupne tu vybudoval materskú i meštiansku školu. Ako odborársky pracovník bol zakladateľom a predsedom Spolku učiteľov slovenských menšinových škôl, bol členom Presídľovacej komisie so sídlom v Békéscsabe, osvetovým pracovníkom Matice slovenskej v Bratislave a referentom pre osvetovú prácu. Bol organizátorom a priekopníkom rozvoja súborov a skupín malých javiskových foriem, zostavovateľom estrádnych zborníkov, jedným z organizátorov a členov poroty prvých Hviezdoslavových Kubínov.

V novembri 1938 bol spoluzakladateľom HSĽS a HG v Podunajských Biskupiciach. Následne bol zvolený za predsedu miestnej organizácie HSĽS a za veliteľa miestnej Hlinkovej gardy.

V rokoch 1953 – 1957 bol predsedom redakčnej rady matičného mesačníka Naša práca aj členom redakčnej rady časopisu Ľudová tvorivosť (neskôr Umelecké slovo). Spolu s čsl. Rozhlasom v Bratislave organizoval celoslovenskú súťaž ľudových rozprávačov. Ako matičiar stál dlhé roky na čele MO MS v Martine. Po dvadsiatich rokoch úspešnej pedagogickej osvetovej a matičiarskej činnosti odišiel na zaslúžený odpočinok na bratislavskú Patrónku. Po krátkom učiteľskom pôsobení na ZDŠ v Prievoze a na Kolibe zomrel ako 68-ročný 27. októbra 1973. Jeho pozostatky sú uložené v urnovom háji bratislavského krematória.

Plešková-Černá Klementína, učiteľka, riaditeľka školy

(foto s. 50, 55, 95, 100, 128)

(12. 2. 1904 Šelpice – 9. 8. 1969)

Rodáčka zo Šelpíc vyštudovala meštiansku školu v Trnave, kde absolvovala v rokoch 1920 – 1924 učiteľský ústav. Následne pôsobila ako výpomocná učiteľka v rokoch 1924 – 1925 v Malých Šenkviciach na ľudovej škole. Potom ako dočasná učiteľka ľudovej školy vo Sv. Jure.

Od septembra 1928 bola dočasnou učiteľkou v Blahovej Dedine. Od augusta 1932 pôsobila spolu s manželom Štefanom Pleškom v Podunajských Biskupiciach. Synovia doc. MUDr. Ivan Pleško, DrSc. (13. 6. 1930 – 20. 12. 2016), významný slovenský epidemiológ, zakladateľ Národného onkologického registra SR a dlhoročný pracovník Ústavu experimentálnej onkológie SAV a Igor Pleško (30. 5. 1933 – 16. 11. 2015).

Plešková Mária, učiteľka (Mariena Plešková, vydatá Sabová)

Dňom 1. októbra 1938 ako súrna náhrada za narukovaného správcu školy nastúpila Mária Plešková, abiturientka učiteľského ústavu, sestra správcu školy ako výpomocná učiteľka do I. triedy meštianskej školy. Dňom 1. novembra 1938 odišla na školu do Blahovej Dediny, ktorá pripadla Maďarsku. Na biskupickej škole potom hospitovala od 10. novembra 1938 do 20. februára 1939 ako výpomocná učiteľka.

Provazník Václav, výpomocný učiteľ (foto s. 48, 50, 56)

18. 3. 1935 nastúpil na miesto na škole výpomocný učiteľ Václav Provazník z Jeníkova v Čechách. Abiturient učiteľského ústavu v Prahe do toho dňa hospitoval doma na škole. Na škole učil do konca júna 1935.

R

Remišová Mária, učiteľka

Začiatkom školského roku 1943/1944 bola zo školy preložená učiteľka Remišová do Devínskej Novej Vsi, na škole zrejme učila predchádzajúci školský rok.

S

Srovnalová Stanislava, učiteľka

Narodená v Jičíne. Od 18. 12. 1936 bola neprítomná v službe pre nemoc, pôsobila ako učiteľka III. triedy. Do školy sa vrátila až 20. júna 1937, keď nahradila neprítomného Štefana Pleška.

Od januára 1937 ju zastupoval na jej mieste výpomocný učiteľ Peter Danko zo Spišskej Novej Vsi. V školskom roku 1937/1938 ju opäť pre chorobu zastupoval Peter Danko.

Šátanová-Miklošová Mária, učiteľka

6. októbra 1942 nastúpila na miesto E. Frimmela Mária Šátanová-Miklošová z Červenice, okres Sabinov, rodom z Veľkého Šariša, dochádzala z Bratislavy, kde bol jej manžel maďarskej národnosti úradníkom.

Šoltésová Mária, učiteľka

Bola učiteľkou v III. a triede v druhom polroku školského roka 1945/1946.

T

Tóth Ján, učiteľ rímskokatolíckej školy

Učiteľ miestnej maďarskej školy, v kronike sa spomína v roku 1932.

Tuleková Zlatka (Aurélia), riaditeľka školy

V januári 1946 došla Zlatka Tuleková, bývalá riaditeľka štl. školy v Rohožníku do Podunajských Biskupíc. Vedením školy bola poverená dočasne na jar 1946.

U

Uhlárik Miloš, riaditeľ školy vo Vrakuni

Riaditeľ školy vo Vrakuni uväznený na jeseň 1942 za protištátnu činnosť. Na jeho miesto nastúpila Marta Valentovičová od 6. 10. do 6. 11. 1942.

V

Valentovičová Marta, učiteľka (foto s. 116)

Na školu bola dňa 15. októbra 1941 ustanovená ako obvodná učiteľka domácich náuk. Pochádzala z Budmeríc, okres Trnava a bola dcérou riaditeľa ľudovej školy vo Veľkých Šenkviciach. Bola Slovenka, katolíčka a v tom čase učila druhý rok.

Vizner Emil, učiteľ

Bol vymenovaný na školu 3. januára 1939, dovtedy učil v Bernolákove, ktoré bolo zabrané. Na škole však nevyučoval, pretože bol okamžite preložený do učtárne Ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave.

Vojtech, Jozef, učiteľ

V druhom polroku školského roku 1945/1946 vyučoval triedu V. a.

Z

Zdražilová Štefánia, učiteľka, za slobodna Čajkovičová

ZOZNAM ŽIAKOV ŠTÁTNEJ ĽUDOVEJ ŠKOLY SLOVENSKEJ V PODUNAJSKÝCH BISKUPICIACH

V ŠKOLSKÝCH ROKOCH 1927/1928 – 1936/1937

Mená žiakov sú uvedené v podobe v akej boli zapísané do triednych výkazov.

Školský rok 1927/1928,

správkyňa školy Anežka Feketová
Žiaci jednotriednej štátnej ľudovej školy

1. Košťál Pavel, syn pisára, vek 7 rokov
2. Kurz Rudolf, syn četníka, vek 6 rokov
3. Posluch Jozef, syn plechára, vek 8 rokov
4. Vaňatka Gustáv, syn železničiara, vek 6 rokov
5. Dvorecký Jozef, syn železničiara, vek 7 rokov
6. Jančovičová Alžbeta, dcéra notára, vek 9 rokov
7. Krick Alexander, syn grófskeho šoféra, vek 9 rokov
8. Lampl Viliam, syn lekára, vek 9 rokov
9. Lančiová Emília, dcéra obuvníka, 6 rokov
10. Posluchová Anna, dcéra plechára, 10 rokov
11. Doležay Ján, syn železničiara, 12 rokov
12. Flaškár Ján, syn hostinského 13 rokov
13. Kirth Ľudovít, syn kolára, 13 rokov
14. Kirth Michal, syn kuriča, 11 rokov
15. Nagy František, syn skladníka, školu nenavštevoval, mal 14 rokov
16. Némethová Terézia, dcéra železničiara, 14 rokov
17. Tóthová Mária, dcéra obchodníka, 14 rokov
18. Tóthová Irena, dcéra roľníka, 16 rokov
19. Vozár Lujza, dcéra krajčíra, 9 rokov
20. Vozárová Mária, dcéra krajčíra, 13 rokov
21. Baláž Ján, syn roľníka, 6 rokov
22. Zemlička Štefan, syn obecného sluhu, 13 rokov
23. Prajzinger Jozef, syna záhradníka, 9 rokov
24. Bedřichová Jindřiška, dcéra maliara – natierača, 6 rokov
25. Bedřichová Vlasta, dcéra maliara – natierača, 8 rokov
26. Rottermund Jozef, syn vrchného strážmajstra, 6 rokov

Školský rok 1928/1929,

správkyňa Anežka Feketová,
druhý učiteľ František Hrabovský
(zrejme vyučovanie náboženstva)

1. Baláž Ján, vek 7 rokov
2. Jankovičová Helena, dcéra pradleny, vek 6 rokov
3. Košťál Julius Ladislav, syn penzistu, vek 6 rokov
4. Pavlík Jozef, syn robotníka, vek 6 rokov
5. Sloboda František, syn železničného strážmajstra, vek 6 rokov
6. Vaňatka Ján, syn železničiara, vek 6 rokov
7. Bedřichová Jiřina, vek 7 rokov
8. Dvorecký Jozef
9. Košťál Pavel
10. Madliak Emil, syn bednára, vek 8 rokov
11. Posluch Jozef
12. Posluchová Anna
13. Rottermund Jozef
14. Vaňatka Gustáv
15. Bedřichová Vlasta
16. Doležay Ján
17. Dvorecký Alexander, syn železničiara, vek 11 rokov
18. Jančovičová Alžbeta
19. Kirth Michal
20. Krick Alexander
21. Lampl Viliam
22. Prajzinger Jozef
23. Žemlička Štefan
24. Šimonová Maria, dcéra roľníka, vek 7 rokov

Školský rok 1929/1930,

správkyňa Anežka Feketová,
druhý učiteľ Hrabovský František

1. Bedřich Vladimír, syn maliara – natierača, vek 7 rokov
2. Nagy Ferdinand, syn roľníka, vek 6 rokov
3. Šimon Michal, syn robotníka, 6 rokov
4. Baláž Ján
5. Bedřichová Jiřina
6. Dvorecký Jozef
7. Derzsi Ladislav, syn vdovy, 8 rokov
8. Jankovičová Helena
9. Košťál Julis Ladislav
10. Koštál Pavel
11. Madliak Emil, syn bednára, vek 9 rokov
12. Pavlík Jozef, vek 7 rokov
13. Posluch Jozef
14. Šimonová Mária
15. Vaňatka Ján
16. Vaňatka Gustáv

17. Babl Ján, syn stolára, vek 8 rokov
18. Bedřichová Vlasta
19. Doležayová Helena, dcéra železničiara, vek 10 rokov
20. Dvorecký Alexander
21. Hetzová Helena, dcéra súkromného úradníka, vek 9 rokov
22. Kirth Michal
23. Kirthová Maria, dcéra továrenského robotníka, vek 10 rokov
24. Kittler Karol, syn roľníka, vek 10 rokov
25. Alexander, syn šoféra
26. Posluchová Anna. Dcéra plechára, 12 rokov
27. Prajzinger Jozef
28. Tóthová Verona, dcéra železničiara, vek 12 rokov
29. Zemlička Štefan, syn bubeníka
30. Hallgat Štefan, syn mlynára, 10 rokov
31. Procingerová Maria, dcéra domácej, vek 7 rokov
32. Čermáková Maria, dcéra šoféra, vek 6 rokov
33. Šebová Božena, dcéra notára, vek 8 rokov
34. Šebo Vladimír, vek 9 rokov
35. Benedek Ľudovít, syn robotníka, vek 13 rokov
36. Obyvateľ Jozef, syn sezónnej robotníčky, 11 rokov

Školský rok 1930/1931,

správkyňa dvojtriednej školy Bronislava Kubánková, triedna učiteľka Anežka Feketová, druhý učiteľ Hrabovský František

I. trieda dvojtriednej štátnej ľudovej školy

1. Baláž Imrich, syn roľníka, vek 7 rokov
2. Čermák Karol, vek 6 rokov
3. Hladík Václav, syn prednostu stanice, vek 6 rokov
4. Košťál Ernest, syn úradníka, vek 6 rokov
5. Madri Leopold, vek 7 rokov
6. Procinger Ján, syn domácej, vek 7 rokov
7. Schneider Ernest, vek 6 rokov
8. Versal Ľudevít, syn továrenského robotníka, vek 7 rokov
9. Vavrúšková Viera, dcéra strážmajstra, vek 6 rokov
10. Babb Aladár, syn stolára, vek 8 rokov
11. Bedřich Vladimír
12. Čermáková Mária, vek 7 rokov
13. Doležayová Irena
14. Dolníková Maria, dcéra domácej, vek 8 rokov
15. Procingerová Maria
16. Šimon Michal
17. Baláž Ján
18. Doležay Jozef, syn železničiara, vek 9 rokov
19. Hegyi Ľudevít, syn robotníka, vek 9 rokov
20. Jankovičová Helena
21. Košťál Július Ladislav
22. Némethová Júlia, dcéra železničiara, vek 8 rokov
23. Obyvateľ Jozef
24. Pavlík Jozef, syn robotníka v pivovare, vek 8 rokov
25. Šimonová Mária
26. Fehérviziová Verona, dcéra roľníka, vek 9 rokov
27. Goldchmidtová Helena, dcéra roľníka, vek 11 rokov
28. Hlavenková Agneša, dcéra robotníka, vek 10 rokov
29. Horváthová Gizela, dcéra nádenníka, vek 13 rokov
30. Némethová Barbora, dcéra železničiara, vek 10 rokov
31. Szalayová Gizela, dcéra železozlievača, vek 11 rokov
32. Šuhajda Anton, syn tehliara, vek 11 rokov
33. Ivanová Maria, dcéra robotníka, vek 9 rokov
34. Vaculová Maria, dcéra želiara, vek 6 rokov
35. Göndör Viliam, syn kočiša, 8 rokov

II. trieda, učiteľka B. Kubanková

1. Babb Ján, syn stolára, vek 10 rokov
2. Derži Ladislav
3. Dvorecký Jozef, syn železničiara, vek 10 rokov
4. Hegyi Štefan, syn roľníka, vek 12 rokov
5. Jáger Ľudevít, syn sluhu, vek 11 rokov
6. Kirth Ján
7. Kittler Karol
8. Koštál Pavel
9. Posztós František, syn nádenníka, 9 rokov
10. Posluch Jozef
11. Rádó Ján, syn nádenníka, vek 9 rokov
12. Šebová Alžbeta, syn notára, 9 rokov
13. Csúri Jolana, prešla do maďarskej školy
14. Füle Imrich, syn roľníka, 10 rokov
15. Hallgat Štefan
16. Hertzová Helena, dcéra súkromného úradníka, vek 10 rokov
17. Kirthová Mária
18. Krick Alexander

19. Nagyová Lucia, dcéra železničného zriadenca, vek 11 rokov
20. Szekeres Alexander, syn zámočníka, vek 10 rokov
21. Šeba Vladimír
22. Tankovič Jozef, syn roľníka, vek 10 rokov
23. Varga Štefan, syn domácej, vek 11 rokov
24. Benkovičová Alžbeta, dcéra obchodníka, vek 12 rokov
25. Doležayová Helena
26. Dvorecký Alexander, syn železničiara, navštevoval meštiansku školu v BA, 13 rokov
27. Jančovičová Alžbeta, chodila do gymnázia v Bratislave
28. Molnárová Mária, dcéra domácej, vek 12 rokov
29. Nagyová Alžbeta, dcéra nádenníka, vek 12 rokov
30. Némethová Mária, dcéra roľníka, vek 11 rokov
31. Orbán Alexander, syn roľníka, vek 11 rokov
32. Prajzinger Jozef, začal chodiť do meštianky v Bratislave
33. Borárošová Júlia, dcéra nádenníka, vek 12 rokov
34. Mezeiová Júlia, dcéra nádenníka, vek 12 rokov
35. Némethová Rozália, dcéra železničného zriadenca, vek 12 rokov
36. Göndör Vojtech
37. Tóthová Veronka, dcéra železničiara, vek 13 rokov
38. Bedřichová Jiřina
39. Zettl Karol

Školský rok 1931/1932

správkyňa B. Kubanková,
druhý učiteľ F. Hrabkovský

I. trieda dvojtriednej štátnej ľudovej školy

1. Brečka Pavel, syn železničného zriadenca, 7 rokov
2. Derzsy Eugen, syn vdovy, súkromníčky, 6 rokov
3. Grünerová Terezia, dcéra vdovy, súkromníčky, 7 rokov
4. Javorka Peter, syn železničiara, 6 rokov
5. Javorka Ladislav, 7 rokov
6. Košťál František Rudolf, syn úradníka, 6 rokov
7. Madri Leopold, syn nádenníka, 8 rokov
8. Pochyla Jitra Dagmar, dcéra finančného strážnika, 6 rokov
9. Procinger Ján
10. Roháč Ladislav, syn poštmajstra, vek 6 rokov
11. Švarc Jozef, syn murára, vek 6 rokov
12. Baláž Imrich
13. Hladík Václav, syn prednostu stanice, 8 rokov
14. Kittlerová Alžbeta
15. Košťál Arnošt, syn úradníka, 8 rokov
16. Schneider Arnošt, syn sadzača, 7 rokov
17. Babb Aladár
18. Doležayová Irena
19. Dlníková Maria, dcéra šoféra, 9 rokov
20. Flikingerová Margareta, dcéra roľníka, 10 rokov
21. Göndör Ľudevít, syn obchodníka, 9 rokov
22. Hegyi Ľudevít
23. Hlavenka František
24. Kemenyová Helena, dcéra roľníka, 9 rokov
25. Kirth Ladislav
26. Monošiová Alžbeta, dcéra nádenníka, 9 rokov
27. Monošiová Maria, dcéra nádenníka, 10 rokov
28. Procingerová Mária
29. Štrasszerová Maria, dcéra murára, 8 rokov
30. Vaculová Mária, dcéra želiara, 7 rokov
31. Doležay Jozef
32. Faškertiová Anna
33. Hegyi Štefan
34. Hlavenková Agneša, 11 rokov
35. Keményová Alžbeta, 12 rokov
36. Kirth Ján
37. Koller Viliam, syn roľníka, 10 rokov
38. Lamošová Maria, dcéra kováča, 9 rokov
39. Nagy Ján, syn hájníčky na penzii, 11 rokov
40. Posztós František
41. Tóth Ján, syn roľníka, 10 rokov
42. Tóthová Zlatica, dcéra roľníka, 12 rokov
43. Šlosariková Rozalia
44. Vass Eugen, syn nádenníka, 11 rokov
45. Lepeš Imrich, 8 rokov
46. Kovalovský Juraj, syn domácej, 7 rokov
47. Pýcha Ladislav, syn penzistky, 8 rokov
48. Tauer Jaroslav, syn četníka, 6 rokov
49. Tauerová Karolina, 7 rokov
50. Tallová Mária, dcéra obchodníka, 9 rokov
51. Tallová Anna

II. trieda triedny učiteľ A. Feketová

1. Baláž Eugen
2. Babb Ján
3. Benkovičová Alžbeta
4. Borárošová Júlia
5. Derzsy Ladislav
6. Doležayová Helena
7. Fehérviziová Verona
8. Fáškerti Jozef
9. Fáškertiová Katarína
10. Füle Imrich
11. Goldšmidtová Helena
12. Göndörová Jolanta
13. Horváthová Júlia
14. Horváth Štefan
15. Košťál Július Ladislav
16. Košťál Pavel
17. Kittler Karol
18. Kirthová Mária
19. Lamošová Gizela
20. Mezeyová Júlia
21. Molnárová Maria
22. Némethová Júlia
23. Némethová Barbora
24. Némethová Rozália
25. Némethová Maria
26. Nagyová Alžbeta
27. Nagyová Lucia
28. Orbán Alexander
29. Pavlík Jozef
30. Priklerová Alžbeta
31. Rádó Ján
32. Rőderová Margita
33. Szekerš Alexander
34. Szászová Gizela
35. Šuhajda Anton
36. Tankovitš Jozef
37. Tóthová Vilma
38. Varga Štefan
39. Vozárová Giezla
40. Vozár Gejza
41. Göndör František

Školský rok 1932/1933

Správca školy Štefan Pleško, triedna učiteľka Klema Plešková-Černá, druhí učitelia Julius Bartalos? Kanpla a Miroslav Krejčí, výpomocný učiteľ

Prvá trieda dvojtriednej štátnej ľudovej školy

1. Barešová Irena, dcéra vrchného finančného strážcu
2. Barok František, syn vodiča
3. Brečka Pavel, syn správcu vlaku
4. Brečková Irena
5. Danihel Kazimír, syn kováča
6. Javorka Ladislav
7. Doležalová Jitka, dcéra četníckeho veliteľa
8. Klimešová Maria, dcéra resp. finančnej stráže
9. Koštálová Maria
10. Pastoreková Antónia
11. Novotná Zdenka, dcéra finančného správcu
12. Pogány Edmund Vazul
13. Pogány Zoltán Imrich, syn mestského úradníka
14. Schneiderová Maria
15. Tallová Anna
16. Árpová Alžbeta
17. Danielová Ernestína
18. Danielová Julia
19. Derzsy Eugen
20. Grünerová Terézia
21. Javorka Peter
22. Kittlerová Alžbeta
23. Koštál František
24. Kovalovský Juraj
25. Krajčová Alenka
26. Roháč Ladislav
27. Pochylá Jitra Dagmár
28. Tauer Jaroslav, syn četníka
29. Baláž Imrich
30. Danielová Mária
31. Göndör Ľudevít
32. Hidegová Mária
33. Hladík Václav, syn prednostu stanice
34. Keményová Elena
35. Hlavenka František
36. Kirth Ladislav
37. Koštál Ernest
38. Kováč Anton
39. Krejčí Milánm
40. Nagy Jozef
41. Nagyová Maria
42. Posztošová Maria
43. Šinnová Maria
44. Schneider Ernest
45. Tauerová Karolína
46. Tallová Maria
47. Tothová Madgaléna
48. Závadová Mária
49. Hegyi Ľudevít
50. Dvorecká Eva
51. Winterová Alžbeta
52. Závada Alojz

Druhá trieda, triedny učiteľ Štefan Pleško

1. Bab Aladár
2. Doležayová Irena
3. Dolníková Mária
4. Monošiová Alžbeta
5. Monošiová Maria
6. Pýcha Ladislav
7. Štraserová Mária
8. Vaculová Mária
9. Baláž Eugen
10. Doležay Jozef
11. Göndör František
12. Šuhajda Anton
13. Hégely Jozef
14. Koméňová Alžbeta
15. Kirt Ján
16. Koller Štefan
17. Koštál Július
18. Nagyová Lucia
19. Nagy Ladislav
20. Némethová Júlia
21. Pavlík Jozef
22. Posztoš František
23. Rádó Ján
24. Szekereš Alexander
25. Šlosárová Rozalia
26. Tóth Ján
27. Varga Štefan
28. Vass Eugen
29. Fáškertiová Anna
30. Fehérviziová Helena
31. Füle Imrich
32. Goldschnidtová Elena
33. Lamošová Gizela
34. Halgat Štefan
35. Nagy Ján
36. Nagy Dezider
37. Némethová Barbora
38. Varga Ladislav
39. Göndörová Jolana
40. Horvát Štefan
41. Rőderová Margita
42. Tóthová Vilma
43. Vozárová Gizela
44. Doležayová Elena
45. Fáškertiová Katerina
46. Némethová Maria
47. Priklerová Alžbeta
48. Szászová Gizela
49. Fliekingerová Margita
50. Gutléberová Mária
51. Ročková Irena
52. Szamaranszký Karol
53. Hlozák Otto

Školský rok 1933/1934

Prvá trieda, triedna učiteľka Klema Plešková-Černá

1. Baroková Helena
2. Daniel Kazimír
3. Fajnor Ľudovít
4. Krejčí Miroslav
5. Kristlik František
6. Mukenšnáblová Ľudmila
7. Mukenštáblová Františka
8. Rádo Štefan
9. Roháč Jozef
10. Svobodová Gabriela
11. Tóth Alojz
12. Závada Alfonz
13. Arpová Alžbeta
14. Barešová Irenea
15. Barok František
16. Dvorecká Eva
17. Doležalová Jitka
18. Danielová Ernestína
19. Klimešová Maria
20. Košťálová Maria
21. Novotná Zdenka
22. Šindlerová Oľga
23. Schneiderová Maria
24. Tóthová Gabriela
25. Tallová Anna
26. Hlavenková Božena
27. Brzobohatý Ingennink
28. Hodál Štefan
29. Hodálová Maria

Druhá trieda, triedna učiteľka Amália Havelská

1. Danielová Maria
2. Grünerová Terézia
3. Flikingerová Terézia
4. Kittlerová Alžbeta
5. Košťál František
6. Kovaľovský Juraj
7. Krejčová Alena
8. Nagy Aladar
9. Pochylá Jitra Dagmar
10. Roháč Ladislav
11. Svoboda Július
12. Závada Albin
13. Baláž Imrich
14. Göndör Ľudovít
15. Hidegová Maria
16. Hladík Václav
17. Hlavenka František
18. Keményová Helena

19. Kirth Ladislav
20. Koštál Ernešt
21. Kováč Anton
22. Krejčí Milan
23. Nagy Jozef
24. Nagy Ľudevít
25. Nagyová Anna
26. Posztošová Maria
27. Rotbauerová Alžbeta
28. Šinnová Maria
29. Schneider Ernest
30. Tothová Magdaléna
31. Winterová Alžbeta
32. Závada Alojz
33. Závadová Maria
34. Doležay Jozef
35. Fehér Štefan
36. Nagy Ladislav
37. Oswald Ján
38. Posztoš František
39. Tóth Silvester
40. Žemlička František
41. Žernovičká Barbora
42. Langová Helena
43. Danielová Maria
44. Hodálová Emilia

Tretia trieda, triedny učiteľ Štefan Pleško

1. Doležajová Irena
2. Bab Aladár
3. Dolníková Maria
4. Flikingerová Margita
5. Kirth Ján
6. Monošiová Alžbeta
7. Monošiová Maria
8. Štrasserová Maria
9. Pýcha Ladislav
10. Ročková Jírina
11. Štrasser Martin
12. Varga Štefan
13. Baláž Eugen
14. Borš Štefan
15. Fáškertiová Anna
16. Fehérviziová Verona
17. Füle Laurinc
18. Hégely Jozef
19. Göndör František
20. Lamošová Gizella
21. Nagyová Lucia
22. Nagy Ján
23. Némethová Julia
24. Rádo Ján
25. Szekereš Alexander
26. Šlosarová Rozália
27. Šuhajda Anton
28. Tóth Ján
29. Varga Ladislav
30. Vašš Eugen
31. Füle Imrich
32. Halgat Štefan
33. Heiser František
34. Némethová Barbora
35. Göndörová Jolana
36. Horváth Štefan
37. Röderová Margita
38. Vozárová Gizella
39. Nagy Dezider

Školský rok 1934/1935

Prvá trieda, triedna učiteľka Klema Plešková-Černá

1. Arpová Irena
2. Danielová Helena
3. Gromann Miloš
4. Chudadová Katerina
5. Just Vratislav
6. Kincses Marcell
7. Kissová Verona
8. Krivosucká Gabriela
9. Košovičová Anna
10. Matúšová Oľga Amália
11. Mihaličová Mária
12. Mikoláš Viktor Václav
13. Pavlíková Viera
14. Postošová Katerina
15. Rotbauerová Anna
16. Rotbauerová Maria
17. Šin Laurinc
18. Závada Alfonz
19. Baroková Helena
20. Csóková Irena
21. Csóková Maria
22. Fajnor Ľudevít
23. Grešnerová Irena
24. Gutléber Ladislav
25. Hodál Štefan
26. Just Bretislav
27. Kristlík František
28. Mike Juraj
29. Palešová Alžbeta
30. Roháč Jozef
31. Radó štefan
32. Szelepcsényiova Etela
33. Svobodová Gabriela
34. Toth Alojz
35. Kollerová Anna

36. Kiss Štefan
37. Jégová Alžbeta
38. Lohniská Bohumila

Druhá trieda, učiteľ Štefan Pleško, od 16. marca Václav Provazník

1. Árpová Alžbeta
2. Árpa Michal
3. Barešová Irena
4. Barok František
5. Dvorecká Eva
6. Danielová Ernestína
7. Hlavenková Božena
8. Hodálová Maria
9. Kissová Matilda
10. Klimešová Maria
11. Koštálová Maria
12. Prikler Ján
13. Schneiderová Maria
14. Szelepcsényiová Gizella
15. Šindlerová Oľga
16. Tothová Gabriela
17. Zavada Albin
18. Danielova Maria
19. Fehér Ján
20. Grünnerová Terezia
21. Flickingerová Terazia
22. Hegyi Ľudevít
23. Hidegová Maria
24. Kaszová Magdalena
25. Kissová Etela
26. Kitlerová Alžbeta
27. Koštál František
28. Kovaľovský Juraj
29. Mike Ladislav
30. Nagy Aladár
31. Pochylá Jitra
32. Roháč Ladislav
33. Svodoba Július
34. Šinová Irena
35. Šlosarová Alžbeta
36. Štrasser František
37. Zavada Alojz
38. Döményová Jolana
39. Fehér Štefan
40. Hlavenka František
41. Lelkešová Maria
42. Rotbauerová Alžbeta
43. Rotbauer Jozef
44. Göndör Ľudevit
45. Krebelová Helena

Tretia trieda, triedna učiteľka Amália Havelská

1. Baláž Imrich
2. Bogárová Alžbeta
3. Fieberová Marta
4. Hladík Václav
5. Hodálová Emília
6. Keményová Helena
7. Kemény Teodor
8. Kirth Ladislav
9. Koštál Ernest
10. Kováč Anton
11. Nagy Jozef
12. Osvald Ján
13. Postošová Maria
14. Schneider Ernest
15. Šinnová Maria
16. Winterová Alžbeta
17. Zavadová Maria
18. Bab Aladár
19. Doležay Jozef
20. Doležayová Irena
21. Fieber Gejza
22. Füle Laurinc
23. Hodálová Irena
24. Mikeová Barbora
25. Momošiová Alžbeta
26. Momošiová Maria
27. Nagy Ladislav
28. Postoš František
29. Szelepcsényi Rudolf
30. Štrasserová Maria
31. Štrasser Martin
32. Tóth Silvester
33. Žemlička František
34. Žernovická Barbora
35. Baláž Eugen
36. Borš Štefan
37. Fáškertiová Anna
38. Göndör František
39. Hégely Jozef
40. Heiser František
41. Némethová Julia
42. Rádo Ján
43. Šlosarová Rozália
44. Šuhajda Anton
45. Tóth Ján
46. Nagy Dezider
47. Némethová Barbora
48. Studnička Jaroslav

Školský rok 1935/1936

Prvá trieda, triedna učiteľka Klema Plešková-Černá, od 6. 2. 1936 Ján Pavlenda

1. Bareš Slavomír
2. Babb Jozef
3. Danielová Helena
4. Fogelszingerová Gizela
5. Just Vratislav
6. Kollerová Anna
7. Németh Štefan
8. Petruch Robert
9. Rotbauerová Anna
10. Špalek Karol
11. Šárközy Roman
12. Vida Otto František
13. Wursterová Izabela
14. Zajičková Milada
15. Arpová Irena
16. Fajnor Ľudevít
17. Göndör Jozef
18. Gromann Miloš
19. Chudadová Katerina
20. Jégová Alžbeta
21. Kiššová Verona
22. Košovičová Anna
23. Krivosucká Gabriela
24. Kincses Marcell
25. Lelkeš Dezider
26. Mike Juraj, zomrel 2. 1. 1936
27. Matúšová Oľga Amália
28. Némethová Gizela
29. Postošová Katerina
30. Pavlíková Viera
31. Rotbauerová Maria
32. Šinn Laurinc
33. Tóth Alojz
34. Závada Alfonz
35. Mandl Imrich
36. Birnbaumová Kristina
37. Turčáková Oľga
38. Mihaličová Maria
39. Pinkova Julia
40. Nagy Štefan

Druhá trieda, triedny učiteľ Štefan Pleško

1. Baroková Helena
2. Csóková Irena
3. Csóková Maria
4. Gutléber Ladislav
5. Just Břetislav
6. Kristlík František
7. Kiss Štefan
8. Lohniská Bohuslava
9. Roháč Jozef
10. Rádo Štefan, zomrel 19.2.1936
11. Szelepcsényiová Etela
12. Szimeth Karol
13. Štrasser Károl
14. Zavada Albin
15. Árpová Alžbeta
16. Árpa Michal
17. Barešová Irena
18. Barok František
19. Dvorecká Eva
20. Danielová Ernestína
21. Fehér Ján
22. Hlavenková Božena
23. Kissová Matilda
24. Kitlerová Alžbeta
25. Klimešová Maria
26. Košťálová Maria
27. Lelkeš Peter
28. Prikler Ján
29. Schneidrová Maria
30. Szelepcsényiová Gizella
31. Šindlerová Oľga
32. Štrasser František
33. Tóthová Gabriela
34. Vogltancová Blažena
35. Fehér Štefan
36. Kaszová Magdalena
37. Mike Ladislav
38. Nagy Aladár
39. Némethová Magdaléna
40. Rotbauer Jozef
41. Zavada Alojz
42. Botlo František
43. Gazdagová Julia
44. Gazdag Jozef
45. Torma Štefan
46. Pinke Ľudevít
47. Pinke Mikuláš
48. Hrabica František
49. Hrabica Vladimír
50. Turčoková Maria
51. Turčoková Anna
52. Lengyel Aladár

Tretia trieda, triedna učiteľka Amália Havelská

1. Danielová Mária
2. Flickingerová Terézia
3. Grünnerová Terézia
4. Hidegová Maria
5. Koštál František
6. Kovaľovský Juraj
7. Nagy Jozef
8. Postošová Anna

9. Roháč Ladislav
10. Šinová Irena
11. Šlosarová Alžbeta
12. Baláž Imrich
13. Benkovičová Katarina
14. Bogárová Alžbeta
15. Fieberová Marta
16. Füle Laurinc
17. Göndör Alexander
18. Göndör Ľudovit
19. Hlavenka František
20. Keményová Helena
21. Kemény Teodor
22. Kirth Ladislav
23. Kirthová Gizella
24. Kováč Antonín
25. Lelkešová Mária
26. Mikeová Barbora
27. Monošiová Alžbeta
28. Nagy Ladislav
29. Postošová Maria
30. Rotbauerová Alžbeta
31. Selepčenyi Rudolf
32. Šinová Maria
33. Štraserová Maria
34. Žernovická Barbora
35. Bab Aladár
36. Bab Ján
37. Borš Štefan
38. Doležajová Irena
39. Štrasser Martin
40. Toth Silvester
41. Baláž Eugen
42. Faškertiová Anna
43. Hégely Jozef
44. Némethová Júlia
45. Šlosárová Rozália
46. Unger Fridrich
47. Fehér Štefan
48. Mike Ladislav
49. Turčok Július

Školský rok 1936/1937

Prvá trieda štvortriednej štátnej menšinovej ľudovej školy, učiteľka Klema Plešková-Černá

1. Árpa Karol
2. Birnbaumová Kristína
3. Boček Vladimír
4. Daniel Koloman
5. Horváth Arpád
6. Chudadová Anna Mária
7. Kišš Karol
8. Kliho Ladislav
9. Miloslava
10. Košťálová Irena
11. Kratochvílová Maria
12. Matuzný Ján
13. Nagy Ladislav
14. Németh Štefan
15. Pagáč Karol
16. Páleschová Štefánia
17. Petruch Robert
18. Petruch Rudolf
19. Pleško Ivan
20. Postošová Margita Terezia
21. Ronil Ján
22. Rotbauer Blažej
23. Sabová Maria
24. Striežinec Rudolf
25. Šárkozy Roman
26. Šimonová Anna
27. Šlosárová Terézia
28. Tandelmayer Mila
29. Vida Otto František
30. Koller Viliam
31. Rigo Ján
32. Dušička Jozef
33. Laluhová Jozefína
34. Hrabovský Milan
35. Brižák Štefan
36. Kurucová Anna
37. Častko Jozef
38. Hodálová Rozália
39. Procingerová Hilda
40. Lacko František

Druhá trieda, triedna učiteľka Klema Plešková-Černá, od 1. 10. 1936 Štefan Pleško

1. Babb Jozef
2. Bareš Slavomil
3. Danielová Helena
4. Fajnor Ľudevit
5. Flikingerová Maria
6. Kiššová Verona
7. Kollerová Anna
8. Némethová Gizela
9. Pinková Júlia
10. Rotbauerova Anna
11. Rotbauerová Maria
12. Šimonová Rozália
13. Špalek Karol
14. Toth Alojz
15. Wursterová Izabela
16. Zajíčková Milada
17. Arpová Irena
18. Gromann Miloš
19. Gutléber Ladislav

20. Chudadová Katerina
21. Kincses Marcell
22. Krivosucká Gabriela
23. Lelkeš Dezider
24. Kišš Štefan
25. Matúšová Oľga
26. Mihlačová Maria
27. Mikloš Viktor
28. Nagy Karol
29. Nagy Štefan
30. Pavlíková Viera
31. Postošová Katerina
32. Štraser Karol
33. Vidová Maria
34. Zavada Alfonz
35. Dušičková Maria
36. Šin Laurinc
37. Hrabovský Michal
38. Miklisová Emília
39. Radvanyi Eva

Tretia trieda, učiteľka Stanislava Srovnalová, od 23. 1. 1937 Peter Lauko

1. Árpa Michal
2. Baroková Helena
3. Botló František
4. Čóková Irena
5. Čóková Maria
6. Göndör Koloman
7. Hrabica František
8. Hrabica Vladimír
9. Kittler František
10. Kristlík František
11. Lohniská Bohunka
12. Nagyová Alžbeta
13. Pinke Ľudevít
14. Rigó Štefan
15. Roháč Jozef
16. Selepčényiová Etela
17. Šimonová Štefánia
18. Zavada Albin
19. Árpová Alžbeta
20. Barešová Irena
21. Barok František
22. Danielová Ernestína
23. Dvorecká Eva
24. Fehér Ján
25. Hlavenková Božena
26. Kiššová Matilda
27. Kitlerová Alžbeta
28. Klimešová Maria
29. Košťálová Maria
30. Lelkeš Peter
31. Mihalovič Jozef
32. Pallang Ján
33. Pinke Mikuláš
34. Postošová Anna
35. Prikler Ján
36. Schneiderová Maria
37. Szelepčenyiová Gizela
38. Štraser František
39. Tothová Gabriela
40. Vogltancová Božena
41. Šimon Michal
42. Laluha Jozef
43. Laluha Gustav
44. Šinnová Irena
45. Košárek Jozef
46. Zálešáková Božena
47. Zálešáková Julia
48. Švec Ján
49. Rusek Václav
50. Brižáková Maria
51. Brižák Jozef
52. Hodál Štefan
53. Hodálová Maria
54. Procingerová Margita
55. Háziová Zlata
56. Lacko Anton

Štvrtá trieda, triedna učiteľka Amália Havelská

1. Danielová Maria
2. Fehér Štefan
3. Flickingerová terezia
4. Grünnerová Terezia
5. Kaszová Magdalena
6. Kemény Teodor
7. Kirthová Gizella
8. Kovaľovský Juraj
9. Mike Ladislav
10. Nagy Alexander
11. Nagy Jozef
12. Roháč Ladislav
13. Rotbauerová Alžbeta
14. Rotbauer Jozef
15. Šlosarová Alžbeta
16. Štraserová Maria
17. Závada Alojz
18. Baláž Imrich
19. Benkovičová Katarina
20. Kováč Antonin
21. Lelkešová Maria
22. Mikeova Barbora
23. Postošová Maria
24. Žernovičká Barbora
25. Doležajová Irena
26. Toth Silvester
27. Šinnová Maria
28. Hodálová Emília

Zemepisné názvy

Pôvodný názov	Súčasný názov
Čela	Rovinka
Čeklís	Bernolákovo
Eberhard	Malinovo
Fakov	časť Kvetoslavova
Gessayovo	Zálesie
Ketelč	Ketelec
Komárovo	Komárov, časť Podunajských Biskupíc
Račišdorf	Rača
Sárrét puszta, Blahova Dedina	Blahová
Rarbok	Rohožník
Schildern	Jánošíková, časť Dunajskej Lužnej
Štubnianske Teplice	Turčianske Teplice
Úsor	Kvetoslavov
Úvoz	Prievoz
Verekňa	Vrakuňa
Všetín	Vsetín, Česká republika

Zoznam niektorých skratiek

CPO	Civilná protiletecká obrana
Čs. Č. K.	Československý Červený kríž
HG	Hlinkova garda
HM	Hlinkova mládež
HSĽS	Hlinkova slovenská ľudová strana
Kčs	Koruna československá, skratka používaná v rokoch 1918-1945
Ks	Koruna slovenská, skratka používaná v rokoch 1939-1945
MO-HSĽS	Miestna organizácia Hlinkovej slovenskej ľudovej strany
MOK	Miestna osvetová komisia
MŠANO	Ministerstvo školstva a národnej osvety
OOK	Okresná osvetová komisia
OSS	Okresný osvetový sbor (zbor)
SL	Slovenská liga
SNP	Slovenské národné povstanie
SNR	Slovenská národná rada
SOS/SOŠ	Stráž obrany štátu
SS	Schutzstaffel
ŠPO	Školská protiletecká obrana
ZSSR	Zväz sovietskych socialistických republík
ZVP-HSĽS	Zástupca veliteľa pre politické veci - Hlinkovej slovenskej ľudovej strany

FORMÁLNY A OBSAHOVÝ ROZBOR PRAMEŇA

Kronika menšinovej ľudovej slovenskej školy v Podunajských Biskupiciach

Kronika sa nachádza v Štátnom archíve Bratislava, pobočka Modra, vo fonde Zbierka školských kroník, dokument nesie názov Kronika Štátnej ľudovej školy v Podunajských Biskupiciach, inventárne číslo 91.

Forma

Klasická viazaná kronika s rozmermi 24,5 x 30 cm, 500 strán, pevnej plátennej väzby tmavomodrej farby so zlatým nápisom KRONIKA vo verzálkach na prednej strane. V rohoch prednej strany väzby má zlatý florálny ornament so zlatou obrubou. Pod nápisom je vyrazený vertikálne orientovaný florálny ornament.

Chrbát kroniky je rozdelený na 6 rovnako veľkých polí, päť má uprostred rovnaký, zlatou farbou vyfarbený florálny ornament. V hornej tretine je červené pole, opäť s nápisom KRONIKA v zlatej farbe. Zadná strana väzby je bez nápisov či ozdôb.

V kronike je 205 rukou písaných strán doplnených fotografiami, novinovými výstrižkami, telegramami, listami i maľbou. Popísané strany sú číslované na vonkajšej spodnej časti strán ceruzou, zrejme až po dokončení kroniky.

Text kroniky zaznamenávali viacerí pisatelia (minimálne 4 osoby), písmo je dobre čitateľné, písané atramentom modročiernej farby a perom. Od strany 28 sú narysované okraje, v niektorých častiach kroniky sú za okrajmi marginálie.

Počet fotografií: 57 čiernobielych fotografií na foto papieri

Iné: výstrižky z tlače, kresba, textilný odznak k slávnosti, telegramy, listy, smútočné oznámenia

Obsah

Kronika obsahuje zápisy udalostí týkajúcich sa menšinovej ľudovej školy s vyučovacím jazykom slovenským v Podunajských Biskupiciach od jej založenia v septembri 1927 až do jari 1946.

Čiastočne zachytáva aj niektoré z udalostí týkajúcich sa meštianskej školy v Podunajských Biskupiciach, ktorá po svojom vzniku sídlila v rovnakej budove. Opisuje aj viaceré dôležité udalosti týkajúce sa napríklad druhej svetovej vojny či oslobodzovania obce.

Kronika sa začína založením školy na základe rozhodnutia Ministerstva školstva a národnej osvety s počiatkom vyučovania dňa 3. septembra 1927, keď bola škola jednotriednou ľudovou školou s vyučovacím jazykom slovenským.

Text je členený podľa jednotlivých školských rokov. V zápisoch sa opisujú priestory školy, zaznamenávajú sa mená niektorých učiteľov i žiakov a ich aktivity, opisujú sa vianočné oslavy a menujú podporovatelia školy i často hostilné správanie maďarsky hovoriacich obyvateľov obce voči učiteľom, žiakom i škole celkovo.

Zápisy vykonávali viacerí učitelia, prvý zrejme učiteľka Anežka Feketová, následne Štefan Pleško, Klementína Plešková-Černá, posledný zápis patrí podpísanému učiteľovi Jánovi Cvinčekovi.

Texty sú doplnené výstrižkami z dobovej tlače týkajúcimi sa školy, telegramami, listami, smútočnými oznámeniami, tabuľkami, kresbou a fotografiami.

Využitie zdroja

Kronika môže poslúžiť ako zdroj informácií o fungovaní slovenskej menšinovej ľudovej školy v obci s majoritným maďarsky hovoriacim obyvateľstvom na konci 20. a v 30. rokoch 20. storočia i počas vojnovej Slovenskej republiky a druhej svetovej vojny.

Opisuje nárast počtu žiakov v škole i náročnú cestu k získaniu vlastnej školskej budovy či vhodných učiteľov vo viacjazyčnej obci.

V texte možno pozorovať zmenu funkcie školy v priebehu 30. rokov, keď prestala byť len miestom pre vzdelávanie žiakov, ale poskytovala aj širokú škálu mimoškolských činností, združovala mládež i dospelých a poskytovala kurzy slovenského jazyka či dejín a naplno sa zapájala aj do verejného života (organizovanie sčítania obyvateľstva, volieb, civilnej obrany, Hlinkovej gardy atď.).

Kronika mapuje tvorivú činnosť jedného z jej učiteľov Štefana Pleška, ktorý s vlastnými divadelnými a rozhlasovými hrami vystupoval v slovenskom rozhlase a hry publikoval. Zároveň bol mimoriadne aktívny aj v rámci Slovenskej ligy.

Zápis zachytáva podporu miestneho 123. zboru Slovenskej ligy, spory okolo menšinového školstva v rámci Slovenskej ligy, postupné poslovenčovanie priezvisk obyvateľov i stúpajúci tlak na správne smerovanie výchovy žiakov koncom 30. rokov (vyraďovanie učebníc, účasť v Hlinkovej mládeži a podobne).

Text zachytáva aj exodus slovenských kolonistov z území, ktoré pripadli Maďarsku po Viedenskej arbitráži, i pokusy miestneho obyvateľstva o vzburu a odtrhnutie obce od štátu. Opisuje aj využívanie školských budov počas vojny nemeckými vojskami, oslobodzovanie obce Červenou armádou, ťažké ostreľovanie školy, rabovanie, ale aj bombardovania Bratislavy a neustále poplachy.

Dozvedáme sa tiež o zdravotnom stave žiakov i učiteľov, o stravovacích akciách pre najchudobnejšie deti či problémoch so školskou dochádzkou.

Doplňujúcimi záznamami ku školskej kronike sú triedne výkazy, ktoré poskytujú mnoho štatistických údajov o veku a pôvode žiakov školy spolu s ich prospechom, dochádzkou, menom, bydliskom i so zamestnaním rodiča (zvyčajne otca). K dispozícii je aj výdavková kniha školy. Tieto dokumenty sú vo fonde Štátneho archívu Bratislava, pobočka Modra.

9 788057 048107